

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง

(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
สิงหาคม ๒๕๖๕

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง
ชั้น ๓ ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถนนวชิราวุธดำเนิน
ตำบลพระบาท อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ๕๒๐๐๐
Tel ๐ ๕๔๒๖ ๕๐๖๗ Fax ๐ ๕๔๒๖ ๕๐๖๘

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง

(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สิงหาคม ๒๕๖๕

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เพื่อให้แผนที่จัดทำขึ้นมามีคุณภาพและเป็นรูปแบบเดียวกัน และเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ศึกษา เรียนรู้ในแนวทางการดำเนินงานการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ตลอดจนเป็นแผนซึ่งแสดงถึงทิศทาง แนวทาง และเป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดในอนาคตที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี นโยบายรัฐบาล และนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งแผนพัฒนาภาค/กลุ่มจังหวัด/จังหวัด และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแสดงถึงเป้าหมายการพัฒนา ประเด็นการพัฒนา เป้าหมาย ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา และโครงการสำคัญในการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดยได้เริ่มตั้งแต่การจัดเตรียม รวบรวม ศึกษา ค้นคว้าหาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการจัดทำให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน และจัดทำร่างแผนฯ นำเสนอต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จัดเวทีการมีส่วนร่วม ระดมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อวิจารณ์ เกี่ยวกับร่างแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เพื่อนำข้อคิดเห็นมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำเสนอคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัดและขอความเห็นชอบก่อนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ในครั้งนี้ ได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลและความร่วมมือในการจัดทำแผนฯ จากทุกภาคส่วนเป็นอย่างดี สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ และหวังว่าแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จะเป็นเครื่องมือที่ใช้เป็นแนวทางขับเคลื่อนการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม หากมีข้อผิดพลาดประการใดที่ได้ตรวจพบจากข้อมูลในเอกสารแผนพัฒนาการเกษตรฯ ฉบับนี้ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง ขอน้อมรับในข้อผิดพลาดและขออภัยมา ณ โอกาสนี้

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง

สิงหาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ค
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	๔๒
ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	๘๙
ส่วนที่ ๔ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๙๙
ส่วนที่ ๕ แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)	๑๓๐

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑	๒๑
ตารางที่ ๒ เป้าหมายและตัวชี้วัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๑	๒๒
ตารางที่ ๓ เป้าหมายและตัวชี้วัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๒	๒๒
ตารางที่ ๔ เป้าหมายและตัวชี้วัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๓	๒๓
ตารางที่ ๕ เป้าหมายและตัวชี้วัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๔	๒๔
ตารางที่ ๖ Positioning จังหวัดลำปาง	๒๕
ตารางที่ ๗ ตัวชี้วัด เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด	๒๗
ตารางที่ ๘ เป้าหมายและตัวชี้วัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๑	๒๗
ตารางที่ ๙ แผนงาน พัฒนากลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา	๒๙
ตารางที่ ๑๐ เป้าหมายและตัวชี้วัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๒	๓๐
ตารางที่ ๑๑ แผนงานพัฒนาอุตสาหกรรม สร้างสรรค์ ล้านนา (Creative LANNA)	๓๒
ตารางที่ ๑๒ เป้าหมายและตัวชี้วัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๓	๓๓
ตารางที่ ๑๓ แผนงานพัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง	๓๕
ตารางที่ ๑๔ เป้าหมายและตัวชี้วัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๔	๓๖
ตารางที่ ๑๕ แผนงานพัฒนาคุณภาพชีวิต แก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาผู้สูงอายุ และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน	๓๘
ตารางที่ ๑๖ เป้าหมายและตัวชี้วัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๕	๓๙
ตารางที่ ๑๗ แผนงาน อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำที่มีความสมดุล ป้องกัน และแก้ไขปัญหาหมอกควัน และเสริมสร้างความมั่นคงภายใน และรักษาความสงบเรียบร้อย	๔๑
ตารางที่ ๑๘ อธิบายลักษณะกลุ่มชุดดินของจังหวัดลำปาง	๕๒
ตารางที่ ๑๙ ปริมาณน้ำฝน	๕๔
ตารางที่ ๒๐ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔	๕๕
ตารางที่ ๒๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๕๕
ตารางที่ ๒๒ ป่าสงวนแห่งชาติ	๕๖
ตารางที่ ๒๓ อุทยานแห่งชาติ	๕๗
ตารางที่ ๒๔ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	๕๗
ตารางที่ ๒๕ วนอุทยานแห่งชาติ	๕๗
ตารางที่ ๒๖ ปริมาณการผลิตแร่ ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓	๕๘
ตารางที่ ๒๗ สถานภาพปริมาณสำรองแร่ ปี ๒๕๖๓	๕๘
ตารางที่ ๒๘ การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดลำปาง	๕๙
ตารางที่ ๒๙ จำนวนประชากรของจังหวัดลำปาง	๖๐
ตารางที่ ๓๐ จำนวนสถานศึกษาแยกตามสังกัดในจังหวัดลำปาง	๖๑

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ ๓๑ จำนวนวัดและพระภิกษุ สามเณร จังหวัดลำปาง (ปี ๒๕๖๔)	๖๔
ตารางที่ ๓๒ จำนวนสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐและภาคเอกชนในจังหวัดลำปาง	๖๔
ตารางที่ ๓๓ จำนวน และอัตราส่วนบุคลากรต่อประชากร จังหวัดลำปาง	๖๕
ตารางที่ ๓๔ งานวัฒนธรรม/ประเพณี/เทศกาลของจังหวัดลำปาง	๖๖
ตารางที่ ๓๕ ข้อมูลประเภทการใช้ไฟฟ้าจังหวัดลำปาง ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔	๗๑
ตารางที่ ๓๖ ข้อมูลการผลิตและการจำหน่ายน้ำของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาลำปาง ประจำปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔	๗๒
ตารางที่ ๓๗ รายละเอียดการให้บริการ (ผู้เช่า) ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔	๗๒
ตารางที่ ๓๘ จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมแยกตามรายปี	๗๗
ตารางที่ ๓๙ แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดลำปาง	๗๗
ตารางที่ ๔๐ จำนวนครัวเรือนเกษตรกรและจำนวนแรงงานภาคเกษตรของจังหวัดลำปาง	๗๙
ตารางที่ ๔๑ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดลำปาง	๘๐
ตารางที่ ๔๒ พื้นที่ชลประทานในเขตจังหวัดลำปาง	๘๐
ตารางที่ ๔๓ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดลำปาง ปีการผลิต ๒๕๖๔/๖๕	๘๑
ตารางที่ ๔๔ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัดลำปาง ปี ๒๕๖๕	๘๒
ตารางที่ ๔๕ ด้านการประมงของจังหวัดลำปาง ปี ๒๕๖๕	๘๒
ตารางที่ ๔๖ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตรของจังหวัดลำปาง	๘๓
ตารางที่ ๔๗ สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัด	๘๔
ตารางที่ ๔๘ ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด	๘๖
ตารางที่ ๔๙ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก	๘๖
ตารางที่ ๕๐ จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดลำปาง ปี ๒๕๖๕	๘๗
ตารางที่ ๕๑ จำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดลำปาง	๘๗
ตารางที่ ๕๒ จำนวนปราชญ์ชาวบ้านแยกรายอำเภอ	๘๘
ตารางที่ ๕๓ ข้อมูล Smart Farmer, Young Smart Farmer จังหวัดลำปาง	๘๘
ตารางที่ ๕๔ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกโดย SWOT Analysis	๘๙
ตารางที่ ๕๕ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework	๙๑
ตารางที่ ๕๖ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis	๙๓
ตารางที่ ๕๗ TOWS Matrix เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาเชิงรุก เชิงแก้ไข เชิงป้องกันและเชิงรับ	๙๕
ตารางที่ ๕๘ เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง	๑๐๖
ตารางที่ ๕๙ สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) จังหวัดลำปาง	๑๐๙

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ที่มา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๘ (๒) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับ มาตรา ๘๔(๘) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ คือ คุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรกรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้ง ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปแบบของสภาเกษตรกร เพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร และมาตรา ๘๔(๑๔) รัฐต้องส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจ รวมทั้งมาตรา ๘๕(๒) กำหนดให้รัฐดำเนินการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึง โดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่น รวมทั้งจัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างพอเพียงและเหมาะสมแก่การเกษตร

๑.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืน และพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตามแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ โดยทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ร่วมกันพิจารณาภารกิจของหน่วยงานที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนในแต่ละระดับ รวมทั้งนำนโยบายสำคัญ และสถานการณ์สภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กับบริบทของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ มากำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการดำเนินงาน ในการขับเคลื่อนภารกิจให้ได้ผลลัพธ์ตามที่กำหนด ตลอดจนพิจารณาความต่อเนื่องในการบริหารราชการแผ่นดินควบคู่กับการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยแผนปฏิบัติการฯ จะเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน รวมทั้ง เป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารในการกำกับ ดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในแต่ละผลผลิต ให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม เพื่อมุ่งสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายระดับชาติร่วมกันต่อไป

๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) นโยบายรัฐบาล นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดยมุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยง สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)^๑ มีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “**ประเทศไทยมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน**” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคมนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ โดยมีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๐๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (๐๒) **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก)** (๐๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (๐๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (๐๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ^๒ เป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่างๆ ในลักษณะที่มีการบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติภายในปี ๒๕๘๐ โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มีทั้งหมด ๒๓ ฉบับ เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๕ ฉบับ ได้แก่ (๐๑) ความมั่นคง (๐๓) **การเกษตร (หลัก)** (๐๕) การท่องเที่ยว (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (๐๗) โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล (๐๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (๑๕) พลังทาง สังคม (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒๒) กฎหมายและกระบวนการ ยุติธรรม และ (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (๐๓) การเกษตร จะให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่น และเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพ ในแต่ละพื้นที่การพัฒนาสินค้าเกษตรและ

^๑ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๑, ตุลาคม). ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐).

^๒ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒, เมษายน). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐).

การแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตรการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตและการจัดทำฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนา ระบบนิเวศของภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนามีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๖ แผนย่อย โดยสรุป ดังนี้

๒.๒.๑ แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยี การพัฒนากระบวนการผลิตและบรรจุภัณฑ์ ส่งเสริมการพัฒนา คุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย

๒) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการ พัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

๓) สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า รวมทั้ง การสร้างความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจนเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น

เป้าหมาย สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๒ แผนย่อยเกษตรปลอดภัย ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิต ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

๒) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรอง คุณภาพจากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือในระดับต่างๆ พัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร และพัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน และส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า

๔) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัย และการส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

๕) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน ควบคุมการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ ทั้งในและต่างประเทศ

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพ ความปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

ตัวชี้วัด ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร

๒.๒.๓ แผนย่อยเกษตรชีวภาพ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ ยกย่องให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการ วิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็ก และสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง

๔) ส่งเสริมการทำการตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตรชีวภาพ ตลอดจนประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด จำนวนวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็ก และผลิตภัณฑ์จากฐานชีวภาพ

๒.๒.๔ แผนย่อยเกษตรแปรรูป ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง

๒) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร

๓) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการกระบวนการผลิต หลังการเก็บเกี่ยวการแปรรูป

๔) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

เป้าหมาย สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๕ แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต

๒) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม องค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาด การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่าง ๆ

๓) สนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้า ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
ตัวชี้วัด มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๖ แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญ การคุ้มครองที่ดินการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร และการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม

๒) สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนทางการเกษตรของท้องถิ่น ส่งเสริมการทำเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐหรือท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาทดำเนินการให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในมิติต่างๆ รวมถึงการดูแลโภชนาการของ ประชาชนในทุกช่วงวัย สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชน การมีมาตรการรองรับสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างทั่วถึง และการติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาอาหาร และผลกระทบ

๓) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูล อุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรที่มุ่งเน้นการตลาดนำการผลิต ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรม ข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบติดตามเฝ้าระวังและวางระบบเตือนภัย กลไกการจัดการปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์ในมิติต่างๆ ทั้งในด้านอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งให้เกษตรกรและผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ตลอดจน เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ วิเคราะห์แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร

๔) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ สนับสนุนการขยายเครือข่ายธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ สนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้น และมีกลไกในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

๕) วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยพื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่างๆ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ

๖) พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ ยกกระตือรือร้นการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค จัดให้มีระบบการตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่รวดเร็วและมีราคาเหมาะสม รวมถึงการวางระบบตรวจสอบย้อนกลับ

๗) ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือต่างๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่างๆ

๘) อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็วและไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมทางการค้า และเตรียมความพร้อมของสถานที่เก็บรวบรวม/รักษาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร ที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

เป้าหมายที่ ๑ ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย)

ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร)

ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๓ แผนการปฏิรูปประเทศ^๓ ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคี สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันดีต่อกัน เพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ การปฏิรูปประเทศ ต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีประเด็นขับเคลื่อนการปฏิรูปที่สำคัญ โดยสรุป ใน ๖ มิติ ได้แก่ การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม การพัฒนาเศรษฐกิจ การสร้างสังคมและชุมชนที่เข้มแข็ง การฟื้นฟู และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสร้างประสิทธิภาพและความโปร่งใสในกระบวนการทำงานของภาครัฐ และการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม แผนการปฏิรูปประเทศมี ๑๓ ฉบับ มีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕ ฉบับ ได้แก่ (๒) การบริหารราชการแผ่นดิน (๓) กฎหมาย (๕) เศรษฐกิจ (หลัก) (๖) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (๗) สาธารณสุข ในส่วนของแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ มีเป้าประสงค์เพื่อยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ กระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคม และปรับบทบาท โครงสร้าง และกลไกสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจของประเทศตามหลักแนวคิดการบริหารงานคุณภาพที่มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูปเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และลดความเหลื่อมล้ำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ จำนวน ๕ กิจกรรม ประกอบด้วย

๑) การสร้างเกษตรมูลค่าสูง

๒) การส่งเสริมและพัฒนากองทุนเพื่อคุณภาพสูง

๓) การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและ

บริการเป้าหมาย

๔) การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค

๕) การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้กำลังคนในระบบมีทักษะสอดคล้องตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย และได้รับการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น บุคลากรในภาคเกษตรกรรม ภาคการท่องเที่ยว และผู้ประกอบการรายย่อยมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศได้ดียิ่งขึ้น

^๓ ประกาศ นร. เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง). (๒๕๖๔, ๒๕ กุมภาพันธ์). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๘ ตอนพิเศษ ๔๔ ง.

๒.๔ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)^๔ มุ่งหมายที่จะเร่งเพิ่มศักยภาพของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อที่รุนแรงและเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทันทั่วทั้ง การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ ในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ **พลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน”** ซึ่งหมายถึงการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้างนโยบายและกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวหน้าพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูง และคำนึงถึงความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เพื่อถ่ายทอดเป้าหมายหลักไปสู่การขับเคลื่อนที่ชัดเจน ในลักษณะของวาระการพัฒนา (Agenda) ที่เอื้อให้เกิดการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงานและหลายภาคส่วน ในการผลักดันการพัฒนาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงได้กำหนด **หมุดหมายการพัฒนา จำนวน ๑๓ ประการ** ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ “เป็น” มุ่งหวังจะ “มี” หรือต้องการจะ “ขจัด” เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” และการบรรลุเป้าหมายหลักในช่วงระยะเวลา ๕ ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ โดยมีหมุดหมายที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๑ หมุดหมาย ได้แก่

หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง โดยสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพความมั่นคงอาหารและความยั่งยืนของภาคเกษตร และเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตร ในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

หมุดหมายที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน โดยเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น ปรับปรุงโครงสร้างการท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจมากขึ้น และการท่องเที่ยวไทย ต้องมีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในทุกมิติ

หมุดหมายที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค โดยทำให้ประเทศไทยเป็นประตูการค้าและการลงทุน เป็นห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค และเป็นศูนย์กลางคมนาคมและโลจิสติกส์ของภูมิภาค

หมุดหมายที่ ๖ ไทยเป็นฐานการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะที่สำคัญของโลก โดยมูลค่าเศรษฐกิจดิจิทัลภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น การส่งออกของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศเพิ่มขึ้น และมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

หมุดหมายที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ โดยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเติบโตและแข่งขันได้ของ SME SME มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถ Scale up และปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่ และ SME สามารถเข้าถึงและได้รับการส่งเสริมอย่างมีประสิทธิภาพจากภาครัฐ

^๔ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๔, ตุลาคม). (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).

หมวดหมู่ที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เดิมโต ได้อย่างยั่งยืน โดยการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ของภาคลดลง และการพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่อย่างยั่งยืน มีความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง

หมวดหมู่ที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคน มีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม โดยครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม และคนไทยทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

หมวดหมู่ที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ โดยการเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจ หมุนเวียนและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และการสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยไทยลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการสร้างภูมิคุ้มกันและการฟื้นตัวจาก การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ

หมวดหมู่ที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์ การพัฒนาแห่งอนาคต โดยคนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็น สำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกัน ต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข กำลังคน มีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต ประชาชน ทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

หมวดหมู่ที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ ประชาชน โดยการบริการภาครัฐมีคุณภาพเข้าถึงได้ และภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูงและคล่องตัว

๒.๕ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)^๔ กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาการเกษตรของประเทศในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกขององค์การสหประชาชาติ โดยยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไข จุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกร มั่นคง ภาคการเกษตร มั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมียุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร Smart Farmer, Smart Group, Smart Enterprise เสริมสร้างความภาคภูมิใจ และความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรวม บริหารจัดการแรงงานภาคเกษตรโดยนำ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

^๔ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๖๐, เมษายน). ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙).

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้า และส่งเสริมการตลาดตลอดโซ่อุปทานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการขับเคลื่อนเกษตรให้สอดคล้องกับไทยแลนด์ ๔.๐ บริหารจัดการเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการเกษตร และพัฒนาผลงานวิจัยด้านการเกษตรนำไปสู่การผลิตนวัตกรรมเชิงพาณิชย์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน และฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรให้สมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยพัฒนาบุคลากรเป็น Smart Office และ Smart Researcher เชื่อมโยงระบบการทำงานของทุกหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และปรับปรุงพัฒนากฎหมายด้านการเกษตร

๒.๖ แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐^๖ โมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นกลไกเร่งให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายภายใต้ Thailand ๔.๐ ที่ต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจจากการใช้ความได้เปรียบด้านทรัพยากรและแรงงาน ไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้น ด้วยการระดมทรัพยากรและความสามารถของทุกภาคส่วนในการมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เป็นการพัฒนากายใต้ ๔ + ๑ สาขายุทธศาสตร์ คือ เกษตรและอาหาร สุขภาพและการแพทย์ พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งมีศักยภาพจะเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น ๑ ล้านล้านบาท จากฐานความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพ (Nature) วัฒนธรรม (Culture) และความเอื้อเพื่อเอื้อแม่ (Nuture) ภายใต้กลไกจุดภาคี ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันวิจัย/สถาบันการศึกษาและภาคประชาชน โดยมีวิสัยทัศน์ คือ เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลายทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดีด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ โดยเกี่ยวข้องกับการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทั้ง ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์

เน้นการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ไปบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์เพื่อความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นทุนพื้นฐานต่อการพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตเพื่อส่งต่อสู่คนรุ่นต่อไป รวมถึงส่งเสริมให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติจากการมองว่า “Nature as Resource” เป็น “Nature as Source” ดังนั้น ธรรมชาติจึงไม่ใช่แค่เพียงทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตเท่านั้น แต่ธรรมชาติคือแหล่งกำเนิดของชีวิตและทุกสรรพสิ่งบนโลก เป็นพื้นฐานของความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ จึงต้องรักษาสมดุลระหว่างการมีอยู่และใช้ไป รวมถึงการนำกลับมาใช้ซ้ำตามหลักการหมุนเวียน โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

^๖ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (๒๕๖๕, กุมภาพันธ์). แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐.

๑. การพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม เพื่อการบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
๒. การอนุรักษ์ พันธุ์ทรัพยากรด้วยนวัตกรรมทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางสังคม
๓. การบริหารจัดการน้ำให้เกิดความยั่งยืนด้วยการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ และการพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อลดการใช้ ลดการสูญเสีย การนำกลับมาใช้ซ้ำ และยกระดับคุณภาพน้ำดื่ม น้ำใช้ให้สูงขึ้น
๔. การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ และการเพิ่มทักษะการบริหารจัดการทรัพยากรให้แก่ชุมชนและคนรุ่นใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่

ใช้ศักยภาพของพื้นที่โดยการระดมจากภายใน เน้นการตอบสนองความต้องการในแต่ละพื้นที่เป็นอันดับแรก ควบคู่ไปกับการสร้างความเข้มแข็งในระดับพื้นที่ การดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากความเข้มแข็งจากภายในอันประกอบด้วย “ความหลากหลายทางชีวภาพ” “ความหลากหลายทางวัฒนธรรม” และ “ความเอื้อเพื่อพ่อแม่” มาต่อยอดและยกระดับมูลค่าในห่วงโซ่การผลิตสินค้าและบริการให้มีมูลค่าสูงขึ้น ด้วยการใช้ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการยกระดับมาตรฐาน สร้างคุณค่าใหม่ รวมถึงการนำหลักการของเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้ในการลดการใช้ทรัพยากร การดำเนินการดังกล่าวมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาที่น่าไปสู่การเดินหน้าไปด้วยกัน และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เป็นการเติบโตของทุกภาคส่วนไปพร้อมๆ กัน เพื่อเพิ่มโอกาสของชุมชนและผู้ประกอบการที่อยู่ในภูมิภาค ได้รับการพัฒนา รวมถึงการเข้าถึงทรัพยากรได้อย่างทัดเทียมกันมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการหรือแก้ปัญหาสุขภาพ ปัญหามลพิษ ยกระดับคุณภาพ ความปลอดภัยของอาหาร ตลอดจนการเสริมสร้างความสามารถในการพึ่งพิง แหล่งพลังงานทางเลือกในพื้นที่ได้เพิ่มขึ้น โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การพัฒนาเศรษฐกิจภูมิภาคให้เติบโตด้วยรูปแบบของระเบียบเศรษฐกิจ BCG
๒. การนำทุนทางทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมไปสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
๓. การใช้ทรัพยากรด้านเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวในพื้นที่เพื่อสร้างเศรษฐกิจให้ชุมชน
๔. การพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการมูลค่าสูง จากความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการยกระดับมาตรฐาน การสร้างนวัตกรรม ตลอดจนการจัดการวัตถุดิบเหลือทิ้งจากการผลิตให้เป็นศูนย์
๕. การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เติบโตด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบบูรณาการด้วยกลไกตุภาคี เช่น กลไกมหาวิทยาลัยสู่ตำบล อุทยานวิทยาศาสตร์ และคลัสเตอร์
๖. การพัฒนาตลาดและศักยภาพในการเข้าถึงตลาดทั้งในและนอกพื้นที่ด้วยการใช้อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และแพลตฟอร์มการเชื่อมโยงตลาด
๗. การยกระดับคุณภาพ ความปลอดภัยและมาตรฐานของอาหารท้องถิ่น (Street food/วิสาหกิจชุมชน) ด้วย Food machinery และมาตรฐานการประกอบการที่ดี
๘. การสร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากทั้งระบบ เช่น การยกระดับประสิทธิภาพการผลิต การควบคุมความปลอดภัย ความคิดสร้างสรรค์ ระบบประกันคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

เน้นการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการเดิมให้สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่องด้วยการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมายกระดับประสิทธิภาพการผลิต ลดความสูญเสียในกระบวนการผลิตให้เป็นศูนย์ การหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ หรือการนำไปสร้างมูลค่าเพิ่ม ตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน ยกย่องมาตรฐานสู่การเป็นแหล่งผลิตและให้บริการที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย มีสุขอนามัยที่ดีให้ความสำคัญกับระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มาตรฐานผลิตที่ยั่งยืนเทียบเท่ามาตรฐานสากล รวมถึงการยกระดับผลิตภัณฑ์หรือบริการด้วยการใช้นวัตกรรมขั้นสูง เช่น ระบบการผลิตพืชในโรงเรือนอัจฉริยะ (Plan factory) การให้บริการด้านสุขภาพที่มีความแม่นยำสูง หรือการแพทย์เฉพาะบุคคล โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นผู้นำในการผลิตและการให้บริการทั้งในระดับประเทศและเวทีโลก โดยมีแนวทางการดำเนินการในแต่ละสาขายุทธศาสตร์ ดังนี้

๑. สาขาการเกษตรและอาหาร

๑) การปรับเปลี่ยนระบบการเกษตรสู่ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง และมูลค่าสูง ด้วยการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีและนวัตกรรม (วทน.) สนับสนุนการยกระดับประสิทธิภาพการผลิตให้สูงขึ้น การผลิตสินค้าเกษตร พรีเมียม เกษตรปลอดภัย และเพิ่มความหลากหลายชนิดสินค้า

๒) การขับเคลื่อนเกษตรสู่การเป็นทั้ง B, C และ G ด้วยการบูรณาการในพื้นที่ (Area based)

๓) การแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูง ด้วยการแปรรูปเป็นอาหารสุขภาพ อาหารทางการแพทย์ สารออกฤทธิ์ สำคัญเพื่อเป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมต่อเนื่อง รวมถึงโปรตีนจากแมลงหรือพืช

๔) การยกระดับประสิทธิภาพการผลิตด้วยการนำแพลตฟอร์มดิจิทัล เทคโนโลยีขั้นสูงระบบอัตโนมัติมาบริหารจัดการกระบวนการผลิต และการกระจายสินค้าสู่ผู้บริโภค

๕) ปรับปรุงกระบวนการผลิตสู่ระบบการผลิตสีเขียวและการผลิตที่ยั่งยืน ลดการสูญเสียระหว่างการผลิตและขยะอาหาร และการยกระดับกระบวนการผลิตด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง

๖) การสร้างแบรนด์อาหารไทยในตลาดโลกด้วยการส่งเสริมการใช้วัตถุดิบไทย อัตลักษณ์วัฒนธรรมไทยและการเชื่อมโยงการท่องเที่ยว

๗) การลงทุนและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านนวัตกรรมอาหาร เช่น หน่วยวิเคราะห์ทดสอบด้านอาหารฟังก์ชัน โรงงานต้นแบบผลิตอาหารฟังก์ชันและสารประกอบ Functional ingredient มาตรฐาน GMP

๒. สาขาสุขภาพและการแพทย์

๑) การสร้างและยกระดับความสามารถในการพัฒนาและผลิตวัคซีน ยา และชีววัตถุ ในการป้องกันและควบคุมโรคจากไวรัสและการเข้าสู่ตลาดสากล

๒) การยกระดับคุณภาพการรักษาสู่ระบบการแพทย์แม่นยำ ด้วยการส่งเสริมให้มีการใช้บริการการแพทย์จีโนมิกส์ผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง (Advanced Therapy Medicinal Products, ATMPs)

๓) การเร่งรัดการพัฒนาเครื่องมือ และวัสดุทางการแพทย์ด้วยกลไกนวัตกรรมแบบวิศวกรรมย้อนกลับ

๔) การส่งเสริมการวิจัยทางคลินิก เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และ สุขภาพ ได้แก่ ยา วัคซีน อาหารสุขภาพ อาหารการแพทย์ เครื่องสำอาง เครื่องมือแพทย์ และวัสดุทางการแพทย์

๕) การส่งเสริมการสร้างตลาดด้วยกลไกการขึ้นทะเบียนนวัตกรรม Sandbox การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และปรับรูปแบบการจัดซื้อจากรายปีเป็น Multi-year procurement

๖) การสร้างบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อรองรับอุตสาหกรรม และบริการทางการแพทย์และสุขภาพ

๓. สาขาพลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ

๑) การสร้างโอกาสทางการตลาดแก่ผลิตภัณฑ์ชีวภาพให้แข่งขันอย่างเป็นธรรม ด้วยกลไกการกำหนดราคารับรอง การจัดสรรคาร์บอนเครดิต และการลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด

๒) การส่งเสริมการนำพืช ผลผลิต และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรไปสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม

๓) การใช้นวัตกรรมชีวภาพเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และบริการ และการสร้างธุรกิจนวัตกรรมให้แก่ SMEs และการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าของโลก

๔. สาขาการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์

๑) การผลักดันให้เกิดการนำโมเดลการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ เช่น Happy Model เพื่อกระจาย รายได้อย่างทั่วถึงไปสู่เมืองท่องเที่ยวรอง ลดความเหลื่อมล้ำ และมุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

๒) การส่งเสริมการท่องเที่ยวยั่งยืนและการท่องเที่ยวสีเขียว เพื่อรักษาสีเขียวตามแนวทาง Happy Model

๓) การกระจายนักท่องเที่ยวสู่เมืองท่องเที่ยวรองด้วยการพัฒนาสินค้าและบริการในเมืองท่องเที่ยวรอง โดยใช้อัตลักษณ์ท้องถิ่น วัฒนธรรม พัฒนาเรื่องราว และการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย และพัฒนาองค์ความรู้ด้วย Digital Technology

๔) การขยายตลาดการท่องเที่ยวด้วยการส่งเสริมพัฒนาระบบการจ่ายเงินแบบ One Payment System เพื่ออำนวยความสะดวกและรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมผู้ใช้จ่าย รวมถึงพัฒนาดิจิทัลคอนเทนต์ ที่นำเสนอจุดเด่นของประเทศไทยในด้านต่างๆ เช่น วัฒนธรรม

๕) การส่งเสริมการท่องเที่ยวคุณภาพสูงผ่านการจัดงานประชุมและนิทรรศการ กีฬา และอีเวนต์ (Event) ขนาดใหญ่

๕. เศรษฐกิจหมุนเวียน

๑) การพัฒนาเศรษฐกิจด้วยโอกาสการลงทุนและการสร้างตลาดด้วยโมเดลธุรกิจเศรษฐกิจหมุนเวียน

๒) การส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้เกิดการคิดค้นผลิตภัณฑ์และบริการใหม่จากการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่

๓) การพัฒนาแพลตฟอร์มและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน อย่างเป็นระบบ

๔) การสร้างระบบกลไกการบริหารจัดการที่เอื้ออำนวยต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนของประเทศ

๕) การสร้างกำลังคนที่มีความรู้และความเข้าใจ ผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้ จากกรอบหรือหลักสูตร รวมทั้งสร้างความตระหนักในการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืนเพื่อขับเคลื่อน เศรษฐกิจหมุนเวียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลง ของโลก

เน้นการสร้างภูมิคุ้มกัน และสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก อย่างเท่าทันเพื่อบรรเทาผลกระทบ รวมถึงเข้าถึงโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกที่เกิดขึ้นได้รวดเร็ว ยิ่งขึ้น เป็นการปูทางสู่นาคตด้วยการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงสร้างพื้นฐาน ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพ เพื่อการสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต ด้วยการ นำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปเพิ่มศักยภาพของชุมชน ผู้ประกอบการ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต/ บริการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด รวมถึงสร้างการเติบโตอย่างมีคุณภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อนำไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ นอกจากนี้ ต้องพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับ เศรษฐกิจ BCG ในอนาคต รวมถึงการวิจัย พัฒนาขั้นแนวหน้าเพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้าเทคโนโลยีจาก ต่างประเทศ โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การยกระดับความสามารถของกำลังคนในสาขา BCG
๒. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๓. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านคุณภาพ
๔. การพัฒนาเทคโนโลยีขั้นแนวหน้า

๒.๗ (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐^๗

ภาคเหนือ

มุ่งสู่การพัฒนาเป็น “ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ” ตามแนวคิด เศรษฐกิจสร้างสรรค์ สานสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ สุขภาวะดี วิถีชีวิตยั่งยืน ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาสู่การเป็นระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ Creative LANNA ในพื้นที่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และลำปาง
๒. พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูป มูลค่าสูง
๓. พัฒนาการท่องเที่ยวและบริการบนฐานภูมิปัญญาและวัฒนธรรม
๔. เสริมศักยภาพของเมืองและพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพื่อรองรับ การขยายตัวทางเศรษฐกิจ และเอื้อต่อการอยู่อาศัย
๕. พัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิต เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาผู้สูงอายุ สู่อายุเป็นผู้สูงอายุ ที่มีศักยภาพ (Active Aging) และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน
๖. อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำที่มีความสมดุล ป้องกันและแก้ไขปัญหา หมอกควัน ปัญหาลิงแควล่อล่อมเมือง

^๗ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๔, กรกฎาคม). ร่างกรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐.

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคเหนือ

๑. **พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือตอนล่าง** ในปี ๒๕๖๒ มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรรวม ๓๒.๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘ ของพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรของทั้งประเทศ โดยพื้นที่เกษตรของภาคเหนือส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งเป็นพื้นที่รา ๒๑.๙ ล้านไร่ ทำการผลิตพืชสำคัญ ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง และภาคเหนือตอนบน ๑๐.๖ ล้านไร่ เป็นพื้นที่สำคัญในการผลิตพืชผัก และผลไม้

๒. **สัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคเหนือสูงกว่าสัดส่วนของประเทศ ช่วยลดความเสี่ยงของภัยแล้ง** ในปี ๒๕๖๒ ภาคเหนือมีพื้นที่ชลประทานรวม ๑๐.๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๔ ของพื้นที่ชลประทานทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๒๗.๘ ในปี ๒๕๕๙ โดยมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ ๓๑.๓ สูงกว่าระดับประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๓.๒

๓. **ผลิตภาพแรงงานภาคเกษตรต่ำ เมื่อเทียบกับผลิตภาพแรงงานในสาขาการผลิตอื่น** โดยผลิตภาพแรงงานภาคเกษตรภาคเหนือในปี ๒๕๖๒ เท่ากับ ๔๒,๑๑๒.๕๖ บาทต่อคน ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมเท่ากับ ๒๙๓,๘๕๒.๕๖ บาทต่อคน และภาคบริการเท่ากับ ๑๖๐,๖๗๖.๘๘ บาทต่อคน รวมทั้งมีมูลค่าเศรษฐกิจต่ำ โดยในปี ๒๕๖๒ ผลิตภัณฑัมวลรวมภาคการเกษตรภาคเหนือมีมูลค่า ๓๓๓,๑๙๕ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๕.๖ ของผลิตภัณฑัมวลรวมภาคเหนือ

๔. **กระบวนการผลิตการเกษตรเริ่มปรับเปลี่ยนสู่การเกษตรสร้างมูลค่า** เกษตรกรมีการปรับกระบวนการผลิตสู่เกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์มากขึ้น ตามพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ใส่ใจในสุขภาพและสิ่งแวดล้อม และมีการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิต อาทิ การใช้โดรน การใช้แอปพลิเคชันทดแทนแรงงานเกษตรที่สูงวัย ซึ่งจะเป็นการพัฒนาสู่ระบบเกษตรอัจฉริยะที่มีการบริหารจัดการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๘ **แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)**^๔ เป็นแผนหลักในการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และนำไปใช้ในการติดตามและประเมินผลโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ ตลอดจนผู้บริหารสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในแต่ละผลผลิตให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม มีวิสัยทัศน์ คือ “เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี” โดยมีเป้าหมายผลิตภัณฑัมวลรวมในประเทศสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) มีศักยภาพเพิ่มขึ้นและการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิตทางการเกษตรมีความสมดุล ประกอบด้วย ๕ ประเด็นการพัฒนา ๒๘ แนวทางการพัฒนา ได้แก่

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเกษตร

^๔ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (๒๕๖๔, ตุลาคม). แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร
มีแนวทางการพัฒนา คือ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ท่องเที่ยวเกษตรเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์การเกษตร การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) ให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ และการพัฒนาการเกษตรในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร
มีแนวทางการพัฒนา คือ การเสริมสร้างทุนทางสังคม การรองรับสังคมเกษตรสูงวัยเชิงรุก การยกระดับศักยภาพของเกษตรกรรายย่อยให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจ และการสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน มีแนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมเชิงนิเวศ การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตร ทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ การเพิ่มผลผลิตของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร
มีแนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาบริการประชาชน การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ การสร้างและพัฒนาศูนย์กลางภาครัฐ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ การพัฒนากฎหมาย และการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร

๒.๙ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์^๔

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ โดยคณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาให้ทราบถึงแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินที่รัฐบาลจะดำเนินการเพื่อพัฒนาประเทศไทยให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยความมั่นคง สังคมไทยมีความสุข สามัคคี และเอื้ออาทร คนไทยมีคุณภาพ ชีวิตที่ดีขึ้นและมีความพร้อมที่จะดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ เศรษฐกิจไทยมีความแข็งแกร่งและมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ควบคู่ไปกับการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีนโยบายประกอบด้วยนโยบายหลัก ๑๒ ด้าน นโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง โดยมีนโยบายหลักและนโยบายเร่งด่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๑. นโยบายหลัก ๘ ด้าน ประกอบด้วย นโยบายหลักที่ ๑ การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ นโยบายหลักที่ ๔ การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก นโยบายหลักที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย นโยบายหลักที่ ๖ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค นโยบายหลักที่ ๗ การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก นโยบายหลักที่ ๑๐ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน นโยบายหลักที่ ๑๑ การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ และนโยบายหลักที่ ๑๒ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบและกระบวนการยุติธรรม

^๔ คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒. (๒๕๖๒, ๒๕ กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๑๘๖ ง.

๒. นโยบายเร่งด่วน ๑๐ เรื่อง ประกอบด้วย นโยบายเร่งด่วนที่ ๑ การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน นโยบายเร่งด่วนที่ ๓ มาตรการเศรษฐกิจ นโยบายเร่งด่วนที่ ๔ การให้ความช่วยเหลือเกษตรกร และพัฒนานวัตกรรม นโยบายเร่งด่วนที่ ๕ ยกระดับศักยภาพแรงงาน นโยบายเร่งด่วนที่ ๖ การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต นโยบายเร่งด่วนที่ ๗ เตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ ๒๑ นโยบายเร่งด่วนที่ ๘ การแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายราชการประจำ นโยบายเร่งด่วนที่ ๙ การแก้ไขปัญหายาเสพติด และสร้างความสงบสุขในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ นโยบายเร่งด่วนที่ ๑๐ การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน และนโยบายเร่งด่วนที่ ๑๑ การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย

๒.๑๐ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. ยุทธศาสตร์และนโยบายของรัฐมนตรีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน) ได้มีแนวทางการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนด้านการเกษตรให้มีความยั่งยืนด้วยยุทธศาสตร์และแนวทางนโยบายหลัก ดังนี้

๑.๑ ยุทธศาสตร์ ๕ ประเด็น ประกอบด้วย

๑) ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการประสานความร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย Lazada Shopee Alibaba สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๕ เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดให้มีความหลากหลายทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์และออฟไลน์ รวมถึงการจัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขายเพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจเกษตรทั้งผลผลิตและสินค้าเกษตรแปรรูป เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรชุมชนที่เชื่อมโยงกับตลาดชุมชนหรือตลาดเกษตรกร อีกทั้งส่งเสริมระบบเกษตรพันธสัญญา เพื่อสร้างความไว้วางใจระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ โดยมีความร่วมมือด้านการตลาดที่สำคัญ ได้แก่

๑.๑) ความร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ การสร้างกลไกความร่วมมือให้เกิดการบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรมระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงพาณิชย์ ให้เกิดการขับเคลื่อนภายใต้ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต ผ่านคณะทำงานร่วมของทั้ง ๒ กระทรวง โดยการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน ได้แก่ (๑) การสร้างและใช้ข้อมูลจากฐานเดียวกัน (Single Big Data) จัดทำ Dashboard สินค้าเกษตร (๒) การสร้างแพลตฟอร์มกลาง “เกษตรผลิต พาณิชย์ตลาด” โดยคัดเลือกกลุ่มสหกรณ์ กลุ่มเกษตรแปลงใหญ่และวิสาหกิจชุมชนเป็นกลุ่มนำร่องในการออกแบบจัดทำแพลตฟอร์มกลาง (๓) การสร้างความเชื่อมั่นด้านคุณภาพ มาตรฐาน ความปลอดภัย และการตรวจสอบย้อนกลับ และ (๔) การพัฒนาคนและผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของตลาด

๑.๒) ความร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย โดยพัฒนาเกษตรแม่นยำสู่ธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรม ในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน ข้าวโพดหวาน และมะเขือเทศ ร่วมกับบริษัทผู้รับซื้อในเครือข่ายสภาอุตสาหกรรม เป็นการดำเนินงานที่เน้นให้เกษตรกรรวมกลุ่มเป็นแปลงใหญ่ ด้วยกระบวนการจัดการที่ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น สนับสนุนแผนการตลาดที่ชัดเจนของอุตสาหกรรม ทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ และช่วงเวลาการรับซื้อ ทั้งนี้ พื้นที่เป้าหมาย คือ พื้นที่เกษตรกรรมที่ผลิต สินค้าตามเป้าหมายของอุตสาหกรรม ที่ห่างจากแหล่งรับซื้อผลผลิตในรัศมีไม่เกิน ๑๐๐ กิโลเมตร เพื่อลดภาระต้นทุนการจัดการด้านโลจิสติกส์

๑.๓) การพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มโอกาสและการรับรู้ความต้องการของตลาด โดยการพัฒนาช่องทางเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศ การจัดทำร้านค้าออนไลน์ให้กับสินค้าเกษตร ด้วยการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ พัฒนาระบบเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานอย่างต่อเนื่อง และการพัฒนาต่อยอดระบบเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้การใช้งานของเกษตรกร เช่น การ Live จำหน่ายสินค้าทาง Facebook รวมถึงการเชื่อมโยงระบบจัดเก็บและขนส่งสินค้า ตลอดจนการเชื่อมโยงเครือข่าย/คลังสต็อก ให้แก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

๒) ยุทธศาสตร์เทคโนโลยีเกษตร ๔.๐ เพื่อการพัฒนาภาคเกษตรกรรม โดยการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมตลอดโซ่อุปทานและโซ่คุณค่า (Supply-Value Chain) ตั้งแต่การผลิต การแปรรูปจนถึงการตลาด โดย

๒.๑) พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อเป็นต้นแบบเกษตรอัจฉริยะให้กับเกษตรกร รวมถึงเป็นกลไกส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีการเกษตรผ่านการรวมกลุ่ม

๒.๒) พัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตร การประดิษฐ์ นวัตกรรม รวมทั้งเครื่องจักรกลเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ของแต่ละจังหวัด โดยเชื่อมโยงการทำงานกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่ เกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture) และเกษตรอัจฉริยะ

๒.๓) พัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) และส่งเสริมสถาบันเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร ให้เป็นผู้ให้บริการทางการเกษตร (Agricultural Service Providers : ASP) เพื่อยกระดับการให้บริการทางการเกษตร และเป็นช่องทางการเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่ได้อย่างครบวงจร

๓) ยุทธศาสตร์ ๓'S คือ "Safety" ความปลอดภัยของอาหาร "Security" ความมั่นคง มั่งคั่ง ของภาคการเกษตรและอาหาร และ "Sustainability" ความยั่งยืนของภาคการเกษตร

๓.๑) Safety เน้นสินค้าเกษตรและอาหารของไทยมีความปลอดภัย เชื่อมั่นในระบบที่มีมาตรฐาน สามารถตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) มาตรฐานสินค้าเกษตรของไทยเป็นไปตามมาตรฐานสากล และมั่นใจว่าสินค้าเกษตรและอาหารของไทยผลิตด้วยความปลอดภัยทั้งระบบ เพื่อผู้บริโภคภายในประเทศและส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ

๓.๒) Security เน้น ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) Food Security ไทยเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญของโลก สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารได้เพียงพอ และสามารถผลิตเลี้ยงคนทั่วโลกได้ โดยมีตัวอย่างสินค้าดาวเด่นของไทย อาทิ ข้าว มันสำปะหลัง ไข่ สินค้าประมง (๒) Health Security ไทยมีมาตรการ ควบคุม ป้องกัน การระบาดของโรคที่เข้มงวด (๓) Biosecurity ไทยมีระบบควบคุม/ป้องกันโรคระบาดในสัตว์และพืช รวมทั้งศัตรูพืช การนำแอปพลิเคชัน e-Smart Plus มาใช้ในการประเมินความเสี่ยงฟาร์มสุกรแบบ Realtime สำหรับโรค African Swine Fever (ASF) และ (๔) Farmer Security เน้นการเสริมสร้างเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็ง ส่งเสริมเกษตรพอเพียงและ Smart Farmer, Young Smart Farmer เพื่อให้ภาคเกษตรมีความมั่นคง

๓.๓) Sustainability ระบบการทำเกษตรของไทยเน้นความยั่งยืน เช่น เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร การลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ประชาสัมพันธ์ ให้เกษตรกรรับรู้เกี่ยวกับ การใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง มีการนำเทคโนโลยีฝนหลวงมาใช้ประโยชน์ มีการจัดสิทธิ ในการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ความสำคัญกับความยั่งยืนของดิน การบริหารจัดการพื้นที่ เกษตรกรรม (Zoning) เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และมีการบริหาร จัดการน้ำทั้งระบบ รวมถึงการขับเคลื่อนโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจ สีเขียว (Bio – Circular – Green Economy : BCG Economy) และ SDGs ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร

๔) ยุทธศาสตร์การบริหารเชิงรุกแบบบูรณาการกับทุกภาคส่วน

๔.๑) การบูรณาการเพื่อพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ในการใช้ประโยชน์และ เชื่อมโยงแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อการบริหารและสนับสนุนข้อมูลที่ดีแก่เกษตรกรสำหรับการ ตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม รวมถึงตรวจสอบศักยภาพพื้นที่ โดยบูรณาการจัดทำระบบแผนที่เกษตร เพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) สำหรับเป็นเครื่องมือในการวางแผนบริหารจัดการสินค้าเกษตร ที่สำคัญ ที่คำนึงถึงความเหมาะสมด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจสำหรับการเชื่อมโยงข้อมูล และช่วยให้ เกษตรกรมีข้อมูลที่ดี โดยมีการรวบรวมข้อมูลและการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตร ให้ครอบคลุมทุกด้านทั้งสินค้า การตลาด และทรัพยากรและครอบคลุม พื้นที่ทั้ง ๗๗ จังหวัด เพื่อบริหารจัดการสินค้าเกษตรและทรัพยากรทางการเกษตร นำไปใช้วางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบ รวมถึงการรับรู้ความต้องการคุณภาพและปริมาณของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

๔.๒) สร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในด้านการพัฒนาการเกษตร การนำ จุดแข็งหรือศักยภาพของแต่ละภาคส่วนมารวมมือกัน เพื่อพัฒนาภาคเกษตรตลอดโซ่อุปทาน เช่น ความร่วมมือด้านการตลาด ร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้า แห่งประเทศไทย แพลตฟอร์มตลาดออนไลน์ต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงด้านการตลาดให้มีความหลากหลาย ใช้ในการซื้อขายได้จริง

๕) ยุทธศาสตร์เกษตรกรรมยั่งยืนตามแนวศาสตร์พระราชา โดยน้อมนำ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ได้แก่ โครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริฯ เกษตรทฤษฎีใหม่ และโครงการหลวง ด้วยการถ่ายทอดองค์ ความรู้ผ่านกลุ่มเกษตรกร เครือข่ายเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและ พึ่งพาตนเองได้

๑.๒ แนวทางนโยบายหลัก ๑๕ ด้าน ประกอบด้วย

๑) นโยบาย “ตลาดนำการผลิต” เป็นนโยบายหลักโดยเพิ่มช่องทางตลาด ให้หลากหลาย ทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์ (แพลตฟอร์มรายสินค้าเพื่อรองรับ (New Normal) ตลาดออฟไลน์ โมเดิร์นเทรด (Modern Trade) รถโมบาย ตลาดสด ตลาดชุมชน คาราวานสินค้าเกษตร พันธุ์สัญญา และเคาน์เตอร์เทรด จัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขายเพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจ โดยร่วมมือ อย่างเข้มข้นกับกระทรวงพาณิชย์ภายใต้โมเดล “เกษตร - พาณิชย์ทันสมัย”

๒) การสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันเกษตรกรและเศรษฐกิจฐานราก โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถเชื่อมโยงเครือข่าย เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้มีอำนาจต่อรองในการซื้อขายผลผลิต ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์เกษตร ชุมชน เชื่อมโยงกับตลาดชุมชน/ตลาดเกษตรกร ตลาดสีเขียว (Green Market) และการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน

รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ สามารถช่วยเหลือสมาชิกเกษตรกร เอื้อให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่ ทั้งสังคม ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้เข้มแข็งและยั่งยืน

๓) การส่งเสริมสถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการ และ Start Up เป็นหน่วยธุรกิจให้บริการทางการเกษตร (Agricultural Service Providers : ASP) เพื่อยกระดับสู่การให้บริการทางการเกษตร เช่น เทคโนโลยี ในการดูแลรักษา รถจักรกลในการเตรียมดินและการเก็บเกี่ยว สำหรับให้บริการแก่พี่น้องเกษตรกรแบบครบวงจร

๔) การส่งเสริมเกษตรกรพันธสัญญา (Contract Farming) เพื่อสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพการผลิตอย่างยั่งยืน ระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ และร่วมกันยกระดับคุณภาพผลผลิต และแก้ปัญหาผลผลิตล้นตลาด

๕) การพัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตร โดยเชื่อมโยงการทำงานกับ ศพก. เพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่ และเกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture)

๖) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการเกษตร เพื่อตอบสนองต่อโซ่อุปทานที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการค้าสินค้าเกษตรออนไลน์ที่ขยายตัวต่อเนื่อง เพื่อรักษาคุณภาพสินค้าเกษตรให้มีความสดใหม่และถึงมือผู้บริโภคอย่างรวดเร็ว รวมถึงพัฒนาระบบเชื่อมโยงทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งออกและนำเข้าสินค้าเกษตร

๗) การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ มีการกระจายน้ำอย่างเหมาะสมและทั่วถึง รวมทั้งพัฒนาแหล่งน้ำในไร่นาของเกษตรกรและชุมชน เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำเพียงพอสำหรับใช้ในการอุปโภค บริโภค และทำการเกษตร ตลอดจนป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย

๘) การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินได้ตรงตามศักยภาพของที่ดิน และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากที่สุด โดยกำหนดเขตความเหมาะสมในการทำการเกษตรในแต่ละพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตสูงสุดผ่านข้อมูล Agri - Map

๙) การส่งเสริมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อป้อนเพาะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งให้บริการทางวิชาการและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเกษตรในระดับพื้นที่

๑๐) การประกันภัยพืชผล ให้ความคุ้มครองความเสียหายหรือความสูญเสียต่อพืชผลที่เอาประกันภัย ซึ่งเกิดจากภัยต่างๆ เช่น น้ำท่วม ภัยแล้ง ลมพายุ ลูกเห็บตก เป็นต้น ซึ่งจะช่วยสร้างเสถียรภาพทางรายได้และความมั่นคงในอาชีพให้แก่เกษตรกร รวมถึงการให้ความช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรที่ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างทันท่วงที

๑๑) การส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ได้แก่ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร ด้วยการลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรับรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง และมีการพัฒนาอาหารของไทย ให้เป็นรูปแบบอาหารที่ปลอดภัยและมีกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนองต่อความต้องการสินค้าเกษตรปลอดภัยใน ๕ร ได้แก่ โรงเรียน โรงแรม โรงพยาบาล เรือนจำ และร้านอาหาร

๑๒) การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ เฉพาะถิ่น สร้างแบรนด์ให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น สมุนไพร แมลงเศรษฐกิจ ส่งเสริมสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพทางด้านการตลาดในอนาคต ทั้งสินค้าอาหารอนาคต (Future Food) และสินค้าเกษตรที่ตอบสนองผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม (Functional Food) รวมทั้งสินค้าเกษตรเพื่อพลังงานและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

๑๓) การวิจัยและพัฒนา เพื่อตอบสนองการพัฒนาภาคเกษตรของประเทศไทยบนพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกรและผู้บริโภค

๑๔) การพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ในการใช้ประโยชน์และเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อการบริหารและช่วยให้เกษตรกรมีข้อมูลที่ดีและเพียงพอต่อการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อการผลิตและการจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

๑๕) การประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๒. แนวทางการขับเคลื่อนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบแนวทางการขับเคลื่อนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้กับผู้บริหารและบุคลากรของส่วนราชการ/หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยสรุปเป็นแนวทางดำเนินงานหลักใน ๓ ด้าน ดังนี้

๒.๑ ภารกิจเร่งด่วนเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และนโยบายให้บรรลุเป้าหมาย

ประกอบด้วย

- ๑) เร่งรัดงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของกระทรวง
- ๒) ขยายพื้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรฐานราก
- ๓) ยกระดับศักยภาพแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่
- ๔) ผลักดันการสร้างเกษตรมูลค่าสูง
- ๕) พัฒนาช่องทางเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศ
- ๖) ผลักดันการพัฒนา Big Data อย่างเป็นรูปธรรม
- ๗) ยกระดับ ศพก. ศูนย์พัฒนา Smart Farmer ครบวงจร
- ๘) ปรับปรุงกลไกและคณะทำงานขับเคลื่อนระดับพื้นที่
- ๙) มอบหมายรองปลัดกระทรวงดูแลการขับเคลื่อนระดับพื้นที่
- ๑๐) ปรับปรุงระบบประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบให้ทันสมัยเข้าถึงเกษตรกร

๒.๒ ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้เกษตรกร ประกอบด้วย

- ๑) การแก้ไขปัญหาให้เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-๑๙
- ๒) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร
- ๓) การรับเรื่องราวร้องทุกข์และการเยี่ยมเยียนพี่น้องเกษตรกร
- ๔) การแก้ไขปัญหาหนี้สินให้เกษตรกร

๒.๓ วางรากฐานการทำงานของกระทรวงรองรับความปกติใหม่ (New Normal)

ประกอบด้วย

- ๑) สร้างเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพที่ชัดเจนและพัฒนา Smart Officer ให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
- ๒) สร้างความตระหนักในวัฒนธรรมองค์กร ค่านิยมร่วม และสร้างอัตลักษณ์ของกระทรวง รวมทั้งยกระดับสวัสดิการเพื่อคนกระทรวง
- ๓) กำหนดตัวชี้วัดร่วมเพื่อสร้างพลังการขับเคลื่อนบูรณาการทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- ๔) ปรับปรุงโครงสร้าง อำนาจหน้าที่และบทบาทของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงให้สอดคล้องกับเป้าหมายระยะยาวและแนวทางการพัฒนาด้านการเกษตรของประเทศ
- ๕) สร้างเอกภาพในการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวง
- ๖) สร้างหอบังคับการ (Control Tower) เพื่อตรวจสอบ ติดตามการบริหารแผนงานและงบประมาณของกระทรวง
- ๗) ทบทวนแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัดให้เป็นแผนหลักด้านการเกษตรของกระทรวงในจังหวัด เพื่อบูรณาการงบประมาณและสร้างแนวร่วมการพัฒนา
- ๘) ให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงและผู้ตรวจราชการกรมเป็นผู้ดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการในพื้นที่
- ๙) ผลักดันการศึกษาวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรทุกด้าน

๒.๑๑ ประเด็นการพัฒนาตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

เป้าหมายการพัฒนาในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ

“พัฒนาพื้นที่บนพื้นฐานวัฒนธรรมสร้างสรรค์ สู่เศรษฐกิจมูลค่าสูงอย่างทั่วถึง”

ตารางที่ ๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๕
๑. อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ)	๑.๗๒
๒. ร้อยละประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน	๕.๕

ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาเศรษฐกิจท่องเที่ยวและการค้าในพื้นที่

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างการเชื่อมโยงธุรกิจการท่องเที่ยวและบริการสู่ท้องถิ่น
๒. เพื่อยกระดับการผลิตและการสร้างมูลค่าแก่สินค้าและบริการท้องถิ่น โดยผสมผสานภูมิปัญญาและเทคโนโลยี
๓. เพื่อสร้างมาตรฐานการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
๔. เพื่อเพิ่มมูลค่าการตลาดที่เน้นการเป็นแหล่งท่องเที่ยวปลายทาง (Destination)

ตารางที่ ๒ เป้าหมายและตัวชี้วัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๑

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
	พ.ศ.๒๕๖๖	พ.ศ.๒๕๖๗	พ.ศ.๒๕๖๘	พ.ศ.๒๕๖๙	พ.ศ.๒๕๗๐	พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐
๑.รายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ เพิ่มขึ้น (ล้านบาท)	๖๘,๐๐๐	๘๘,๐๐๐	๑๑๐,๐๐๐	๑๒๖,๐๐๐	๑๓๒,๐๐๐	๗๕,๓๐๐ ล้านบาท
๒.ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ เพิ่มขึ้น (บาท/คน/วัน)	๒,๕๐๐	๒,๕๕๐	๒,๖๐๐	๒,๖๕๐	๒,๗๐๐	๒๕๐ บาท/วัน/คน

แนวทางการพัฒนา

พัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยง ๔ จังหวัด (จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดลำปาง จังหวัดลำพูน) โดยยกระดับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การแพทย์แผนไทย ส่งเสริมอัตลักษณ์วัฒนธรรมล้านนาและพัฒนาทัศนียภาพท้องถิ่นของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ รวมถึงเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เพื่อรองรับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ตลอดห่วงโซ่คุณค่า

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การพัฒนาเศรษฐกิจมูลค่าสูงด้วยการส่งออกสินค้าและบริการนอกพื้นที่

วัตถุประสงค์

เป็นศูนย์กลางทางการค้า การลงทุนของภาคเหนือ เชื่อมโยงความร่วมมือทางเศรษฐกิจทั้งในและต่างประเทศ

ตารางที่ ๓ เป้าหมายและตัวชี้วัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๒

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
	พ.ศ.๒๕๖๖	พ.ศ.๒๕๖๗	พ.ศ.๒๕๖๘	พ.ศ.๒๕๖๙	พ.ศ.๒๕๗๐	พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐
๑.อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)	๒%	๒.๕%	๓%	๓.๕%	๔%	รวม ๑๔,๔๒๒ ล้านบาท
๒.อัตราการเพิ่มขึ้นของการลงทุนในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ เพิ่มขึ้น (ร้อยละ)	๓%	๔%	๔%	๕%	๖%	รวม ๕๑,๓๓๐ ล้านบาท
๓.อัตราการขยายตัวภาคบริการเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)	๒%	๓%	๔%	๕%	๖%	รวม ๔๒,๙๗๑ ล้านบาท

แนวทางการพัฒนา

การส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปอาหารมูลค่าสูง (NTFV) อุตสาหกรรมสุขภาพ ความงาม สมุนไพร และหัตถอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ ด้วยการเชื่อมโยงอัตลักษณ์ ล้านนาผานเทคโนโลยี นวัตกรรม (High Touch High Value) ตลอดห่วงโซ่คุณค่าเพื่อตอบสนองตลาด ในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านและ AEC บนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การพัฒนาเศรษฐกิจเกษตรสร้างสรรค์**วัตถุประสงค์**

๑. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรและผู้ประกอบการ
๒. เพื่อยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้รับการรับรองมาตรฐาน
๓. เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตผลการเกษตร ผลิตภัณฑ์การเกษตร

ตารางที่ ๔ เป้าหมายและตัวชี้วัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๓

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
	พ.ศ.๒๕๖๖	พ.ศ.๒๕๖๗	พ.ศ.๒๕๖๘	พ.ศ.๒๕๖๙	พ.ศ.๒๕๗๐	พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐
๑. อัตราการขยายตัวของผลิตภัณ์รวมภาคเกษตร เพิ่มขึ้น (ร้อยละ)	๓	๓.๕	๔	๔.๕	๕	๗,๑๑๙.๒ ล้านบาท

แนวทางการพัฒนา

เพื่อส่งเสริมการเกษตรต้นทาง และเกษตรแปรรูปในพื้นที่ (NTFV) ของผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญและโดดเด่นในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ โดยการพัฒนาวัตุดิบการเกษตรแบบหมุนเวียน รวมถึงการพัฒนารูปแบบการผลิตเพื่อยกระดับมาตรฐานของสินค้าเกษตร สร้างโอกาสในการจำหน่ายเพื่อการเชื่อมโยงธุรกิจการค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อมเพื่อลดฝุ่นควัน**วัตถุประสงค์**

๑. สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น หรืออยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน เกื้อหนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน
๒. เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้มีสภาพอุดมสมบูรณ์บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและการใช้ประโยชน์อย่างมีคุณค่าที่ก่อให้เกิดความยั่งยืน

ตารางที่ ๕ เป้าหมายและตัวชี้วัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๔

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	พ.ศ.๒๕๖๖ -๒๕๗๐
๑.จำนวนวันที่มีค่า ฝุ่นละออง (PM๒.๕) เกินเกณฑ์มาตรฐานลดลง (เทียบปีฐาน)	๒ วัน	๔ วัน	๖ วัน	๘ วัน	๑๐ วัน	๑๐ วัน
๒.ร้อยละของจำนวนพื้นที่ เผาไหม้ในกลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนบน ๑ ลดลง	๕%	๑๐%	๑๕%	๒๐%	๒๕%	๒๕%
๓.จำนวนจุด Hotspot ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ ตอนบน ๑ ลดลง ร้อยละ ๕ ต่อปี	๕%	๕%	๕%	๕%	๕%	๒๕%

แนวทางการพัฒนา

เพื่อส่งเสริมการเกษตรและอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยกระดับการบริหารจัดการวัสดุทางการเกษตร ด้วยการนำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีนวัตกรรมช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการลดฝุ่นควัน (PM ๒.๕) พร้อมทั้ง สร้างมาตรการป้องกันการเผาทั้งรูปแบบของการส่งเสริมอาชีพและการบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวและอากาศบริสุทธิ์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดลำปาง (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)**เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด****วิสัยทัศน์จังหวัดลำปาง**

“ลำปางเมืองแห่งการเรียนรู้ เชื่อมโยง สร้างสรรค์ น่ายุ่ ยั่งยืน”

การพัฒนาบนฐานของความรู้ เชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับต่อยอดสร้างคุณค่าทางสังคมและสร้างมูลค่าเพิ่มจากเศรษฐกิจจากฐานภูมิทางสังคมวัฒนธรรม ด้วยกระบวนการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์สร้างสภาพแวดล้อมเมืองให้น่ายุ่และสร้างคุณภาพในการพัฒนาทุกมิติเพื่อไปสู่ความยั่งยืน

เรียนรู้ : เป็นเมืองแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งการเรียนรู้ที่พัฒนาบนฐานของความรู้เพื่อสร้างนวัตกรรมทางสังคมที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของเมือง เพื่อกำหนดอนาคตของเมือง จากฐานภูมิทางสังคมวัฒนธรรม จากภูมิหลังสู่ภูมิอนาคตที่สร้างสรรค์ น่ายุ่ ยั่งยืน

เชื่อมโยง : เป็นเมืองแห่งการเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกกระดับ โดยใช้โอกาสจากเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ Northern Economic Corridor : NEC – Creative LANNA เพื่อเชื่อมโยงกับภูมิภาคต่างๆ ขยายฐานเศรษฐกิจของจังหวัดโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานในการสร้างเศรษฐกิจใหม่ เพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถสู่การแข่งขันในตลาดโลก “Local to Global”

สร้างสรรค์ : เป็นเมืองแห่งเศรษฐกิจสร้างสรรค์จากฐานภูมิทางสังคมวัฒนธรรม ต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจทั้งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อุตสาหกรรมและหัตถอุตสาหกรรม สร้างสรรค์เกษตรนวัตกรรมและสร้างสรรค์ และสังคมสร้างสรรค์

น่าอยู่ : เป็นเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ ที่เน้นการต่อยอดจากฐานเศรษฐกิจที่มีในพื้นที่ ตามแนวทางการพัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ช่วงปีที่ ๑๖ - ๒๐ ในการพัฒนาพื้นที่เมืองลำปางเป็นเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจสังคมและการบริการให้กับพื้นที่โดยรอบ

ยั่งยืน : เป็นเมืองแห่งการพัฒนาแบบยั่งยืน พัฒนาตามกรอบแนวทางเป้าหมายการพัฒนาแบบยั่งยืน เน้นกระบวนการมีส่วนร่วม การบูรณาการการทำงานและการให้ความสำคัญกระบวนการพัฒนาทุกมิติอย่างสมดุลเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

ตารางที่ ๒ Positioning จังหวัดลำปาง

ท่องเที่ยวและบริการ	อุตสาหกรรมและหัตถอุตสาหกรรม	เกษตร
เชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วิถีชุมชน และ ธรณีวิทยา	- เซรามิก - ไม้ - เครื่องแต่งกายและเครื่องประดับ	เกษตรปลอดภัย/อินทรีย์ และแปรรูป

พันธกิจ

๑) สนับสนุนอำนวยความสะดวกและเสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจภายในจังหวัดให้สามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์และเรียนรู้

๒) พัฒนาระดับขีดความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อมและวิสาหกิจชุมชน ให้มีประสิทธิภาพสามารถแข่งขันได้ในตลาดการค้าประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและตลาดโลก

๓) ส่งเสริมและพัฒนาช่องทางจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์และบริการของวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อมและวิสาหกิจชุมชนทั้งภาคการผลิต ภาคการบริการและพาณิชย์กรรมทั้งภายในและภายนอกประเทศ

๔) ส่งเสริมให้มีการผลิตและจำหน่ายสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปคุณภาพสากล สร้างมูลค่าเพิ่มสอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ

๕) กำหนดนโยบายจัดทำแผนงานเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างทางกายภาพ บุคลากรและการบริหารจัดการในการพัฒนาพื้นที่ของจังหวัดให้เป็นศูนย์กระจายสินค้าที่ได้มาตรฐาน

๖) พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและสังคมลำปางให้มีความเข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกันและรักในวัฒนธรรมท้องถิ่นและถิ่นกำเนิดตามวิถีลำปางโดยดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๗) เสริมสร้างพัฒนาขีดความสามารถในการรักษาชีวิตทรัพย์สินและความมั่นคงของคนในจังหวัด ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและชุมชนในการสร้างความเข้มแข็งมั่นคงตลอดจนการเฝ้าระวังและป้องกันภัยในชุมชน

๘) สนับสนุนส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีการดำเนินงานการบริหารจัดการในทุกระดับให้โปร่งใสและเป็นธรรมภายใต้หลักธรรมาภิบาล

ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด

๑. เพื่อสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเน้นส่งเสริมการท่องเที่ยว การค้า การลงทุน และการเกษตร ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนตามศักยภาพของพื้นที่ และแก้ไขปัญหาความยากจนด้วยการเสริมสร้างอาชีพสนองต่อความต้องการของตลาด

๒. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดลำปางทุกกลุ่มทุกช่วงวัย ในด้านการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๓. เพื่อเสริมสร้างจังหวัดลำปางให้เป็นสังคมที่มั่นคง ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ภายใต้หลักการเชื่อมประสานความสัมพันธ์ปรองดองที่มีประสิทธิภาพ

๔. เพื่อสร้างฐานทรัพยากรธรรมชาติให้อุดมสมบูรณ์ สุวีถีการดำรงชีวิตที่ยั่งยืนของประชาชนและคุณภาพที่ดีของสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ ๗ ตัวชี้วัด เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเพิ่มขึ้น	อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (ร้อยละ)	๑	๑	๒	๒	๓

ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด

ประเด็นที่ ๑ : การท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้และสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์ : เพื่อพัฒนาสินค้าและบริการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวครบวงจรบนพื้นฐานที่สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่ que เน้นเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์และเรียนรู้ตลอดจนยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบนิเวศ และทรัพยากรที่เอื้อต่อการเติบโตของการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ เพื่อกระจายโอกาสในการสร้างรายได้ไปสู่ชุมชนและเมืองอย่างทั่วถึงและยั่งยืน

ตารางที่ ๘ เป้าหมายและตัวชี้วัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๑

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยว	๑	๒	๓	๔	๕
ชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น	จำนวนชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม	๑	๒	๓	๔	๕

แนวทางการพัฒนา : สร้างสรรค์คุณค่าสินค้าและบริการการท่องเที่ยว มุ่งเน้นการใช้องค์ความรู้และนวัตกรรม ผนวกกับจุดแข็งในด้านความหลากหลายทางทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและวิถีชีวิต เพื่อสร้างคุณค่าให้กับสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวที่ตอบสนองพฤติกรรมความต้องการนักท่องเที่ยว และสร้างทางเลือกของประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว

๑. สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ได้แก่ แหล่งเรียนรู้เชิงประวัติศาสตร์ เมืองเก่า ย่านการค้าสำคัญของเมือง วิถีชีวิตชุมชนลุ่มน้ำวัง สินค้าชุมชน อาหารพื้นถิ่นและกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อนำมาสร้างสรรค์คุณค่าและมูลค่าผ่านองค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยี และออกแบบพัฒนากิจกรรมและบริการรูปแบบใหม่ ๆ ให้กับนักท่องเที่ยวที่เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อาทิ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวโดยชุมชน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยววิถีอัตลักษณ์ ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ข้ามวัฒนธรรม ได้มีประสบการณ์ตรงร่วมกับเจ้าของพื้นที่ผ่านการลงมือปฏิบัติ อันจะนำไปสู่ความชื่นชมและเข้าใจในจิตวิญญาณของพื้นที่และในขณะเดียวกันก็ได้พัฒนาศักยภาพของตัวเองไปพร้อมกัน

๒.พัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อนำมาพัฒนาต่อยอดสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ การส่งเสริมการวิจัย พัฒนาและการออกแบบ การสร้างนวัตกรรม การส่งเสริมการลงทุน การสร้างเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยว การสื่อสารและการคมนาคม การพัฒนาระบบฐานข้อมูล การส่งเสริมการตลาด และการสร้างเรื่องราวเพื่อบอกเล่า นักท่องเที่ยว พัฒนาชุมชน ผู้ประกอบการ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยวทุกภาคส่วนให้มีความพร้อมในการรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่

๓.เสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการและบุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อให้มีทักษะและองค์ความรู้ในธุรกิจตลอดห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยว ทั้งด้านการออกแบบ การวิจัยและพัฒนา การสร้างนวัตกรรมเทคโนโลยี การบริหารจัดการธุรกิจและการตลาด เพื่อสร้างความแตกต่างและความโดดเด่นของสินค้าและบริการ ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดท่องเที่ยว

๔.ส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวโดยการนำเสนอเอกลักษณ์ของเมืองและของดีในชุมชน ให้เป็นที่เข้าใจทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศและนานาชาติ ผ่านสื่อสร้างสรรค์และนวัตกรรมทางสื่อต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมการสื่อสารเรื่องราวอันเป็นเอกลักษณ์ของเมืองผ่านการพัฒนาแบรนด์และการสื่อสารเรื่องราวอย่างสร้างสรรค์ผ่านช่องทางสมัยใหม่และการตลาดที่เป็นที่นิยมในกลุ่มเป้าหมาย ส่งเสริมการตลาดและสนับสนุนการเป็นเจ้าภาพจัดงานในระดับนานาชาติ รวมทั้งประชาสัมพันธ์เมือง/พื้นที่ท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ และส่งเสริมกิจกรรมที่มีศักยภาพในการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อจูงใจให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ

๕.การพัฒนากระบวนการท่องเที่ยว พัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวและการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับการท่องเที่ยวไทย อาทิ ยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวทุกมิติ พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาและบริหารจัดการ การท่องเที่ยว การพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยว และการพัฒนาฐานข้อมูลกลางด้านการท่องเที่ยว เพื่อการวางแผน การกำหนดนโยบาย และการอำนวยความสะดวกให้แก่ นักท่องเที่ยว

๖.ขับเคลื่อนลำปางเมืองแห่งการท่องเที่ยวสร้างสรรค์ (Creative Tourism) และเรียนรู้เพื่อไปสู่เมืองศูนย์กลางการประชุมระดับชาติและนานาชาติขนาดเล็ก (LAMPANG MINI MICE) โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการปรับกระบวนการคิดในการพัฒนาที่เน้นรูปแบบให้นักท่องเที่ยวหรือลูกค้าที่เดินทางมาท่องเที่ยวหรือซื้อสินค้าและบริการของเรา ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้ลงมือเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เป็นการท่องเที่ยวแบบลึกซึ้งที่เข้าใจดีและคุณค่าที่เราส่งต่อผ่านกิจกรรมที่สร้างสรรค์ บริการที่สร้างสรรค์ ดังนั้น ภาคการท่องเที่ยวต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาด้านมาตรฐาน รูปแบบของกิจกรรมแบบสร้างสรรค์ จัดการความรู้เรื่องเล่าสร้าง STORY รูปแบบต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้ให้มีความสำคัญกับการจัดการฐานข้อมูลที่เป็นรูปแบบ Open Data ที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย พัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ (Creative space) Maker space, learning space, Urban Living Lab, Co-working space) เพื่อให้เกิดกระบวนการและกิจกรรมที่สร้างสรรค์เรียนรู้ของเมือง จัดทำ Mapping แหล่งเรียนรู้ แหล่งท่องเที่ยว

แหล่งผลิต ออกแบบเมืองร่วมกัน สร้างเครือข่ายและจัดทำแผนในรูปแบบ one plan เพื่อรองรับการขับเคลื่อนเมืองลำปางสู่เมือง ศูนย์กลางการประชุมระดับชาติและนานาชาติขนาดเล็ก (LAMPANG MINI MICE)

ตารางที่ ๙ แผนงาน พัฒนากลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา

ต้นน้ำ	กลางน้ำ	ปลายน้ำ
จัดการความรู้ทุนทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมการวิจัย พัฒนาและการออกแบบ การสร้างนวัตกรรม การส่งเสริมการลงทุน การสร้างเครือข่ายวิสาหกิจ การท่องเที่ยว การสื่อสารและการคมนาคม การพัฒนาธุรกิจ การท่องเที่ยว และการพัฒนาฐานข้อมูลกลาง ด้านการท่องเที่ยว เสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการ และบุคลากรในอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายรูปแบบ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสนับสนุน การท่องเที่ยว สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวดิจิทัล เพื่อการท่องเที่ยว ยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	พัฒนากิจกรรมและบริการรูปแบบใหม่ๆ ให้กับนักท่องเที่ยวที่เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การพัฒนาด้านมาตรฐานรูปแบบกิจกรรมแบบสร้างสรรค์ สร้าง STORY รูปแบบต่าง ๆ เพื่อการท่องเที่ยวและเรียนรู้ พัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ เพื่อท่องเที่ยวและเรียนรู้ (Creative space) Maker space, learning space, Urban Living Lab, Co-working space จัดทำ Mapping แหล่งเรียนรู้ แหล่งท่องเที่ยว แหล่งผลิต ออกแบบเมืองร่วมกัน สร้างเครือข่ายและจัดทำแผนในรูปแบบ one plan เพื่อรองรับการขับเคลื่อนเมืองลำปางสู่เมืองศูนย์กลาง การประชุมระดับชาติและนานาชาติขนาดเล็ก (LAMPANG MINI MICE)	การส่งเสริมการสื่อสารเรื่องราวอันเป็นเอกลักษณ์ของเมืองผ่านการพัฒนาแบรนด์ และการสื่อสารเรื่องราวอย่างสร้างสรรค์ ผ่านช่องทางการตลาดที่เป็นที่นิยมในกลุ่มเป้าหมาย ประชาสัมพันธ์เมือง และพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และเรียนรู้ การส่งเสริมการตลาดและสนับสนุนการเป็นเจ้าของจัดงานในระดับนานาชาติ

ประเด็นที่ ๒ : อุตสาหกรรม หัตถอุตสาหกรรม การค้าการลงทุนเชิงสร้างสรรค์ และเรียนรู้ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์ : เป็นแหล่งผลิตสินค้าอัตลักษณ์อุตสาหกรรม หัตถอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ชุมชน บนพื้นฐานของเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์และเรียนรู้จากทุนทางสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงการเป็นจุดเชื่อมโยง โลจิสติกส์ของภาคเหนือ ที่สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

ตารางที่ ๑๐ เป้าหมายและตัวชี้วัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๒

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
การขยายตัวของ ผลิตภัณฑ์ มวลรวม จังหวัด สาขาอุตสาหกรรม และบริการ	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ มวลรวมจังหวัดสาขาอุตสาหกรรม (เฉลี่ยร้อยละ)	๒	๒	๒	๒	๓
	อัตราการขยายตัวของ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด สาขาบริการ (เฉลี่ยร้อยละ)	๒	๒	๒	๓	๔
ผู้ประกอบการ เศรษฐกิจฐานราก มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่าง ต่อเนื่อง	อัตราการเติบโตของมูลค่า เศรษฐกิจฐานรากของมูลค่า สินค้า OTOP (เฉลี่ยร้อยละ)	๒	๒	๒	๒	๒

แนวทางการพัฒนา :

๑.ยกระดับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและหัตถอุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์
ด้วยนวัตกรรม ให้ความสำคัญกับการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทุนทางสังคมวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งฐานอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพเดิมของจังหวัดและผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ อาทิ ผลิตภัณฑ์เชิงสุขภาพ ผลิตภัณฑ์สำหรับผู้สูงอายุ ผลิตภัณฑ์ที่เป็นงาน craft และผลิตภัณฑ์อาหาร Functional Food & food craft โดยเน้นการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างบูรณาการตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่า พร้อมทั้งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนาการสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของจังหวัด และส่งเสริมการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ตลอดจนฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพัฒนาและส่งเสริมการค้า

๒.ยกระดับสถานประกอบการอุตสาหกรรมและหัตถอุตสาหกรรม
สู่อุตสาหกรรมสีเขียว และการส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน พัฒนาและส่งเสริมโรงงานอุตสาหกรรม ตามแนวทางอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่ช่วยสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม และกำหนดให้สร้างผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งติดฉลากสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการผลิตให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งพัฒนาเครือข่ายการขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนของชุมชน

๓. สร้างความเข้มแข็งให้เครือข่ายผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและหัตถอุตสาหกรรม และสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก เน้นส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบที่มีโครงสร้างกระจายรายได้ ทั้งวิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ และวิสาหกิจเพื่อสังคม การพัฒนาช่องทาง การตลาดและเครือข่าย เพื่อให้เกิดการจัดการกลไกการตลาดครบวงจรในรูปแบบการค้าที่เป็นธรรม รวมถึง การสร้างกติกาให้เกิดโครงสร้างกระจายรายได้ให้กับเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรมการส่งเสริมการเข้าถึง แหล่งทุนและทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็น และการบริหารจัดการกลไกต่าง ๆ เพื่อให้เศรษฐกิจชุมชนมีทุน ในการพัฒนาการสินค้าและยกระดับเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ รวมถึงการส่งเสริมสถาบันการเงินชุมชน ให้มีบทบาทในการดูแล ให้คำแนะนำในการจัดการหนี้สิน เสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะให้กับกลุ่ม ผู้มีรายได้น้อย เพื่อยกระดับสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ โดยสร้างโอกาสและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและ ความรู้ ทั้งทางด้านเทคโนโลยี การจัดการ การบริหารจัดการความเสี่ยงและการตลาด มีทักษะต่าง ๆ ที่สอดคล้องและจำเป็นต่อการยกระดับเป็นผู้ประกอบการ มีความรู้ความเข้าใจด้านบัญชีการผลิตการควบคุม ต้นทุน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต จัดการคุณภาพและมาตรฐานผลผลิตของตนเองให้สามารถมีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ สามารถเชื่อมโยงและผสมผสานบูรณาการองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับองค์ ความรู้ที่สร้างขึ้นใหม่มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับภูมิสังคมของชุมชนที่ครบวงจร ครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยยึดแนวหลัก-ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๔. การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ พัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและ ความถนัดที่แตกต่างและหลากหลายของแรงงาน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล และธุรกิจ รูปแบบใหม่ในอนาคต สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการในทุกระดับในการปรับตัวสู่ธุรกิจรูปแบบใหม่ ๆ ส่งเสริมให้ต่อยอดแนวความคิด สามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาสร้างธุรกิจ ส่งเสริม ให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมปรับรูปแบบธุรกิจใหม่โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาปรับ ใช้กับวิถีการดำเนินธุรกิจตลอดกระบวนการมากขึ้น เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน ลดต้นทุน และรองรับ การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมผู้บริโภค รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการธุรกิจและการตลาด พัฒนาระบบและกลไก ที่ทำให้เกิดความเชื่อมโยงของห่วงโซ่มูลค่า เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองในตลาด ที่สูงขึ้นเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการผลิต การขนส่งและโลจิสติกส์ และพัฒนา ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในกลุ่มของตนเองให้ดียิ่งขึ้น สนับสนุนผู้ประกอบการให้มีสินค้าและบริการ ที่มีอัตลักษณ์และตราสินค้าที่เด่นชัด สร้างและพัฒนาตลาดในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐาน และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่ รวมทั้งตลาดสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ ส่งเสริมผู้ประกอบการ ในทุกระดับ สร้างความพร้อมของผู้ประกอบการในการออกไปลงทุนในต่างประเทศทั้งในด้านองค์ความรู้ เกี่ยวกับตลาดภาษา วัฒนธรรม เครือข่ายพันธมิตรการค้าการลงทุน และกฎระเบียบด้านการค้าการลงทุน การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพสำหรับสินค้าและบริการ

๕. พัฒนา Creative Ecosystem เพื่อรองรับการพัฒนาสู่การเป็นระเบียบเศรษฐกิจ พิเศษภาคเหนือ Creative LANNA ในพื้นที่จังหวัด เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง โดยปรับภูมิทัศน์ และสถาปัตยกรรมของเมือง พัฒน่ายานสร้างสรรค์ พัฒนาระบบสื่อสารโทรคมนาคม โครงสร้างพื้นฐานสำคัญ และสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการลงทุนของภาคเอกชน

๖. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและศูนย์บริการโลจิสติกส์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่สอดคล้อง กับความต้องการการขนส่งสินค้าต่อเนื่องหลายรูปแบบอย่างไร้รอยต่อและสอดคล้องกับรูปแบบการค้าในอนาคตนำ ระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารจัดการทั้งในส่วนของการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐาน กระบวนการโลจิสติกส์และการให้บริการโลจิสติกส์ และเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์

ตลอดห่วงโซ่อุปทาน ทั้งภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ ให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อน การยกระดับการผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าให้สูงขึ้น การพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการด้วยนวัตกรรม และเทคโนโลยีแห่งอนาคต พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดการสร้างประโยชน์จากห่วงโซ่มูลค่าของสินค้าและบริการ และมีการดำเนินกิจกรรมด้านโลจิสติกส์ที่มีความปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความได้เปรียบ ในการแข่งขันด้วยการลดต้นทุน เพิ่มผลิตภาพ และสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน

๗.การพัฒนาพื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ ตามแนวทางพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ช่วงปีที่ ๑๖ – ๒๐ พัฒนาพื้นที่เมืองลำปางเป็นเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ สังคมและการบริการให้กับพื้นที่โดยรอบ โดยเน้นการต่อยอดจากฐานเศรษฐกิจที่มีในพื้นที่ ดังนั้นจังหวัดลำปางจะต้องเตรียมความพร้อม ในทุกมิติ ประกอบด้วย จัดทำฐานข้อมูลที่ใช้ได้ทุกหน่วยงานร่วมกัน ด้านการพัฒนาพื้นที่ เมือง ชนบท เกษตรกรรม อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ และพื้นที่อนุรักษ์ โดยกำหนดให้จังหวัดเป็นฐานในการพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่เป็นผู้เลือกและตัดสินใจในการจัดทำแผนผังต่าง ๆ อาทิ เมืองนำอยู่ ชนบท มั่นคง เกษตรยั่งยืนและปลอดภัย อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ พื้นที่พิเศษเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรมอัตลักษณ์และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน เป็นต้น และจัดทำและพัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ที่มีการเชื่อมโยง จัดการและวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับเป็นฐานข้อมูล ในการจัดทำ และสนับสนุนการบริหารจัดการแผนผังภูมินิเวศระดับประเทศ จังหวัดและชุมชน

ตารางที่ ๑๑ แผนงานพัฒนาอุตสาหกรรม สร้างสรรค์ ล้านนา (Creative LANNA)

ต้นน้ำ	กลางน้ำ	ปลายน้ำ
พัฒนา Creative Ecosystem เพื่อรองรับการพัฒนาสู่การเป็นระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ Creative LANNA พัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของจังหวัดและส่งเสริมการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ ตลอดจนฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง พัฒนาและส่งเสริมโรงงานอุตสาหกรรมตามแนวทางอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการในทุกระดับในการรับตัวธุรกิจรูปแบบใหม่ ๆ ส่งเสริมให้ต่อยอดแนวความคิดสามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาสร้างธุรกิจส่งเสริมให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อย ปรับรูปแบบธุรกิจใหม่โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้กับวิถี	ยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ อาทิ ผลิตภัณฑ์เชิงสุขภาพ ผลิตภัณฑ์สำหรับผู้สูงอายุ ผลิตภัณฑ์ที่เป็น craft และผลิตภัณฑ์อาหาร Functional Food & food craft พัฒนาเครือข่ายการขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนของชุมชนสร้างความเข้มแข็งให้เครือข่ายผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและหัตถอุตสาหกรรม และสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการธุรกิจและการตลาดพัฒนาระบบและกลไกที่ทำให้เกิดความเชื่อมโยงของห่วงโซ่มูลค่า เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการผลิต การขนส่ง และโลจิสติกส์	พัฒนาและส่งเสริมการค้าผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ การพัฒนาช่องทางการตลาดและเครือข่ายเพื่อให้เกิดการจัดการกลไกการตลาดครบวงจรในรูปแบบการค้าที่เป็นธรรม สร้างและพัฒนาลาดในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่ รวมทั้งตลาดสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ

ต้นน้ำ	กลางน้ำ	ปลายน้ำ
การดำเนินธุรกิจตลอดกระบวนการ ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลง เทคโนโลยีการผลิตให้เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อมการพัฒนาพื้นที่และ เมืองน่าอยู่อัจฉริยะ		

ประเด็นที่ ๓ : เกษตรนวัตกรรมสร้างสรรค์และปลอดภัย

วัตถุประสงค์ : เป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์การเกษตร เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ และเกษตรแปรรูปที่มีคุณภาพมาตรฐานโดดเด่นของภาคเหนือและของประเทศ
ตารางที่ ๑๒ เป้าหมายและตัวชี้วัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๓

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด สาขาเกษตรเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวภาคเกษตร (ร้อยละ)	๒	๒	๒	๓	๓

แนวทางการพัฒนา :

๑.การพัฒนาและต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น
ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ตลาดสม่ำเสมอรวมถึงสินค้าเกษตรนอกฤดูกาล ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย พัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน และสร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า รวมทั้งการสร้างความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าท้องถิ่น ตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจนใช้ประโยชน์จากเอกลักษณ์แต่ละพื้นที่ ในการเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น เช่น การท่องเที่ยวและบริการ

๒.ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตเกษตรปลอดภัยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่มีการปนเปื้อนของสารเคมีอันตรายในสินค้าเกษตรและอาหาร และสร้างความปลอดภัยและมั่นคงด้านอาหารในระดับครัวเรือน พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัย เพื่อสุขภาวะและโภชนาการที่เหมาะสม และการส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยเพื่อต่อยอดสู่เชิงพาณิชย์

๓.การพัฒนาและส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากเกษตรชีวภาพ สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ การผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรม และฐานทรัพยากรชีวภาพ สนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริม

การพัฒนาเกษตรพื้นที่สูง ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และเสริมสร้างศักยภาพในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชนเพื่อต่อยอดในเชิงเศรษฐกิจโดยเชื่อมโยง/สร้างเครือข่ายไปยังภาคอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยวเกษตร เพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์และบริการ สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตรชีวภาพ ประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย ตลอดจนขยายช่องทางการจำหน่ายสินค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะต้องได้รับการสนับสนุนด้านแหล่งทุน เทคโนโลยีและนวัตกรรม และการพัฒนาองค์ความรู้ของบุคลากรทั้งระบบควบคู่กัน

๔. ส่งเสริมการสร้างมูลค่าโดยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิต และแปรรูปสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน ให้ความสำคัญกับการเข้าถึงเทคโนโลยีในการแปรรูปสินค้าเกษตร การรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์เพื่อลดต้นทุนค่าเครื่องจักรกลการเกษตร พัฒนาสินค้าที่มีศักยภาพเข้าสู่ระบบการผลิตในกลุ่มเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ และเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง พร้อมทั้งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ พัฒนาองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่างและเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร รวมทั้งการผลักดันเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ และผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูป และการสร้างตราสินค้าและขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

๕. ส่งเสริมเกษตรอัจฉริยะและการพัฒนาศักยภาพการผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยอาศัยเทคโนโลยีและนวัตกรรม การเกษตรในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการใช้และการเข้าถึงเทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีดิจิทัลและระบบข้อมูลสำหรับวางแผนการผลิต พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงองค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาดต่าง ๆ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่างๆ เพื่อการวางแผนการเกษตร และพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน ส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ทั้งกลุ่ม Smart farmer และ Young Smart farmer ที่สามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้พัฒนาไปสู่รูปแบบฟาร์มอัจฉริยะ

๖. พัฒนาระบบนิเวศการเกษตรเพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเกษตรกร และภาคเกษตรทั้งระบบ สนับสนุนส่งเสริมระบบนิเวศของภาคเกษตรในด้านต่าง ๆ อาทิ ส่งเสริมกระบวนการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ เพื่อให้มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม สร้างความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการให้เกิดขึ้นในระดับครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่น สนับสนุนให้ชุมชนทำการเกษตรของท้องถิ่น เพื่อเป็นแหล่งอาหารของชุมชน ส่งเสริมการทำเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชน พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ การเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ การเพิ่มขีดความสามารถและ

การยกระดับสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรต้องให้ความสำคัญกับการสร้างและพัฒนาบุคลากรของสถาบันเกษตรกร ให้มีองค์ความรู้ในการดำเนินธุรกิจ การบริหารจัดการองค์กร และการบริหารงานของสถาบันเกษตรกร ส่งเสริมวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์และส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือต่าง ๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่าง ๆ โดยการใช้สื่อแบบดั้งเดิมและบนอินเทอร์เน็ต รวมทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์การเกษตร

ตารางที่ ๑๓ แผนงานพัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง

ต้นน้ำ	กลางน้ำ	ปลายน้ำ
ยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น พัฒนาองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ในการแปรรูปสร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร การบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตเกษตรปลอดภัยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมสู่การผลิตเชิงพาณิชย์พัฒนาองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์การเกษตร	การพัฒนากระบวนการผลิตและบรรจุภัณฑ์เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ตลาด สม่ำเสมอ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย พัฒนาระบบนิเวศการเกษตร เพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเกษตรกรและภาคเกษตรทั้งระบบ การพัฒนาและส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากเกษตรชีวภาพ ส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ ทั้งกลุ่ม smart farmer และ Young Smart farmer ยกระดับคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์และบริการ ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์	ส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยเพื่อต่อยอดสู่เชิงพาณิชย์ ขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น เช่น การท่องเที่ยวและบริการ การส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่าง ๆ โดยการใช้สื่อแบบดั้งเดิมและบนอินเทอร์เน็ต

**ประเด็นที่ ๔ : ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้
สร้างสรรค์และยั่งยืน**

วัตถุประสงค์ : ประชาชนทุกกลุ่มวัยได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต สามารถเข้าถึง
บริการขั้นพื้นฐานของภาครัฐ

ตารางที่ ๑๔ เป้าหมายและตัวชี้วัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๔

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
ประชาชนทุกกลุ่มวัยได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	ร้อยละของประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน	๕	๔	๓	๒	๑

แนวทางการพัฒนา :

๑.เสริมสร้างศักยภาพมนุษย์และการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ ปฐมวัย วัยเรียน วัยรุ่น วัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์และสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ มีทักษะความรู้ เป็นคนดี มีวินัย เรียนรู้ได้ด้วยตนเองในทุกช่วงวัย มีความรอบรู้ทางการเงิน มีความสามารถในการวางแผนชีวิตและการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสม ในแต่ละช่วงวัยและความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า

๒.การพัฒนาการเรียนรู้และเปิดพื้นที่การเรียนรู้ของเมือง ออกแบบระบบการเรียนรู้รูปแบบใหม่ พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม การพัฒนาศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย สร้างสภาพแวดล้อมของเมืองให้เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่หลากหลายที่จะเป็นในการดำเนินชีวิต รวมทั้งกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ

๓.การเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีของคนทุกช่วงวัย โดยสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี การส่งเสริมให้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสุขภาวะที่ดีในทุกพื้นที่ และการพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี พัฒนากลไกการบริหารจัดการพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพ ตลอดจนส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเครือข่าย ด้านสุขภาพ รวมทั้งการพัฒนาและสร้างระบบรับมือและปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ

๔.เสริมสร้างสังคมคุณภาพผู้สูงอายุเชิงรุก สร้างความตระหนักและส่งเสริมให้ผู้ที่จะเป็นผู้สูงอายุในอนาคตได้มีการเตรียมการให้พร้อมทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคมและสภาพแวดล้อม และเป็นผู้สูงอายุที่มีกำลัง มีแรง มีความมั่นคงทางรายได้ และพึ่งพาตนเองได้ เพิ่มบทบาททางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สูงอายุ ส่งเสริมการนำความรู้ ประสบการณ์ และภูมิปัญญาที่สั่งสมมาตลอดช่วงชีวิตของผู้สูงอายุมายกถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลัง เพื่อให้เกิดการสืบสานและต่อยอดการพัฒนาสังคม รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุ เพื่อทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และสามารถช่วยเหลือชุมชนและสังคม เพื่อให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพกายที่แข็งแรง สุขภาพจิตที่ดี มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีศักดิ์ศรี และมีความสุขในการดำเนินชีวิตในสังคม และสามารถคงไว้ซึ่งศักยภาพและบทบาทในการสร้างสรรค์สังคม เป็นอีกหนึ่งแรงพลังในการช่วยขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศได้เช่นเดียวกับช่วงวัยอื่น ๆ

๕. สร้างระบบและกลไกในการแก้ปัญหาผลกระทบจาก Covid-๑๙
ต่อประชาชนกลุ่มเปราะบาง เร่งมาตรการในการแก้ปัญหา จัดทำฐานข้อมูล พัฒนาศักยภาพส่งเสริม
การมีงานทำเข้าถึงแหล่งทุน เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพโดยเร็ว รวมทั้งการสร้างระบบและกลไก
ในการแก้ปัญหาให้ครอบคลุมทุกกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ

๖. ส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก เสริมสร้างองค์ความรู้และ
พัฒนาทักษะให้กับกลุ่มผู้มีรายได้น้อย เพื่อยกระดับสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ โดยสร้างโอกาสและ
การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและความรู้ ทั้งทางด้านเทคโนโลยี และการจัดการคุณภาพและมาตรฐานผลผลิต
ของตนให้สามารถมีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ สามารถเชื่อมโยงและผสมผสานบูรณาการองค์ความรู้
จากภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับองค์ความรู้ที่สร้างขึ้นใหม่มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับภูมิสังคมของชุมชน
ที่ครบวงจร ครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยยึดแนวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๗. บริหารจัดการหนี้สินอย่างยั่งยืน โดยการสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงิน
ให้กับประชากรที่มีรายได้น้อยผ่านการส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและส่งเสริม
ความรู้และวินัยทางการเงิน การจัดทำบัญชีครัวเรือน นำไปสู่การออมเพื่อเป็นทุนและหลักประกัน
ในการลงทุนพัฒนามาตรการแก้ปัญหาหนี้ นอกกรอบอย่างยั่งยืนและปรับโครงสร้างหนี้ให้สอดคล้อง
กับศักยภาพในการชำระหนี้เพื่อป้องกันหนี้เสียที่อาจส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือในการขอสนับสนุนแหล่งทุน
เน้นส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบที่มีโครงสร้างกระจายรายได้ ทั้งวิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ และวิสาหกิจ
เพื่อสังคม การพัฒนาช่องทางตลาดและเครือข่าย เพื่อให้เกิดการจัดการกลไกการตลาดครบวงจร
ในรูปแบบการค้าที่เป็นธรรม รวมถึงการสร้างกติกาก่อให้เกิดโครงสร้างกระจายรายได้ให้กับเศรษฐกิจชุมชน
ได้อย่างเป็นรูปธรรม การส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งทุนและทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็น และการบริหารจัดการ
กลไกต่าง ๆ เพื่อให้เศรษฐกิจชุมชน มีทุนในการพัฒนาการค้าและยกระดับเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ
รวมถึงการส่งเสริมสถาบันการเงินชุมชนให้มีบทบาทในการดูแลให้คำแนะนำในการจัดการหนี้สิน

๘. การเสริมสร้างพลังทางสังคมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนา
การสร้างพื้นที่ให้เกิดการปรึกษาหารือ สร้างความเข้าใจและยอมรับถึงคุณค่าและความแตกต่าง และ
สร้างเป้าหมายร่วมหรือจุดร่วมอย่างสร้างสรรค์ เสริมสร้างสังคมแห่งการให้และช่วยเหลือกันและกัน
เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเอง ส่งเสริม
ให้มีระบบการสนับสนุนความเข้มแข็งและเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นที่ครอบคลุมทุกมิติ ตั้งแต่
เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ ตั้งแต่ระดับชุมชน
ตำบล อำเภอ จังหวัด เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเสริมสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามวัยในท้องถิ่น
ได้แก่ เยาวชน คนวัยทำงาน และผู้สูงอายุ เพื่อให้เกิดการสืบทอดทักษะภูมิปัญญาของกลุ่มคน ส่งเสริม
ศักยภาพ บทบาทสตรี และสิทธิมนุษยชน ให้ทุกเพศสภาพร่วมเป็นพลังในการขับเคลื่อน การพัฒนาสังคม
ต่อยอดการพัฒนาบนฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรม โดยการอนุรักษ์และฟื้นฟูทุนทางสังคมและ
วัฒนธรรมของแต่ละชุมชน ถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญา การสร้างความภาคภูมิใจในรากเหง้า
ของคนในท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมทุนทางสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ให้ดำรงอยู่และสามารถ
นำไปต่อยอดพัฒนาสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์

ตารางที่ ๑๕ แผนงานพัฒนาคุณภาพชีวิต แก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาผู้สูงอายุ และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน

ต้นน้ำ	กลางน้ำ	ปลายน้ำ
สร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของคนทุกช่วงวัย ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทักษะอาชีพแก่คนยากจนในรูปแบบของกลุ่มอาชีพและวิสาหกิจชุมชน ตลอดจนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะให้กับกลุ่มผู้มีรายได้น้อย พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน พัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุ โดยการพัฒนาองค์ความรู้และส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุให้กับผู้สูงอายุ คนในครอบครัวและชุมชนอย่างมีส่วนร่วม สร้างระบบและกลไกในการแก้ปัญหาผลกระทบจาก Covid - ๑๙ ต่อประชาชนกลุ่มเปราะบาง พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบสาธารณสุขสภาพแวดล้อมของเมืองที่ปลอดภัยน่าอยู่	การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ ออกแบบระบบการเรียนรู้รูปแบบใหม่พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต เปิดพื้นที่การเรียนรู้ของเมือง และการวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม การเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีของคนทุกช่วงวัย พัฒนาบุคลากรด้านการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุ ส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็ง เศรษฐกิจฐานรากและมาตรการในการแก้ปัญหาประชาชนกลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลกระทบจาก Covid - ๑๙ พัฒนาความรู้และยกระดับทักษะแรงงาน ยกระดับทักษะเดิมให้สูงขึ้น (Upskill) และ การพัฒนาศักยภาพเสริมทักษะใหม่ (Reskill) บริหารจัดการหนี้สินอย่างยั่งยืน	ถ่ายทอดองค์ความรู้และ ภูมิปัญญาการสร้างคุณภาพภูมิใจในรากเหง้าของคนในท้องถิ่น ส่งเสริมการนำความรู้ ประสบการณ์และ ภูมิปัญญาที่สั่งสมมาตลอดช่วงชีวิตของผู้สูงอายุ มาถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลัง ระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัย สนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี การพัฒนาและสร้างระบบรับมือและปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ การเสริมสร้างพลังทางสังคมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนา

**ประเด็นที่ ๕ : ด้านความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลอดภัย
มั่นคง ยั่งยืน**

วัตถุประสงค์ : ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน มีการบริหารจัดการ
สาธารณภัยอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี
ตารางที่ ๑๖ เป้าหมายและตัวชี้วัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๕

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการหมอกควันและไฟป่า	จุดความร้อน (Hotspot) ลดลงร้อยละจากปีที่ผ่านมา (ฐานข้อมูลจาก VIIRS)	๒๐	๑๕	๑๐	๕	๒.๕
ลดจำนวนวันที่ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM๒.๕) เกินค่ามาตรฐาน	จำนวนวันที่ค่า PM ๒.๕ เกินเกณฑ์มาตรฐาน (วัน)	๒๘	๒๘	๒๘	๒๘	๒๘

แนวทางการพัฒนา :

๑.เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและความมั่นคงของมนุษย์
รวมทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ โดยมุ่งเน้นการปลูกจิตสำนึก และเสริมสร้าง
ความเป็นพลเมืองที่ดีในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงของมนุษย์ในระยะยาว รวมทั้งใช้หลักการแก้ไขปัญหา
แบบบูรณาการ เพื่อให้สามารถดำเนินการแก้ไขร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

**๒.เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองระบอบ
ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข** โดยปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญ
ของสถาบันหลักของชาติ ธรรมาภิบาลเสริมสร้างความรักและภาคภูมิใจในความเป็นคนไทยและชาติไทย ผ่านทาง
กลไกต่าง ๆ รวมถึงการศึกษาประวัติศาสตร์ในเชิงสร้างสรรค์ น้อมนำและเผยแพร่ศาสตร์พระราช
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงแนวทางพระราชดำริต่าง ๆ ให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และ
นำไปประยุกต์ปฏิบัติใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมและกว้างขวาง จัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติและ
พระราชกรณียกิจอย่างสม่ำเสมอ

๓.การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มุ่งยึดแนวความคิดการแก้ไขปัญหายาเสพติด
ตั้งแต่ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน การป้องกันยาเสพติดในแต่ละ
กลุ่มเป้าหมายอย่างเหมาะสมเป็นรูปธรรม โดยการปลูกฝังค่านิยมและองค์ความรู้ที่เหมาะสม
การปรับระบบนิเวศที่เหมาะสม โดยการเสริมสร้างปัจจัยที่เอื้อต่อการไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด
ของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย อาทิ ครอบครัว โรงเรียนและชุมชน

๔.การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ส่งเสริมการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย
ด้วยการพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมด้านการจัดการสาธารณภัย บูรณาการระบบการจัดการในภาวะ
ฉุกเฉินให้มีมาตรฐานเอกภาพรองรับสาธารณภัยรูปแบบใหม่ได้ครอบคลุมทุกมิติ เพิ่มประสิทธิภาพ
การฟื้นฟูอย่างยั่งยืน ด้วยการพัฒนาระบบและมาตรการในการฟื้นฟูที่ดีและปลอดภัยกว่าเดิม และ
ขับเคลื่อนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยเพิ่มขีดความสามารถและ
นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาพัฒนางานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๕. การป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควัน ส่งเสริมความรู้/เทคโนโลยีใหม่ เพื่อเป็นทางเลือกของชุมชน พร้อมส่งเสริมให้เลิกพฤติกรรมเผาวัสดุทางการเกษตร พัฒนาองค์ความรู้ ด้านเกษตร และส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกไม้เศรษฐกิจที่โตเร็ว สนับสนุนการปลูกพืชทดแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว พัฒนาระบบโครงสร้างเครือข่ายความร่วมมือการทำงานเชิงบูรณาการของหน่วยงานและชุมชน ที่เกี่ยวข้องเพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูดูแลป่าไม้การทำเกษตรที่ลดการเผา และการลาดตระเวนเพื่อป้องกันป่า การบุกรุกป่า ไฟป่า (จัดชุดลาดตระเวน จัดทำแนวกันไฟ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ป้องกันไฟ) ประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึก และความตระหนักรู้ในทุกภาคส่วนเพื่อลดการเผาและร่วมกันเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันในชุมชน พัฒนาระบบเฝ้าระวัง ระบบปรับแจ้งเหตุและสนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันอันตราย จากหมอกควันแก่ประชาชน

๖. อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ และการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำที่มีความสมดุล ปลูกป่าเพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าต้นน้ำ โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรม ให้มีความอุดมสมบูรณ์ ทำฝายชะลอน้ำ บริหารจัดการป่าชุมชนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เสริมสร้างศักยภาพบุคลากรและสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชน/พัฒนาอาสาสมัคร/ประชาชน ในการบริหารจัดการ เฝ้าระวังและดูแลทรัพยากรธรรมชาติ ประชาสัมพันธ์การรับรู้และกระแสอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ จัดการน้ำเพื่อชุมชนชนบท จัดการน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม จัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติ จัดการน้ำในเขตเมือง จัดการน้ำเพื่อการพัฒนา จัดให้มีน้ำอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนาเกษตรและอุตสาหกรรมตามแผนการเติบโตแบบสีเขียว การท่องเที่ยว และเพื่อผลิตพลังงาน พร้อมมีระบบดูแลน้ำภายในพื้นที่ สำหรับผู้ใช้น้ำในนิคมเกษตร อุตสาหกรรมสมัยใหม่ พื้นที่ชลประทาน พื้นที่เกษตรน้ำฝน พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ แหล่งท่องเที่ยวเกษตร พลังงาน เกษตรเพิ่มมูลค่าและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมการอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำ ธรรมชาติในทุกมิติ

๗. การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมของเมืองทั้งระบบ ให้ความสำคัญกับการสร้างความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม จัดการคุณภาพอากาศ จัดการขยะมูลฝอย ที่ครอบคลุมขยะชุมชน การกำจัดขยะ ปรับปรุงฟื้นฟู สถานที่กำจัดขยะให้ดำเนินการถูกต้องตามหลักวิชาการ สนับสนุนการรวมกลุ่มพื้นที่เพื่อจัดการขยะมูลฝอย จัดการสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล จำกัดการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ส่งเสริมให้มีการลดและเลิก การใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช สำหรับการทำการเกษตรทุกประเภทเพื่อป้องกันการปนเปื้อนของสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชในสิ่งแวดล้อมในรูปแบบมาตรฐานสากล

๘. การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว สนับสนุน การเพิ่มพื้นที่ป่า สนับสนุนการเพิ่มพื้นที่สีเขียวทั้งในเขตเมืองและชุมชน นอกจากนี้ยังจะต้องส่งเสริม การลงทุนและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการผลิตและการบริโภคไปสู่การผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน อนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศและแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง โดยอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศและแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติที่มีความหลากหลายรักษาและ เพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ ๑๗ แผนงาน อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำที่มีความสมดุลป้องกัน และแก้ไขปัญหาหมอกควัน และเสริมสร้างความมั่นคงภายใน และรักษาความสงบเรียบร้อย

ต้นน้ำ	กลางน้ำ	ปลายน้ำ
เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินและความมั่นคงของ มนุษย์รวมทั้งการป้องกันและ แก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ สร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญ ของสถาบันหลักของชาติ สนับสนุนการประยุกต์ใช้วิธีการ แก้ไขปัญหาหมอกควันในพื้นที่ ที่ประสบความสำเร็จมาปรับใช้ ส่งเสริมความรู้/เทคโนโลยีใหม่ เพื่อเป็นทางเลือกของชุมชน พร้อมส่งเสริมให้เลิกพฤติกรรม การเผาวัสดุทางการเกษตร พัฒนาองค์ความรู้ด้านเกษตรและ ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกไม้ เศรษฐกิจที่โตเร็วสนับสนุน การปลูกพืชทดแทนการปลูกพืช เชิงเดียว ปลูกป่าเพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าต้นน้ำ โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมให้มีความ - อุดมสมบูรณ์	การปรับระบบนิเวศที่เหมาะสม โดยการเสริมสร้างปัจจัยที่เอื้อต่อ การไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย เพิ่มขีดความสามารถและนำ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาพัฒนา งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พัฒนาระบบโครงสร้างเครือข่าย ความร่วมมือการทำงานเชิง บูรณาการของหน่วยงานและ ชุมชนที่เกี่ยวข้องเพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟูดูแลป่าไม้ การทำเกษตร ที่ลดการเผาและการลาดตระเวน เพื่อป้องปรามผู้ลักลอบฝ่าฝืน กฎหมาย จัดทำแผนการจัดการและควบคุม การเผาหลังการเก็บเกี่ยวป้องกัน และแก้ไขปัญหาการบุกรุกป่าไฟป่า (จัดชุดลาดตระเวนจัดทำแนวกันไฟ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ป้องกันไฟ) บริหารจัดการป่าชุมชนโดยเน้น การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ของเมืองๆทั้งระบบให้มีความสำคัญ กับการสร้างความสมดุลระหว่าง เศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม จัดการคุณภาพอากาศ จัดการขยะ มูลฝอย การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	ประชาสัมพันธ์สร้างจิตสำนึก และความตระหนักรู้ในทุก ภาคส่วนเพื่อลดการเผาและ ร่วมกันเฝ้าระวังป้องกันและ แก้ไขปัญหาหมอกควันใน ชุมชน ประชาสัมพันธ์ การรับรู้และ กระแสนอนุรักษ์ทรัพยากร- ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

จังหวัดลำปาง เป็นจังหวัดที่มีอายุเก่าแก่มากกว่า ๑,๓๐๐ ปี มีชื่อเรียกขานกันหลายชื่อ ซึ่งปรากฏหลักฐานตามตำนานต่าง ๆ รวม ๑๑ ชื่อ ได้แก่ กุกกุกนคร ลัมภากับปะนนคร ศรีนครชัย นครเวียงคอกัว เวียงดิน เขลางค์นคร นครลำปาง คำเขลางค์ อาลัมภางค์ เมืองลคร และเมืองนครลำปาง จากการที่เรียกขานกันว่า “กุกกุกนคร” แปลว่า เมืองไก่ ดังนั้น ตราประจำจังหวัดลำปาง คือ “ไก่ขาว”

จังหวัดลำปาง สร้างเมื่อ พ.ศ. ๑๒๒๓ จากหนังสือพงศาวดารโยนกกล่าวว่า “สุพรหมฤาษี” สร้างเมืองเพื่อให้เจ้านันทยศ โอรสพระนางจามเทวี ครองคู่กับเมืองหริภุญชัย (ลำพูน) ให้ชื่อเมืองว่า “นครเขลางค์” ต่อมาเปลี่ยนเป็น “นครอัมภางค์” และเปลี่ยนชื่อเป็น “นครลำปาง” ในภายหลัง

ในสมัยโยนกเชียงแสน นครลำปางเคยตกอยู่ภายใต้อำนาจของขอม เคยเป็นเมืองประเทศราชของพม่าและเมืองเชียงใหม่ ในสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี “เจ้าทิพย์ช้าง” สามารถขับไล่พวกพม่าออกจากเมืองลำปางได้สำเร็จ จึงได้รับการสถาปนาเป็น “พระยาสุวสิโยไชยสงคราม” ขึ้นครองนครลำปาง ในปี พ.ศ. ๒๒๗๙

ในปี พ.ศ. ๒๓๐๗ “เจ้าแก้วฟ้า” พระโอรสของเจ้าทิพย์ช้างได้ขึ้นครองนครลำปาง และเป็นต้นตระกูล ณ ลำปาง ณ ลำพูน รวมทั้ง ณ เชียงใหม่ ในเวลาต่อมา และมี “เจ้าบุญวาทย์วงศ์มานิต” เป็นผู้ครองนครลำปางองค์สุดท้าย

จังหวัดลำปางได้ประกาศจัดตั้งเป็นจังหวัด ในปี พ.ศ. ๒๔๓๕ (สมัยรัชกาลที่ ๕) โดยขึ้นอยู่กับมณฑลพายัพสมัยหนึ่ง (พ.ศ. ๒๔๔๓) ต่อมาแยกเป็นมณฑลมหาสารคาม ในปี พ.ศ. ๒๔๕๘ ซึ่งในเวลาต่อมาได้มีประกาศยกเลิกมณฑลทั่วราชอาณาจักร ลำปางจึงมีฐานะเป็น “จังหวัดลำปาง” ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการอาณาจักรสยาม พ.ศ. ๒๔๗๖

ตราประจำจังหวัดลำปาง รูปไก่ขาวยืนอยู่ในซุ้มมณฑปพระธาตุลำปางหลวง หมายถึง ไก่เผือกเป็นสัญลักษณ์ที่มีมาตั้งแต่สมัยเมืองกุกกุกนคร (ตำนานเมืองลำปาง) และได้กลายเป็นสัญลักษณ์สำคัญ โดยปรากฏเครื่องหมายไก่เผือกคู่กับดวงตราแผ่นดินในศาลากลางเมืองลำปาง ตั้งแต่สมัยเริ่มเปลี่ยนที่ทำการเมืองจาก “เค้ายาสูบหลวง” เป็นศาลากลางเมืองนครลำปางขึ้น ในสมัยเริ่มสร้างศาลากลางหลังแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๒

ซุ้มมณฑปที่วัดพระธาตุลำปางหลวง เป็นศิลปกรรมล้านนาที่งดงามมาก วัดพระธาตุลำปางหลวง เป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองลำปาง มีองค์พระเจดีย์ที่บรรจุพระบรมเกศาธาตุของพระพุทธเจ้า เป็นที่เคารพสักการะของพุทธศาสนิกชนทั่วโลก

ดอกไม้ประจำจังหวัด ชื่อดอกไม้ ดอกธรรมรักษา ต้นไม้ประจำจังหวัดชื่อพรรณไม้ กระเจา หรือชะจาว ชื่อวิทยาศาสตร์ Holoptelea integrifolia (ROXB)

คำขวัญจังหวัดลำปาง

“ถ่านหินลือชา รถม้าลือลั่น เครื่องปั้นลือนาม งามพระธาตุลือไกล ฝึกช้างใช้ลือโลก”

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

จังหวัดลำปาง ตั้งอยู่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ ตามทางหลวงแผ่นดินสายพหลโยธิน ประมาณ ๖๐๒ กม. ตามทางรถไฟประมาณ ๖๒๕ กม. มีเนื้อที่ประมาณ ๑๒,๕๓๓.๙๖๑ ตร.กม. หรือประมาณ ๗,๘๓๓,๗๒๖ ไร่ มีพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ ๕ ของภาคเหนือ รองจาก เชียงใหม่ ตาก แม่ฮ่องสอน และเพชรบูรณ์ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดข้างเคียงถึง ๗ จังหวัด

๒) อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย และจังหวัดพะเยา
ทิศใต้	ติดต่อกับ จังหวัดตาก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ จังหวัดแพร่ และจังหวัดสุโขทัย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ จังหวัดลำพูน

๓) สภาพพื้นที่ (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง)

จังหวัดลำปางมีลักษณะเป็นรูปยาวรี อยู่สูงจากระดับน้ำทะเล ๒๖๘.๘๐ เมตร ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง มีภูเขาสูงอยู่ทั่วไปทอดตัวยาวตามแนวทิศเหนือไปทางทิศใต้ ของจังหวัดและในบริเวณตอนกลางของจังหวัดบางส่วนมีที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำและตามลักษณะทางกายภาพทางด้านธรณีสัณฐานวิทยา จังหวัดลำปางมีพื้นที่เป็นที่ราบล้อมรอบด้วยภูเขา มีลักษณะเป็นแอ่งแผ่นดินที่ยาวและกว้างที่สุดในภาคเหนือ เรียกว่า “อ่างลำปาง” แบ่งลักษณะภูมิประเทศ ออกได้เป็น ๓ ลักษณะ คือ

(๑) บริเวณตอนบนของจังหวัด มีลักษณะเป็นที่ราบสูง ภูเขา และเป็นป่าค่อนข้างทึบ อุดมสมบูรณ์ด้วยไม้มีค่า ได้แก่ พื้นที่อำเภอเมืองปาน อำเภอแจ้ห่ม อำเภอลี้ และอำเภอวังเหนือ

(๒) บริเวณตอนกลางของจังหวัด มีลักษณะเป็นที่ราบและที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำ ส่วนใหญ่เป็นแหล่งเกษตรกรรมที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ พื้นที่อำเภอห้างฉัตร อำเภอเมืองลำปาง อำเภอเกาะคา อำเภอแม่ทะอำเภอแม่เมาะ และอำเภอสบปราบ

(๓) บริเวณตอนใต้ของจังหวัด มีลักษณะเป็นป่าไม้รัง บางส่วนมีลักษณะเกือบเป็นทุ่งหญ้า ได้แก่ พื้นที่อำเภอเถิน อำเภอแม่พริก บางส่วนของอำเภอเสริมงาม และอำเภอแม่ทะ

(๔) ลักษณะดิน (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง)

ดินที่พบในพื้นที่จังหวัดลำปาง แยกออกเป็น

พื้นที่ลุ่ม : ลักษณะดินเป็นดินร่วนเหนียว ดินเหนียว มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ใช้สำหรับทำนาปลูกข้าว มีเนื้อที่ ๗๗๒,๒๑๘ ไร่

พื้นที่ดอน : พื้นที่ส่วนใหญ่มีลักษณะดินเป็นดินตื้นร่อยละ ๘.๗๘ มีเศษหินลูกรัง อยู่ในเนื้อดินที่พบได้ถึงความลึกไม่เกิน ๕๐ ซม.จากผิวดิน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพืชพรรณธรรมชาติ ปลูกพืชไร่ มันสำปะหลัง ข้าวโพด มีพื้นที่ ๖๘๕,๕๐๑ ไร่ รองลงมา เป็นดินลึกร้อยละ ๒๓% มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงต่ำ เหมาะสำหรับปลูกพืชไร่ ไม้ผล มีพื้นที่ ๑,๘๓๓,๐๓๔ ไร่ และดินพื้นที่ลาดชัน มีความลาดชันมากกว่า ๓๕% ร้อยละ ๕๗.๘๐ ควรสงวนเป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำ มีพื้นที่ ๔,๕๑๑,๓๑๙ ไร่

กลุ่มชุดดินที่พบในประเทศไทย แบ่งเป็นดินที่ลุ่ม และดินที่ดอน โดยดินที่ลุ่ม คือ กลุ่มชุดดินที่ ๑-๒๕ ส่วนกลุ่มชุดดินที่ดอน คือ กลุ่มชุดดินที่ ๒๖-๖๐ ข้อมูลกลุ่มชุดดินของจังหวัดลำปาง มี ๑๘ กลุ่มชุดดิน ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕ ๑๕ ๑๖ ๑๘ ๒๒ ๒๘ ๓๑ ๓๓ ๓๕ ๔๐ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๕๒ ๕๕ ๕๖ ๕๙ และ ๖๒ (คำอธิบายลักษณะกลุ่มชุดดินดังตารางแนบ)

หากพิจารณาจากลักษณะดินในพื้นที่จังหวัดลำปาง โดยแบ่งตามส่วนบน กลาง ล่าง ของจังหวัด สามารถสรุปได้ดังนี้

๑. ตอนบน ของจังหวัด

ดินที่ลุ่ม ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕ ๑๕ ๑๖ ๑๘ ๒๒ พบว่า กลุ่มชุดดินที่พบมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ ๒๒ เกษตรกรใช้ประโยชน์ที่ดินในการทำนาข้าว พืชผัก โดยกลุ่มชุดดินนี้ มีลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทรายหรือทรายปนร่วน มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ลักษณะโดยทั่วไปเหมาะสมต่อการทำนา มากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผล รองลงมาได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕ ซึ่งมีลักษณะเป็นดินเหนียว มีการระบายน้ำเร็ว เหมาะสมต่อการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ และไม้ผล

ดินที่ดอน ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๓๑ ๓๓ ๓๕ ๔๐ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๕๒ ๕๕ ๕๖ และ ๖๒ พบว่ากลุ่มชุดดินที่พบมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ ๔๗ รองลงมาได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕๖ โดยกลุ่มชุดดินที่ ๔๗ มีลักษณะเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วน ที่มีเศษหินปะปนมาก และพบชั้นหินพื้นลึก ๕๐ - ๘๐ ซม. ดินมีสีน้ำตาลสีน้ำตาลปนแดง เกิดจากการสลายตัวของหินเนื้อละเอียด มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชันประมาณ ๒ - ๒๐% เป็นดินตื้น มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๓ เมตร ตลอดปีมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำถึงปานกลาง pH ๕.๐ - ๗.๕ ส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณและป่าเต็งรัง บางแห่งทำไร่เลื่อนลอย หรือปลูกป่าทดแทน ได้แก่ ชุดดินลี มวกเหล็ก นครสวรรค์ ท่าลี่ สบปราบ และไพสาลีหินซ้อน โคกปรีดี โป่งน้ำร้อนงาว ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวเป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง หรือป่าละเมาะ บางแห่งใช้ทำไร่เลื่อนลอย หรือปลูกป่าทดแทน มีปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดินคือ ดินตื้นมาก มีชั้นหินผุ และหินพื้น น้ำซึมผ่านชั้นดินได้ปานกลาง ถึงค่อนข้างเร็ว มีการอุ้มน้ำปานกลางถึงต่ำ ดินถูกกัดกร่อนได้ง่ายที่ความลาดชันสูง สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่น ถึงเนินเขา ระดับน้ำใต้ดินลึก ในด้านความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช กลุ่มชุดดินที่ ๔๗ มีศักยภาพค่อนข้างไม่เหมาะสมและไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกพืชทั่วไป เนื่องจากเป็นดินตื้นถึงตื้นมาก และสภาพพื้นที่มีความลาดสูงเป็นส่วนใหญ่

กลุ่มชุดดินที่ ๕๖ ลักษณะโดยทั่วไป คือ เนื้อดินช่วง ๕๐ ซม. ตอนบนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่าง เป็นดินปนเศษหิน ดินสีน้ำตาลเหลืองหรือแดง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกหินตะกอน เนื้อหยาบ หรือหินอัคนีเนื้อหยาบ พบบนสภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชันประมาณ ๖ - ๓๕% เป็นดินลึกปานกลาง มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๒ เมตร ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ pH ๕.๐-๖.๐ ได้แก่ ชุดดินลาดหญ้า และโพนงาม ภูสะนา ปัจจุบันดินนี้ส่วนใหญ่จะนำมาใช้ปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง โดยทั่ว ๆ ไปแล้วจะมีปัญหาเรื่องดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และอาจเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย ถ้าปลูกพืชในบริเวณที่มีความลาดชันมาก ๆ โดยได้มีการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ดินให้น้ำซึมผ่านค่อนข้างเร็วถึงปานกลาง มีการอุ้มน้ำต่ำ ระดับน้ำใต้ดินลึกมาก ดินมีการกัดกร่อนได้ง่ายที่ความลาดชันสูง ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ สำหรับความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช โดยทั่วไปกลุ่มชุดดินที่ ๕๖ มีศักยภาพค่อนข้างไม่เหมาะสมถึงเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ ขึ้นอยู่กับสภาพ

และความลาดเทของพื้นที่ ไม่ค่อยเหมาะสมในการปลูกพืชผักต่างๆ และไม้ผล เนื่องจากขาดแคลนน้ำ ในการเพาะปลูก และในดินชั้นล่างจะพบชั้นเศษหินที่เป็นวัตถุต้นกำเนิดดิน จึงไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับไม้ผล

๒.ตอนกลาง ของจังหวัด

ดินที่ลุ่ม ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕ ๑๕ ๑๖ ๑๘ ๒๒ พบว่า กลุ่มชุดดินที่พบมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ ๒๒ เกษตรกรใช้ประโยชน์ที่ดินในการทำนาข้าว พืชผัก โดยกลุ่มชุดดินนี้ มีลักษณะดิน เป็นดินร่วนปนทราย หรือทรายปนร่วน มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ลักษณะโดยทั่วไปเหมาะสมต่อการทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผล รองลงมาได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕ ซึ่งมีลักษณะเป็นดินเหนียว มีการระบายน้ำเร็ว เหมาะสมต่อการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ และไม้ผล

ดินที่ดอน ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๓๑ ๓๓ ๓๕ ๔๐ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๕๒ ๕๕ ๕๖ และ ๖๒ พบว่า กลุ่มชุดดินที่พบมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ ๔๗ รองลงมาได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕๖ (รายละเอียด และความเหมาะสมต่อการเกษตรเหมือนคำอธิบายกลุ่มชุดดินด้านบน)

๓.ตอนล่าง ของจังหวัด

ดินที่ลุ่ม ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕ ๑๕ ๑๖ ๑๘ ๒๒ พบว่า กลุ่มชุดดินที่พบมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ ๒๒ เกษตรกรใช้ประโยชน์ที่ดินในการทำนาข้าว พืชผัก โดยกลุ่มชุดดินนี้ มีลักษณะ เป็นดินร่วนปนทรายหรือทรายปนร่วน มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ลักษณะโดยทั่วไปเหมาะสมต่อการทำนา มากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผล รองลงมาได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕ ซึ่งมีลักษณะเป็นดินเหนียว มีการระบายน้ำเร็ว เหมาะสมต่อการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่และไม้ผล

ดินที่ดอน ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๓๑ ๓๓ ๓๕ ๔๐ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๕๒ ๕๕ ๕๖ และ ๖๒ พบว่า กลุ่มชุดดินที่พบมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ ๔๗ รองลงมาได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕๖ และ กลุ่มชุดดินที่ ๔๘ (รายละเอียดและความเหมาะสมต่อการเกษตรเหมือนคำอธิบายกลุ่มชุดดินด้านบน) สำหรับกลุ่มชุดดินที่ ๔๘ มีลักษณะทั่วไป คือ เนื้อดินบนส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนเศษหินหรือ ปนกรวด ก้อนกรวดขนาดใหญ่ เป็นหินกลมมน ถ้าเป็นดินปนเศษหินมักพบชั้นหินพื้นตื้นกว่า ๕๐ ซม. ดินเป็นสีน้ำตาล สีน้ำตาลปนแดง สีแดงปนเหลือง พบบริเวณพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชันประมาณ ๓ - ๒๕% เป็นดินตื้นมาก มีความอุดมสมบูรณ์ ตามธรรมชาติต่ำ ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๒ เมตร ตลอดปี pH ๕.๐-๗.๐ ได้แก่ ชุดดินท่ายาง แมริม นาเฉลียง พะเยา น้ำขุน ปัจจุบันบริเวณดังกล่าว เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังป่าละเมาะ และทุ่งหญ้าธรรมชาติ บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่หรือไม้โตเร็ว ด้านปัญหา ในการใช้ประโยชน์ที่ดินคือ ดินตื้นมีก้อนกรวดมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีการกัดกร่อนของดินได้ง่าย ที่ความลาดชันสูง สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นถึงเนินเขา สำหรับความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช โดยทั่วไปแล้ว กลุ่มชุดดินที่ ๔๘ มีศักยภาพไม่ค่อยเหมาะสม และไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม้ยืนต้น เนื่องจากเป็นดินตื้นถึงตื้นมากและมีก้อนหิน หรือเศษหินที่หน้าผิวดินไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่สูงและดินเก็บกักน้ำไม่อยู่ แต่มีศักยภาพพอที่จะใช้ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์และปลูกไม้โตเร็ว บางชนิด

กลุ่มชุดดินที่ ๕ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินบนมีสีเทาแก่ น้ำตาลปนเทา ดินล่างมีสีเทาอ่อนหรือสีเทา มีจุดประสีน้ำตาลแก่และน้ำตาลปนเหลือง ตลอดชั้นดินมักพบ ก้อนสารเคมี เหล็ก และแมงกานีสปะปนอยู่ในพื้นที่ปลูกของไม้ผลแต่ละชนิด ชั้นดินลึก ดินกลุ่มดินนี้เกิดจาก พวกตะกอนลำน้ำและเป็นดินลึก มีการระบายน้ำเร็ว พบในพื้นที่ ราบเรียบตามลานตะพักลำน้ำค่อนข้างใหม่ และลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ น้ำแข็งขังลึกน้อยกว่า ๓๐ ซม. นาน ๓ - ๕ เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง pH ๕.๕ - ๖.๕ แต่ถ้าดินมีก้อนปูนปะปนในดินชั้นล่าง ดินชั้นนี้

จะมีปฏิกิริยาเป็นด่างอ่อน pH ๗.๕ - ๘.๐ ได้แก่ ชุดดินหางตง และพาน ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำใช้ปลูกพืชไร่ พืชผัก และยาสูบในช่วงฤดูแล้ง ข้าวที่ปลูกโดยมากให้ผลผลิตค่อนข้างสูง

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ในฤดูฝนน้ำแช่ชังนาน ๓ - ๕ เดือน ดินมีการระบายน้ำเลว

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีความเหมาะสมที่จะใช้ทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล และพืชผัก ซึ่งเกษตรกรก็ได้ใช้ประโยชน์ในการทำนาอยู่แล้วในช่วงฤดูฝน อย่างไรก็ตามกลุ่มชุดดินที่ ๕ ยังสามารถปลูกพืชไร่และพืชผักต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีในช่วงฤดูแล้งหรือหลังการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว และปฏิบัติกันมากในภาคเหนือของประเทศไทย

กลุ่มชุดดินที่ ๑๕ ลักษณะโดยทั่วไป : เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ดินบนมีสีน้ำตาลปนเทา ดินล่างสีน้ำตาลหรือสีเทาปนชมพูพบจุดประสีเหลืองหรือสีน้ำตาลปนเหลืองตลอดชั้นดิน ในดินชั้นล่างมักพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีส กลุ่มชุดดินนี้เกิดจากวัตตุดันกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบเป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำค่อนข้างเลว ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ pH ๖.๐-๗.๕ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนาในฤดูแล้ง บริเวณใกล้แหล่งน้ำใช้ปลูกยาสูบ พืชผักต่าง ๆ หรือพืชไร่บางชนิด ถ้ามีระบบชลประทานใช้ทำนาได้ ๒ ครั้ง ในรอบปี ตัวอย่าง ชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินแม่สาย ชุดดินน่าน ชุดดินหล่มสัก ชุดดินแม่ทะ ชุดดินเฉลียงลับชุดดินลับแล

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : โดยทั่วไปไม่มี แม้บางแห่งดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำแต่พอปรับปรุงได้ไม่ยาก

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีความเหมาะสมในการทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผลและพืชผัก ซึ่งเกษตรกรก็ได้ใช้ประโยชน์ในการทำนาอยู่แล้วในช่วงฤดูฝน อย่างไรก็ตามกลุ่มชุดดินนี้ยังสามารถปลูกพืชไร่ และพืชผักต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีในช่วงฤดูแล้ง ถ้ามีน้ำชลประทานและเกษตรกรได้ปฏิบัติกันอยู่แล้วในบางพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือก

กลุ่มชุดดินที่ ๑๖ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแป้ง สีดินมีสีน้ำตาลอ่อน หรือสีน้ำตาลปนเทา และมีจุดประสีน้ำตาลเข้ม สีเหลือง หรือสีแดง ในดินชั้นล่างอาจพบพวกเหล็กและแมงกานีสปะปน กลุ่มดินนี้เกิดจากวัตตุดันกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบตามลานตะพักลำนํ้าระดับต่ำ มีน้ำแช่ชังลึกน้อยกว่า ๓๐ ซม. นาน ๔ - ๕ เดือนเป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำเลว มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำหรือค่อนข้างต่ำ pH ๕.๐ - ๖.๐ ได้แก่ ชุดดินหินกอง ศรีเทพ และพานทอง ลำปาง เกาะใหญ่ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : หนาดินแน่นทึบทำให้ข้าวแตกกอได้ยาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ฤดูฝนมีน้ำแช่ชังนาน ๔ - ๕ เดือน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพเหมาะสมที่จะใช้ทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผลและพืชผัก เนื่องจากพบในสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเกือบราบเรียบ ลักษณะเนื้อดินละเอียดปานกลาง มีสภาพการระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงเลว ในช่วงฤดูฝนมีน้ำชังที่ผิวดิน ๓ - ๔ เดือน อย่างไรก็ตามในฤดูแล้งสามารถปลูกพืชไร่และพืชผักได้ ถ้ามีน้ำชลประทานหรือแหล่งน้ำธรรมชาติช่วยเสริม ในบางพื้นที่เกษตรกรได้ปฏิบัติอยู่แล้ว

กลุ่มชุดดินที่ ๑๘ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย สีเทาปนน้ำตาลอ่อน สีน้ำตาลปนแดงอ่อน ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีเทาปนน้ำตาล สีเทาปนชมพู พบจุดประสีน้ำตาลแก่ สีแดงปนเหลืองปะปน เกิดจากพวกตะกอนลำน้ำ พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบตามลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ น้ำแข็งลึก ๓๐ ซม. นานประมาณ ๔ เดือน เป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำ ดินชั้นบน pH ๖.๐ - ๗.๐ ส่วนดินชั้นล่าง pH ประมาณ ๕.๕ - ๖.๕ ได้แก่ ชุดดินเขาย้อย ชลบุรี และโคกสำโรง ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งใช้ปลูกอ้อยหรือปลูกพืชล้มลุกในฤดูแล้ง

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : เนื้อดินเป็นดินทรายหยาบ พืชมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ ความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ ฤดูฝนมีน้ำแช่ขังนาน ๔ เดือน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพเหมาะสมในการทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ พืชผักและไม้ผล ยกเว้นถ้าได้มีการปรับปรุงแก้ไขปัญหาน้ำขังและการระบายน้ำของดินอย่างไรก็ตามในสภาพปัจจุบันสามารถปลูกพืชไร่และพืชผักอายุสั้นได้ในช่วงฤดูแล้ง ถ้ามีน้ำชลประทานและแหล่งน้ำธรรมชาติเสริม

กลุ่มชุดดินที่ ๒๒ ลักษณะโดยทั่วไป : เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทราย ดินทรายปนดินร่วนสีพื้นเป็นสีเทาหรือน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง หรือสีเหลืองปนน้ำตาลอ่อน และอาจพบศิลาแลงอ่อนในดินชั้นล่าง มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ เป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่ ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕ - ๕.๕ บริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ในฤดูฝนใช้ปลูกข้าว บางแห่งยังคงสภาพเป็นป่าอยู่ หรือใช้ปลูก ไม้ยืนต้น แต่ถ้ามีปัญหาเรื่องการแช่ขังของน้ำในช่วงฤดูฝน ตัวอย่างชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ ชุดดินน้ำกระจาย ชุดดินสีทน ชุดดินสันทราย และชุดดินชัยภูมิ

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินค่อนข้างเป็นทราย มีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ และมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : ศักยภาพเหมาะสมที่จะใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบมีน้ำขังแช่ในช่วงฤดูฝน แต่สามารถปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เช่น ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ข้าวโพด ยาสูบ กระเทียม มะเขือเทศ ฯลฯ ก่อนและหลังการปลูกข้าวถ้ามีน้ำชลประทาน หรือมีแหล่งน้ำธรรมชาติในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงใต้ ปลูกยางพาราและไม้ผล

กลุ่มชุดดินที่ ๒๔ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวจัดในชั้นดินล่างลึก ๆ อาจพบชั้นปูนมาร์ล สีดินเป็นสีดำ เทาเข้มหรือสีน้ำตาล อาจพบจุดประสีน้ำตาลหรือสีแดงปนน้ำตาล แต่พบเป็นปริมาณน้อยในช่วงดินชั้นบน มีสภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชันประมาณ ๐.๒% บริเวณเทือกเขาหินปูน หรือพวกหินภูเขาไฟ เป็นดินลึก การระบายน้ำดีระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๑ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง pH ประมาณ ๗.๐ - ๘.๐ ได้แก่ ชุดดินชัยบาดาล ลพบุรี บุรีรัมย์-สูง และวังชมพู ดงลาน น้ำเลน สมอทอด ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ถั่วต่าง ๆ ฝ้าย และไม้ผลบางชนิด

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินเหนียวจัดยากต่อการไถพรวน ชั้นดินล่างมีเศษหินผุ น้ำซึมผ่านได้ช้า มีการอุ้มน้ำสูง ในฤดูฝนดินแฉะ พืชอาจได้รับความเสียหาย ฤดูแล้งดินแตกกระแหงเป็นร่องลึก ถ้าฝนทิ้งช่วงพืชจะขาดน้ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชไร่และไม้ผลมากกว่าที่จะนำมาปลูกข้าวหรือทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน ยกในการที่จะเก็บกักน้ำไว้ปลูกข้าว อย่างไรก็ตามเพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือกในการใช้ที่ดิน

กลุ่มชุดดินที่ ๓๑ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินมีสีน้ำตาล เหลืองแดง เกิดจากการสลายตัวของหินหลายชนิด พบบริเวณพื้นที่ดินที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน มีความลาดชัน ประมาณ ๓ - ๒๐% เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๑ เมตร ในฤดูฝนมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง pH ๕.๕ - ๖.๕ ได้แก่ชุดดินเลย วังไฮ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ไม้ผลต่าง ๆ มีส่วนน้อยที่ยังคงสภาพป่าธรรมชาติ

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : น้ำซึมผ่านชั้นดินปานกลางถึงช้า ดินอุ้มน้ำปานกลางถึงสูงมีการพังทลายของดินในบริเวณที่มีความลาดชันน้อยกว่า ๒๐% ระดับน้ำใต้ดินตื้นมาก

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชไร่และไม้ผลหลายชนิด แต่ไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา ยกในการที่จะเก็บกักน้ำไว้ปลูกข้าว

กลุ่มชุดดินที่ ๓๓ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแบ่งดินมีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนแดง บางแห่งในดินล่างลึก ๆ มีจุดประสีเทาและน้ำตาล อาจมีแร่ไมก้าหรือก้อนปูนปะปน เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบนสันดินริมน้ำเก่าและเนินตะกอนรูปพัด มีพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชันประมาณ ๒ - ๑๒% เป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๑ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ดินชั้นบนมี pH ประมาณ ๖.๕ - ๗.๕ ได้แก่ ชุดดินดงยางเอน ชุดดินกำแพงแสน ชุดดินกำแพงเพชร และชุดดินลำสนธิ ชาติพนม

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : มีความเสี่ยงต่อการขาดน้ำได้ในบางปี

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชไร่หลายชนิด ทั้งพืชไร่ พืชผัก ไม้ผล และทำนาข้าว ซึ่งได้ใช้ประโยชน์ดังกล่าวนี้ในภาคต่าง ๆ ที่พบดินกลุ่มนี้ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือกในการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพ

กลุ่มชุดดินที่ ๓๕ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือเกิดจากการสลายตัวของหินเนื้อหยาบ พบบริเวณพื้นที่ดินที่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นจนถึงที่ลาดเชิงเขา ส่วนใหญ่มีความลาดชันประมาณ ๓ - ๒๐% และบางส่วนมีความลาดชันประมาณ ๒๐ - ๓๕% เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๑.๕๐ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ pH ประมาณ ๔.๕ - ๕.๕ ได้แก่ ชุดดินดอนไร่ โคราซ สะตึก วาริน ยโสธร และด่านซ้าย มาบบอน ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น มันสำปะหลัง ข้าวโพด ข้าวฟ่าง อ้อย ปอ งา และถั่ว บางแห่งใช้ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้นบางชนิด

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย มีการอุ้มน้ำต่ำถึงปานกลาง น้ำใต้ดินลึก มีการกัดกร่อนของดินปานกลางถึงรุนแรง บริเวณที่ความลาดชันสูงเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพในการปลูกพืชไร่ ไม้ผล และไม้ยืนต้น ตลอดทั้ง พัฒนาทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์มากกว่าที่จะนำมาใช้ทำนา หรือปลูกข้าวที่ต้องการน้ำขัง

เนื่องจากเป็นที่ดอนสภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนชันเป็นส่วนใหญ่ ลักษณะเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายถึงดินร่วนเหนียวปนทราย การระบายน้ำดี เนื้อดินมีความพรุนมาก เก็บกักน้ำไม่ค่อยอยู่

กลุ่มชุดดินที่ ๔๐ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทราย ดินสีน้ำตาลอ่อน สีเหลืองหรือแดง บางแห่งอาจพบจุดประสีในดินชั้นล่าง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดพวกตะกอนลำน้ำหรือจากการสลายตัวผุพังของหินเนื้อหยาบ พบบริเวณพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จนถึงพื้นที่ลาดเชิงเขา ส่วนใหญ่มีความลาดชันประมาณ ๒ - ๒๐% และบางส่วนมีความลาดชันประมาณ ๒๐ - ๓๕% เป็นดินลึกมีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๑ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่า pH ๔.๕ - ๕.๕ ได้แก่ ชุดดินสันป่าตอง เขาพลอง หุบกระพง และชุดดินยางตลาด ชุมพาง ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ปอ ข้าวโพด และถั่ว บางแห่งมีสภาพเป็นป่าละเมาะ หรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : เนื้อดินเป็นทรายจัด น้ำซึมผ่านชั้นดินได้เร็วมาก ดินอุ้มน้ำต่ำ ระดับน้ำใต้ดินต่ำมาก ดินมีการกัดกร่อนในบริเวณที่มีความลาดชันสูง ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีความเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ และไม้ผล ค่อนข้างไม่เหมาะสมที่จะนำมาปลูกพืชผัก และไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการทำนา เนื่องจากเนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายและสภาพพื้นที่ไม่อำนวย แต่สามารถใช้ประโยชน์ในการปลูกไม้โตเร็วและปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ได้ดี

กลุ่มชุดดินที่ ๔๑ ลักษณะโดยทั่วไป : ส่วนใหญ่เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวปนกรวดหรือปนลูกรัง ดินสีน้ำตาลหรือสีเหลืองหรือแดง พบบริเวณที่ดินมีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนชันมีความลาดชันประมาณ ๕ - ๒๐% เป็นดินตื้นมาก มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๕ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่า pH ๔.๕ - ๗.๐ ได้แก่ ชุดดินเชียงคาน ภูสะนา กบินทร์บุรี สุรินทร์ โป่งตอง ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่บางชนิด เช่น มันสำปะหลัง อ้อย และปอ บางแห่งเป็นทุ่งหญ้าธรรมชาติ และป่าละเมาะ หรือมีการปลูกป่าทดแทน

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินมีลูกรังตลอด และชั้นหินพื้นอยู่ตื้นมาก การซบซึมน้ำของน้ำปานกลางถึงค่อนข้างเร็ว ดินมีการอุ้มน้ำปานกลางถึงต่ำ มีการกัดกร่อนของดินที่มีความลาดชันสูง ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพไม่ค่อยเหมาะสมและไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม้ผล เนื่องจากเป็นดินตื้นถึงตื้นมาก เนื้อดินมีกรวดลูกรังปนไม่ต่ำกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ โดยปริมาตรไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่สูงและดินเก็บกักน้ำไม่ค่อยอยู่ อย่างไรก็ตามมีศักยภาพพอที่จะใช้ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์หรือพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ได้ ถ้าในกรณีที่จะใช้ปลูกพืชไร่ ควรเลือกพืชไร่ที่มีรากตื้นและหน้าดินควรจะหนาไม่ต่ำกว่า ๑๕ ซม.

กลุ่มชุดดินที่ ๔๒ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วนที่มีเศษหินปะปนมาก และพบชั้นหิน พื้นลึก ๕๐ - ๘๐ ซม. ดินมีสีน้ำตาล สีน้ำตาลปนแดง เกิดจากการสลายตัวผุพังของหินเนื้อละเอียด มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชันประมาณ ๒ - ๒๐% เป็นดินตื้นมีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๓ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่าถึงปานกลาง pH ๕.๐ - ๗.๕ ส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณและป่าเต็งรัง บางแห่งทำไร่เลื่อนลอย หรือปลูกป่าทดแทน ได้แก่ ชุดดินลี่ มวกเหล็ก นครสวรรค์ ท่าลี่ สบปราบ และไพศาลี หินซ้อน โคกปรืด โป่งน้ำร้อนนางัว ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวเป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง หรือป่าละเมาะ บางแห่งใช้ทำไร่เลื่อนลอย หรือปลูกป่าทดแทน

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินตื้นมากมีชั้นหินผุ และหินพื้น น้ำซึมผ่านชั้นดินได้ปานกลางถึงค่อนข้างเร็ว มีการอุ้มน้ำปานกลางถึงต่ำ ดินถูกกัดกร่อนได้ง่ายที่ความลาดชันสูง สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นถึงเนินเขา ระดับน้ำใต้ดินลึก

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพค่อนข้างไม่เหมาะสมและไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกพืชทั่วไป เนื่องจากเป็นดินตื้นถึงตื้นมาก และสภาพพื้นที่มีความลาดเทสูงเป็นส่วนใหญ่

กลุ่มชุดดินที่ ๔๘ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินบนส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนเศษหินหรือปนกรวด ก้อนกรวดขนาดใหญ่เป็นหินกลมมน ถ้าเป็นดินปนเศษหินมักพบชั้นหินพื้นตื้นกว่า ๕๐ ซม. ดินเป็นสีน้ำตาล สีน้ำตาลปนแดง สีแดงปนเหลือง พบบริเวณพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชันประมาณ ๓ - ๒๕% เป็นดินตื้นมาก มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๒ เมตรตลอดปี pH ๕.๐ - ๗.๐ ได้แก่ ชุดดินท่ายาง แมริม นาเฉลียงพะเยา น้ำขุน ปัจจุบันบริเวณดังกล่าว เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ป่าละเมาะ และทุ่งหญ้าธรรมชาติ บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่ หรือไม่ไถเร็ว

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินตื้นมีก้อนกรวดมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีการกัดกร่อนของดินได้ง่ายที่ความลาดชันสูง สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นถึงเนินเขา

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพไม่ค่อยเหมาะสมและไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม้ยืนต้น เนื่องจากเป็นดินตื้นถึงตื้นมากและมีก้อนหิน หรือเศษหินที่หน้าผิวดินไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่สูงและดินเก็บกักน้ำไม่อยู่ แต่มีศักยภาพพอที่จะใช้ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์และปลูกไม้โตเร็วบางชนิด

กลุ่มชุดดินที่ ๕๒ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียวที่มีก้อนปูนหรือปูนมาร์ลปะปนอยู่มากตั้งแต่ ๓๐ ซม. จากผิวดิน ดินสีดำ สีน้ำตาล หรือแดง พบบริเวณเชิงเขา หินปูนลักษณะพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชันประมาณ ๒ - ๔% เป็นดินตื้นถึงตื้นมาก ระดับน้ำใต้ดินลึกกว่า ๒ เมตร มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง pH ๗.๐ - ๘.๕ ได้แก่ชุด ดินตาคลี และ บึงชะนัง ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ เช่น ฝ้าย ข้าวโพด ถั่ว และไม้ผลบางชนิด เช่น มะม่วง มะพร้าว และน้อยหน่า ถ้าในกรณีที่พบชั้นปูนมาร์ลในระดับความลึกกว่า ๒๕ ซม. บ้างนำมาใช้ปลูกพืชไร่

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : เป็นดินตื้น มีชั้นดินหรือก้อนกรวด การไถพรวนยากดินเป็นต่งปานกลางถึงต่งแก่ ถ้าพบชั้นปูนมาร์ลในระดับความลึกกว่า ๒๕ ซม. ชั้นปูนอยู่ตื้น จะมีปัญหาการไถพรวน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชไร่และพืชผักหลายชนิด ถึงแม้จะเป็นดินตื้น แต่มักจะมีหน้าดินหนากว่า ๑๕ ซม. เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง และลักษณะทางกายภาพดีเป็นส่วนใหญ่ ไม่ค่อยเหมาะสมในการปลูกไม้ผลหรือไม้ยืนต้น และไม่เหมาะสมในการทำนา เพราะพบในบริเวณที่ดอนและสภาพพื้นที่ค่อนข้างสูง จึงเก็บกักน้ำที่ผิวดินไม่ค่อยอยู่ มีความเหมาะสมอย่างมากในการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์หรือพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์

กลุ่มชุดดินที่ ๕๕ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว สีดินเป็นสีน้ำตาลหรือแดงในดินชั้นล่างระดับความลึกต่ำ ๕๐ ซม.ลงไปจะพบหินผุ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหินตะกอนเนื้อละเอียด บางแห่ง มีก้อนปูนปะปนอยู่ด้วย สีดินเป็นสีน้ำตาลหรือสีแดงเกิดจากวัสดุต้นกำเนิด ดินพวกหินตะกอนเนื้อละเอียดที่มีปูนปน ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบถึงลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดเท ๑ - ๒% มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ค่าความเป็นกรดประมาณ ๖.๐ - ๗.๕ มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ได้แก่

ชุดดินวังสะพุง ทับทิม และจัตุรัส ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่บางชนิด เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง บางแห่งเป็นป่าละเมาะ หญ้าเพ็ก และไผ่

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินลึกปานกลาง มีชั้นที่มีก้อนปูนหรือเศษหิน ปะปนดินดานและชั้นหินพื้นอยู่ลึก ๑ เมตร น้ำซึมผ่านชั้นดินได้ปานกลางถึงค่อนข้างช้า การอุ้มน้ำของดิน ปานกลางมีการกักตร้อนของดินที่ความลาดชันสูง

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ พืชผัก ไม้ผลหรือไม้ยืนต้น และพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ แต่ค่อนข้างเหมาะสมถึงไม่เหมาะสมในการที่จะใช้ทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่ไม่อำนวยคือ สูงเกินไป และบางส่วนมีความลาดเทสูงสำหรับนาข้าว จึงเก็บกักน้ำไม่อยู่

กลุ่มชุดดินที่ ๕๖ ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินช่วง ๕๐ ซม. ตอนบนเป็นดินร่วน หรือ ดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่าง เป็นดินปนเศษหิน ดินสีน้ำตาลเหลืองหรือแดง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดิน พวกริน ตะกอน เนื้อหยาบ หรือหินอัคนีเนื้อหยาบ พบบนสภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชัน ประมาณ ๖ - ๓๕% เป็นดินลึกปานกลาง มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๒ เมตร ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่า pH ๕.๐ - ๖.๐ ได้แก่ ชุดดินลาดหญ้าและโพนงาม, ภูสะนา ปัจจุบันดินนี้ ส่วนใหญ่จะนำมาใช้ปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว จะมีปัญหาเรื่องดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และอาจเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย ถ้าปลูกพืชในบริเวณที่มีความลาดชันมาก ๆ โดยได้มีการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินให้น้ำซึมผ่านค่อนข้างเร็วถึงปานกลาง มีการอุ้มน้ำต่ำระดับน้ำใต้ดินลึกมาก ดินมีการกักตร้อนได้ง่าย ที่ความลาดชันสูง ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพค่อนข้างไม่เหมาะสมถึงเหมาะสม ในการปลูกพืชไร่ ขึ้นอยู่กับสภาพและความลาดเทของพื้นที่ ไม่ค่อยเหมาะสมในการปลูกพืชผักต่างๆ และ ไม้ผล เนื่องจากขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูก และในดินชั้นล่างจะพบชั้นเศษหินที่เป็นวัตถุต้นกำเนิดดิน จึงไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับไม้ผล

กลุ่มชุดดินที่ ๕๙ ลักษณะโดยทั่วไป : ดินมีการผสมของดินหลายชนิด ซึ่งเกิดจาก ตะกอน ลาน้ำพัดพามาทับถมกัน พบบริเวณที่ราบลุ่ม หรือบริเวณพื้นที่ล่างของหุบเขา มีสภาพพื้นที่ราบเรียบ มีความลาดชันประมาณ ๐ - ๒% ดินที่พบส่วนใหญ่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ถึงเร็ว มีลักษณะ และคุณสมบัติต่าง ๆ เช่น เนื้อดิน สีดิน ความลึกของดิน ปฏิกริยาดิน ตลอดจนความอุดมสมบูรณ์ ตามธรรมชาติไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับชนิดของวัตถุต้นกำเนิดดินในบริเวณนั้น ๆ ส่วนมากมีก้อนกรวดและ เศษหินปะปนอยู่ในเนื้อดิน ได้แก่ ชุดดินตะกอนสีน้ำตาล การระบายน้ำเร็ว (AL-P) ปัจจุบันบริเวณดังกล่าว ใช้ประโยชน์ในการทำนา ส่วนในฤดูแล้ง ถ้ามีแหล่งน้ำนิยมใช้ปลูกพืชผักหรือพืชไร่อายุสั้น

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินมีการระบายน้ำเร็ว มีน้ำแช่ขังในฤดูฝน และ ดินแฉะเกินไปสำหรับพืช

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : มีศักยภาพเหมาะสมในการทำนาในช่วง ฤดูฝน และเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูแล้ง เนื่องจากดินมีความชื้นพอที่จะปลูกพืชไร่ได้หลายชนิด หลังการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว และพื้นที่บางส่วนของกลุ่มดินนี้อยู่ภายใต้ระบบชลประทาน โดยเฉพาะในภาคเหนือ ส่วนการปลูกไม้ผลหรือไม้ยืนต้นนั้นไม่เหมาะสม เพราะมีน้ำท่วมขังในฤดูฝนและดินมีสภาพการระบายน้ำ ค่อนข้างเร็วถึงเร็ว

กลุ่มชุดดินที่ ๖๒ ลักษณะโดยทั่วไป : ดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขา ซึ่งมีความลาดชันมากกว่า ๓๕% ดินที่พบในบริเวณดังกล่าวนี้มีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้ว แต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหินก้อนหิน หรือหินพื้นโผล่กระจัดกระจายทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่าง ๆ เช่น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง หรือป่าดิบชื้น หลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอย โดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของดินจนบางแห่งเหลือแต่หินพื้นโผล่ได้แก่ ชุดดินที่ลาดชันเชิงซ้อน (Sc) กลุ่มชุดดินนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เนื่องจากมีปัญหาหลายประการที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ ควรสงวนไว้เป็นป่าตามธรรมชาติ เพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำลำธาร

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : พื้นที่ภูเขาลาดชันมากกว่า ๓๕% มีการกัดกร่อนของดินได้ง่าย

ความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืช : ดินกลุ่มที่ ๖๒ มีศักยภาพไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการเพาะปลูกพืช เนื่องจากเป็นดินตื้น มีหินโผล่ที่ผิวดินเป็นส่วนใหญ่ และพื้นที่เป็นภูเขาสูงชัน มีความลาดเทเฉลี่ยเกิน ๓๕% ยากต่อการชะล้างพังทลายของดิน จึงเหมาะสมที่จะรักษาไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ธรรมชาติเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร สำหรับ ML เป็นพื้นที่เบ็ดเตล็ดทั่วไป ได้แก่ เหมืองแร่ และ W เป็นพื้นที่แหล่งน้ำ

ตารางที่ ๑๘ อธิบายลักษณะกลุ่มชุดดินของจังหวัดลำปาง

กลุ่มชุดดิน	ลักษณะเนื้อดิน	การระบายน้ำ	ความเหมาะสมต่อการปลูกพืช	ความอุดมสมบูรณ์
๕	ดินเหนียว	เลว	เหมาะต่อการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล	ค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง
๑๕	ดินร่วนเหนียว ร่วนเหนียวปนทรายแป้ง	ค่อนข้างเลว	เหมาะต่อการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล	ค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง
๑๖	ดินร่วนปนทรายแป้ง	เลว	เหมาะต่อการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล	ต่ำถึงค่อนข้างต่ำ
๑๘	ดินร่วนปนทราย	ค่อนข้างเลว	เหมาะต่อการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล	ค่อนข้างต่ำ
๒๒	ดินร่วนปนทราย หรือ ทรายปนดินร่วน	ค่อนข้างเลว	เหมาะต่อการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล	ต่ำ
๒๘	ดินเหนียวจัดในชั้นล่างลึก	ดี	เหมาะต่อการปลูกพืชไร่ ไม้ผล	ปานกลางถึงสูง
๓๑	ดินเหนียว	ดีปานกลางถึงดี	เหมาะต่อการปลูกพืชไร่ ไม้ผล	ปานกลาง
๓๓	ดินร่วนแป้งปนทราย	ดีถึงดีปานกลาง	พืชไร่ พืชผัก ไม้ผล	ปานกลาง

กลุ่มชุดดิน	ลักษณะเนื้อดิน	การระบายน้ำ	ความเหมาะสมต่อการปลูกพืช	ความอุดมสมบูรณ์
๓๕	ดินร่วนปนทราย	ดี	พืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น	ต่ำ
๔๐	ดินร่วนปนทราย	ดี	พืชไร่ ไม้ผล	ต่ำ
๔๖	ดินเหนียวปนกรวดหรือปนลูกรัง ดินตื้น	ดี	ไม่เหมาะสมต่อไม้ผล เพราะเป็นดินตื้น	ต่ำ
๔๗	ดินเหนียวหรือร่วนปนเศษหินมาก ดินตื้น	ดี	ไม่เหมาะสมต่อการปลูกพืชทั่วไป ดินตื้น	ต่ำ
๔๘	ดินร่วนปนทรายปนก้อนกรวด ดินตื้น	ดี	ไม่เหมาะต่อการปลูกพืชไร่ พืชผัก ไม้ยืนต้น	ต่ำ
๕๒	ดินเหนียวหรือร่วนเหนียว มีก้อนปูน ดินตื้นมาก	ดี	เหมาะต่อการปลูกพืชไร่ พืชผัก	ปานกลางถึงสูง
๕๕	ดินเหนียวน้ำตาลหรือแดง มีปูนผสม	ดีถึงดีปานกลาง	เหมาะต่อการปลูกพืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น	ปานกลาง
๕๖	ดินร่วน ร่วนปนทราย ดินตื้น	ดี	ไม่เหมาะต่อการปลูกพืชไร่	ต่ำ
๕๙	ดินผสมหลายชนิด ตะกอนลำน้ำพัดพา	ค่อนข้างเลวถึงเลว	เหมาะต่อการทำนา ในช่วงฤดูฝน	ไม่แน่นอน
๖๒	ดินภูเขา บนพื้นที่ลาดชัน	-	ไม่เหมาะต่อการปลูกพืช ควรรักษาให้เป็นป่า	-
ML	พื้นที่เบ็ดเตล็ด ได้แก่ เหมืองแร่	-	-	-
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	-	-	-

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล (ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยา)

ฤดูกาลของจังหวัดลำปาง พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศ แบ่งออกได้เป็น ๓ ฤดู ดังนี้
 ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยเฉพาะในเดือนเมษายน เป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปี
 ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นระยะที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเขาสู่ประเทศไทย อากาศจะชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกตั้งแต่ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนกันยายน

ฤดูหนาว เริ่มประมาณกลางเดือน ตุลาคม ถึงกลางเดือน กุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย อากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็นและแห้ง เดือนที่มีอากาศหนาวที่สุดคือเดือนมกราคม

๒) ปริมาณน้ำฝน

จังหวัดลำปาง มีฝนตกอยู่ในเกณฑ์น้อย พื้นที่บริเวณอำเภอแม่ทะ สบปราบ แพร่ริก ปริมาณฝนเฉลี่ยประมาณ ๙๐๐ มิลลิเมตร สำหรับบริเวณ อำเภอเกาะคา วังเหนือ แม่เกาะ ห้างฉัตร มีปริมาณฝนเฉลี่ยประมาณ ๑,๑๐๐ - ๑,๓๐๐ มิลลิเมตร ส่วนบริเวณอำเภอเมือง ปี ๒๕๖๔ มีปริมาณฝนตลอดปี ประมาณ ๑,๑๑๒.๖ มิลลิเมตร และมีฝนตก ๑๒๑ วัน เดือนกันยายนมีฝนตกมากที่สุดโดยมีปริมาณฝนเฉลี่ย ๒๕๙.๕ มิลลิเมตร และมีฝนตก ๒๒ วัน ปริมาณฝนตกมากที่สุดใน ๑ วัน วัดได้ ๑๙๑.๒ มิลลิเมตร ที่อำเภอเมือง เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔

ตารางที่ ๑๙ ปริมาณน้ำฝน ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ถึง ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

เดือน	ปริมาณน้ำฝน (มม.)
มกราคม	๐.๐
กุมภาพันธ์	๑๙.๕
มีนาคม	๒.๑
เมษายน	๑๖๖.๓
พฤษภาคม	๔๐.๒
มิถุนายน	๖๖.๗
กรกฎาคม	๑๓๕.๒
สิงหาคม	๒๓๔.๗
กันยายน	๒๕๙.๕
ตุลาคม	๑๗๘.๙
พฤศจิกายน	๙.๐
ธันวาคม	๐.๐
รวม	๑๑๑๒.๑

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาลำปาง

๓) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

เนื่องจากจังหวัดลำปางอยู่ทางภาคเหนือตอนกลาง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง มีภูเขาล้อมรอบและมีบางส่วนเป็นป่าไม้ อุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปีประมาณ ๒๗.๑๓ องศาเซลเซียส และมีอากาศร้อนอบอ้าวในฤดูร้อน อุณหภูมิ สูงสุดเฉลี่ย ๓๗.๐ องศาเซลเซียส โดยมีอากาศร้อนที่สุดในเดือนเมษายน เคยตรวจอุณหภูมิสูงที่สุด ๔๓.๕ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๙ ฤดูหนาวมีอากาศหนาวเย็น อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๑๘.๖๔ องศาเซลเซียส โดยมีอากาศหนาวที่สุดในเดือนมกราคม อุณหภูมิต่ำที่สุด ๓.๗ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒

ตารางที่ ๒๐ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔

ปี	อุณหภูมิ (°C)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๖๑	๔๐.๓	๑๒.๙	๒๖.๘๕	๑๐๐	๑๘	๗๕.๒๙
๒๕๖๒	๔๓.๑	๘.๕	๒๗.๗๑	๙๙	๑๒	๖๙.๐๐
๒๕๖๓	๔๓.๓	๘.๕	๒๗.๘๗	๙๙	๑๐	๖๘.๓๕
๒๕๖๔	๔๑.๓	๘.๐	๒๗.๒๖	๙๘	๑๔	๗๑.๗๓

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาลำปาง

๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ

จังหวัดลำปาง มีแม่น้ำวังไหลผ่าน อำเภอวังเหนือ อำเภอแจ้ห่ม อำเภอเมืองลำปาง อำเภอกะคา อำเภอสบปราบ อำเภอเถิน อำเภอแม่พริก นอกจากนี้ยังมีห้วย ลำธาร คลอง บึง ซึ่งสามารถนำมาใช้เพื่อการเกษตรได้ในฤดูแล้งเป็นจำนวนมาก รายละเอียดดังตารางข้อมูลแหล่งน้ำธรรมชาติ จังหวัดลำปาง

ตารางที่ ๒๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ คลอง บึง

อำเภอ	แม่น้ำ ห้วย ลำธาร คลอง (สาย)		หนอง บึง (แห่ง)		
	รวม	ใช้ได้ในฤดูแล้ง	รวม	พื้นที่เก็บน้ำ (ไร่)	ใช้ได้ในฤดูแล้ง
เมืองลำปาง	๗๐	๓๔	๒๓	๒๒๖.๖๗	๘
แม่เมาะ	๑๗	๙	๖	๑๒	๖
กะคา	๒๙	๕	๑๗	๑๕๗.๑๙	๒
เสริมงาม	๕๒	๒๑	๖	๗	๓
งาว	๕๔	๒๙	-	-	-
แจ้ห่ม	๓๙	๑๗	๑๑	๑๕๔	๘
วังเหนือ	๒๓	๔	-	-	-
เถิน	๒๕	๖	-	-	-
แม่พริก	๔๒	๑๓	๓๓	๑,๒๓๑.๐๐	๑๗
แม่ทะ	๘	๔	-	-	-
สบปราบ	๑๔	๗	-	-	-
ห้างฉัตร	๒๖	๙	๑๐	๗๘	๖
เมืองปาน	๖๐	๒๑	๒	๓๕	๑
รวม	๔๕๙	๑๗๙	๑๐๘	๑,๙๐๐.๘๙	๕๑

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑ ลำปาง

๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

๑) ทรัพยากรป่าไม้

จังหวัดลำปาง มีทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย ทั้งทรัพยากรป่าไม้และทรัพยากรแร่ธาตุ**ทรัพยากรป่าไม้** จังหวัดลำปางมีเนื้อที่ป่าไม้ ๕,๔๖๑,๙๐๓.๑๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๗๐ ของพื้นที่จังหวัด มีป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๓๓ ป่า อุทยานแห่งชาติ ๗ แห่ง วนอุทยานแห่งชาติ ๑ แห่ง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ๑ แห่ง ตามรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๒๒ ป่าสงวนแห่งชาติ

ลำดับที่	ชื่อ	อำเภอ	เนื้อที่ (ไร่)	กฎกระทรวงฉบับที่/พ.ศ.
๑	ป่าแม่ป๋าย	แจ้ห่ม	๒๖,๘๗๕.๐๐	๒๖/๒๕๐๑
๒	ป่าแม่ต๋ิง	แม่พริก	๕๖.๒๕	๙๔/๒๕๐๕
๓	ป่าแม่จาง	เมือง - แม่ทะ	๑๐๖,๙๖๘.๗๕	๑๐๒/๒๕๐๕
๔	ป่าแม่สะเลียม	เกาะคา - สบปราบ	๔๐,๖๒๕.๐๐	๑๐๔/๒๕๐๕
๕	ป่าแม่เลิม - ป่าแม่ปะ	เถิน	๑๔๒,๖๒๕.๐๐	๒๐๙/๒๕๐๗
๖	ป่าแม่ทรายคำ	แจ้ห่ม - เมือง	๑๔๐,๖๒๕.๐๐	๗๙/๒๕๐๘
๗	ป่าแม่เมาะ	แม่เมาะ - เมือง	๑๘๑,๙๑๓.๐๐	๒ พ.ย.๒๕๕๐
๘	ป่าดอยขุนตาล	ห้างฉัตร - เมือง	๑๒๐,๓๕๐.๐๐	๓๕๙/๒๕๑๑
๙	ป่าแม่พริก	แม่พริก	๒๐๓,๑๓๐.๐๐	๔๖๖/๒๕๑๕
๑๐	ป่าแม่จาง (ตอนขุน)	แม่เมาะ	๒๑๕,๐๐๐.๐๐	๔๙๙/๒๕๑๕
๑๑	ป่าแม่จาวฝั่งซ้าย	จาว	๒๙๔,๐๐๐.๐๐	๕๑๘/๒๕๑๕
๑๒	ป่าแม่แจ้ฟ้า	แจ้ห่ม	๑๖๘,๕๒๑.๐๐	๕๕๒/๒๕๑๖
๑๓	ป่าแม่สุก-ป่าแม่สอย	แจ้ห่ม- เมืองปาน	๓๙๕,๐๐๐.๐๐	๕๖๐/๒๕๑๖
๑๔	ป่าแม่จางใต้ฝั่งซ้าย	เกาะคา - แม่ทะ	๑๒๒,๔๐๐.๐๐	๖๑๐/๒๕๑๖
๑๕	ป่าแม่ไฮ	เกาะคา - แม่ทะ - สบปราบ	๕๓,๑๒๕.๐๐	๖๒๐/๒๕๑๖
๑๖	ป่าแม่ยาง - ป่าแม่อาจ	เมือง	๒๖๒,๕๐๐.๐๐	๖๙๒/๒๕๑๗
๑๗	ป่าแม่จาวฝั่งขวา	จาว - แม่เมาะ	๑๐๔,๑๘๗.๐๐	๗๒๒/๒๕๑๘
๑๘	ป่าแม่เรียง	เสริมงาม - เกาะคา	๒๓๕,๔๙๔.๐๐	๗๓๙/๒๕๑๘
๑๙	ป่าแม่จางฝั่งซ้าย	แม่ทะ	๖๗,๓๑๒.๐๐	๗๔๗/๒๕๑๘
๒๐	ป่าแม่ตำ - ป่าแม่มาย	เมือง - แจ้ห่ม	๒๔๒,๐๐๐.๐๐	๗๖๗/๒๕๑๘
๒๑	ป่าแม่เสริม	เสริมงาม - เกาะคา	๒๑๓,๒๕๐.๐๐	๗๗๒/๒๕๑๘
๒๒	ป่าแม่วะ	แม่พริก - เถิน	๙๖,๘๗๕.๐๐	๗๙๙/๒๕๒๑
๒๓	ป่าแม่โป่ง	จาว	๒๕๐,๓๐๖.๐๐	๘๖๖/๒๕๒๒
๒๔	ป่าขุนวังแปลงที่ ๑	วังเหนือ - แจ้ห่ม	๑๖๔,๒๓๔.๐๐	๙๓๕/๒๕๒๔
๒๕	ป่าแม่ตุ้ยฝั่งขวา	เมือง - เมืองปาน	๗๖,๐๐๐.๐๐	๙๕๔/๒๕๒๔
๒๖	ป่าแม่ยาว	ห้างฉัตร - เกาะคา	๘๔,๘๑๒.๐๐	๙๗๓/๒๕๒๕
๒๗	ป่าแม่ปราบ	สบปราบ - เถิน	๘๔,๘๔๓.๐๐	๑,๐๕๓/๒๕๒๗

ลำดับ ที่	ชื่อ	อำเภอ	เนื้อที่ (ไร่)	กฎกระทรวง ฉบับที่/พ.ศ.
๒๘	ป่าแม่อาบ	เถิน	๑๖๘,๗๕๐.๐๐	๑,๐๖๖/๒๕๒๗
๒๙	ป่าขุนวังแปลงที่ ๒	วังเหนือ	๑๙๑,๕๓๘.๐๐	๑,๐๗๘/๒๕๒๗
๓๐	ป่าแม่ทาน	สบปราบ - เกาะคา - แม่ทะ	๑๐๘,๑๒๕.๐๐	๑,๐๘๐/๒๕๒๗
๓๑	ป่าแม่หมอก	เถิน	๔๘๖,๐๙๔.๐๐	๑,๑๐๔/๒๕๒๘
๓๒	ป่าขุนวังแปลงที่ ๓	วังเหนือ	๑๗๙,๓๙๕.๐๐	๑,๑๑๐/๒๕๒๘
๓๓	ป่าแม่ต๋อยฝั่งซ้าย	เมือง - เมืองปาน - แจ้ห่ม	๗๕,๕๖๐.๐๐	๑,๑๘๘/๒๕๒๙
รวม			๕,๓๐๒,๔๗๔.๐๐	

ตารางที่ ๒๓ อุทยานแห่งชาติ

ที่	อุทยานแห่งชาติ	ที่ตั้ง	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	เนื้อที่อยู่ใน จ.ลำปาง (ไร่)
๑	แจ้ห่ม	อ.เมืองปาน จ.ลำปาง	๔๘๐,๐๐๐	๔๘๐,๐๐๐
๒	ขุนตาล	อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง - จ.ลำพูน	๑๕๙,๕๕๖.๒๕	๑๒๐,๓๕๐
๓	เวียงโกศัย	จ.แพร่, อ.เถิน - สบปราบ - แม่ทะ	๒๕๖,๒๕๐.๐๐	๑๖๗,๙๑๒
๔	แม่ยม	จ.แพร่, อ.งาว	๒๘๔,๒๑๘.๗๕	๗,๖๗๕
๕	ดอยหลวง	จ.เชียงราย, อ.วังเหนือ	๗๓๑,๒๕๐.๐๐	๑๘๗,๒๗๘
๖	แม่วะ	จ.ตาก, อ.เถิน - แม่พริก	๓๖๔,๑๗๓.๐๐	๒๖๔,๑๗๓
๗	ถ้ำผาไท	อ.งาว - แจ้ห่ม - แม่เมาะ	๗๕๘,๗๕๐.๐๐	๗๕๘,๗๕๐
รวม			๓,๐๓๔,๑๙๘	๑,๙๘๖,๑๓๘

ตารางที่ ๒๔ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

ที่	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	ที่ตั้ง	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	เนื้อที่อยู่ใน จ.ลำปาง (ไร่)
๑	ดอยผาเมือง	จ.ลำพูน - อ.ห้างฉัตร	๓๖๔,๔๔๙	๘๖,๙๘๔

ตารางที่ ๒๕ วนอุทยานแห่งชาติ

ที่	วนอุทยานแห่งชาติ	ที่ตั้ง	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	เนื้อที่อยู่ใน จ.ลำปาง (ไร่)
๑	ม่อนพระยาแช่	ท้องที่ ต.พิชัย อ.เมืองลำปาง	๑๘,๕๗๙ - ๐ - ๐๐	๑๘,๕๗๙-๐-๐๐

ที่มา : สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ ลำปางและสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๓ (สาขาลำปาง)

๒) ทรัพยากรแร่ธาตุ

ข้อมูลจำนวนประทานบัตรและปริมาณการผลิตแร่ ในปี ๒๕๖๔ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔) จังหวัดลำปางมีประทานบัตร จำนวน ๑๐๙ แปลงเปิดการทำเหมืองแร่ในพื้นที่ จำนวน ๙๗ แปลง และมีโรงโม่บดหรือย่อยหินที่ได้รับอนุญาต จำนวน ๗ โรงงาน และเปิดทำการ จำนวน ๖ โรงงาน

ปริมาณแร่ที่ผลิตได้ทั้งหมดในปี ๒๕๖๔ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔) จำนวน ๑๔,๓๐๓,๗๗๓.๒๐ เมตริกตัน โดยชนิดแร่ที่ผลิตได้มากที่สุด ได้แก่ ถ่านหิน ผลิตได้ ๑๐,๐๖๖,๗๒๖.๒๖ เมตริกตัน รองลงมาเป็นหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์ ผลิตได้ ๑,๖๗๓,๐๐๐ เมตริกตัน และหินปูน เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้างผลิตได้ ๑,๑๗๘,๘๙๑.๙๐ เมตริกตัน ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๖ ปริมาณการผลิตแร่ ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓

ลำดับ	ชนิดแร่	ปริมาณการผลิต (เมตริกตัน)	
		พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓
๑	ดินขาว แต่งแล้วเกรดเซรามิก	๒๗,๐๕๒.๐๐	๑๗,๐๔๒.๐๓
๒	บอลเคลย์	๓๕๗,๕๕๗.๑๕	๒๖๐,๙๘๔.๑๑
๓	ถ่านหิน	๑๔,๑๒๙,๘๐๒.๐๐	๑๓,๔๐๔,๗๘๖.๒๙
๔	ดินขาวที่ยังไม่ได้แต่งเกรดเซรามิก	๒๒๙,๕๑๖.๖๘	๒๘๕,๑๖๖.๐๕
๕	หินอุตสาหกรรม (หินปูน+เคมี)	๑,๐๖๐,๐๐๐.๐๐	๙๙๐,๐๐๐.๐๐
๖	หินอุตสาหกรรม (หินปูน+ซีเมนต์)	๓,๒๓๘,๕๐๐.๐๐	๒,๗๗๓,๐๐๐.๐๐
๗	หินอุตสาหกรรม (หินปูน+ก่อสร้าง)	๑,๘๖๔,๐๓๗.๗๕	๑,๕๔๑,๔๐๙.๖๐
๘	หินอุตสาหกรรม (หินดินดาน+ซีเมนต์)	๑๐,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐
๙	หินอุตสาหกรรมชนิดดินซีเมนต์	๓๑๔,๖๔๘.๘๐	๒๕๓,๐๐๐.๐๘
รวม		๒๑,๒๓๑,๑๕๔.๓๘	๑๙,๕๓๐,๓๘๘.๐๘

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง

ตารางที่ ๒๗ สถานภาพปริมาณสำรองแร่ ปี ๒๕๖๓

ลำดับ	ชนิดแร่	ยอดผลิต ปี ๒๕๖๓	ปริมาณสำรองแร่ในพื้นที่ประทานบัตร(เมตริกตัน) ๖.ค. ๒๕๖๓	ระยะเวลา (ปี)
๑	บอลเคลย์	๒๖๐,๙๘๔.๑๑	๕,๓๗๙,๓๐๔.๘๙	แร่ครอบครอง ไม่มีการผลิต
๒	ถ่านหิน	๑๓,๔๐๔,๗๘๖.๒๙	๕๑๐,๔๔๔,๓๖๔.๗๑	๒๘
๓	ดินขาว	๓๐๒,๒๐๘.๐๘	๔,๘๒๓,๘๙๑.๙๒	๑๙
๔	หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมเคมี	๙๙๐,๐๐๐.๐๐	๓๙,๐๑๐,๐๐๐.๐๐	๒๑
๕	หินปูนเพื่ออุตสาหกรรมซีเมนต์	๒,๗๗๓,๐๐๐.๐๐	๘๓,๐๒๗,๐๐๐.๐๐	๒๑

ลำดับ	ชนิดแร่	ยอดผลิต ปี ๒๕๖๓	ปริมาณสำรองแร่ในพื้นที่ ประทานบัตร(เมตรกตัน) ธ.ค. ๒๕๖๓	ระยะเวลา (ปี)
๖	หินปูนเพื่ออุตสาหกรรม ก่อสร้าง	๑,๕๔๑,๔๐๙.๖๐	๔,๒๖๘,๕๙๐.๔๐	๗
๗	หินดินดานเพื่ออุตสาหกรรม ซีเมนต์	๕,๐๐๐.๐๐	๒,๙๙๕,๐๐๐.๐๐	๒๑
๘	พลวง	-	๙๐,๐๐๐.๐๐	๙
๙	หินอ่อน	-	๕๐,๐๐๐.๐๐	๒๔
๑๐	หินอุตสาหกรรมชนิดดิน ซีเมนต์	๒๕๓,๐๐๐.๐๐	๒,๗๔๗,๐๐๐.๐๐	๑๒
รวม		๑๙,๕๓๐,๓๘๘.๐๘	๖๕๒,๘๓๕,๑๕๑.๙๒	

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดลำปางแบ่งออกเป็น ๑๓ อำเภอ ๑๐๐ ตำบล ๙๓๔ หมู่บ้าน ๑๕๐ ชุมชน (เฉพาะชุมชนในเขตเทศบาลนครลำปาง ๘๕ ชุมชน และเทศบาลเมืองเขลางค์นคร ๖๕ ชุมชน) ๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ เทศบาลนคร ๓ เทศบาลเมือง ๓๘ เทศบาลตำบล และ ๖๐ องค์การบริหารส่วนตำบล ตามรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๒๘ การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดลำปาง

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ	ที่ว่าการอำเภอ ห่างจาก ศาลากลางจังหวัด (กม.)	จำนวน				
				ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	อบต.	ชุมชน
เมืองลำปาง	๑,๑๕๖.๖๒	๙.๒๓	-	๑๙	๑๔๔	๒	๑๐	๑๕๐
แม่เมาะ	๙๕๙.๑๕	๗.๖๕	๒๒	๕	๔๔	๑	๔	-
เกาะคา	๕๕๑.๑๕	๔.๔๐	๑๖	๙	๗๘	๘	๒	-
เสริมงาม	๖๓๑.๗๓	๕.๐๔	๔๑	๔	๔๒	๓	๒	-
งาว	๑,๘๑๕.๓๑	๑๔.๔๘	๘๗	๑๐	๘๕	๒	๘	-
แจ้ห่ม	๑,๓๔๙.๑๒	๑๐.๗๖	๕๘	๗	๖๖	๓	๕	-
วังเหนือ	๑,๐๓๔.๓๒	๘.๒๕	๑๑๑	๘	๘๐	๒	๗	-
เถิน	๑,๖๓๔.๗๖	๑๓.๐๔	๙๔	๘	๙๕	๓	๔	-
แม่พริก	๕๓๘.๙๒	๔.๓๐	๑๑๗	๔	๓๐	๓	๑	-

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ	ที่ว่าการอำเภอ ห่างจาก ศาลากลางจังหวัด (กม.)	จำนวน				
				ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	อบต.	ชุมชน
แม่ทะ	๘๑๑.๖๒	๖.๔๗	๒๔	๑๐	๙๕	๕	๕	-
สบปราบ	๕๐๒.๔๖	๔.๐๑	๕๗	๔	๔๖	๑	๔	-
ห้างฉัตร	๖๘๔.๗๗	๕.๔๖	๒๓	๗	๗๓	๔	๔	-
เมืองปาน	๘๖๕.๑๐	๖.๙๐	๖๓	๕	๕๖	๑	๔	-
รวม	๑๒,๕๓๕.๐๓	๑๐๐.๐๐	-	๑๐๐	๙๓๔	๓๘	๖๐	๑๕๐

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดลำปาง (ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๕)

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

จังหวัดลำปางมีประชากรทั้งสิ้น ๗๒๒,๕๗๙ คน จำแนกเป็น เพศชาย ๓๕๑,๗๓๓ คน และเพศหญิง ๓๗๐,๘๔๖ คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองลำปาง รองลงมา คือ อำเภอเกาะคา อำเภอเถิน และอำเภอแม่ทะ จำนวนครัวเรือน ๒๙๙,๙๘๗ ครัวเรือน

ตารางที่ ๒๙ จำนวนประชากรของจังหวัดลำปาง

อำเภอ	จำนวนชาย (คน)	จำนวนหญิง (คน)	จำนวนรวม ทั้งหมด (คน)	จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)
เมืองลำปาง	๑๐๕,๒๙๒	๑๑๖,๓๘๖	๒๒๑,๖๗๘	๑๐๕,๕๘๙
แม่เมาะ	๑๙,๕๕๒	๑๙,๗๔๙	๓๙,๓๐๑	๑๗,๘๖๙
เกาะคา	๒๘,๑๔๕	๓๐,๓๓๑	๕๘,๔๗๖	๒๒,๒๔๐
เสริมงาม	๑๕,๑๓๙	๑๕,๑๗๙	๓๐,๓๑๘	๑๐,๗๓๒
งาว	๒๖,๒๔๒	๒๖,๕๑๗	๕๒,๗๕๙	๒๐,๕๙๑
แจ้ห่ม	๑๘,๗๕๙	๑๙,๔๐๐	๓๘,๑๕๙	๑๔,๙๒๓
วังเหนือ	๒๑,๖๘๑	๒๑,๕๙๘	๔๓,๒๗๙	๑๖,๒๙๕
เถิน	๒๘,๐๑๙	๒๙,๕๕๑	๕๗,๕๗๐	๒๒,๒๓๓
แม่พริก	๗,๖๐๑	๘,๐๗๘	๑๕,๖๗๙	๕,๗๐๗
แม่ทะ	๒๗,๘๒๔	๒๘,๔๓๕	๕๖,๒๕๙	๒๑,๙๑๖
สบปราบ	๑๒,๙๗๖	๑๓,๖๑๘	๒๖,๕๙๔	๘,๗๖๘
ห้างฉัตร	๒๔,๒๐๙	๒๕,๗๐๒	๔๙,๙๑๑	๒๐,๘๘๘
เมืองปาน	๑๖,๒๙๔	๑๖,๓๐๒	๓๒,๕๙๖	๑๒,๒๒๖
รวม	๓๕๑,๗๓๓	๓๗๐,๘๔๖	๗๒๒,๕๗๙	๒๙๙,๙๘๗

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดลำปาง (ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๕)

๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

๑.๓.๑ ด้านการศึกษา

จังหวัดลำปางมีสถานศึกษาทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวนทั้งสิ้น ๗๑๔ แห่ง ห้องเรียน ๕,๑๓๖ ห้อง นักเรียน/นักศึกษา ๑๑๓,๐๘๑ คน ครูและบุคลากร ๘,๕๗๕ คน (ปีการศึกษา ๒๕๖๔)

ตารางที่ ๓๐ จำนวนสถานศึกษาแยกตามสังกัดในจังหวัดลำปาง

ลำดับที่	สถานศึกษาแยกตามสังกัด	จำนวน (แห่ง)
กระทรวงศึกษาธิการ		
๑	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
	๑.๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๕ (ลำปาง ลำพูน)	๐
	๑.๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน (ลำปาง)	๓๐
	๑.๓ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	๒
	๑.๔ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๑	๑๑๕
	๑.๕ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๒	๑๐๙
	๑.๖ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๓	๙๓
	๑.๗ การศึกษาโดยครอบครัว (Home School)	๔
	รวมสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๓๕๓
๒	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	
	๒.๑ โรงเรียนเอกชนในระบบ	๒๗
	๒.๒ โรงเรียนเอกชนนอกระบบ	๔๕
	๒.๓ โรงเรียนนานาชาติ	๓
	รวมสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	๗๕
๓	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	
	๓.๑ กศน. อำเภอเมืองลำปาง	๑
	๓.๒ กศน. อำเภอแม่เมาะ	๑
	๓.๓ กศน. อำเภอเกาะคา	๑
	๓.๔ กศน. อำเภอเสริมงาม	๑
	๓.๕ กศน. อำเภองาว	๑
	๓.๖ กศน. อำเภอแจ้ห่ม	๑
	๓.๗ กศน. อำเภอวังเหนือ	๑
	๓.๘ กศน. อำเภอเถิน	๑
	๓.๙ กศน. อำเภอแม่พริก	๑
๓.๑๐ กศน. อำเภอแม่ทะ	๑	

ลำดับที่	สถานศึกษาแยกตามสังกัด	จำนวน (แห่ง)
	๓.๑๑ กศน. อำเภอสบปราบ	๑
	๓.๑๒ กศน. อำเภอห้างฉัตร	๑
	๓.๑๓ กศน. อำเภอเมืองปาน	๑
	รวมสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	๑๓
๔	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	
	๔.๑ อาชีวศึกษาภาครัฐ อำเภอเมืองลำปาง	๓
	๔.๒ อาชีวศึกษาภาครัฐ อำเภอแม่เมาะ	๑
	๔.๓ อาชีวศึกษาภาครัฐ อำเภอเกาะคา	๑
	๔.๔ อาชีวศึกษาภาครัฐ อำเภอแจ้ห่ม	๑
	๔.๕ อาชีวศึกษาภาครัฐ อำเภอเถิน	๑
	๔.๖ อาชีวศึกษาเอกชน	๒
	รวมสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	๙
กระทรวงมหาดไทย		
๕	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	
	๕.๑ โรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด	๑
	๕.๒ โรงเรียน สังกัดเทศบาล	๑๕
	๕.๓ โรงเรียน สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	๕
	๕.๔ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล	๗๙
	๕.๕ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๑๘
	รวมกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	๒๑๘
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์		
๖	กรมกิจการเด็กและเยาวชน	
	๖.๑ สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน	๒๕
	รวมกรมกิจการเด็กและเยาวชน	๒๕
กระทรวงสาธารณสุข		
๗	สถาบันพระบรมราชชนก	
	๗.๑ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี	๑
	รวมสถาบันพระบรมราชชนก	๑
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา		
๘	มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ	
	๘.๑ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง	๑
	๘.๒ โรงเรียนกีฬาจังหวัดลำปาง	๑

ลำดับที่	สถานศึกษาแยกตามสังกัด	จำนวน (แห่ง)
	รวมมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ	๒
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ		
๙	กองพุทธศาสนศึกษา	
	๙.๑ อำเภอเมืองลำปาง	๒
	๙.๒ อำเภอเกาะคา	๑
	๙.๓ อำเภอแจ้ห่ม	๑
	๙.๔ อำเภอวังเหนือ	๑
	๙.๕ อำเภอแม่ทะ	๒
	๙.๖ อำเภอห้างฉัตร	๑
	รวมกองพุทธศาสนศึกษา	๙
	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	
๑๐	สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	
	๑๐.๑ โรงเรียนประถมและมัธยมในกำกับของมหาวิทยาลัย	๒
	๑๐.๒ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	๑
	๑๐.๓ มหาวิทยาลัยในสังกัดของรัฐ	๓
	๑๐.๔ วิทยาลัยสงฆ์	๑
	๑๐.๕ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน (มหาวิทยาลัยเอกชน)	๑
	๑๐.๖ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน (วิทยาลัยเอกชน)	๑
	รวมสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	๙
รวมทั้งสิ้น		๗๑๔

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำปาง

๑.๓.๒ ด้านศาสนา

ตารางที่ ๓๑ จำนวนวัดและพระภิกษุ สามเณร จังหวัดลำปาง (ปี ๒๕๖๔)

อำเภอ	จำนวนวัด			จำนวนพระภิกษุ-สามเณร						รวมทั้ง ๒ นิกาย
	มหา นิกาย	ธรรม ยุต	รวม	มหานิกาย			ธรรมยุต			
				พระ	เณร	รวม	พระ	เณร	รวม	
เมืองลำปาง	๑๘๙	๗	๑๙๖	๕๘๖	๑๙๖	๗๘๒	๓๓	-	๓๓	๘๑๕
เกาะคา	๖๖	๖	๗๒	๑๔๙	๑๖	๑๖๕	๓๖	๖	๔๒	๒๐๗
งาว	๔๔	-	๔๔	๑๑๕	๑๑๘	๒๓๓	-	-	-	๒๓๓
แจ้ห่ม	๓๗	๑	๓๘	๙๘	๔๘	๑๔๖	๗	-	๗	๑๕๓
เถิน	๗๔	๕	๗๙	๑๗๙	๒๔	๒๐๓	๖	-	๖	๒๐๙
แม่ทะ	๗๑	๓	๗๔	๑๗๑	๑๘๙	๓๖๐	๑๑	-	๑๑	๓๗๑
แม่พริก	๒๒	-	๒๒	๕๓	๒๕	๗๘	-	-	-	๗๘
เมืองปาน	๔๒	๑	๔๓	๘๒	๒๖	๑๐๘	-	-	-	๑๐๘
แม่เมาะ	๒๔	๔	๒๘	๗๕	๑๔	๘๙	๑๕	-	๑๕	๑๐๔
วังเหนือ	๕๕	๓	๕๘	๑๑๕	๑๒๓	๒๓๘	๗	-	๗	๒๔๕
สบปราบ	๒๕	๑	๒๖	๖๐	๑๓	๗๓	๔	๑	๕	๗๘
เสริมงาม	๒๙	-	๒๙	๖๗	๕๖	๑๒๓	-	-	-	๑๒๓
ห้างฉัตร	๖๓	๘	๗๑	๑๑๒	๑๑๕	๒๒๗	๑๓	๗	๒๐	๒๔๗
รวม	๗๔๑	๓๙	๗๘๐	๑,๘๖๒	๙๖๓	๒,๘๒๕	๑๓๒	๑๔	๑๔๖	๒,๙๗๑

ที่มา : สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปาง

๑.๓.๓ ด้านสาธารณสุข

ตารางที่ ๓๒ จำนวนสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐและภาคเอกชนในจังหวัดลำปาง

สถานบริการสาธารณสุขในจังหวัดลำปาง	จำนวน (แห่ง)	จำนวนเตียง
สถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ		
๑.โรงพยาบาลศูนย์	๑	๗๔๓
๒.โรงพยาบาลชุมชน ๑๒๐ เตียง	๑	๑๒๐
๓.โรงพยาบาลชุมชน ๖๐ เตียง	๑	๖๐

สถานบริการสาธารณสุขในจังหวัดลำปาง	จำนวน (แห่ง)	จำนวนเตียง
๔.โรงพยาบาลชุมชน ๓๐ เตียง	๑๐	๓๐๐
๕.โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	๑๔๑	-
๖.ศูนย์บริการสาธารณสุขสังกัดเทศบาลตำบล	๑	-
๗.สถานบริการสาธารณสุขชุมชน	๒	-
๘.โรงพยาบาลมะเรียงลำปาง	๑	๒๐๐
๙.โรงพยาบาลเวชารักษ์	๑	๖๐
๑๐.โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม	๑	๑๕๐
๑๑.สถานพยาบาลกองการแพทย์และอนามัย กพพ. อำเภอมะเมาะ	๑	-
สถานบริการสาธารณสุขภาคเอกชน		
๑.โรงพยาบาล	๑	๑๐๓
๒.สถานพยาบาลเอกชน	๑	๒๙
๓.คลินิกเอกชน	๒๖๔	-
๔.สถานที่ขายยา	๑๕๖	-

ตารางที่ ๓๓ จำนวน และอัตราส่วนบุคลากรต่อประชากร จังหวัดลำปาง

ประเภท	อัตราส่วน ๑ : ประชากร	
	จังหวัดลำปาง	ประเทศ
- แพทย์	๑ : ๒,๒๖๕	๑ : ๓,๒๖๐
- ทันตแพทย์	๑ : ๘,๘๖๘	๑ : ๑๑,๒๘๓
- เภสัชกร	๑ : ๕,๓๓๔	๑ : ๖,๖๑๙
- พยาบาลวิชาชีพ	๑ : ๔๑๔	๑ : ๕๘๓
- นักวิชาการสาธารณสุข	๑ : ๑,๙๔๗	
- เจ้าพนักงานสาธารณสุข	๑ : ๕,๑๒๓	
- เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข	๑ : ๗,๖๕๙	

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง

๑.๓.๔ ด้านวัฒนธรรมประเพณี

ตารางที่ ๓๔ งานวัฒนธรรม/ประเพณี/เทศกาลของจังหวัดลำปาง

งานวัฒนธรรม/ประเพณี/ เทศกาล	ช่วงเวลาดำหนดจัดงาน	สถานที่จัดงาน
งานแห่สลุ่หลวงและสงกรานต์	๑๒-๑๔ เมษายน ของทุกปี	รอบเมืองลำปาง
งานหลวงเวียงละกอน	ก่อนลอยกระทงของทุกปี	วัดพระแก้วดอนเต้าสุชาดา รามและวัดพระธาตุลำปาง หลวง
งานขันโตกช้าง	ทุกวันศุกร์ – เสาร์แรก ของเดือนกุมภาพันธ์	ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย อำเภอห้างฉัตร
งานเซรามิกแฟร์	ทุกวันศุกร์แรกของ เดือนธันวาคม (๑๐ วัน)	บริเวณตัวเมือง จังหวัดลำปาง
งานพิธีบวงสรวงเสาหลักเมืองและ สืบชะตาเมือง	เดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี	หน้าศาลากลาง จังหวัดเดิม
งานเทศกาลกินปลา	ต้นเดือนมีนาคม	บริเวณตัวเมือง จังหวัดลำปาง
งานวันรถไฟพม่าลำปาง	ต้นเดือนเมษายนของทุกปี	บริเวณสถานีรถไฟ นครลำปาง
งานวันสับปะรด	เดือนมิถุนายน	บริเวณตัวเมือง จังหวัดลำปาง
งานเดิน-วิ่งมินิมาร์ธมาราธอน แม่เมาะ	เดือนสิงหาคม	เหมืองลิคไนต์ อำเภอแม่เมาะ
งานประเพณีล่องสะเปา จาวเวียงละกอน	เดือนพฤศจิกายน	วัดพระธาตุลำปางหลวง อำเภอเกาะคา
งานฤดูหนาวและงานกาชาด	เดือนธันวาคม	สวนสาธารณะหนองกระทิง อำเภอเมืองลำปาง
งานวันดอกไม้บาน	เดือนธันวาคม	สวนป่าทุ่งเกวียน อำเภอห้างฉัตร

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดลำปาง

๑.๓.๕ ด้านแรงงาน

จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรในจังหวัดลำปางของสำนักงานสถิติ
จังหวัดลำปาง พบว่าประชากรวัยแรงงาน ปี ๒๕๖๔ จังหวัดลำปาง มีประชากรที่อยู่ในวัยแรงงานหรือ
ผู้ที่มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๖๓๑,๗๐๑คน เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน ๓๙๖,๑๘๒ คน ประกอบด้วย
ผู้มีงานทำ ๓๘๖,๙๘๓ คน ผู้จ้างงาน ๗,๕๕๕ คน รอฤดูกาล ๑,๖๔๓ คน และเป็นผู้อยู่นอกกำลังแรงงาน
๒๓๕,๕๑๙ คน

การมีงานทำ ผู้มีงานทำในจังหวัดลำปาง ๓๘๖,๘๘๓ คน เป็นผู้มีงานทำในภาคเกษตร จำนวน ๑๔๗,๙๐๗ คน (ร้อยละ ๓๘.๒๒) นอกภาคเกษตร จำนวน ๒๓๙,๐๗๖ คน (ร้อยละ ๖๑.๗๘) โดยทำงานในสาขาการขายส่งและการขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์และรถจักรยานยนต์ มากที่สุด จำนวน ๕๘,๑๗๖ คน (ร้อยละ ๒๔.๓๓) รองลงมา คือ การผลิต จำนวน ๔๖,๑๙๖ คน (ร้อยละ ๑๙.๓๒) การก่อสร้าง จำนวน ๒๘,๔๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๘๙ ที่พักรวมและบริการด้านอาหาร จำนวน ๒๔,๔๒๖ คน (ร้อยละ ๑๐.๒๒) และการบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และประกันสังคมภาคบังคับ จำนวน ๒๒,๘๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๕๘ ตามลำดับ และผู้มีงานทำส่วนใหญ่มีการศึกษาต่ำกว่า ประถมศึกษา จำนวน ๙๕,๕๔๑ คน (ร้อยละ ๒๔.๖๙) รองลงมา คือ ระดับอุดมศึกษา ๙๕,๓๒๙ คน (ร้อยละ ๒๔.๖๓)

การว่างงาน จังหวัดลำปาง มีผู้ว่างงาน ๗,๕๕๕ คน หรือมีอัตราการว่างงานร้อยละ ๑.๙๑

แรงงานนอกระบบ จากข้อมูลเบื้องต้น ปี ๒๕๖๔ มีแรงงานนอกระบบจำนวน ๒๕๔,๔๑๖ คน (ร้อยละ ๖๔.๓๙) ของประชากรที่มีงานทำ โดยส่วนใหญ่จะทำงานในภาคเกษตร จำนวน ๑๕๓,๘๗๖ คน (ร้อยละ ๖๐.๔๘) นอกภาคเกษตร จำนวน ๑๐๐,๕๔๐ คน (ร้อยละ ๓๙.๕๒) อุตสาหกรรมที่มีแรงงานนอกระบบสูงสุด คือ การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ ฯลฯ จำนวน ๓๙,๐๑๐ คน (ร้อยละ ๑๕.๓๓) รองลงมา คือ การผลิต จำนวน ๑๙,๒๐๙ คน (ร้อยละ ๗.๕๕) ส่วนอาชีพที่มีการทำงานนอกระบบสูงสุด คือ ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านเกษตรและประมง จำนวน ๑๔๘,๗๘๑ คน (ร้อยละ ๕๘.๔๘) สำหรับด้านการศึกษาแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าประถมศึกษา จำนวน ๘๘,๗๔๖ คน (ร้อยละ ๓๔.๘๘)

จากข้อมูลของสำนักงานจัดหางานจังหวัดลำปาง พบว่า

การบริการจัดหางานในประเทศ ปี ๒๕๖๔ นายจ้าง/สถานประกอบการได้แจ้งตำแหน่งงานว่าง จำนวน ๔,๔๖๑ อัตรา โดยมีผู้สมัครงาน ๑,๑๔๐ คน และการบรรจุงาน จำนวน ๒,๐๗๕ คน อัตราบรรจุงานต่อตำแหน่งงานว่าง ร้อยละ ๔๖.๕๑ ส่วนตำแหน่งงานว่างตามระดับการศึกษาที่ต้องการสูงสุดคือระดับมัธยมศึกษา มีความต้องการมากที่สุด จำนวน ๑,๕๘๘ อัตรา (ร้อยละ ๓๕.๖๐) รองลงมาเป็นระดับ ปวส. จำนวน ๘๐๙ อัตรา (ร้อยละ ๑๘.๑๓) และระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า จำนวน ๗๘๗ อัตรา (ร้อยละ ๑๗.๖๔) ตามลำดับ และอุตสาหกรรมที่มีตำแหน่งงานว่างมากที่สุด คือ การผลิต จำนวน ๑๙๔ อัตรา (ร้อยละ ๔๔.๒๙) และอาชีพที่มีการบรรจุงานมากที่สุด คือ อาชีพงานพื้นฐานต่าง ๆ จำนวน ๑๕๘ คน (ร้อยละ ๖๗.๒๓)

ความต้องการแรงงาน ในจังหวัดลำปางข้อมูลปีงบประมาณ ๒๕๖๔ จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ๒๑๗ ตัวอย่าง ซึ่งให้เห็นว่า ร้อยละ ๓.๖๘ ของกลุ่มตัวอย่าง ระบุถึงความต้องการแรงงานและการขาดแคลนแรงงาน ณ ปี ปัจจุบันที่ทำการสำรวจ และประมาณร้อยละ ๒๐.๒๘ ระบุถึงความต้องการที่จะเกิดขึ้นภายใน ๑ ปี โดยสถานประกอบการมีความต้องการแรงงานในประเภทอุตสาหกรรมก่อสร้าง การขายส่งขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์ การผลิต กิจกรรมโรงแรมและบริการด้านอาหาร ตามลำดับ แรงงานที่ต้องการส่วนใหญ่ต้องการระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด รองลงมาคือ วุฒิมัธยมศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น และระดับ ปวช. หากจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม พบว่า มีประเภทอุตสาหกรรมจำนวน ๖ กลุ่ม ที่มีความต้องการแรงงาน ได้แก่ ๑.การผลิต ๒.การขายส่ง

และการขายปลีก การช่อมยานยนต์และรถจักรยานยนต์ ๓.การก่อสร้าง ๔.กิจกรรมการบริหารและการบริการ สนับสนุน ๕. กิจกรรมโรงแรมและบริการด้านอาหาร ๖. การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน

การใช้แรงงานต่างด้าว จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือจำนวน ๓,๘๔๒ คน จำแนกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

๑. คนต่างด้าวตลอดชีพ ได้แก่ คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร และทำงาน ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ จำนวน ๐ คน

๒. คนต่างด้าวมาตรา ๕๙ ประเภททั่วไป ได้แก่ คนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร หรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองโดยมิใช่ได้รับ อนุญาตให้เข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยว หรือผู้เดินทางผ่าน และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง จำนวน ๑๓๓ คน

๓. คนต่างด้าวมาตรา ๕๙ พิสูจน์สัญชาติ ได้แก่ คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่หลบหนีเข้าเมืองได้รับผ่อนผันให้ทำงานและอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ตามมติคณะรัฐมนตรี ได้ผ่านการพิสูจน์สัญชาติและปรับสถานะการเข้าเมืองถูกกฎหมายเรียบร้อยแล้ว จำนวน ๐ คน

๔. คนต่างด้าว ๓ สัญชาติ ได้แก่ คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชาที่เข้ามาทำงาน ตามความตกลงระหว่างรัฐบาลไทย กับ รัฐบาลประเทศต้นทาง จำนวน ๓,๕๐๔ คน

- คนต่างด้าวมาตรา ๕๙ นำเข้าตาม MOU จำนวน ๑๙๙ คน
- คนต่างด้าว มติ ครม. ๒๐ ส.ค. ๒๕๖๒ จำนวน ๑,๗๕๔ คน
- คนต่างด้าวมาตรา ๖๓/๒ มติ ครม. ๔ ส.ค. ๒๕๖๓ จำนวน ๙๗ คน
- คนต่างด้าวมาตรา ๖๓(๒) (มติ ครม. ๒๙ ธ.ค. ๒๕๖๓ และ ๒๖ ม.ค. ๒๕๖๔) จำนวน ๘๙๗ คน
- คนต่างด้าว มติ ครม. ๒๘ ก.ย. ๒๕๖๔ จำนวน ๔๑๘ คน
- คนต่างด้าว มติ ครม. ๑๓ ก.ค. ๒๕๖๔ จำนวน ๑๓๙ คน

๕. คนต่างด้าวมาตรา ๖๒ ประเภทส่งเสริมการลงทุน ได้แก่ คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงาน ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน กฎหมายปิโตรเลียม หรือกฎหมายอื่น จำนวน ๐ คน

๖. คนต่างด้าวมาตรา ๖๓ ประเภทชนกลุ่มน้อย ได้แก่ คนต่างด้าวที่ไม่ได้รับสัญชาติไทย ตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ และกระทรวงมหาดไทยได้ออกเอกสารเพื่อรอพิสูจน์สถานะยื่นขอใบอนุญาต ทำงาน จำนวน ๒๐๕ คน

๗. คนต่างด้าวมาตรา ๖๔ ได้แก่ คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่เข้ามาทำงาน บริเวณชายแดนในลักษณะไป-กลับ หรือตามฤดูกาลในพื้นที่ความตกลงว่าด้วยการสัญจรข้ามแดนระหว่าง ราชอาณาจักรไทยกับประเทศที่ติดกับราชอาณาจักรไทย จำนวน ๐ คน

คนต่างด้าว ๓ สัญชาติ (เมียนมา ลาว กัมพูชา) มติ ครม. ๒๙ ธ.ค. ๒๕๖๓ จัดทะเบียนแรงงาน ต่างด้าว ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว (One Stop Service : OSS) จังหวัดลำปาง ไม่มีการ ดำเนินการ

แรงงานไทยในต่างประเทศ ปี ๒๕๖๔ จังหวัดลำปางมีผู้แจ้งความประสงค์ไปทำงาน ต่างประเทศ จำนวน ๙๑ คน โดยแรงงานที่ทำงานในต่างประเทศ ส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาระดับ ปวช. ปวส. ปวท. อนุปริญญาจำนวน ๔๑ คน (ร้อยละ ๔๕.๐๕ ของผู้แจ้งความประสงค์ทั้งหมด) รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๒๖ คน (ร้อยละ ๒๘.๕๗) ส่วนวิธีการเดินทางพบว่าไปโดยนายจ้างพาไปทำงาน ๓๒๗ คน (ร้อยละ ๒๗.๔๗) รองลงมา คือ บริษัทจัดหางานจัดส่ง ๓๑๙ คน (ร้อยละ ๒๖.๘๑) Re-Entry คือ

กลับไปทำงานอีกครั้งหนึ่งโดยการต่ออายุสัญญา ๒๐๐ คน (ร้อยละ ๑๖.๘๑) กรมการจัดหางานจัดส่ง ๑๖๙ คน (ร้อยละ ๑๔.๒๐) เดินทางด้วยตนเอง ๑๕๐ คน (ร้อยละ ๑๒.๖๑) และนายจ้างพาไปฝึกงาน ๒๕ คน (ร้อยละ ๒.๑๐) ส่วนภูมิภาคที่แรงงานไทยไปทำงานส่วนใหญ่จะกระจุกตัวในภูมิภาคเอเชีย ได้แก่ ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย และสาธารณรัฐเกาหลี จำนวน ๙๔๖ คน (ร้อยละ ๗๙.๕๐) ของแรงงานที่ไปทำงานต่างประเทศทั้งหมด

จากข้อมูลของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ๑๐ ลำปาง พบว่า

การพัฒนาศักยภาพแรงงาน การฝึกเตรียมเข้าทำงาน ปี ๒๕๖๔ (เดือนมกราคม - ธันวาคม ๒๕๖๔) พบว่ามีผู้เข้ารับการฝึกเตรียมเข้าทำงานทั้งสิ้น ๔๖ คน พิจารณากลุ่มอาชีพที่ฝึกฯ มีเพียง ๒ กลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มอาชีพช่างเครื่องกล ๒๙ คน (ร้อยละ ๖๓.๐๔) ของจำนวนผู้เข้ารับการฝึก และกลุ่มอาชีพช่างอุตสาหกรรม ๑๗ คน (ร้อยละ ๓๖.๙๖) ในช่วงปี ๒๕๖๔ พบผู้ผ่านการฝึกเตรียมเข้าทำงาน จำนวน ๒๖ คน ร้อยละ ๕๖.๕๒ ของผู้เข้ารับการฝึกเตรียมเข้าทำงานทั้งหมด สำหรับการฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน พบว่ามีผู้เข้ารับการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานทั้งสิ้น ๑,๒๐๒ คน พิจารณาผู้เข้ารับการฝึกฯ มากที่สุด ๓ อันดับแรกตามกลุ่มอาชีพที่ฝึกพบว่า กลุ่มช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ มีการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานสูงสุด ๓๖๗ คน (ร้อยละ ๓๐.๕๓) รองลงมา ได้แก่ ช่างอุตสาหกรรม ๓๑๔ คน (ร้อยละ ๒๖.๑๒) ธุรกิจบริการ ๒๓๙ คน (ร้อยละ ๑๙.๘๘) ช่างเครื่องกล ๒๐๒ คน (ร้อยละ ๑๖.๘๑) ตามลำดับ ผู้ผ่านการฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑,๑๓๙ คน พบว่ากลุ่มอาชีพที่มีผู้ผ่านการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานสูงสุด คือ กลุ่มอาชีพช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ ๓๓๙ คน (ร้อยละ ๒๙.๗๖) รองลงมา ได้แก่ ช่างอุตสาหกรรม ๓๐๒ คน (ร้อยละ ๒๖.๕๑) ธุรกิจและบริการ ๒๓๘ คน (ร้อยละ ๒๐.๙๐) ของผู้ผ่านการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานทั้งหมด ตามลำดับ ส่วนการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน ปี ๒๕๖๔ พบว่ามีผู้เข้ารับการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานทั้งสิ้น ๖๙๖ คน พิจารณากลุ่มอาชีพที่เข้ารับการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานมากที่สุด ๓ อันดับแรก พบว่า กลุ่มช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ มีการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานสูงสุด ๔๓๙ คน (ร้อยละ ๖๓.๐๗) ของผู้เข้ารับการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน รองลงมา คือ ช่างอุตสาหกรรม ๑๖๒ คน (ร้อยละ ๒๓.๒๘) และช่างเครื่องกล ๕๐ คน (ร้อยละ ๗.๑๘) ตามลำดับ ผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๔๙๐ คน คือ ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ ๓๑๔ คน (ร้อยละ ๖๔.๐๘) รองลงมา คือ ช่างอุตสาหกรรม มีผู้ผ่านการทดสอบ ๙๙ คน (ร้อยละ ๒๐.๒๐) และช่างเครื่องกล ผู้ผ่านการทดสอบ ๕๘ คน (ร้อยละ ๙.๘๐) ของผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานทั้งหมด

จากข้อมูลของสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดลำปาง พบว่า

การคุ้มครองแรงงาน จากการตรวจสถานประกอบการทั้งสิ้น ๓๓๑ แห่ง มีลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ จำนวน ๙,๑๘๘ คน ซึ่งสถานประกอบการที่ตรวจส่วนใหญ่ เป็นสถานประกอบการที่มีลูกจ้างขนาด ๒๐ - ๔๙ คนจำนวน ๑๑๑ แห่ง (ร้อยละ ๓๓.๕๓ ของสถานประกอบการทั้งหมด) ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ ๓,๔๑๙ คน (ร้อยละ ๓๗.๑๗ ของลูกจ้างทั้งหมด) สถานประกอบการทั้งหมด (จำนวน ๓๓๑ แห่ง) ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย จำนวน ๓๒๕ แห่ง (ร้อยละ ๙๘.๑๙) และปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย จำนวน ๙ แห่ง (ร้อยละ ๒.๗๒)

การตรวจความปลอดภัยในการทำงาน มีการตรวจความปลอดภัยในสถานประกอบการทั้งสิ้น ๒๖๒ แห่ง ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจทั้งสิ้น ๑๑,๕๔๗ คน โดยมีสถานประกอบการที่ปฏิบัติถูกต้อง

ตามกฎหมายความปลอดภัย ๒๔๓ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๗๕ และปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัย ๑๙ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๗.๒๕ ของสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจทั้งหมด

การประสบอันตราย/เจ็บป่วยจากการทำงาน ปี ๒๕๕๔ จังหวัดลำปางมีผู้ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจากการทำงาน ๒๓๙ คน ตามประเภทความร้ายแรง พบว่าส่วนใหญ่จะหยุดงานไม่เกิน ๓ วัน มีจำนวน ๑๓๒ คน (ร้อยละ ๕๕.๒๓) รองลงมาเป็นหยุดงานเกิน ๓ วัน มีจำนวน ๙๘ คน (ร้อยละ ๔๑.๐๐) สูญเสียอวัยวะบางส่วน มีจำนวน ๓ คน (ร้อยละ ๑.๒๖) และตาย มีจำนวน ๖ คน (ร้อยละ ๒.๕๑)

การเกิดข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาทแรงงานและข้อขัดแย้งภายในจังหวัดลำปาง ปี ๒๕๖๔ จังหวัดลำปาง ไม่มีการแจ้งข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาทแรงงานและข้อขัดแย้งภายในจังหวัดลำปางแต่อย่างใด สำหรับข้อพิพาทสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดลำปางไม่ได้รับข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาทแรงงาน

การเลิกจ้างแรงงาน ปี ๒๕๖๔ มีสถานประกอบการที่เลิกกิจการจำนวน ๒๓๑ แห่ง ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง ๖๔๗ คน ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดเล็ก คือ ขนาด ๑๙ คน ๒๑๖ แห่ง (ร้อยละ ๙๓.๕๑) ของสถานประกอบการที่เลิกกิจการทั้งหมด ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง จำนวน ๔๕๔ คน ร้อยละ ๗๐.๑๗ ของจำนวนลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างทั้งหมด ขณะที่สถานประกอบการขนาด ๑๐ คนขึ้นไป เลิกกิจการ ๑๕ แห่ง (ร้อยละ ๖.๔๙) ของสถานประกอบการที่เลิกกิจการทั้งหมด ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง ๑๙๓ คน (ร้อยละ ๒๙.๘๓) ของลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง

การสวัสดิการ กิจกรรมที่ช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ใช้งานมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นอกจากการตรวจสถานประกอบการเพื่อให้การคุ้มครองผู้ใช้งานตามที่ได้กล่าวมาแล้ว สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดลำปาง มีการส่งเสริมการจัดสวัสดิการแรงงานในสถานประกอบการ ปี ๒๕๖๔ (เดือนมกราคม - ธันวาคม ๒๕๖๔) มีการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับสวัสดิการแรงงานนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด จำนวน ๑๔๑ แห่ง ลูกจ้าง จำนวน ๖,๙๓๘ คน

จากข้อมูลของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดลำปาง พบว่า

จังหวัดลำปางมีสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคม จำนวน ๓,๓๗๑ แห่ง ผู้ประกันตนทั้งสิ้น ๑๒๗,๔๗๔ คน แยกเป็น ผู้ประกันตนมาตรา ๓๓ จำนวน ๔๙,๙๗๖ คน ผู้ประกันตนมาตรา ๓๙ จำนวน ๑๖,๐๕๖ คน และ ผู้ประกันตนมาตรา ๔๐ จำนวน ๖๑,๔๔๒ คน และมีสถานพยาบาลในสังกัดประกันสังคมที่เป็นสถานพยาบาลของรัฐบาล ได้แก่ โรงพยาบาลลำปาง และโรงพยาบาลค่ายสุรศักดิ์มนตรี และโรงพยาบาลประจำอำเภอ และรพ.สต. ทุกแห่งในจังหวัดลำปาง และประเภทสถานพยาบาลเอกชน จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ คลินิกหมอพิศาล คลินิกหมอณรงค์ คลินิกหมอรวิทย์ คลินิกหมอสุภสิทธิ์ คลินิกหมออรณพ หมออนพสมร บดินทร์การแพทย์และกายภาพบำบัด คลินิกหมอเล็ก และคลินิกหมอเลอปรัชญ์

ปี ๒๕๖๔ (เดือนมกราคม - ธันวาคม ๒๕๖๔) จำนวนการใช้บริการของกองทุนประกันสังคมพิจารณาตามประเภทของประโยชน์ทดแทน ซึ่งมี ๗ กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพลภาพ ตาย สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และว่างงาน พบว่า จำนวนผู้ใช้บริการมีทั้งสิ้น ๑๘๙,๕๑๓ ราย สำหรับประเภทประโยชน์ทดแทนที่ผู้ประกันตนใช้บริการสูงสุดในไตรมาสนี้ได้แก่ กรณีสงเคราะห์บุตร จำนวน ๙๔,๖๙๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๙๓ ของผู้ใช้บริการทั้งหมด รองลงมาได้แก่ กรณีชราภาพ จำนวน ๔๔,๖๐๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๕๔ กรณีเจ็บป่วย จำนวน ๒๒,๒๕๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๗๔

หากพิจารณาตามปริมาณการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทน พบว่า มีการจ่ายเงินทั้งสิ้น ๕๔๑,๔๘๖,๘๗๒.๗๕ บาท โดยกรณีชราภาพมีการจ่ายเงินสูงสุดถึง ๒๐๘,๓๘๒,๖๖๗.๑๖ บาท จำนวน ๔๔,๖๐๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๔๘ ของเงินประโยชน์ทดแทน รองลงมา คือ กรณีว่างงาน จ่ายเงินประโยชน์ทดแทน ๑๒๗,๕๖๙,๓๑๙.๙๐ จำนวน ๒๑,๙๖๖ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๕๖ กรณีสงเคราะห์บุตร จ่ายเงินประโยชน์ทดแทน ๖๘,๖๒๕,๙๕๐.๐๐ บาท จำนวน ๙๔,๖๒๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๖๗ ของเงินทดแทนที่จ่าย

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดลำปาง

๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑.๔.๑ การคมนาคมขนส่ง (ที่มา : สำนักงานขนส่งจังหวัดลำปาง)

การเดินทางสู่จังหวัดลำปาง สามารถเดินทางได้ทั้งรถยนต์ รถโดยสารประจำทาง รถไฟ และทางเครื่องบิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) ทางรถยนต์ เดินทางจากกรุงเทพฯ ใช้ทางหลวงหมายเลข ๑ ถึงกิโลเมตรที่ ๕๒ แยกซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๒ ผ่านจังหวัดสิงห์บุรี ชัยนาท เข้าจังหวัดนครสวรรค์ แล้วแยกซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข ๑ ผ่านจังหวัดกำแพงเพชร ตาก ตรงเข้าสู่จังหวัดลำปาง รวมระยะทางทั้งสิ้น ๕๙๙ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๗ ชั่วโมง หรือใช้เส้นทางสายใหม่จากจังหวัดพิษณุโลกเข้าอำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ แล้วเดินทางเข้าสู่ จังหวัดลำปาง

๒) การเดินทางรถโดยสารประจำทาง บริษัท ขนส่ง จำกัด จัดบริการรถโดยสารธรรมดา และปรับอากาศ

๓) การเดินทางโดยรถไฟ การรถไฟแห่งประเทศไทย บริการรถด่วน รถเร็ว และรถธรรมดา จากสถานีรถไฟหัวลำโพง สิ้นสุดที่สถานีรถไฟนครเชียงใหม่ ซึ่งผ่านสถานีรถไฟนครลำปางทุกวัน

๔) การเดินทางโดยเครื่องบิน ปัจจุบันจังหวัดลำปาง มีบริการเดินทางโดยเครื่องบินจำนวน ๒ บริษัท คือ บริษัทบางกอกแอร์เวย์ (Bangkok Airway) และบริษัทสายการบินนกแอร์ จำกัด

๑.๔.๒ ไฟฟ้า

ตารางที่ ๓๕ ข้อมูลประเภทการใช้ไฟฟ้าจังหวัดลำปาง ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔

หน่วย: กิโลวัตต์

ประเภท	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
๑.ครัวเรือน	๒๑๗,๖๔๗,๒๙๐.๓๖	๒๓๙,๗๐๘,๘๙๐.๖๙	๒๔๘,๕๔๔,๙๖๒.๘๘
๒.ภาคอุตสาหกรรม	๔๑๓,๓๙๔,๐๔๙.๐๕	๔๑๓,๒๕๓,๒๘๑.๕๗	๔๐๙,๓๙๔,๘๓๙.๒๒
๓.ส่วนราชการ	๗๑,๗๙๑,๒๙๑.๖๑	๗๔,๗๖๔,๔๙๕.๗๙	๗๙,๒๙๔,๑๑๒.๑๓
๔.สูบน้ำเพื่อการเกษตร	๙๓๔,๗๙๒.๒๘	๑,๐๐๐,๓๐๔.๖๓	๔๗๐,๖๗๕.๘๕

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดลำปาง

๑.๔.๓ ข้อมูลด้านการกักกันของจังหวัด (โปรดทำเครื่องหมาย)

- มีด่าน ศุลกากร ที่ตั้ง.....ประเภท.....(ด่านชายแดน ท่าเรือ ท่าอากาศยาน คนเดินเท้า อื่นๆ)
- ตรวจพืช ที่ตั้ง.....มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ไม่มี มี
ที่ตั้งสถานกักกันพืช ไม่มี มี
- ตรวจประมง ที่ตั้ง.....มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ไม่มี มี
ที่ตั้งสถานกักกันสัตว์น้ำ ไม่มี มี
- ปศุสัตว์ ที่ตั้ง.....มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ไม่มี มี
ที่ตั้งด่านกักกันสัตว์ ไม่มี มี
ที่ตั้งห้องปฏิบัติการและด่านกักกันสัตว์จังหวัดลำปาง ตำบลเวียงตาล
อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

๑.๔.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

การประปา จังหวัดลำปางมีการใช้น้ำประปา ซึ่งมีพื้นที่ให้บริการของการประปา ส่วนภูมิภาค สาขาลำปาง จำนวน ๔ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองลำปาง อำเภอแม่ทะ อำเภอแจ้ห่ม และ อำเภอเมืองปาน ส่วนใหญ่เป็นการใช้น้ำประปาที่อยู่อาศัย และการประกอบธุรกิจขนาดเล็ก ตามรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๓๖ ข้อมูลการผลิตและการจำหน่ายน้ำของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาลำปาง
ประจำปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔

ปี	จำนวนผู้ใช้น้ำ (ราย)	ปริมาณน้ำผลิต (ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำจำหน่าย (ลบ.ม.)
๒๕๖๒	๔๒,๖๘๐	๑๓,๔๒๗,๓๔๐	๙,๔๙๙,๕๕๑
๒๕๖๓	๔๓,๘๓๗	๑๓,๔๘๐,๓๒๒	๙,๙๕๑,๔๒๔
๒๕๖๔	๔๔,๘๗๒	๑๒,๖๗๘,๕๐๓	๙,๙๒๕,๔๐๒

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาค สาขาลำปาง

โทรศัพท์ จังหวัดลำปาง มีบริการโทรศัพท์ในพื้นที่ จำแนกดังนี้

ตารางที่ ๓๗ รายละเอียดการให้บริการ (ผู้เช่า) ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔

ปี	จำนวน เลขหมาย	รายละเอียดการให้บริการ (ผู้เช่า)					
		ภาค ราชการ	บ้านพัก อาศัย	ภาคธุรกิจ	ทศท.	บริการ สาธารณะ	รวม
๒๕๖๑	๗๒,๗๑๐	๑,๖๘๕	๒๐,๓๗๔	๒,๗๐๐	๒๙๑	๙๘๔	๒๖,๐๐๗
๒๕๖๒	๗๒,๗๑๐	๑,๖๔๓	๒๐,๐๑๕	๒,๕๕๗	๒๖๐	๖๕๐	๒๕,๑๒๕
๒๕๖๓	๗๒,๗๑๐	๑,๖๒๐	๑๙,๙๔๕	๒,๕๔๕	๒๖๕	๕๙๕	๒๔,๙๗๐
๒๕๖๔	๗๒,๗๑๐	๓,๓๑๖	๒๒,๘๒๙	๔,๐๖๕	๓๑๔	๖๘๙	๓๑,๑๑๓

ที่มา : บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๑.๕.๑ สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป (ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัด)

๑. เศรษฐกิจจังหวัดลำปาง ในปี ๒๕๖๕

๑.๑ ด้านการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

สำนักงานคลังจังหวัดลำปาง ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจและผู้ประกอบการธุรกิจที่สำคัญของจังหวัดตามเครื่องชี้เศรษฐกิจจังหวัดในแต่ละด้านและประมวลผลสรุปดัชนีเศรษฐกิจจังหวัดลำปางปี ๒๕๖๕ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๔.๒ (โดยมีช่วงคาดการณ์ร้อยละ ๓.๗ ถึง ๔.๗ ต่อปี) เพิ่มขึ้นจากการประมาณการครั้งก่อนที่คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๒.๙ เนื่องจากคาดว่า

ด้านอุปทาน (ด้านการผลิต) ในปี ๒๕๖๕ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๔.๓ (โดยมีช่วงคาดการณ์ ร้อยละ ๓.๘ ถึง ๔.๘ ต่อปี) ปรับตัวดีขึ้นจากที่ขยายตัวร้อยละ ๒.๘ ในปีก่อน จากภาคอุตสาหกรรม คาดว่าจะขยายตัว ร้อยละ ๙.๐ (โดยมีช่วงคาดการณ์ร้อยละ ๘.๕ ถึง ๙.๕ ต่อปี) จากที่ขยายตัวร้อยละ ๘.๒ ในปีก่อน สะท้อนจากความต้องการใช้ปริมาณหินอุตสาหกรรม (หินปูน-ก่อสร้าง) ขยายตัวจากโครงการก่อสร้างของภาครัฐและเอกชน สอดคล้องกับพื้นที่ได้รับอนุญาตก่อสร้างรวมทั้งเพิ่มขึ้น ด้านการใช้ไฟฟ้าภาคอุตสาหกรรมและภาคมูลค่าเพิ่มหมวดอุตสาหกรรมขยายตัว จากภาวะการผลิตภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดที่เริ่มฟื้นตัว โดยเฉพาะการผลิตสินค้าประเภทเซรามิกและไม้แปรรูปที่มีความต้องการของตลาดอย่างต่อเนื่อง โดยยอดมีคำสั่งซื้อสินค้า ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศต่อเนื่องถึงสิ้นปี ๒๕๖๕ ภาคเกษตรกรรม คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๔.๑ (โดยมีช่วงคาดการณ์ร้อยละ ๓.๖ ถึง ๔.๖ ต่อปี) ปรับตัวดีขึ้นจากที่ขยายตัวร้อยละ ๓.๕ ในปีก่อน โดยมีปัจจัยหนุนจากแนวโน้มสภาพอากาศปริมาณฝน และน้ำในเขื่อนที่คาดว่าจะเอื้ออำนวยราคาสินค้าเกษตรอยู่ในเกณฑ์ดีและภาครัฐมีนโยบายช่วยเหลือเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งความต้องการสินค้าการเกษตรจากตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และมันสำปะหลัง จึงส่งผลให้เกษตรกร มีความต้องการขยายพื้นที่เพาะปลูก/เพิ่มรอบการปลูกมากขึ้น ทำให้ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น ภาคบริการ คาดว่าขยายตัวร้อยละ ๒.๔ (โดยมีช่วงคาดการณ์ร้อยละ ๑.๙ ถึง ๒.๙ ต่อปี) ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากที่หดตัว ร้อยละ -๓.๙ ในปีก่อน ตามปริมาณสินเชื่อรวม พื้นที่ให้อนุญาตก่อสร้างที่อยู่อาศัย การใช้ไฟฟ้าภาคบริการ และภาคมูลค่าเพิ่มหมวดโรงแรมและภัตตาคารที่เพิ่มขึ้น ตามภาวะการลงทุน ในจังหวัดที่กำลังฟื้นตัวและสถานการณ์เศรษฐกิจโดยรวมปรับตัวดีขึ้นจากการผ่อนคลายในเรื่องการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ประกอบกับจังหวัดมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวในจังหวัดลำปาง อาทิ เช่น ส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนต่างๆ เพิ่มขึ้นเชิงธรรมชาติ ในเขตอำเภอแจว ได้แก่ น้ำตกแม่แก้ว บ้านบ่อสี่เหลี่ยม เขิงวัฒนธรรมในอำเภอแม่ทะ วัดพระธาตุดอยพระฉาน อำเภอแจ๋ม วัดพระบาทปู่ผาแดง อำเภอเมือง ชุมชนท่ามะโอ เป็นต้น รวมถึงการผ่อนคลายของร้านอาหารที่สามารถนั่งทานและดื่มได้ และมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลต่างๆ รวมทั้งโครงการที่สนับสนุนการท่องเที่ยวที่มีออกมา เช่น มาตรการเพิ่มค่าใช้จ่ายแก่ผู้มีรายได้ต่ำ โดยการเพิ่มวงเงินในบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โครงการคนละครึ่ง เพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายใช้สอยภาคครัวเรือน โครงการเราเที่ยวด้วยกัน จะเป็นอีกปัจจัยที่ช่วยดึงเม็ดเงินและกระตุ้นการใช้จ่ายในจังหวัดลำปาง จึงเป็นแรงขับเคลื่อนที่ช่วยพุงให้ภาคบริการของจังหวัดลำปาง ให้สามารถกลับมาฟื้นตัว

ด้านอุปสงค์ (ด้านการใช้จ่าย) ในปี ๒๕๖๕ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๓.๘ (โดยมีช่วงคาดการณ์ร้อยละ ๓.๓ ถึง ๔.๓ ต่อปี) จากที่ขยายตัวร้อยละ ๓.๓ ในปีก่อน โดยการบริโภคภาคเอกชน คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๔.๐ (มีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๓.๕ ถึง ๔.๕ ต่อปี) ปรับตัวจากที่ขยายตัวร้อยละ ๓.๕ จากปีก่อน สะท้อนจากยอดขายรถของบริษัทขายรถ ภาษีมูลค่าเพิ่มหมวดขายส่งขายปลีกปรับตัวดีขึ้น และการใช้ไฟฟ้าของครัวเรือนที่อยู่อาศัย ตามการผ่อนคลายมาตรการควบคุมการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และแรงสนับสนุนจากมาตรการภาครัฐ หลังจากทยอยผ่อนคลายมาตรการควบคุมการระบาด และการฉีดวัคซีนที่มีความคืบหน้าต่อเนื่อง ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยรวม รายได้ครัวเรือน และความเชื่อมั่นของผู้บริโภคทยอยฟื้นตัว รวมทั้งมาตรการภาครัฐยังช่วยพยุงกำลังซื้อของครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง การใช้จ่ายภาครัฐ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๓.๗ (โดยมีช่วงคาดการณ์ร้อยละ ๓.๒ ถึง ๔.๒ ต่อปี) เป็นผลจากมาตรการคลังด้านการใช้จ่ายภาครัฐ สนับสนุนให้มีเม็ดเงินจากระบบงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ลงสู่ระบบเศรษฐกิจให้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น และสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจหลังการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ในการกอบกู้ชีพฟื้นและการเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดการลงทุภาคเอกชน คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๓.๖ (มีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ ๓.๑ ถึง ๔.๑ ต่อปี) ปรับตัวจากที่ขยายตัวร้อยละ ๓.๕ จากปีก่อน ตามพื้นที่ได้รับอนุญาตก่อสร้างรวม สิ้นเชื่อเพื่อการลงทุน และยอดขายวัสดุและอุปกรณ์การก่อสร้างที่เพิ่มขึ้น จากแนวโน้มภาวะเศรษฐกิจที่เริ่มฟื้นตัว และมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐเพื่อกระตุ้นการใช้จ่าย และการลงทุนในประเทศ รวมทั้งภาคการค้าระหว่างประเทศที่มีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องตามทิศทางการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก มีส่วนช่วยสนับสนุนภาคการผลิตให้เกิดการลงทุนใหม่ๆ เพิ่มขึ้น

เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

ด้านรายได้เกษตรกรในปี ๒๕๖๕ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๘.๔ (โดยมีช่วงคาดการณ์ร้อยละ ๗.๙ ถึง ๘.๙ ต่อปี) ปรับตัวดีขึ้นจากที่ขยายตัวร้อยละ ๗.๖ ในปีก่อน เป็นผลมาจากความต้องการของสินค้าทางการเกษตรเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ราคาผลผลิตทางการเกษตรดีขึ้น ทำให้รายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้น อัตราเงินเฟ้อทั่วไป ในปี ๒๕๖๕ คาดว่าจะอยู่ที่ร้อยละ ๒.๓ ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ร้อยละ ๓.๕ ถึง ๔.๕ ต่อปี) จากที่ขยายตัวร้อยละ ๐.๗ ในปีก่อน เพิ่มขึ้นตามจากดัชนีหมวดอาหารและเครื่องดื่มจากการสูงขึ้นของหมวดข้าว แป้ง และผลิตภัณฑ์จากแป้ง หมวดเนื้อสัตว์ เป็ด ไก่ และสัตว์น้ำ หมวดผักและผลไม้ และราคาน้ำมันขายปลีกในประเทศที่ปรับเพิ่มขึ้น ตามราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกเป็นสำคัญ การจ้างงาน คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ ๒.๑ ตามมาตรการ การสร้างแรงจูงใจให้ภาคธุรกิจในการจ้างงานต่อเนื่อง ทั้งภาคอุตสาหกรรมและบริการ

ปัจจัยสนับสนุนทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ของจังหวัดลำปาง

๑. จังหวัดลำปางมีจำนวนผู้ฉีดวัคซีนที่มากขึ้น และจำนวนของผู้ที่เข้ารับการกระตุ้นเข็ม ๓ และเข็ม ๔ อย่างต่อเนื่อง ช่วยลดความสูญเสียและการฟื้นฟูชีวิตของประชาชนและการฟื้นฟูเศรษฐกิจให้กลับมาโดยเร็ว

๒. การผ่อนคลายมาตรการควบคุมของภาครัฐ ส่งผลให้ภาคเศรษฐกิจในจังหวัดปรับตัวเข้าสู่ภาวะปกติมากขึ้น

๓. ภาครัฐมีมาตรการเยียวยา กระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง เพื่อบรรเทาผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ อาทิ มาตรการด้านการเงิน มาตรการภาษี มาตรการลดหย่อนรายได้ มาตรการเสริมสภาพคล่องให้ผู้ประกอบการ และมาตรการส่งเสริมและกระตุ้นการท่องเที่ยวในประเทศ ฯลฯ

๔. มาตรการของรัฐในการเพิ่มประสิทธิภาพและเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีเม็ดเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจโดยเร็ว และเป็นไปตามเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนด

ปัจจัยเสี่ยงทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ของจังหวัดลำปาง

๑. ความไม่แน่นอนของสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-๑๙ ท่ามกลางการคลายตัวของเชื้อไวรัสที่จะมีผลต่อประสิทธิภาพของวัคซีน

๒. ภาระหนี้สินครัวเรือนและธุรกิจที่ยังอยู่ในระดับสูงจะเป็นอุปสรรคต่อการฟื้นตัวและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

๓. ผู้ประกอบการไม่มีความเชื่อมั่นและกังวลต่อสถานการณ์เศรษฐกิจในประเทศและเศรษฐกิจโลกที่หดตัวรุนแรง

๔. การเพิ่มขึ้นของการว่างงานและการเพิ่มขึ้นของภาระหนี้ครัวเรือนและธุรกิจเป็นข้อจำกัดต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ

๕. การเพิ่มขึ้นของแรงกดดันด้านเงินเฟ้อตามการเพิ่มขึ้นของราคาพลังงานและราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลก

๑.๕.๒ ผลผลิตมวลรวมของจังหวัดลำปาง ปี ๒๕๖๓ (GPP) ๑๖ สาขา

GROSS PROVINCIAL PRODUCT AT CURRENT MARKET PRICES											
ลำดับ	สาขา	มูลค่า					growth				
		2559	2560	2561	2562	2563	2559	2560	2561	2562	2563
		2016r	2017r	2018r	2019r	2020p	2016r	2017r	2018r	2019r	2020p
	ภาคเกษตร	7,837	7,718	7,465	7,696	7,521	-6.0	-1.5	-3.3	3.1	-2.3
1	A เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	7,837	7,718	7,465	7,696	7,521	-6.0	-1.5	-3.3	3.1	-2.3
	รวม	7,837	7,718	7,465	7,696	7,521	-6.0	-1.5	-3.3	3.1	-2.3
	ภาคอุตสาหกรรม										
2	B การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	13,390	13,455	13,060	12,196	11,590	9.7	0.5	-2.9	-6.6	-5.0
3	C การผลิต	8,086	8,234	8,512	8,806	8,944	2.9	1.8	3.4	3.5	1.6
4	D ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	4,081	3,971	3,728	3,597	4,040	-1.6	-2.7	-6.1	-3.5	12.3
5	E การจัดหา การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล	204	196	183	196	223	9.2	-3.9	-6.9	7.2	14.0
	รวม	25,761	25,857	25,482	24,795	24,797	5.6	0.4	-1.5	-2.7	0.0
	ภาคบริการ										
6	F การก่อสร้าง	3,222	3,303	3,499	3,455	3,658	1.3	2.5	5.9	-1.3	5.9
7	G การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์	7,732	8,119	8,506	8,688	8,599	5.4	5.0	4.8	2.1	-1.0
8	H การขนส่งและสถานที่ไม่ใช่สินค้า	1,342	1,512	1,525	1,617	1,433	9.5	12.7	0.9	6.0	-11.4
9	I ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	440	545	619	730	580	5.5	24.0	13.5	18.0	-20.5
10	J ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	382	511	595	767	727	-15.1	33.7	16.5	28.8	-5.1
11	K กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	4,454	4,580	4,751	4,871	4,897	7.6	2.8	3.7	2.5	0.5
12	L กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	2,804	2,897	3,032	3,230	2,996	26.7	3.3	4.6	6.5	-7.2
13	M กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	45	36	43	39	43	50.0	-21.7	21.4	-10.1	10.6
14	N กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	196	246	275	264	170	3.2	25.3	11.8	-3.7	-35.7
15	O การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ	3,931	4,137	4,422	4,487	4,636	4.1	5.2	6.9	1.5	3.3
16	P การศึกษา	6,463	6,678	6,562	6,514	6,557	-0.8	3.3	-1.7	-0.7	0.7
17	Q กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	2,662	2,843	3,115	3,232	3,203	7.1	6.8	9.6	3.8	-0.9
18	R ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	134	157	181	215	192	26.8	17.5	15.1	19.0	-10.8
19	S กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	1,140	884	821	817	786	5.2	-22.5	-7.1	-0.5	-3.8
	รวม	34,947	36,447	37,947	38,926	38,477	5.4	4.3	4.1	2.6	-1.2
	Gross provincial product (GPP)	68,545	70,023	70,894	71,417	70,795	4.0	2.2	1.2	0.7	-0.9
	GPP Per capita (Baht)	94,779	97,291	99,230	100,711	100,591	4.8	2.7	2.0	1.5	-0.1
	Population (1,000 persons)	723	720	714	709	704	-0.8	-0.5	-0.7	-0.7	-0.8

GROSS PROVINCIAL PRODUCT CHAIN VOLUME MEASURES (REFERENCE YEAR = 2002)											
ลำดับ	สาขา	มูลค่า					growth				
		2559	2560	2561	2562	2563	2559	2560	2561	2562	2563
		2016r	2017r	2018r	2019r	2020p	2016r	2017r	2018r	2019r	2020p
	ภาคเกษตร										
1	A เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	2,846	2,998	2,750	2,736	2,652	-3.5	5.3	-8.3	-0.5	-3.0
	รวม	2,846	2,998	2,750	2,736	2,652	-3.5	5.3	-8.3	-0.5	-3.0
	ภาคอุตสาหกรรม										
2	B การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	6,687	6,851	6,757	6,189	5,695	5.0	2.4	-1.4	-8.4	-8.0
3	C การผลิต	5,287	5,559	5,650	5,811	5,662	0.1	5.1	1.6	2.9	-2.6
4	D ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	3,846	3,443	3,459	3,131	3,375	-1.2	-10.5	0.5	-9.5	7.8
5	E การจัดหน้า การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล	111	108	101	110	136	9.2	-2.2	-6.9	9.3	23.1
	รวม	15,931	15,961	15,967	15,241	14,867	1.8	0.2	0.0	-4.5	-2.5
	ภาคบริการ										
6	F การก่อสร้าง	2,319	2,340	2,440	2,395	2,548	3.8	0.9	4.3	-1.8	6.4
7	G การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยายนต์	4,952	5,018	5,041	5,047	4,955	0.6	1.3	0.5	0.1	-1.8
8	H การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	847	935	948	973	854	4.5	10.3	1.5	2.6	-12.2
9	I ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	327	386	421	477	385	0.2	18.1	9.2	13.3	-19.3
10	J ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	530	685	817	1,060	1,009	-15.7	29.3	19.3	29.7	-4.8
11	K กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	2,887	3,009	3,099	3,150	3,243	7.3	4.2	3.0	1.6	2.9
12	L กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	2,957	3,056	3,181	3,367	3,096	27.2	3.3	4.1	5.8	-8.1
13	M กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	37	28	34	31	34	50.1	-22.8	20.3	-10.4	11.0
14	N กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	131	161	178	171	109	3.1	23.3	10.5	-4.2	-35.8
15	O การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ	2,272	2,316	2,409	2,389	2,423	-0.1	2.0	4.0	-0.8	1.4
16	P การศึกษา	3,368	3,395	3,261	3,174	3,147	-3.8	0.8	-3.9	-2.7	-0.8
17	Q กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	1,666	1,726	1,843	1,872	1,824	3.2	3.6	6.8	1.6	-2.6
18	R ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	107	124	142	169	150	36.6	16.7	13.9	19.3	-11.3
19	S กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	822	633	579	569	549	5.0	-23.0	-8.5	-1.7	-3.4
	รวม	23,221	23,811	24,394	24,842	24,328	4.0	2.5	2.4	1.8	-2.1
	Gross provincial product (GVPs)	41,177	42,072	42,072	41,543	40,523	2.0	2.2	0.0	-1.3	-2.5

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัด

๑.๖ ข้อมูลด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ด้านอุตสาหกรรม

การอุตสาหกรรมในจังหวัดลำปาง เป็นอุตสาหกรรมที่พึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น การลงทุนอุตสาหกรรมที่สำคัญของจังหวัด สาขาอุตสาหกรรมที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจของจังหวัดลำปาง ได้แก่

๑. อุตสาหกรรมด้านพลังงาน ได้แก่ การผลิตพลังงานไฟฟ้าโดยใช้ถ่านหินลิกไนต์ การผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ การผลิตพลังงานไฟฟ้าจากลมร้อนทิ้งจากการผลิตปูนซีเมนต์ และการผลิตเชื้อเพลิง - ชีวมวล อัดแท่ง อัดเม็ด ตามลำดับ

๒. อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากพืช ได้แก่ การอบพืชหรือเมล็ดพืช การเก็บรักษาหรือลำเลียงพืช การสีข้าว การทำมันเส้น และการกะเทาะเมล็ดพืช ตามลำดับ

๓. อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ ได้แก่ การผลิตปูนซีเมนต์เป็นหลัก รองลงมาได้แก่ ผลิตภัณฑ์เซรามิก ผลิตภัณฑ์คอนกรีต และผลิตภัณฑ์กระเบื้อง ตามลำดับ

ปัจจุบัน โรงงานอุตสาหกรรมตามพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ของจังหวัด ลำปาง ที่กำหนดต้องมีเครื่องจักร ตั้งแต่ ๕๐ แรงม้าขึ้นไปหรือคนงาน ๕๐ คนขึ้นไป มีทั้งสิ้น จำนวน ๕๑๙ โรงงาน เงินลงทุนรวม ๕๕,๙๙๗.๐๘ ล้านบาท คนงาน ๒๑,๙๑๙ คน (ณ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๔)

ตารางที่ ๓๘ จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมแยกตามรายปี ดังนี้

ปี พ.ศ.	จำนวน		
	โรงงานอุตสาหกรรม (แห่ง)	เงินลงทุน (ล้านบาท)	การจ้างงาน (คน)
๒๕๖๔	๕๑๙	๕๕,๙๙๗	๒๑,๙๑๙
๒๕๖๓	๕๑๙	๕๕,๙๙๗	๒๑,๙๑๙
๒๕๖๒	๕๔๖	๖๕,๐๐๘	๒๒,๔๓๕
๒๕๖๑	๑,๖๙๐	๖๗,๓๕๗	๒๘,๒๐๑
๒๕๖๐	๑,๖๕๑	๗๙,๑๗๕	๒๙,๔๑๙
๒๕๕๙	๑,๖๔๐	๗๙,๐๔๒	๒๙,๒๔๕
๒๕๕๘	๑,๖๕๕	๗๖,๔๘๐	๒๙,๕๙๗

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง

ด้านการท่องเที่ยว

จังหวัดลำปางมีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ศาสนสถาน และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและหัตถกรรม ได้แก่

ตารางที่ ๓๙ แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดลำปาง

แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์	แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์/ศาสนสถาน	แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและหัตถกรรม
๑. อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน เช่น น้ำตกแจ้ซ้อน เส้นทางศึกษาธรรมชาติ น้ำตกแม่เปียง น้ำตกแม่อน น้ำตกแม่ขุน บ่อน้ำพุร้อน ห้องอาบน้ำแร่ ลานดอกเสี้ยว(บ้านป่าเหมี้ยง โฮมสเตย์) จุดชมวิวดอยล้าน	๑. วัดพระธาตุลำปางหลวง ๒. ภาพเขียนสีก่อนประวัติศาสตร์ ประตุม้า ๓. วัดพระแก้วดอนเต้า สุชาดาราม ๔. วัดเจดีย์ขาวหลัง ๕. วัดพระธาตุเสด็จ ๖. วัดปงยางคก	๑. ถนนคนเดินกาตองต้า ๒. ถนนวัฒนธรรม ๓. บ้านป่องนั๊ก ๔. กาดแก้วจาว ๕. หมู่บ้านแกะสลัก (บ้านหลุก) ๖. หมู่บ้านปั้นหม้อดิน บ้านม่อนเขาแก้ว
๒. อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล เช่น อุโมงค์ขุนตาล เส้นทางศึกษาธรรมชาติพิชิต ย.๑-ย.๔ น้ำตกแม่ลอง น้ำตกตาดเหมย	๗. วัดหม่อนพระยาแช่ ๘. วัดศรีรองเมือง ๙. วัดศรีชุม ๑๐. วัดพระธาตุจอมปิง	๗. ศูนย์ศิลปาชีพแม่ต้า ๘. สมาคมธำมาจังหวัดลำปาง ๙. กาดนัดสะพานโยง
๓. อุทยานแห่งชาติถ้ำผาไท เช่น ถ้ำผาไท หล่มภูเขียวถ้ำโจ ถ้ำราชคฤห์ น้ำตกแม่แก้ว	๑๑. วัดเสลารัตน์ปีพพทาราม ๑๒. วัดอักษิณชัยคีรี ๑๓. ศาลเจ้าพ่อหลักเมืองจังหวัดลำปาง	๑๐. ศูนย์อนุรักษ์รักษาพันธ์ย่อนยุค ๑๑. กะลาตีไซน์ ๑๒. หมู่บ้านท่องเที่ยวโอท็อป บ้านขามแดง
๔. อุทยานแห่งชาติดอยจาง เช่น น้ำตกตาดปูหล้า น้ำตกธาร	๑๔. ศาลเจ้าพ่อประตูมู	

แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์	แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์/ศาสนสถาน	แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและทัศนกรรม
มะไฟ น้ำตกแม่แฮด น้ำตกขุนแม่ยอง น้ำตกแม่ลอง ผายอง ถ้ำเขาชัน ถ้ำแคง จุดชมวิวยอดดอยจาง เส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติ ๕. อุทยานแห่งชาติแม่วะ เช่น น้ำตกแม่วะ ถ้ำหีบ ถ้ำพระเจดีย์ ถ้ำน้ำผาผางาม ๖. วนอุทยานม่อนพระยาแช่ เช่น วัดม่อนพระยาแช่ จุดชมวิวมืองลำปาง ๗. เขื่อนกิ่วลม ๘. เขื่อนกิ่วคอหมอ ๙. อ่างเก็บน้ำวังเฮื้อ ๑๐. ภูเขาไฟผาลาด ๑๑. โรงไฟฟ้าแม่เมาะ สวนพฤกษชาติ ภูเขาไฟจำป่าแดด ๑๒. น้ำตกวังแก้ว ๑๓. น้ำตกธารทอง ๑๔. น้ำตกพระเสด็จ ๑๕. น้ำตกแม่แก้ว อ.งาว ๑๖. สถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ ฯ ๑๗. สวนป่าทุ่งเกวียน ๑๘. อ่างเก็บน้ำแม่มอก อำเภอเนิน ๑๙. น้ำตกแม่ตั่ง อำเภอแม่พริก ๒๐. ทุ่งดอกบัวตองแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ	๑๕. วัดป่าฝาง ๑๖. วัดจองคา ๑๗. วัดจองคำ ๑๘. วัดม่อนจำศีล ๑๙. วัดม่อนปู่ยักษ์ ๒๐. วัดปงสนุก ๒๑. อนุสาวรีย์พญาสุลวะฤาไชยสงคราม (พ่อเจ้าทิพย์ช้าง) ๒๒. วัดถ้ำพระสบาย ๒๓. วัดถ้ำสุขเกษมสวรรค์ ๒๔. สำนักปฏิบัติธรรมหลวงพ่อกษมเขมโก ๒๕. วัดปงสนุกเหนือ-ใต้ ๒๖. อนุสาวรีย์เจ้าพ่อพญาคำลือ ๒๗. วัดพุทธบาทวังตวง ๒๘. วัดอุมลอง ๒๙. วัดเวียง ๓๐. วัดพระธาตุจอมก้อย (พระพุทธเจ้าตอกสาน) ๓๑. วัดช่วงกอม ๓๒. กู่เจ้าย่าสุตา ๓๓. วัดพระบาทสุทธาวาส ๓๔. วัดดงนั้งชัยคีรี ๓๕. โบราณสถาน/โบราณวัตถุ พระพุทธรูปไม้แก่นจันทร์ ๓๖. วัดสันดอยน้อย ๓๗. วัดป่าเพิ่มพูนสามัคคี ๓๘. ตามรอยพรพรบุษย์มนุชย์ไฮโมอีเรคตัส (มนุชย์เกาะคา) ๓๙. วัดประตูป้อง ๔๐. หออะม็อก ๔๑. กำแพงเมืองลำปาง (ประตูม้า) ๔๒. วัดเขียงราย ๔๓. วัดท่ามะโอ ๔๔. วัดพระเจ้าทันใจ ๔๕. วัดกู่คำ	๑๓. หมู่บ้านกระดาศา (บ้านท่าล้อ) ๑๔. กลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์ จากกระดาศา บ้านฮ่องกอก ๑๕. หมู่บ้านทอผ้าพื้นเมือง ผ้าไหมอมฤ (บ้านศรีหลวงแจ้ซ้อน) ๑๖. กาดต้นเงิน ๑๗. พิพิธภัณฑ์ธนบดี ๑๘. โครงการศูนย์ศิลปาชีพ รอยต่อบ้านทุ่งจี้ ๑๙. หมู่บ้านชาวเขา อำเภอองาว ๒๐. สะพานบุญวัดพระธาตุ-สันดอน อำเภอแม่ทะ ๒๑. โฮมสเตย์บ้านแม่แจ่ม ๒๒. โฮมสเตย์บ้านสามขา ๒๓. โฮมสเตย์บ้านเมาะหลวง ๒๔. โฮมสเตย์บ้านวอแก้ว ๒๕. โฮมสเตย์บ้านท่าช้าง

แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์	แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์/ศาสนสถาน	แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและทัศนกรรม
	๔๖. วัดศรีหลวงแจ้ซ้อน ๔๗. ซุ้มประตูโขงวัดล้อมแรด ๔๘. วัดบ้านก่อ อำเภอวังเหนือ ๔๙. สะพานโยง อำเภองาว ๕๐. สะพานรัชฎาภิเศก ๕๑. วัดพระธาตุดอยม่วงคำ อำเภอมแม่ทะ ๕๒. วัดไหล่หินหลวง อำเภอกาชา ๕๓. วัดพระธาตุดอยพระฆาน ๕๔. วัดเฉลิมพระเกียรติพระจอมเกล้า ราชาานุสรณ์ (วัดพระบาทปู่ผาแดง) ๕๕. สถานีรถไฟนครลำปาง	

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๑ ครุฑเรือเกษตรกรรมและแรงงานภาคเกษตร

ตารางที่ ๔๐ จำนวนครุฑเรือเกษตรกรรมและจำนวนแรงงานภาคเกษตรของจังหวัดลำปาง

อำเภอ	จำนวนครุฑเรือ	จำนวนครุฑเรือเกษตรกรรม	ร้อยละจำนวนครุฑเรือเกษตรกรรม/ครุฑเรือทั้งหมด	จำนวนแรงงานภาคเกษตร (ราย)
เมืองลำปาง	๑๐๒,๘๑๘	๑๔,๘๕๘	๑๔.๕๕	๑๖,๓๔๓
แม่เมาะ	๑๗,๒๙๘	๕,๓๔๗	๓๐.๙๑	๘,๐๒๐
กาชา	๒๑,๘๕๔	๘,๓๖๒	๓๘.๒๖	๑๐,๘๗๐
เสริมงาม	๑๐,๔๘๕	๖,๙๑๔	๖๕.๙๔	๘,๙๘๘
งาว	๒๐,๐๑๑	๙,๐๕๖	๔๕.๒๖	๑๐,๘๖๗
แจ้ห่ม	๑๔,๖๘๖	๗,๒๗๓	๔๙.๕๒	๑๐,๙๐๙
วังเหนือ	๑๕,๘๔๗	๘,๘๑๐	๕๕.๕๙	๑๓,๒๑๕
เถิน	๒๑,๖๘๗	๙,๙๔๘	๔๕.๘๗	๑๒,๙๓๒
แม่พริก	๕,๕๓๘	๓,๕๔๐	๖๓.๙๒	๓,๘๙๔
แม่ทะ	๒๑,๔๐๘	๑๐,๙๑๒	๕๐.๙๗	๑๕,๒๗๖
สบปราบ	๘,๕๙๓	๕,๔๙๖	๖๓.๙๖	๑๐,๔๔๒
ห้างฉัตร	๒๐,๒๕๖	๘,๑๘๐	๔๐.๓๘	๑๐,๖๓๔
เมืองปาน	๑๑,๖๔๗	๖,๘๙๖	๕๙.๒๑	๘,๙๖๔
รวม	๒๙๑,๘๕๘	๑๐๕,๕๙๒	๓๖.๑๘	๑๔๑,๓๕๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง (กันยายน ๒๕๖๔)

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

ตารางที่ ๔๑ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดลำปาง

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร									รวมพื้นที่ทำการเกษตร
		ที่นา		ไม้ผล/ไม้ยืนต้น		พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก		เกษตรอื่นๆ			
		จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	
เมืองลำปาง	๗๒๒,๘๘๙.๓๘	๗๐,๓๗๖	๕๓.๑๐	๙,๕๔๑	๗.๒๐	๕๒,๖๑๑	๓๙.๖๙	๑๑	๐.๐๑	๑๓๒,๕๔๐	๑๙.๘๓
แม่เมาะ	๕๙๙,๔๖๙.๓๘	๑๙,๒๗๖	๓.๒๕	๕,๗๙๕	๙.๗๙	๓๔,๑๒๕	๕.๗๑	๒๐	๐.๐๓	๕๙,๒๑๕	๑๐.๐๘
เกาะคา	๓๔๔,๔๗๐.๐๐	๔๐,๗๖๙	๑๑.๘๓	๒,๖๕๔	๕.๐๔	๙,๒๓๐	๒.๖๓	๑	๐.๐๐	๕๒,๖๕๓	๑๕.๒๙
เสริมงาม	๓๙๕,๘๒๙.๓๘	๒๙,๙๐๐	๕.๕๑	๘,๒๙๐	๒.๑๙	๑๓,๐๐๔	๓.๒๘	๐	๐.๐๐	๕๑,๑๙๔	๑๒.๖๙
งาว	๑,๑๓๔,๕๗๐.๖๓	๓๖,๓๔๒	๓.๒๐	๑๗,๗๘๒	๑.๕๖	๑๓,๗๔๑	๑.๒๑	๑๓	๐.๐๑	๑๒๘,๘๗๘	๑๑.๓๖
แจ้ห่ม	๘๔๓,๒๐๐.๖๓	๒๘,๔๘๑	๓.๓๖	๑๓,๐๘๒	๑.๖๑	๑๖,๓๗๗	๑.๙๓	๑๐	๐.๐๑	๗๙,๙๑๘	๑๐.๕๖
วังเหนือ	๖๔๖,๔๕๑.๘๘	๒๗,๘๙๒	๒.๑๖	๒๔,๐๓๐	๓.๗๑	๗๙,๘๖๖	๑๒.๓๕	๒๕	๐.๐๓	๑๓๑,๘๑๓	๒๐.๓๖
เถิน	๑,๐๒๑,๗๒๖.๘๘	๓๙,๗๕๒	๓.๘๙	๓๘,๔๘๘	๓.๗๖	๘,๑๘๕	๐.๘๐	๓๘	๐.๐๐	๘๖,๔๖๓	๘.๔๖
แม่พริก	๓๓๖,๘๒๕.๖๓	๑๓,๔๔๑	๓.๖๖	๑๓,๗๖๓	๓.๖๖	๙,๙๙๗	๒.๙๖	๑๔	๐.๐๐	๓๗,๒๑๕	๙.๖๖
แม่ทะ	๕๐๖,๕๘๙.๓๘	๔๗,๔๖๒	๙.๓๖	๔,๘๙๔	๐.๙๖	๑๑,๐๗๓	๒.๑๖	๑๐	๐.๐๑	๖๓,๔๓๙	๑๒.๖๖
สบปราบ	๓๑๔,๐๔๐.๐๐	๓๑,๓๙๖	๑๐.๐๑	๓,๒๙๐	๑.๐๕	๗,๗๐๐	๒.๔๕	๓	๐.๐๑	๔๒,๓๘๗	๑๓.๖๖
ห้างฉัตร	๔๒๗,๙๗๓.๑๓	๓๔,๙๖๐	๘.๑๖	๓,๗๕๕	๐.๘๗	๕,๔๙๐	๑.๒๖	๒	๐.๐๑	๔๔,๑๙๘	๑๐.๖๐
เมืองปาน	๕๔๐,๖๘๙.๓๘	๒๔,๔๑๔	๔.๕๑	๙,๕๔๕	๑.๗๖	๑๘,๗๗๘	๓.๔๖	๑๑	๐.๐๒	๕๒,๗๘๘	๙.๗๖
รวม	๗,๘๓๓,๗๒๕.๖๓	๔๔๔,๔๖๑	๕.๖๖	๑๕๕,๙๐๙	๑.๙๖	๓๖๐,๕๗๖	๔.๖๖	๑๕๖	๐.๐๒	๙๖๐,๑๐๑	๑๒.๕๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง

๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒.๓.๑ พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

จังหวัดลำปาง มีพื้นที่รวมทั้งสิ้นประมาณ ๑๒,๕๓๔ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๗,๘๓๓,๗๒๖ ไร่ มีพื้นที่เหมาะสมสำหรับใช้ทำการเกษตร ประมาณ ๑,๖๙๐,๙๕๓ ไร่ มีพื้นที่ในเขตชลประทาน จำนวน ๗๐๘,๔๓๖ ไร่ และอยู่ในเขตโครงการชลประทานขนาดใหญ่ ๒ โครงการ คือ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา กว๊ม-ก๊วคหมา และโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง จำนวน ๑๖๙,๘๓๙ ไร่ อยู่ในเขตความรับผิดชอบของโครงการชลประทานลำปาง ประกอบด้วยโครงการชลประทานประเภทต่างๆ เช่น โครงการขนาดกลาง ขนาดเล็ก ตามพระราชดำริ รวมทั้ง สูบน้ำด้วยไฟฟ้า ที่ถ่ายโอนให้แก่ท้องถิ่น จำนวน ๕๓๘,๕๙๗ ไร่

ตารางที่ ๔๒ พื้นที่ชลประทานในเขตจังหวัดลำปาง

พื้นที่ชลประทานในเขตจังหวัดลำปาง	พื้นที่โครงการ (ไร่)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
๑. พื้นที่ก่อสร้างโดยกรมชลประทานจังหวัดลำปาง	๖๙๗,๔๒๕	๖๓๘,๕๙๗
- พื้นที่ชลประทานขนาดกลาง ๒๙ แห่ง (รวมฝาย ๑ แห่ง)	๑๘๖,๑๘๙	๘๘,๖๖๓
- พื้นที่ชลประทานขนาดเล็กพระราชดำริ (รวมขนาดเล็กรับดูแล)	๑๑๗,๖๐๗	๕๖,๓๐๕
- พื้นที่สูบน้ำด้วยไฟฟ้า	๑๒๓,๐๒๙	๑๒๓,๐๒๙
- พื้นที่ชลประทานขนาดเล็กถ่ายโอน	๒๗๐,๖๐๐	๒๗๐,๖๐๐

พื้นที่ชลประทานในเขตจังหวัดลำปาง	พื้นที่โครงการ (ไร่)	พื้นที่ ชลประทาน (ไร่)
๒. พื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	๒๘๙,๗๕๕	๗๕,๑๕๐
๓. พื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากิ่วลม-กิ่วคอหมา	๑๔๖,๘๕๘	๙๔,๖๘๙
- พื้นที่เขื่อนกิ่วลม	๑๒๖,๘๕๘	๘๔,๐๙๓
- พื้นที่เขื่อนกิ่วคอหมา	๒๐,๐๐๐	๑๐,๕๙๖
รวมทั้งสิ้น	๑,๑๓๔,๐๓๘	๗๐๘,๔๓๖

ที่มา : โครงการชลประทานลำปาง

๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๔.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๔/๖๕

ตารางที่ ๔๓ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดลำปาง ปีการผลิต ๒๕๖๔/๖๕

ชนิดพืช	จำนวน เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่ เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่ เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต ที่เก็บเกี่ยวได้ (กิโลกรัม)	ผลผลิตเฉลี่ย/ เนื้อที่เก็บเกี่ยว (กิโลกรัม)	ราคาเกษตรกร ขายได้เฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)
๑.ข้าวนาปี	๗๘,๖๘๗	๔๔๕,๔๐๘.๕๖	๔๔๒,๒๙๙.๐๐	๒๒๖,๘๙๙,๔๐๒.๔๒	๕๑๓	๙.๕๐
๒.ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์	๒๐,๗๘๒	๒๕๙,๑๓๔.๘๓	๒๕๙,๐๕๑.๐๐	๑๓๒,๘๙๓,๑๖๓.๐๐	๗๑๑	๖.๕๒
๓.มันสำปะหลัง โรงงาน	๘,๑๓๓	๘๙,๙๐๖.๓๐	๘๙,๓๘๔.๘๘	๒๘๔,๕๑๒,๐๗๓.๐๔	๓,๑๘๓	๑.๘๙
๔.สับปะรด โรงงาน	๒,๒๒๗	๒๒,๐๕๙	๒๑,๘๑๒.๖๙	๔๖,๐๖๘,๔๐๑.๒๘	๒,๑๑๒	๕.๕๒
๕.ไม้	๓,๐๐๓	๙,๖๕๔.๖๕	๙๕๑๗.๗๐	๓๘,๐๗๐,๘๑๘.๔๔	๔,๐๐๐	๑๐.๐๐
๖.ครึ่ง	๒,๙๑๖	๔,๘๕๓.๕๔	๔,๘๕๓.๕๔	๖,๖๒๕	๑,๓๖๕	๑๔๐
๗.ยางพารา	๒,๔๔๔	๒๓,๖๗๒.๒๔	๑๗,๑๑๘	๒,๙๔๔,๒๙๖	๑๗๒	๓๒.๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง การยางแห่งประเทศไทย สาขาลำปาง

๒.๔.๒ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๕

ตารางที่ ๔๔ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัดลำปาง ปี ๒๕๖๕

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	ข้อมูลผลผลิต		ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
			จำนวน	หน่วยนับ		
โคเนื้อ	๑๔,๙๕๔	๑๔๗,๙๗๖	๗๒,๗๖๕	ตัว	๓๕,๐๐๐	๒,๕๕๖,๗๗๕,๐๐๐
โคนม	๕๗	๒,๖๙๘	๗๒๖,๖๐๐	กก.	๑๘.๑๔	๑๓,๒๒๔,๑๒๐
กระบือ	๑,๖๕๕	๑๖,๒๑๐	๑๒,๖๖๗	ตัว	๓๕,๐๐๐	๔๔๓,๓๕๕,๐๐๐
สุกร	๒,๑๒๒	๑๔๘,๖๘๕	๒๘๗,๙๘๐	ตัว	๙,๐๐๐	๒,๕๙๑,๘๒๐,๐๐๐
ไก่พื้นเมือง	๔๔,๐๕๓	๑,๖๒๘,๐๕๑	๓,๓๐๓,๔๐๖	ตัว	๑๕๐	๔๙๕,๕๑๐,๙๐๐
ไก่เนื้อ	๒๓๔	๘๘๖,๒๒๒	๘๘๖,๒๒๒	ตัว	๗๕	๖๖,๔๖๖,๖๕๐
ไก่ไข่	๑,๕๒๐	๘๘๙,๒๒๒	๓๒๔,๕๖๖,๐๓๐	ฟอง	๓.๕	๑,๑๓๕,๙๘๑,๑๐๕
เป็ด	๑,๐๖๖	๑๕,๓๒๖	๓๐,๖๕๒	ตัว	๑๕๐	๔,๕๙๗,๘๐๐
แพะ	๒๒๑	๕,๗๘๖	๖,๗๐๙	ตัว	๒,๕๐๐	๑๖,๗๗๒,๕๐๐
แกะ	๒๐	๖๑๔	๔๙๙	ตัว	๒,๕๐๐	๑,๒๔๗,๕๐๐

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง

๒.๔.๓ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๕

ตารางที่ ๔๕ ด้านการประมงของจังหวัดลำปาง ปี ๒๕๖๕

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่การเลี้ยง		ผลผลิต (กิโลกรัม)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
		จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนบ่อ (บ่อ)			
ปลานิล	๘,๓๐๘	๔,๐๑๖.๐๕	๑๓,๕๓๘	๙๘๗	๖๐	๕๙,๒๒๐,๐๐๐
ปลาดุก	๓,๐๒๗	๑,๒๒๐.๕๑	๔,๓๖๓	๓๓๕	๕๕	๑๘,๔๒๕,๐๐๐

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดลำปาง

๒.๔.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

จังหวัดลำปางไม่มีสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

๒.๔.๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๔๖ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตรของจังหวัดลำปาง

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	จำนวน (กลุ่ม/ราย)	จำนวนปริมาณผลผลิต
GAP		
๑) พืช		
๑.๑) ตรวจแปลง GAP		
- ตรวจติดตาม	๒,๐๐๐ แปลง	๑,๐๔๖ แปลง
- ตรวจต่ออายุ	๓๐๐ แปลง	๔๒ แปลง
- ตรวจแปลงยังไม่ได้ Q	๑,๒๐๐ แปลง	๕๙๙ แปลง
	๖๐๐แปลง	๔๐๕ แปลง
๑.๒) สุ่มตัวอย่าง	๖๕ ตัวอย่าง	๑๙ ตัวอย่าง
- เพื่อการรับรอง Non-GAP	๒๐ ตัวอย่าง	๑๕ ตัวอย่าง
- สุ่มตัวอย่างพืชกลุ่มเสี่ยง non gap	๑๐ ตัวอย่าง	๘ ตัวอย่าง
- สุ่มตัวอย่างพืชปกติ non gap	๑๐ ตัวอย่าง	๗ ตัวอย่าง
- monitor/ต่ออายุ	๔๕ ตัวอย่าง	๔ ตัวอย่าง
- สุ่มตัวอย่างพืชกลุ่มเสี่ยง	๑๕ ตัวอย่าง	อยู่ระหว่างดำเนินการ
- สุ่มตัวอย่างพืชปกติ	๓๐ ตัวอย่าง	๔ ตัวอย่าง
๒) ข้าว		
- GAP รายเดี่ยว	๒๑ ราย	๙๙.๗๕ ไร่
- GAP Seed	๑๔ กลุ่ม / ๒๘๖ ราย	๓,๘๙๘ ไร่
- GAP Grain	๕ กลุ่ม / ๗๓ ราย	๔๔๒.๗๕ ไร่
๓) ประมง	๙๕	๔,๗๕๐ กก.
- ประมง Safety level		
๔) ปศุสัตว์ (ฟาร์ม)	๓๑๒	-
- ไก่ไข่	๓๙	-
- ไก่เนื้อ	๘๔	-
- ไก่ไข่เลี้ยงปล่อยอิสระ	๑	-
- สุกร	๑๕๖	-
- โคนม	๒๒	-
- ฝูง	๑๐	-
เกษตรอินทรีย์		
๑) พืช		
ตรวจแหล่งผลิตพืชอินทรีย์	๒๕ ราย	๑๗ ราย
- ปรับเปลี่ยน	๑๐ ราย	๑๑ ราย
- รายใหม่	๖ ราย	๒ ราย

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	จำนวน (กลุ่ม/ราย)	จำนวนปริมาณผลผลิต
- ตรวจต่ออายุ - ตรวจติดตาม - สุ่มตัวอย่างจากแปลง - โรงคัดบรรจุ	๕ ราย ๔ ราย ๓ ตัวอย่าง ๑ โรง	๔ ราย อยู่ระหว่างดำเนินการ อยู่ระหว่างดำเนินการ อยู่ระหว่างดำเนินการ
๒) ข้าว - Organic Thailand รายเดี่ยว - Organic Thailand แบบกลุ่ม	๒๑ ราย ๓๘ กลุ่ม / ๙๔๗ ราย	๑๕๘.๒๕ ไร่ ๔,๓๘๒.๕๐ ไร่
๓) ประมง	๔๐	๘๐ กก.

ที่มา : ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง สำนักงานประมงจังหวัดลำปาง

๒.๔.๖ สินค้า OTOP ของจังหวัด

ตารางที่ ๔๗ สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัด

สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ	การสนับสนุนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑. กาแฟคั่วคูขวัญ	ไร่ปางมะโอ ตำบลวังเงิน อำเภอแม่ทะ	เกษตรกรผลิตเอง	
๒. ข้าวไรซ์เบอร์รี่แจ้ซ้อน	กลุ่มข้าวทิพย์ร่มโพธิ์ ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน	กลุ่มเกษตรกรผลิตเอง	- ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ลำปาง ได้ตรวจรับรอง มาตรฐานข้าวอินทรีย์ - สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัดลำปาง สนับสนุนบรรจุภัณฑ์
๓. กาแฟอาราบิก้า คั่วเมล็ด	สุวรรณการ์เด็น ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน	เกษตรกรผลิตเอง	สำนักงานเกษตรจังหวัด ลำปาง สนับสนุนเครื่อง กะเทาะเปลือกกาแฟ
๔. ใส่อ้วปลาสมุนไพร แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ	ใส่อ้วสมุนไพรสุภัทรา ตำบลชมพู อำเภอเมืองลำปาง	ร้านขายส่งปลาเนื้อที่ซูด สำเร็จแล้วเพื่อมาทำใส่อ้ว เครื่องสมุนไพรซื้อจาก เกษตรกรในพื้นที่และ ตลาดในชุมชน	

สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ	การสนับสนุนของ กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์
๕. ลูกชิ้นหมูตรา อรรณวัฒน์	ลูกชิ้น - หมูยอ อรรณวัฒน์ ตำบลชมพู อำเภอเมืองลำปาง	ฟาร์มในพื้นที่อำเภอเมือง	
๖. น้ำพริกกรอบ สมุนไพรม	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บ้านเมะหลวง ตำบลแม่เมะ อำเภอแม่เมะ	กลุ่มสหกรณ์การเกษตร แม่เมะพัฒนาจำกัด	
๗. น้ำพริกตาแดง (ตำรับล้านนา)	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร สันป่าสัก (น้ำพริกตาแดง) ตำบลใหม่พัฒนา อำเภอเกาะคา	ตลาดในพื้นที่ อำเภอเกาะคา ตลาดชุมชน และตลาดในจังหวัด	
๘. ข้าวแต่น้ำแดงโม หน้าอ้อย-งา	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ลำปางหลวง ตำบลลำปางหลวง อำเภอเกาะคา	ซื้อข้าว จากโรงสี ในพื้นที่อำเภอเกาะคา	
๙. ไข่เค็มเสริมไอโอดีน	กลุ่มแม่บ้านบ้านมั่ว ตำบลทุ่งงาม อำเภอเสริมงาม	ตลาดชุมชน ในพื้นที่ และ ตลาดในจังหวัด	
๑๐. ขมิ้นชันแคปซูล ผู้ประกอบการ/กลุ่ม	สหกรณ์การเกษตร สมุนไพรมตำบลแม่มอก จำกัด ตำบลแม่มอก อำเภอเถิน	สหกรณ์ฯ ผลิตเอง	สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดลำปางกำกับ ติดตามกระบวนการผลิต สมุนไพรม

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตร
จังหวัดลำปางสำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง และศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง

๔.๗ การเพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

ตารางที่ ๔๘ ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

หน่วย : ร้อยละ

ชนิดสินค้า	ปี ๒๕๖๔												ปี ๒๕๖๕											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑. ข้าวนาปี เพาะปลูก ออกผลผลิต																								
๒. ข้าวนาปรัง เพาะปลูก ออกผลผลิต																								
๓. ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ รุ่น ๑ เพาะปลูก ออกผลผลิต																								
๔. ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ รุ่น ๒ เพาะปลูก ออกผลผลิต																								
๕. มัน สำปะหลัง โรงงาน เพาะปลูก ออกผลผลิต																								
๖. สับปะรด โรงงาน เพาะปลูก ออกผลผลิต																								

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง

๒.๕ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๒.๕.๑ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ตารางที่ ๔๙ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
สหกรณ์ภาคการเกษตร	๓๘	๑๐๙,๖๒๔
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	๔๓	๔๒,๔๐๐
รวม	๘๑	๑๕๒,๐๒๔

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง

๒.๕.๒ กลุ่มเกษตรกรจังหวัดลำปาง

ตารางที่ ๕๐ จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดลำปาง ปี ๒๕๖๕

อำเภอ	กลุ่มเกษตรกร		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน	
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	แห่ง	สมาชิก
เกาะคา	๑๖	๔๔๔	๓๔	๖๕๔	๔	๒๑๕	๙๑	๑,๓๖๔
งาว	๑๓	๒๒๓	๔๘	๖๗๕	๕	๑๑๑	๓๔๗	๓,๓๘๙
แจ้ห่ม	๒๕	๔๒๓	๓๕	๘๒๕	๒	๒๘	๑๔๗	๒,๕๗๑
เถิน	๗	๓๑๔	๓๒	๒,๒๔๗	๕	๑๖๙	๑๑๗	๑,๘๐๐
เมืองปาน	๒๓	๗๘๒	๓๑	๑,๒๓๖	๕	๔๑๓	๑๕๙	๒,๐๘๗
เมืองลำปาง	๓	๑๗๖	๓๕	๙๔๔	๕	๑๔๒	๒๐๖	๓,๑๖๔
แม่ทะ	๑๐	๑๗๕	๕๑	๑,๗๕๓	๑๐	๓๑๕	๑๙๒	๒,๗๓๐
แม่พริก	๒๐	๕๓๐	๓๐	๔๘๘	๓	๖๑	๗๓	๑,๕๕๘
แม่เมาะ	๖	๒๐๒	๒๖	๓๗๒	๖	๑๑๙	๒๐๓	๒,๐๗๒
วังเหนือ	๑๓	๑๖๒	๕๕	๑,๕๘๐	๑	๕๔	๑๖๗	๒,๓๔๑
สบปราบ	๑๑	๑๗๗	๒๖	๔๗๑	๒	๔๒	๙๐	๑,๒๙๑
เสริมงาม	๗	๙๑	๑๘	๒๐๓	๓	๙๘	๔๒	๘๘๒
ห้างฉัตร	๑๗	๓๓๙	๑๒	๓๖๒	๑	๒๐	๑๒๘	๒,๐๕๗
รวม	๑๗๑	๔,๐๓๘	๔๓๓	๑๑,๘๑๐	๕๒	๑,๗๘๗	๑,๙๖๒	๒๗,๓๐๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง

๒.๖ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด

ตารางที่ ๕๑ จำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดลำปาง

อำเภอ	ครู บัญชี	หมอดิน อาสา	ประมง อาสา	เศรษฐกิจ การเกษตร อาสา	ครู ยาง	อาสาสมัคร ปฐพีที่ดิน เพื่อ เกษตรกรรม	อาสา ปศุสัตว์	อาสา ผดุง ผลผลิต	อาสา สมัคร สหกรณ์	อาสา สมัคร ชลประทาน	อาสา สมัคร อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สารวัตร เกษตรอาสา	ไหมอาสา	Q อาสา	อาสา สมัครเกษตร หมู่บ้าน
เมืองลำปาง	๓๘	๑๕๙	๘	๒	๐	๓	๔๓	๑๘	๑๐	๕๒	๐	๒๘๔	๐	๐	๒	๑๘๐
แม่เมาะ	๑๗	๔๑	๒	๑	๐	๒	๒๓	๑๐	๔	๐	๑	๖๕	๐	๐	๒	๔๔
เกาะคา	๖	๗๕	๑๐	๒	๑	๒	๒๑	๒๒	๙	๑	๑	๑๐๐	๐	๐	๑	๗๘
เสริมงาม	๖	๔๒	๓	๑	๐	๒	๒๘	๙	๒	๓	๐	๘๔	๐	๑	๑	๔๒
งาว	๓	๑๐๑	๑๒	๑	๓	๓	๒๐	๖	๒	๑	๐	๑๕๔	๑๘	๓	๑	๘๕
แจ้ห่ม	๑๑	๖๘	๑๒	๑	๑	๑๑	๓๒	๕	๘	๔	๐	๙๙	๙	๑	๐	๖๖
วังเหนือ	๕	๘๔	๑	๑	๔	๑๐	๑๓	๑๑	๕	๐	๑	๘๐	๑๔	๐	๑	๘๐
เถิน	๑๔	๙๘	๙	๑	๐	๒	๒๔	๖	๓	๒	๑	๒๒๖	๐	๒	๐	๙๕
แม่พริก	๑๑	๓๔	๗	๑	๐	๒	๓๗	๓	๖	๑	๑	๕๓	๐	๐	๑	๓๐
แม่ทะ	๒๔	๙๔	๙	๑	๐	๒	๕๙	๓	๓	๕	๑	๙๕	๒๐	๐	๑	๙๕
สบปราบ	๑๔	๕๒	๖	๒	๐	๘	๒๙	๖	๔๗	๖	๑	๖๑	๐	๐	๐	๔๖
ห้างฉัตร	๓๐	๗๒	๖	๑	๑	๓	๓๒	๕	๘	๑๐	๐	๗๔	๐	๐	๐	๗๓
เมืองปาน	๘	๕๕	๕	๑	๓	๓	๔๐	๔	๓	๓	๓	๕๖	๐	๐	๐	๕๖
รวม	๑๘๗	๙๗๕	๙๐	๑๖	๑๓	๕๓	๔๐๑	๑๐๘	๑๑๐	๘๕	๘	๑๔๓๑	๖๑	๗	๑๑	๙๗๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง

๒.๗ จำนวนปราชญ์ชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ ๕๒ จำนวนปราชญ์ชาวบ้านแยกรายอำเภอ

อำเภอ	จำนวน(ราย)
๑. อำเภอแจ้ห่ม	๑
๒. อำเภองาว	๑
๓. อำเภอแม่เมาะ	๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง

๒.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูล Smart Farmer, Young Smart Farmer, แหล่งแปรรูป, แหล่งกระจายสินค้า ฯลฯ

ตารางที่ ๕๓ ข้อมูล Smart Farmer, Young Smart Farmer จังหวัดลำปาง

อำเภอ	Smart Farmer (ราย)	Young Smart Farmer (ราย)
เมืองลำปาง	๕๕๔	๓๒
เกาะคา	๓๓๘	๙
แจ้ห่ม	๒๖๑	๑๑
ห้างฉัตร	๔๓๑	๑๔
สบปราบ	๓๓๔	๑๐
เสริมงาม	๒๙๘	๑๕
แม่พริก	๔๖๐	๑๒
แม่เมาะ	๓๘๕	๑๓
แม่ทะ	๔๓๗	๑๒
วังเหนือ	๔๔๐	๑๗
เถิน	๔๕๓	๕
งาว	๓๔๓	๑๕
เมืองปาน	๓๔๒	๒๗
รวม	๕,๐๗๖	๑๙๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกจังหวัด ที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตารางที่ ๕๔ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกโดย SWOT Analysis

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
๑) ที่ตั้งของจังหวัด อยู่กึ่งกลางของภาคเหนือเป็นจุดยุทธศาสตร์ ที่สามารถพัฒนาเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน และตอนล่าง สามารถเชื่อมโยงระบบ Logistics และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ๒) ภาคการผลิตด้านการเกษตรของจังหวัด มีอัตราการเติบโตที่สูงกว่าเมื่อเทียบกับอัตราการเติบโตของระดับประเทศและกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๓) หน่วยงานภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และ ปรากฏเกษตรกร ในจังหวัดลำปาง มีการบูรณาการประสานความร่วมมือในการพัฒนาเกษตรกร และ กลุ่มเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer ๔) มีแหล่งน้ำต้นทุนและลักษณะภูมิประเทศที่เหมาะสม สำหรับการทำการเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ ๕) มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.) หลัก ระดับอำเภอ จำนวน ๑๓ อำเภอ และมีศูนย์ ศพก.เครือข่าย ในท้องที่ตำบล จำนวน ๒๐๗ ศูนย์ และเชื่อมโยงประสานงานกับศูนย์ AIC จังหวัดลำปาง ๖) เกษตรกรได้รับการพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง เกิดการเรียนรู้ การปรับตัว ทักษะใหม่ ๆ นำไปสู่การวางแผนแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพ ๗) มีแหล่งเงินทุนการประกอบอาชีพเกษตรกร หลากหลายช่องทางจากสถาบันการเงินทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน	๑) ขาดความเชื่อมโยงของข้อมูลของหน่วยงานสำคัญ และไม่มี Big Data ด้านการเกษตรที่เกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลและนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ๒) ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจภาคเกษตรของจังหวัด ต่ำกว่าระดับประเทศเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เท่ากัน ๓) ระดับความชำนาญของการผลิตการเกษตรที่ต่ำกว่าระดับประเทศ เกษตรกรมีการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมมาปรับใช้ในการทำการเกษตรน้อย เกษตรกรขาดทักษะการเป็นผู้ประกอบการการบริหารจัดการสินค้าเกษตรเชิงธุรกิจ เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในด้านการทำการตลาด ๔) เกษตรกรส่วนใหญ่ยังทำเกษตรเชิงเดี่ยวและใช้สารเคมีเป็นจำนวนมาก ๕) เกษตรกรขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การบริหารจัดการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว การแปรรูปและการตลาด และการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร ส่งผลให้ผลผลิตขาดคุณภาพ มีปริมาณน้อย และราคาตกต่ำ ๖) เกษตรกรส่วนใหญ่เข้าสู่วัยผู้สูงอายุ และขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ขาดทายาทเกษตรกร แรงงานภาคเกษตร และยุวเกษตรกร เนื่องจากผลตอบแทนต่ำ ๗) ขาดศูนย์ฝึกอบรมเทคโนโลยีการเกษตร เพื่อขยายผลองค์ความรู้จากปรากฏเกษตรกรไปยัง Smart Farmer และ Young Smart Farmer โดยเฉพาะการขยายผลแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเชื่อมโยงผู้ประกอบการที่มีแนวคิดเดียวกัน

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
	๘) ขาดโรงฆ่าและเนื้อแพะแกะ ที่ได้มาตรฐานฮาลาล ๙) บริษัทผู้ค้ารายใหญ่ด้านปศุสัตว์ผูกขาด การซื้อขายปศุสัตว์ (ไก่ และสุกร) ๑๐) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก และ ศพก. เครือข่าย ได้รับการจัดสรรงบประมาณที่ไม่เพียงพอ
โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threat)
๑) นโยบายของรัฐบาลที่สนับสนุนทั้งการผลิตและการตลาด เช่น วิสาหกิจชุมชน OTOP SME Startup Food Safety เกษตรอินทรีย์ ๒) นโยบายของรัฐบาลให้ความสำคัญกับ Food Safety/ Organic Zoning เกษตรแปลงใหญ่ Smart Farmer เศรษฐกิจพอเพียง มีความชัดเจนและขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง ๓) มีคู่มือ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) และระบบเกษตรพันธสัญญา ๔) New Mega Trends ทำให้ประชาชนนิยมบริโภคสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานและปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น กระแส Slow life เกิดกระแสการท่องเที่ยวเชิงเกษตร Home Stay/Farm Stay ทำให้เกิดผู้ประกอบการเกษตรผลิตสินค้าและบริการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ๕) มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น Smart Phone การเชื่อมโยงระบบอินเทอร์เน็ตเข้ากับทุกสิ่ง (IoT) ทำให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และสามารถทำการตลาดออนไลน์ ๖) ภาคเอกชน SME ระดับประเทศเข้ามาสนับสนุน เช่น SCG และการไฟฟ้าฝ่ายผลิต ๗) เป็นจังหวัดนำร่องในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติภายใต้ BCG Model (สินค้า ข้าว ไม้ ครั้งและจามจุรี) ๘) มีการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน โดยเน้นการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาผลิตพลังงาน เช่น ชังข้าวโพด มันสำปะหลัง เศษไม้ไผ่ ฟางข้าว แกลบ และขี้เลื่อย	๑) การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ Climate change ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานเกษตรไม่เป็นไปตามช่วงเวลาที่เหมาะสม ทำให้ผลผลิตลดลงและมีคุณภาพต่ำ ๒) ราคาผลผลิตทางการเกษตรมีความผันผวน เป็นไปตามกลไกตลาด ไม่สามารถควบคุมได้ ๓) ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูง จากราคาเชื้อเพลิงและพลังงานไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้น ๔) เกษตรกรไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง และบางรายทำกินในที่ดินที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ส่งผลให้ไม่สามารถเข้าถึงการพัฒนา สนับสนุน และแก้ไขปัญหา จากหน่วยงานภาครัฐ ๕) ผลงานวิจัยด้านการเกษตรบางส่วน ขาดการนำไปใช้ประโยชน์ และขยายผลสู่เกษตรกร ๖) สินค้าเกษตรบางชนิดมีคู่แข่งทั้งในและต่างประเทศจำนวนมาก และไม่มีช่องทางการตลาดที่แน่นอน ๗) นโยบาย ระเบียบภาครัฐบางอย่างไม่สอดคล้องกับบริบทของงานและพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น นโยบายการค้าเสรี นโยบายส่งเสริมการตลาดใช้สารเคมี การปรับเปลี่ยนการปลูกพืชตามนโยบาย Zoning ๘) ภัยธรรมชาติ เช่น ภัยแล้ง วาตภัย และอุทกภัย โรคระบาดสัตว์ และโรคแมลงศัตรูพืชระบาด ๙) สถานการณ์การแพร่ระบาดของ Covid-๑๙ ที่ส่งผลกระทบต่อผลผลิตและการตลาดของภาคเกษตรทั้งในและต่างประเทศ ภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ส่งผลกระทบต่อความต้องการสินค้าเกษตรลดลง เนื่องจากมีปริมาณการส่งออกลดลง

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threat)
๙) มีโอกาสในการเป็นศูนย์กลางขนส่งทางบกและจุดพักสินค้า Land Logistic Hub ๑๐) มีโอกาสในการสร้างพันธมิตรในกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียน AEC กลุ่มประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) และกลุ่มประเทศเอเชียใต้ (BIMSTEC) ๑๑) การแข่งขันสินค้าเกษตรในตลาดโลกรุนแรงมากขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรมีการปรับตัวในด้านพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework

ซึ่งจะวิเคราะห์ว่ามี จุดแข็ง จุดอ่อน อย่างไรในปัจจุบันทั้ง ๗ ประการ ประกอบด้วย

๑. กลยุทธ์ (Strategy)
๒. โครงสร้างขององค์กร (Structure)
๓. ระบบการปฏิบัติงาน (System)
๔. บุคลากร (Staff)
๕. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)
๖. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)
๗. ค่านิยมร่วม (Shared Values)

ตารางที่ ๕๕ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
๑. กลยุทธ์ (Strategy)	- จังหวัดมีแผนพัฒนาการเกษตรที่ชัดเจนครอบคลุมทุกด้าน - จังหวัดกำหนดกลยุทธ์ด้านการเกษตรชัดเจน	- การดำเนินงานพัฒนาสินค้าจากต้นทางถึงปลายทาง จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานจำนวนมาก
๒. โครงสร้างขององค์กร (Structure)	- โครงสร้างองค์กรด้านการเกษตรมีครบทุกด้าน - ภารกิจงานที่รับผิดชอบ มีความชัดเจนตามกฎหมาย	- มีหน่วยงานจำนวนมาก ทำให้มีความพร้อมในเวลาเดียวกันยาก - เกิดความล่าช้าในการแก้ไขปัญหาเนื่องจากมีขั้นตอนการบังคับบัญชาซับซ้อน
๓. ระบบการปฏิบัติงาน (System)	- มี อ.พ.ก. , SCP และ SCD ในการกำกับดูแล บริหารจัดการงานด้านการเกษตร - มีการรายงานผล และการสื่อสารที่รวดเร็วผ่านเทคโนโลยีที่สมัยใหม่	- มีงานนอกเหนือภารกิจหลัก ส่งผลให้ปฏิบัติงานไม่ได้เป็นไปตามแผน - มีระบบการติดตามงานที่ซ้ำซ้อนและไม่เป็นเอกภาพ

๗-SMcKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
๔. บุคลากร (Staff)	- บุคลากรของหน่วยงานมีความรู้ ความรับผิดชอบงานในหน้าที่ - บุคลากรมีความใกล้ชิดกับเกษตรกร รักเกษตรกรในพื้นที่	- มีการสับเปลี่ยนโยกย้ายบุคลากร จึงต้องมาเรียนรู้กระบวนการทำงานใหม่
๕. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)	- บุคลากรมีทักษะ เชี่ยวชาญ งานในหน้าที่รับผิดชอบ - บุคลากรได้รับการพัฒนา สมรรถนะตรงกับหน้าที่รับผิดชอบ	- บุคลากรระดับปฏิบัติงานบางส่วน ขาดการส่งเสริมการฝึกทักษะ และ พัฒนาองค์ความรู้
๖. รูปแบบการบริหาร จัดการ (Style)	- ให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วม ในการพัฒนางาน - จังหวัดให้ความสำคัญกับการ พัฒนางานทุกด้าน	- การสั่งการมีหลายขั้นตอน และ ล่าช้า
๗. ค่านิยมร่วม (Shared Values)	- ยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลางการ พัฒนา - มีวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาการเกษตร ร่วมกัน	- ขาดแรงกระตุ้นในการทำงาน ร่วมกัน

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

๑. ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political Factors) เช่น นโยบายของรัฐ ระบบการปกครองเสถียรภาพด้านการเมือง ความร่วมมือระหว่างประเทศ

๒. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors) เช่น การปรับอัตราภาษี อัตราดอกเบี้ย อัตราการจ้างงานภาวะทางเศรษฐกิจ

๓. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social cultural Factors) เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ค่านิยมการบริโภคอุปโภค

๔. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) เช่น เครื่องจักรกลทางการเกษตร เทคโนโลยีสารสนเทศ

๕. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Factors) เช่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ธรรมชาติ

๖. ปัจจัยด้านกฎหมาย (Law/Legal Factors) เช่น กฎหมายแรงงาน กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ระเบียบข้อบังคับด้านธุรกิจ

ตารางที่ ๕๖ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
ด้านการเมือง : P - นโยบายของรัฐบาลที่สนับสนุนทั้งการผลิตและการตลาด เช่น วิสาหกิจชุมชน OTOP SME Start up - นโยบายของรัฐให้ความสำคัญ กับ Food Safety Zoning เกษตรแปลงใหญ่ และ Smart Farmer	- นโยบายอุดหนุนราคาสินค้าเกษตร ส่งผลให้เกษตรกรบางส่วน ไม่ปรับแนวทางการผลิตให้เหมาะสมกับนโยบาย เช่น Zoning
ด้านเศรษฐกิจ : E - การปรับตัวราคาข้าวเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากพื้นที่ปลูกข้าวได้รับความเสียหาย เกิดภาวะฝนแล้ง และ ฝนทิ้งช่วง - การพักชำระหนี้ให้เกษตรกรรายย่อย เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรได้รับความเสียหาย เกิดภาวะฝนแล้งและฝนทิ้งช่วง	- ภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ส่งผลต่อปริมาณความต้องการสินค้าเกษตรบางชนิดของจังหวัดลดลง เช่น สับปะรด - สินค้าเกษตรที่มีคู่แข่งทั้งในและต่างประเทศเกิดภาวะการแข่งขันสูง ช่องทางการตลาดน้อย เช่น ยางพารา - ปัจจัยการผลิตทางการเกษตรมีราคาสูง ทำให้ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้น เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง และพลังงานไฟฟ้า
ด้านสังคม : S - New Mega Trends ทำให้ประชาชนนิยมบริโภคสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย เพิ่มมากขึ้น - กระแส Slow life เกิดกระแสการท่องเที่ยวเชิงเกษตร Home Stay/Farm Stay ทำให้เกิดผู้ประกอบการเกษตรผลิตสินค้าและบริการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร	- ค่านิยมการทำเกษตร ยังมีภาพลักษณ์ที่มีรายได้ต่ำ คนรุ่นใหม่จึงยังไม่สนใจปรับเปลี่ยนอาชีพ เพื่อทำเกษตรอย่างจริงจัง
ด้านเทคโนโลยี : T - มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น Smart Phone การเชื่อมโยงระบบอินเทอร์เน็ตเข้ากับทุกสิ่ง (IoT) ทำให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และสามารถทำการตลาดออนไลน์ - มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น Agri-map โดรน Smart Farm ทำให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคการเกษตร	- เกษตรกรส่วนใหญ่เข้าสู่วัยผู้สูงอายุ ใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรน้อย ทำให้เกิดผลผลิตไม่มากและมีคุณภาพต่ำ ส่งผลให้มีต้นทุนสูง และรายได้ต่ำ

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
ด้านสิ่งแวดล้อม : E - ความนิยมในการใช้พลังงานทดแทนมีเพิ่มมากขึ้น ทำให้สามารถนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาผลิตพลังงานทดแทนได้	- ภัยธรรมชาติ (ภัยแล้ง น้ำท่วม) และโรคแมลงศัตรูพืชระบาด ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรเสียหาย - การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ Climate change ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานเกษตร ไม่เป็นไปตามช่วงเวลาที่เหมาะสม ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพและปริมาณที่ลดลง
ด้านกฎหมาย : L - มีคู่มือ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) และระบบเกษตรพันธสัญญา	- นโยบาย ระเบียบภาครัฐบางอย่างไม่สอดคล้องกับบริบทของงานและพื้นที่ และไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น นโยบายการค้าเสรี นโยบายส่งเสริมการตลาดใช้สารเคมี การปรับเปลี่ยนการปลูกพืชตามนโยบาย Zoning

การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาเชิงรุก เชิงแก้ไข เชิงป้องกัน และเชิงรับ
ตารางที่ ๕๗ TOWS Matrix เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาเชิงรุก เชิงแก้ไข เชิงป้องกัน และเชิงรับ

	S จุดแข็ง (ภายใน)	W จุดอ่อน (ภายใน)
ปัจจัยภายใน	S๑ ที่ตั้งของจังหวัด อยู่กึ่งกลางของภาคเหนือ เป็นจุดยุทธศาสตร์ ที่สามารถพัฒนาเป็น ศูนย์กลางในการเชื่อมโยงเศรษฐกิจของกลุ่ม จังหวัดภาคเหนือตอนบนและตอนล่าง สามารถเชื่อมโยงระบบ Logistics และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร S๒ ภาคการผลิตด้านการเกษตรของจังหวัด มีอัตราการเติบโตที่สูงกว่าเมื่อเทียบกับ อัตราการเติบโตของระดับประเทศ และ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน S๓ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และ ราษฎร์ เกษตร ในจังหวัดลำปาง มีการบูรณาการ ประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาเกษตรกร และกลุ่มเกษตรกร ให้เป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer S๔ มีแหล่งน้ำต้นทุนและลักษณะภูมิประเทศ ที่เหมาะสม สำหรับการทำการเกษตรปลอดภัย/ เกษตรอินทรีย์ S๕ มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.) หลัก ระดับอำเภอ จำนวน ๑๓ อำเภอ และมีศูนย์ ศพก.เครือข่าย ในท้องที่ตำบล จำนวน ๒๐๗ ศูนย์ และ เชื่อมโยงประสานงานกับศูนย์ AIC จังหวัดลำปาง S๖ เกษตรกรได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ อย่างต่อเนื่อง เกิดการเรียนรู้ การปรับตัว ทักษะใหม่ ๆ นำไปสู่การวางแผนแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพ S๗ มีแหล่งเงินทุนการประกอบอาชีพ เกษตรกรรมหลากหลายช่องทางจากสถาบัน การเงินทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน S๘ มีโรงงานแปรรูปมันสำปะหลังขนาดใหญ่ และธุรกิจต่อเนื่องในจังหวัดลำปาง จึงมีความต้องการมันสำปะหลังจำนวนมาก และมีราคารับซื้อที่เหมาะสม	W๓ ระดับความชำนาญของการผลิต การเกษตรที่ต่ำกว่าระดับประเทศ เกษตรกร มีการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมมาปรับใช้ ในการทำการเกษตรน้อย ขาดทักษะ การเป็นผู้ประกอบการ การบริหารจัดการ สินค้าเกษตรเชิงธุรกิจ เกษตรกรส่วนใหญ่ ยังขาดความรู้ในด้านการทำการตลาด W๔ เกษตรกรส่วนใหญ่ยังทำเกษตรเชิงเดี่ยว และใช้สารเคมีเป็นจำนวนมาก W๕ เกษตรกรขาดความรู้ด้านเทคโนโลยี การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การบริหารจัดการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว การแปรรูปและการตลาด และการจัดตั้ง กลุ่มเกษตรกร ส่งผลให้ผลผลิตขาดคุณภาพ มีปริมาณน้อย และราคาตกต่ำ W๖ เกษตรกรส่วนใหญ่เข้าสู่วัยผู้สูงอายุ และขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ขาดทายาทเกษตรกร แรงงานภาคเกษตร และยุวเกษตรกร เนื่องจากผลตอบแทนต่ำ W๗ ขาดศูนย์ฝึกอบรม เทคโนโลยีการเกษตร เพื่อขยายผลองค์ความรู้จากราษฎร์ เกษตร ไปยัง Smart Farmer และ Young Smart Farmer โดยเฉพาะการขยายผลแนวคิดปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเชื่อมโยง ผู้ประกอบการที่มีแนวคิดเดียวกัน
ปัจจัยภายนอก		

O โอกาส(ภายนอก)	SO	WO
O๑ นโยบายของรัฐบาลที่สนับสนุน ทั้งการผลิตและการตลาด เช่น วิสาหกิจชุมชน OTOP SME Startup Food Safety/เกษตรอินทรีย์ O๒ นโยบายของรัฐให้ความสำคัญกับ Food Safety/Organic Zoning เกษตรแปลงใหญ่ Smart Farmer เศรษฐกิจพอเพียง มีความชัดเจนและขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง O๓ มีคู่มือ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) และระบบเกษตรพันธสัญญา O๔ New Mega Trends ทำให้ประชาชนนิยมบริโภคสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานและปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น กระแส Slow life เกิดกระแสการท่องเที่ยวเชิงเกษตร Home Stay/Farm Stay ทำให้เกิดผู้ประกอบการเกษตรผลิตสินค้าและบริการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร O๕ มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น Smart Phone การเชื่อมโยงระบบอินเทอร์เน็ตเข้ากับทุกสิ่ง (IoT) ทำให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และสามารถทำการตลาดออนไลน์เรียนรู้ และสามารถทำการตลาดออนไลน์ O๖ ภาคเอกชน SME ระดับประเทศ เข้ามาสนับสนุน เช่น SCG และการไฟฟ้าฝ่ายผลิต O๗ เป็นจังหวัดนำร่องในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่	<u>ประเด็นการพัฒนาเชิงรุก</u> S๑S๒O๔O๙O๑๐ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานปลอดภัยของผู้บริโภคและการท่องเที่ยวเชิงเกษตร Home Stay Farm Stay ทำให้เกิดผู้ประกอบการเกษตรผลิตสินค้าและบริการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และเป็นศูนย์กลางขนส่งทางบกและจุดพักสินค้า Land Logistic Hub S๓S๕S๖O๕O๑๑ ส่งเสริมพัฒนาเครือข่ายภาคเกษตร/เกษตรกร/ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ (Smart Farmer/Young Smart Farmer) ให้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย S๔S๘O๑O๒ ส่งเสริมการทำเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ ในพื้นที่ที่เหมาะสมและมีศักยภาพตลอดจนพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกร S๗S๙O๖O๗O๘ สนับสนุนแหล่งเงินทุนในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูป/การนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาเพิ่มมูลค่าเป็นเกษตรมูลค่าสูงภายใต้แนวทาง BCG Model	<u>ประเด็นการพัฒนาเชิงแก้ไข</u> W๓W๕W๖W๗O๓O๕ ส่งเสริมและพัฒนาทักษะองค์ความรู้/เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการวางแผนการผลิต การบริหารจัดการด้านการตลาด การบริหารจัดการสินค้าเกษตรเชิงธุรกิจให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร W๔O๑O๒O๔ ส่งเสริมสนับสนุนการทำเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ เพื่อลดการใช้สารเคมีทางการเกษตรและพัฒนาต่อยอดสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและปลอดภัยมากขึ้น

การปฏิบัติภายใต้ BCG Model (สินค้า ข้าว ไข่ ครั่งและจามจุรี) 0๘ มีการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน โดยเน้นการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาผลิตพลังงาน เช่น ชังข้าวโพด มันสำปะหลัง เศษไม้ไผ่ ฟางข้าว แกลบ และขี้เลื่อย 0๙ มีโอกาสในการเป็นศูนย์กลางขนส่งทางบกและจุดพักสินค้า Land Logistic Hub 0๑๐ มีโอกาสในการสร้างพันธมิตรในกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียน AEC กลุ่มประเทศอนุภูมิภาค ลุ่มแม่น้ำโขง(GMS) และกลุ่มประเทศเอเชียใต้ (BIMSTEC)		
T <u>ภัยคุกคาม (ภายนอก)</u> T๑ การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ Climate Change ที่ส่งผลกระทบต่อการทำเกษตรไม่เป็นไปตามช่วงเวลาที่เหมาะสม ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพและปริมาณที่ลดลง T๓ ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูงจากราคาเชื้อเพลิงและพลังงานไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้น T๕ ผลงานวิจัยด้านการเกษตรบางส่วน ขาดการนำไปใช้ประโยชน์ และขยายผลสู่เกษตรกร T๗ นโยบาย ระเบียบภาครัฐ บางอย่างไม่สอดคล้องกับบริบทของงานและพื้นที่และไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น นโยบายการค้าเสรี นโยบายส่งเสริมการลดการใช้สารเคมี	ST ประเด็นการพัฒนาเชิงป้องกัน S๑S๓S๔S๕T๕T๗ บริหารจัดการพื้นที่และการผลิตในพื้นที่ที่มีศักยภาพและเหมาะสม โดยใช้องค์ความรู้/งานวิจัยจากสถาบันการศึกษา/ภาครัฐ/เอกชน/เครือข่ายภาคเกษตร/เกษตรกรรุ่นใหม่/กลุ่มเกษตรกร/ศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรต่างๆ เพื่อให้ผลงานวิจัยได้นำสู่การปฏิบัติและขยายผลสู่เกษตรกรในพื้นที่อย่างแท้จริง S๖S๗T๑T๓T๘ พัฒนาทักษะองค์ความรู้ Knowhow/นวัตกรรมสมัยใหม่พร้อมทั้งสนับสนุนแหล่งเงินทุนให้กับเกษตรกร เพื่อใช้วางแผนบริหารจัดการผลผลิตให้มีคุณภาพ	WT ประเด็นการพัฒนาเชิงรับ W๓W๕W๖T๓T๘ ส่งเสริมพัฒนาองค์ความรู้/ทักษะความชำนาญให้กับเกษตรกร/ผู้ประกอบการด้วยเทคโนโลยี/นวัตกรรมสมัยใหม่ เพื่อลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ รวมถึงส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น W๗T๕ ส่งเสริมและพัฒนางานวิจัยด้านการเกษตรให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติและขยายผลสู่เกษตรกรในพื้นที่ โดยอาศัยความร่วมมือบูรณาการร่วมกับเกษตรกรรุ่นใหม่ Smart Farmer/Young Smart Farmer)/ผู้ประกอบการ เพื่อพัฒนาภาคเกษตรให้เชื่อมโยงทั้งระบบ

การปรับเปลี่ยนการปลูกพืช ตามนโยบาย Zoning T๘ ภัยธรรมชาติ เช่น ภัยแล้ง วาตภัย และอุทกภัย โรคระบาด สัตว์ และโรคแมลงศัตรูพืช ระบาด		W๔T๓T๗ ส่งเสริมการทำเกษตรแบบ ผสมผสาน โดยการจัดการที่ดิน Zoning by Ari-Map ลดการใช้ สารเคมีทางการเกษตร เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม เพื่อลดต้นทุน การผลิตทางการเกษตร

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๑. เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

“ลุ่มน้ำเมืองเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ ยกระดับรายได้เกษตรกร ทรัพยากรยั่งยืน”

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- ๒.๑ อัตราการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจการเกษตรของจังหวัดลุ่มน้ำเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓ ต่อปี
- ๒.๒ รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี
- ๒.๓ สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดได้รับการพัฒนาแบบครบวงจรภายใต้ BCG Model (ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง) และได้รับการพัฒนาต่อยอด สร้างคุณค่าเป็นเกษตรมูลค่าสูง จำนวน ๑๐ ผลิตภัณฑ์
- ๒.๔ เพิ่มพื้นที่บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑.๔ ต่อปี

๓. ประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรด้วยเกษตรสมัยใหม่ โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมสมัยมาประยุกต์ใช้

เป้าหมาย

- ๑) เพื่อเพิ่มรายได้ในการประกอบอาชีพให้ครัวเรือนเกษตรกร โดยการยกระดับการผลิตด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมสมัย
- ๒) เพื่อให้เกษตรกรมีความมั่นคงสามารถพัฒนาอาชีพเกษตรกร และสร้างรายได้ในการประกอบอาชีพ
- ๓) เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรมืออาชีพ
- ๔) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานแบบบูรณาการทั้งด้านบุคลากรและกระบวนการทำงานให้เกิดความต่อเนื่องมีธรรมาภิบาล โปร่งใสและตรวจสอบได้

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- ๑) รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น (Net Cash Family Income) (ร้อยละ)
- ๒) จำนวนสถาบันเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนา/ถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมสมัย (สหกรณ์/กลุ่ม)
- ๓) จำนวนเกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer/Young Smart Farmer) อาสาสมัครเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนา/ถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมสมัย (ราย)
- ๔) ฐานข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลุ่มน้ำได้ปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน (ระบบ)
- ๕) จำนวนโครงการที่มีการบูรณาการการทำงานร่วมกัน (โครงการ)

- แนวทางการพัฒนา**
- ๑) เสริมสร้างความภาคภูมิใจ และความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกร
  - ๒) พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ
  - ๓) สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
  - ๔) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่ Smart Farmer/Young Smart Farmer/ Smart Group/อาสาสมัครเกษตร
  - ๕) ส่งเสริม สนับสนุน เกษตรสมัยใหม่ โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมสมัย ด้านการเกษตร ในทุกกลุ่มช่วงวัย
  - ๖) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งทุน
  - ๗) พัฒนาบุคลากรการเกษตรภาครัฐ และกระบวนการทำงานในลักษณะบูรณาการ
  - ๘) พัฒนาข้อมูลการเกษตรขนาดใหญ่ (Big Data) และระบบเตือนภัย การติดตามเฝ้าระวัง เพื่อลดความเสี่ยงด้านการผลิตสินค้าเกษตร
  - ๙) สนับสนุนเครื่องมือ/อุปกรณ์ เทคโนโลยีในการพัฒนาระบบการทำงาน ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ
  - ๑๐) สนับสนุนและส่งเสริมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตรหลักและเครือข่ายทุกแห่ง

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและยกระดับสินค้าเกษตร โดยเน้นการขับเคลื่อนภายใต้ BCG Model ตลอดโซ่การผลิต

- เป้าหมาย**
- ๑) การผลิตสินค้าเกษตรโดยใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
  - ๒) ยกระดับผลผลิตและการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืน
- ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย**
- ๑) อัตราการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจการเกษตรของจังหวัดลำปางเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓ ต่อปี
  - ๒) สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดได้รับการพัฒนาแบบครบวงจรภายใต้ BCG Model (ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง) และได้รับการพัฒนาต่อยอด สร้างคุณค่าเป็นเกษตรมูลค่าสูง จำนวน ๑๐ ผลิตภัณฑ์
- แนวทางการพัฒนา**
- ๑) ส่งเสริมการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยใช้ทรัพยากรที่โดดเด่นในพื้นที่ สร้างความเข้มแข็งในชุมชน
  - ๒) บริหารจัดการการผลิต การตลาดสินค้าเกษตรแบบเบ็ดเสร็จในระดับพื้นที่ โดยใช้แนวทางตลาดนำการผลิต และการแสวงหาตลาดส่งออกใหม่และตลาดในประเทศ เพื่อลดปัญหาผลผลิตล้นตลาด
  - ๓) ส่งเสริมการผลิตการเกษตรในพื้นที่การเกษตรที่เหมาะสม รวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและระบบโครงสร้างพื้นฐาน
  - ๔) ส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์จากผลผลิตทางการเกษตรอย่างคุ้มค่า เน้นการนำผลผลิตทั้งหมดมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
  - ๕) ส่งเสริมการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่การผลิต เพื่อเชื่อมโยงตั้งแต่การผลิตการแปรรูป และการตลาด อย่างครบวงจร

- ๖) ส่งเสริมการแปรรูปสินค้า โดยสร้าง Value Added ให้กับสินค้าเกษตร
ทางเลือกเกษตรมูลค่าสูง
- ๗) การยกระดับ Farmer Market เป็นศูนย์กระจาย/การตลาดเชิงรุกนำการผลิต
- ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรกรรมยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**
- เป้าหมาย**
- ๑) เพื่อเพิ่มพื้นที่การทำเกษตรกรรมยั่งยืน
  - ๒) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้รับการรับรองมาตรฐาน
  - ๓) เกษตรกรมีความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งพาตนเองเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางอาหาร
- ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย**
- ๑) จำนวนแปลงฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน (แปลง/ฟาร์ม/กลุ่ม)
  - ๒) เกษตรกรได้รับความรู้ด้านเกษตรกรรมยั่งยืน (ราย)
- แนวทางการพัฒนา**
- ๑) ขยายผลการทำการเกษตรและองค์ความรู้ปราชญ์เกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  - ๒) ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน โดยเน้นการพึ่งพาตนเองเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางอาหาร
  - ๓) ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน/เกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม
  - ๔) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด
  - ๕) ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตรแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
  - ๖) ส่งเสริมความเข้าใจของผู้บริโภคต่อมาตรฐานเกษตรอินทรีย์/เกษตรปลอดภัย ตลอดจนสนับสนุนมาตรฐานเกษตรปลอดภัย/สินค้าเกษตร เพื่อสุขภาพผู้บริโภค
  - ๗) สนับสนุนกระบวนการผลิต การแปรรูป การตลาดสินค้าเกษตรไปสู่คุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย/PGS/เกษตรอินทรีย์/IFOAM
- ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน**
- เป้าหมาย**
- เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืนทั้งในแง่ของการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์
- ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย**
- ๑) จำนวนแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (บ่อ)
  - ๒) จำนวนพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น (ไร่)
  - ๓) จำนวนอาคารชลประทานที่ได้รับการซ่อมแซมบำรุงรักษาและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ (แห่ง)
  - ๔) จำนวนพื้นที่ที่เกษตรกรได้รับจัดสรรที่ดินทำกิน (ไร่)
- แนวทางการพัฒนา**
- ๑) ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร
  - ๒) ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
  - ๓) บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
  - ๔) ส่งเสริมเกษตรคุณภาพในพื้นที่ที่มีศักยภาพ

๔. แผนที่แสดงความสอดคล้องของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลำปาง (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ กับแผน ๓ ระดับ

แผนระดับ ๑	ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เป้าหมาย ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ประเด็น การเกษตรสร้างมูลค่า ประเด็นย่อย เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ

แผนระดับ ๒ (ให้กรอกเฉพาะแผนที่สอดคล้อง แต่อย่างน้อยต้องระบุความสอดคล้องกับแผนแม่บทฯ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร ● เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น ● แผนย่อยของแผนแม่บทฯ เกษตรปลอดภัย - เป้าหมายแผนย่อย - สินค้าเกษตรปลอดภัย มีมูลค่าเพิ่มขึ้น - แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชนท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน	แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ● เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป เรื่องความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม ประเด็นการยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตในระดับบุคคล	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ● หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง - เป้าหมายการพัฒนา มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น - แนวทางการพัฒนา การยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร	นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ● นโยบายความมั่นคงแห่งชาติที่..... ● แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ รองรับนโยบายที่.....

แผนระดับ ๓ (ให้กรอกเฉพาะแผนที่สอดคล้อง แต่อย่างน้อยต้องระบุความสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด แผนกระทรวง ๕ ปี และ แผน BCG)	แผนพัฒนาจังหวัดลำปาง “ลำปางเมืองแห่งการเรียนรู้ เชื่อมโยง สร้างสรรค์ น่าอยู่ ยั่งยืน”	แผนพัฒนาภาคเหนือ มุ่งสู่การพัฒนาเป็น “ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ” ตามแนวคิด เศรษฐกิจสร้างสรรค์ สานสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ สุขภาวะดี วิถีชีวิตยั่งยืน	แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) “เกษตรกรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี” ยกระดับคุณภาพสินค้าหลักของจังหวัดลำปางให้ได้ การรับรองมาตรฐาน	แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG “เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพ และยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลายทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม” การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน	แผน..... ของ..... (ชื่อหน่วยงาน).... .... (โปรดอธิบายว่ามีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกันอย่างไร)

สาระสำคัญแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด “ลำปางเมืองเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ ยกระดับรายได้เกษตรกร ทรัพยากรยั่งยืน”	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย - อัตราการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจการเกษตรของจังหวัดลำปางเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓ ต่อปี - รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี - สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดได้รับการพัฒนาแบบครบวงจรภายใต้ BCG Model (ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง) และได้รับการพัฒนาต่อยอดสร้างคุณค่าเป็นเกษตรมูลค่าสูง จำนวน ๑๐ ผลิตภัณฑ์ - เพิ่มพื้นที่บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓ ต่อปี

ประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	<u>ประเด็นการพัฒนาที่ ๑</u> สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรด้วยเกษตรสมัยใหม่โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมสมัยมาประยุกต์ใช้	<u>ประเด็นการพัฒนาที่ ๒</u> เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและยกระดับสินค้าเกษตรโดยเน้นการขับเคลื่อนภายใต้ BCG Model ตลอดโซ่การผลิต	<u>ประเด็นการพัฒนาที่ ๓</u> ส่งเสริมและพัฒนาการทำเกษตรกรรมยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	<u>ประเด็นการพัฒนาที่ ๔</u> การบริหารจัดการทรัพยากรเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
โครงการสำคัญ	๑.เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผลผลิตโคเนื้อพันธุ์ดีสู่สินค้าปศุสัตว์ปลอดภัยด้วยเทคโนโลยีผสมเทียม ๒.ส่งเสริมพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแพะแกะเนื้อจังหวัดลำปาง ๓.การป้องกันกำจัดมอดเจาะผลกาแฟแบบผสมผสาน เพื่อส่งเสริมการผลิตกาแฟอาราบิก้าคุณภาพตามมาตรฐาน GAP ไปสู่การพัฒนากาแฟในระบบอินทรีย์	๑.แปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มข้าวเหนียวปลอดภัยคุณภาพดีจังหวัดลำปาง ๒.การพัฒนาและต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับไม้สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น และแปรรูปไม้แบบครบวงจร ๓.สร้างมูลค่าเพิ่มผลไม้จากการเคลือบสารสกัดจากครั่ง ๔.ส่งเสริมและพัฒนายกระดับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร อำเภอวังเหนือ ๕.ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตแมลงเศรษฐกิจจังหวัดลำปาง	๑.ส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยเพื่อต่อยอดสู่เชิงพาณิชย์ ๒.ยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรจังหวัดลำปาง ๓.ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐานแบบครบวงจรจังหวัดลำปาง (ลำไย) ๔.ยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (ส้มเกลี้ยง) ๕.พัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยให้ได้มาตรฐานแบบครบวงจร (ส้มโอ)	๑.พัฒนาระบบนิเวศการเกษตรเพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเกษตรกรและภาคเกษตรทั้งระบบ

			๖.ยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (สับปะรด) ๗.พัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยให้ได้มาตรฐานแบบครบวงจร (การเพาะเห็ด) ๘.โครงการแห่นางพ้ามหัศจรรย์ช่วยลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร	

๕. สรุปลงโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๖๖-พ.ศ. ๒๕๗๐)
จังหวัดลำปาง

ตารางที่ ๕๘ เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด : ลำปาง

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					รวม ๕ ปี
		พ.ศ.๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	
ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับ เกษตรกรและสถาบัน เกษตรกร ด้วยเกษตร สมัยใหม่ โดยนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมร่วมสมัยมา ประยุกต์ใช้	๑.รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น (Net Cash Family Income) (ร้อยละ)	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๕๐
	๒.จำนวนสถาบันเกษตรกร ที่ได้รับ การพัฒนา/ถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรม ร่วมสมัย (สหกรณ์/กลุ่ม) หมายเหตุ : เป็นการพัฒนากลุ่มเดิมทุกปี	๑๔๕	๑๔๔	๑๔๔	๑๔๔	๑๔๔	๑๔๔
	๓. จำนวนเกษตรกรมีอาชีพ (Smart Farmer/Young Smart Farmer)อาสาสมัคร เกษตรกรที่ได้รับการพัฒนา/ถ่ายทอดเทคโนโลยีและ นวัตกรรมร่วมสมัย (ราย)						๑,๘๕๐
	- YSF	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๒๐๐
	- พี่ช	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑,๐๐๐
	- ปศุสัตว์	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๒๐๐
- ยางพารา	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๑๕๐	
๔.ฐานข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของ จังหวัดลำปาง ได้ปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน (ระบบ)	๑	๑	๑	๑	๑	๕	
๕.จำนวนโครงการที่มีการบูรณาการการทำงาน ร่วมกัน (โครงการ)	๒	๒	๒	๒	๒	๑๐	

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ.๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ เพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันและ ยกระดับสินค้าเกษตร โดยเน้นการขับเคลื่อน ภายใต้ BCG Model ตลอดโซ่การผลิต	๑.อัตราการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจ การเกษตรของจังหวัดลำปางเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ	๓	๓	๓	๓	๓	๑๕
	๒.สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดได้รับการ พัฒนาแบบครบวงจรภายใต้ BCG Model (ต้นทาง กลางทางปลายทาง ตลอดโซ่การผลิต)	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๕๐
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาการ ทำเกษตรกรรมยั่งยืน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	๑.จำนวนแปลง/ฟาร์มที่ได้รับรองมาตรฐาน (แปลง/ฟาร์ม/กลุ่ม) <u>มาตรฐาน GAP</u>						๑,๕๓๘
	- ข้าว (กลุ่ม)						
	- GAP ข้าวทั่วไป (แปลง)	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕	๓๐	๓๐ แปลง (สะสม)
	- GAP Seed (กลุ่ม)	๑๔	๑๔	๑๔	๑๔	๑๔	๑๔ กลุ่ม (กลุ่มเดิม)
	- พืชอาหาร (GAP) (แปลง)	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑,๐๐๐
	- ปศุสัตว์ (GAP) (ฟาร์ม)	๕	๕	๕	๕	๕	๒๕
	- ประมง (SL) (ฟาร์ม)	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	๓๕๐
	<u>มาตรฐานเกษตรอินทรีย์</u>						
- PGS (พัฒนาที่ดิน/กลุ่ม)	๓	๓	๓	๓	๓	๑๕	
- ตรวจรับรองแหล่งพืชอินทรีย์ (ราย)	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๑๒๕	
- เตรียมเข้าสู่ปศุสัตว์อินทรีย์ (ราย)	๔	๔	๔	๔	๔	๔ (รายเดิม)	
๒.เกษตรกรได้รับความรู้ด้านเกษตรกรรมยั่งยืน (ราย)	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การบริหารจัดการ ทรัพยากรการเกษตร และสิ่งแวดล้อมอย่าง สมดุลและยั่งยืน	๑. จำนวนแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (บ่อ)	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑,๐๐๐
	๒. จำนวนพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น (ไร่)	๑,๐๐๐	๔,๐๐๐	๔,๐๐๐	๔,๐๐๐	๔,๐๐๐	๑๗,๐๐๐
	๓. จำนวนอาคารชลประทานที่ได้รับการซ่อมแซม บำรุงรักษาและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ (แห่ง)	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๕๐๐
	๔. จำนวนพื้นที่ที่เกษตรกรได้รับจัดสรรที่ดิน ทำกิน (ไร่)	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๒,๕๐๐

ตารางที่ ๕๙ สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) จังหวัดลำปาง

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรด้วยเกษตรสมัยใหม่ โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมสมัยมาประยุกต์ใช้								
งบปกติ								
๑.โครงการส่งเสริมการบริโภคและการใช้ วัตถุดิบสินค้า Q	๒	สนง.เกษตร และสหกรณ์ จ.ลำปาง	๐.๐๔๘๕	๐.๐๔๘๕	๐.๐๔๘๕	๐.๐๔๘๕	๐.๐๔๘๕	๐.๒๔๒๕
๒.โครงการส่งเสริมการอารักขาพืช เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๐๙๓๗๕	๐.๐๙๓๗๕	๐.๐๙๓๗๕	๐.๐๙๓๗๕	๐.๐๙๓๗๕	๐.๔๖๘๗๕
๓.โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๘๒๑๖	๐.๘๒๑๖	๐.๘๒๑๖	๐.๘๒๑๖	๐.๘๒๑๖	๔.๑๐๘
๔.โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร ตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๔๐๗๕	๐.๔๐๗๕	๐.๔๐๗๕	๐.๔๐๗๕	๐.๔๐๗๕	๒.๐๓๗๕
๕.โครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียน เกษตรกร	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๐๒๖๔	๐.๐๒๖๔	๐.๐๒๖๔	๐.๐๒๖๔	๐.๐๒๖๔	๐.๑๓๒
๖.โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๒๑๔๖๕	๐.๒๑๔๖๕	๐.๒๑๔๖๕	๐.๒๑๔๖๕	๐.๒๑๔๖๕	๑.๐๗๓๒๕
๗.โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิต ด้านการเกษตร (กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร, กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร,กลุ่มยุวเกษตรกร)	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๑๑๙	๐.๑๑๙	๐.๑๑๙	๐.๑๑๙	๐.๑๑๙	๐.๕๙๕

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๘.โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๑.๐๓๖๙	๑.๐๓๖๙	๑.๐๓๖๙	๑.๐๓๖๙	๑.๐๓๖๙	๕.๑๘๔๕
๙.โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๑๗๕๕	๐.๑๗๕๕	๐.๑๗๕๕	๐.๑๗๕๕	๐.๑๗๕๕	๐.๘๗๗๕
๑๐.ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	๒	สนง.ประมง จ.ลำปาง	๐.๐๘๒	๐.๐๘๒	๐.๐๘๒	๐.๐๘๒	๐.๐๘๒	๐.๔๑
๑๑.ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒	สนง.ประมง จ.ลำปาง	๐.๑๒๘	๐.๑๒๘	๐.๑๒๘	๐.๑๒๘	๐.๑๒๘	๐.๖๔
๑๒.พัฒนาเกษตรกรอินทรีย์	๒	สนง.ประมง จ.ลำปาง	๐.๐๑๐	๐.๐๑๐	๐.๐๑๐	๐.๐๑๐	๐.๐๑๐	๐.๕๐
๑๓.ส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ด้านการประมง	๒	สนง.ประมง จ.ลำปาง	๐.๒๗๕	๐.๒๗๕	๐.๒๗๕	๐.๒๗๕	๐.๒๗๕	๑.๓๗๕
๑๔.พัฒนาศักยภาพสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้เข้าสู่ระบบการผลิตเกษตรแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่า	๒	สนง.สหกรณ์ จ.ลำปาง	๐.๑๘๐๓	๐.๑๘๐๓	๐.๑๘๐๓	๐.๑๘๐๓	๐.๑๘๐๓	๐.๙๐๑๕
๑๕.โครงการพัฒนาผู้แทนเกษตรกร	๒	ส.ป.ก.ลำปาง	๐.๐๓๕	๐.๐๓๕	๐.๐๓๕	๐.๐๓๕	๐.๐๓๕	๐.๑๗๕
๑๖.โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องในเขตปฏิรูปที่ดิน (Smart Farmer)	๒	ส.ป.ก.ลำปาง	๐.๒	๐.๒	๐.๒	๐.๒	๐.๒	๑.๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๑๗.โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร เศรษฐกิจ (พืชสมุนไพรแมลงเศรษฐกิจ และไม่มีค่า)	๒	ส.ป.ก.ลำปาง	๐.๑๓	๐.๑๓	๐.๑๓	๐.๑๓	๐.๑๓	๐.๖๕
๑๘.โครงการอบรมหมอดินอาสา	๒	สถานีพัฒนา ที่ดินลำปาง	๐.๓๓๗๐	๐.๓๓๗๐	๐.๓๓๗๐	๐.๓๓๗๐	๐.๓๓๗๐	๑.๖๘๕๐
๑๙.โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	๒	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ ข้าวลำปาง	๐.๕	๐.๕	-	-	-	๑.๐
๒๐.โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการ ผลิตสินค้าเกษตร	๒	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ ข้าวลำปาง	๐.๐๑	๐.๐๑	๐.๐๑	๐.๐๑	๐.๐๑	๐.๐๕
๒๑.โครงการพัฒนาระบบข้อมูลข้าวอัจฉริยะ	๒	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ ข้าวลำปาง	๐.๐๑๕	๐.๐๑๕	๐.๐๑๕	๐.๐๑๕	๐.๐๑๕	๐.๐๗๕
๒๒.โครงการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว	๒	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ ข้าวลำปาง	๖๗.๓	๖๗.๓	๖๗.๓	๖๗.๓	๖๗.๓	๓๓๖.๕
๒๓.โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพื่อ รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและ การป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและภัยธรรมชาติ	๒	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ ข้าวลำปาง	๐.๐๒๕	๐.๐๒๕	๐.๐๒๕	๐.๐๒๕	๐.๐๒๕	๐.๑๒๕
๒๔.โครงการเสริมสร้างศักยภาพการผลิต เมล็ดพันธุ์ข้าวของศูนย์ข้าวชุมชน	๒	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ ข้าวลำปาง	๐.๔๕	๐.๔๕	๐.๔๕	๐.๔๕	๐.๔๕	๒.๒๕

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๒๕.โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	๒	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง	๐.๐๑๕	๐.๐๑๕	๐.๐๑๕	๐.๐๑๕	๐.๐๑๕	๐.๐๗๕
๒๖.โครงการเสริมสร้างการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อการจัดการเศรษฐกิจระดับครัวเรือน	๒	สนง.ตรวจบัญชีสหกรณ์ลำปาง	๐.๐๘	๐.๐๘	๐.๐๘	๐.๐๘	๐.๐๘	๐.๕๐
๒๗.โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรระบบแปลงใหญ่	๒	สนง.ตรวจบัญชีสหกรณ์ลำปาง	๐.๑๙	๐.๑๙	๐.๑๙	๐.๑๙	๐.๑๙	๐.๙๕
๒๘.โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตร เพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)	๒	สนง.ตรวจบัญชีสหกรณ์ลำปาง	๐.๐๕	๐.๐๕	๐.๐๕	๐.๐๕	๐.๐๕	๐.๒๕
๒๙.โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่ปศุสัตว์/Young Smart Farmer/อาสาปศุสัตว์	๒	สนง.ปศุสัตว์ จ.ลำปาง	๐.๐๓๒	๐.๐๓๒	๐.๐๓๒	๐.๐๓๒	๐.๐๓๒	๐.๑๖
๓๐.โครงการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์สัตว์	๒	สนง.ปศุสัตว์ จ.ลำปาง	๐.๐๙๖๖	๐.๐๙๖๖	๐.๐๙๖๖	๐.๐๙๖๖	๐.๐๙๖๖	๐.๔๘๓
๓๑.โครงการ พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒	สนง.ปศุสัตว์ จ.ลำปาง	๐.๑๑๓๓	๐.๑๑๓๓	๐.๑๑๓๓	๐.๑๑๓๓	๐.๑๑๓๓	๐.๕๖๖๕
๓๒.โครงการตรวจสอบรับรองคุณภาพสินค้าปศุสัตว์	๒	สนง.ปศุสัตว์ จ.ลำปาง	๐.๑๗๖๓	๐.๑๗๖๓	๐.๑๗๖๓	๐.๑๗๖๓	๐.๑๗๖๓	๐.๘๘๑๕
รวม			๗๓.๓๗๔๓	๗๓.๓๗๔๓	๗๒.๘๗๔๓	๗๒.๘๗๔๓	๗๒.๘๗๔๓	๓๖๕.๓๗๑๕

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
งบพัฒนาจังหวัด								
๑. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผลผลิต โคเนื้อพันธุ์ดีสู่สินค้าปศุสัตว์ปลอดภัย ด้วยเทคโนโลยีผสมเทียม	๑	สนง.ปศุสัตว์ จ.ลำปาง	-	๑.๓๖๖๓	-	-	-	๑.๓๖๖๓
๒.โครงการส่งเสริมพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตแพะแกะเนื้อจังหวัดลำปาง	๑	สนง.ปศุสัตว์ จ.ลำปาง	-	๑.๒๓๘๓	-	-	-	๑.๒๓๘๓
๓. การป้องกันกำจัดมอดเจาะผลกาแพแบบ ผสมผสาน เพื่อส่งเสริมการผลิตกาแพอะราบิก คุณภาพตามมาตรฐาน GAP ไปสู่การพัฒนา กาแพในระบบอินทรีย์	๑	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	-	-	๑.๒๒๓๘๔	-	-	๑.๒๒๓๘๔
รวม			๐	๒.๖๐๔๖	๑.๒๒๓๘๔	๐	๐	๓.๘๒๘๔๔

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและยกระดับสินค้าเกษตรโดยเน้นการขับเคลื่อนภายใต้ BCG Model ตลอดโซ่การผลิต								
งบปกติ								
๑.โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไม้และหวายเพื่อความยั่งยืน	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๑๔๕	๐.๑๔๕	๐.๑๔๕	๐.๑๔๕	๐.๑๔๕	๐.๗๒๕
๒.โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแมลงเศรษฐกิจ	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๐๑๙	๐.๐๑๙	๐.๐๑๙	๐.๐๑๙	๐.๐๑๙	๐.๐๙๕
๓.พัฒนาคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตรของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรสู่มาตรฐาน GAP	๒	สนง.สหกรณ์ จ.ลำปาง	๐.๐๖๔๕	๐.๐๖๔๕	๐.๐๖๔๕	๐.๐๖๔๕	๐.๐๖๔๕	๐.๓๒๒๕
๔.โครงการพัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน	๒	ส.ป.ก.ลำปาง	๐.๘๐	๐.๘๐	๐.๘๐	๐.๘๐	๐.๘๐	๔
๕.โครงการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	๒	ส.ป.ก.ลำปาง	๐.๒	๐.๒	๐.๒	๐.๒	๐.๒	๑
รวม			๑.๒๒๘๕	๑.๒๒๘๕	๑.๒๒๘๕	๑.๒๒๘๕	๑.๒๒๘๕	๖.๑๔๒๕

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
งบพัฒนาจังหวัด								
๑. แปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มข้าวเหนียว ปลอดภัยคุณภาพดี จังหวัดลำปาง	๑	สนง.เกษตรและ สหกรณ์ จ.ลำปาง	-	๑.๓	-	-	-	๑.๓
๒. การพัฒนาและต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้กับไม้สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น และแปรรูปไม้แบบครบวงจร	๑	สนง.เกษตรและ สหกรณ์ จ.ลำปาง	-	๑.๒	-	-	-	๑.๒
๓. สร้างมูลค่าเพิ่มผลไม้จากการเคลือบสาร สกัดจากครั่ง	๑	สนง.เกษตรและ สหกรณ์ จ.ลำปาง	-	๑.๐	-	-	-	๑.๐
๔. ส่งเสริมและพัฒนายกระดับแหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตรอำเภอวังเหนือ	๑	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	-	๑.๓๕๕๔	๑.๓๕๕๔	๑.๓๕๕๔	๑.๓๕๕๔	๕.๔๒๑๖
๕. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตแมลง เศรษฐกิจจังหวัดลำปาง	๑	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	-	๐.๓๙๕๒	๐.๓๙๕๒	๐.๓๙๕๒	๐.๓๙๕๒	๐.๓๙๕๒
รวม			-	๕.๒๕๐๖	๑.๗๕๐๖	๑.๗๕๐๖	๑.๗๕๐๖	๑๐.๕๐๒๔

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาการทำเกษตรกรรมยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง								
งปมกต								
๑.โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	๒	สนง.เกษตรและ สหกรณ์จ.ลำปาง	๐.๑๔๐๖	๐.๑๔๐๖	๐.๑๔๐๖	๐.๑๔๐๖	๐.๑๔๐๖	๐.๗๐๓
๒.โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๒	สนง.เกษตรและ สหกรณ์จ.ลำปาง	๐.๐๑๐	๐.๐๑๐	๐.๐๑๐	๐.๐๑๐	๐.๐๑๐	๐.๐๕๐
๓.โครงการฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริ	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๐๒๒	๐.๐๒๒	๐.๐๒๒	๐.๐๒๒	๐.๐๒๒	๐.๑๑
๔.โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ในพระราชานุเคราะห์	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๘	๐.๘	๐.๘	๐.๘	๐.๘	๐.๔
๕. ขับเคลื่อนการประยุกต์ใช้ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	๒	สนง.สหกรณ์ จ.ลำปาง	๐.๐๐๑๙	๐.๐๐๑๙	๐.๐๐๑๙	๐.๐๐๑๙	๐.๐๐๑๙	๐.๐๐๙๕
๖.ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพภายใต้โครงการ จัดที่ดินทำกินตามนโยบายรัฐบาล	๒	สนง.สหกรณ์ จ.ลำปาง	๐.๐๓๐๙	๐.๐๓๐๙	๐.๐๓๐๙	๐.๐๓๐๙	๐.๐๓๐๙	๐.๑๕๔๕
๗.โครงการส่งเสริมการดำเนินงาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๒	ส.ป.ก.ลำปาง	๐.๑๔	๐.๑๔	๐.๑๔	๐.๑๔	๐.๑๔	๐.๗
๘.โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่	๒	ส.ป.ก.ลำปาง	๐.๑๕	๐.๑๕	๐.๑๕	๐.๑๕	๐.๑๕	๐.๗๕
๙.ส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ด้วย ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม	๒	สถานีพัฒนา ที่ดินลำปาง	๐.๓๘๕๘	๐.๓๘๕๘	๐.๓๘๕๘	๐.๓๘๕๘	๐.๓๘๕๘	๑.๙๒๙

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๑๐.โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	๒	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ ข้าวลำปาง	๐.๓	๐.๓	๐.๓	๐.๓	๐.๓	๑.๕
๑๑.โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาด ภายในสำหรับสินค้าเกษตร	๒	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ ข้าวลำปาง	๐.๑๖	๐.๑๖	๐.๑๖	๐.๑๖	๐.๑๖	๐.๘
๑๒.โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้า เกษตร	๒	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ ข้าวลำปาง	๐.๐๕	๐.๐๕	๐.๐๕	๐.๐๕	๐.๐๕	๐.๒๕
๑๓.โครงการส่งเสริมการดำเนินงาน อันเนื่อง มาจากพระราชดำริ	๒	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ ข้าวลำปาง	๐.๐๔๕	๐.๐๔๕	๐.๐๔๕	๐.๐๔๕	๐.๐๔๕	๐.๒๒๕
๑๔.โครงการแห่นางผึ้งมหัศจรรย์ช่วยลด ต้นทุนและเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร	๒	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	-	๐.๓๒๕	-	-	-	๐.๓๒๕
๑๕.โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน (เกษตรทฤษฎีใหม่)	๒	สนง.ตรวจบัญชี สหกรณ์ลำปาง	๐.๐๗	๐.๐๗	๐.๐๗	๐.๐๗	๐.๐๗	๐.๓๕
๑๖.โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน (เกษตรอินทรีย์)	๒	สนง.ตรวจบัญชี สหกรณ์ลำปาง	๐.๐๑	๐.๐๑	๐.๐๑	๐.๐๑	๐.๐๑	๐.๐๕

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๑๗.โครงการตำรวจพันธุ์ดี	๒	สถานีตำรวจภูธร จังหวัดลำปาง และหน่วยงานใน สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดลำปาง ร่วมกับหน่วยงาน ภาครัฐหรือ เอกชนในพื้นที่ จังหวัดลำปาง	-	-	-	-	-	-
๑๘.โครงการทหารพันธุ์ดี ค่ายสุรศักดิ์มนตรี	๒	มณฑลทหารบก ที่ ๓๒	-	-	-	-	-	-
รวม			๒.๓๑๖๒	๒.๖๔๑๒	๒.๓๑๖๒	๒.๓๑๖๒	๒.๓๑๖๒	๑๑.๙๐๖
งบพัฒนาจังหวัด								
๑.ส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้า เกษตรและอาหารปลอดภัยเพื่อต่อยอดสู่เชิงพาณิชย์	๑	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	-	๐.๑๘๙๖	๐.๑๘๙๖	๐.๑๘๙๖	๐.๑๘๙๖	๐.๗๕๘๔
๒.ยกระดับความสามารถของเกษตรกรและ ชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรจังหวัดลำปาง	๑	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	-	๐.๗๑๙๔๖	๐.๗๑๙๔๖	๐.๗๑๙๔๖	๐.๗๑๙๔๖	๒.๘๗๗๘๔
๓.ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัย ได้มาตรฐานแบบครบวงจรจังหวัดลำปาง (ลำไย)	๑	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	-	๐.๔๗๑๔	๐.๔๗๑๔	๐.๔๗๑๔	๐.๔๗๑๔	๑.๘๘๕๖

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๔.ยกระดับความสามารถของเกษตรกรและ ชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ พื้นถิ่น (ส้มเกลี้ยง)	๑	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	-	๐.๑๕๖๔	๐.๑๕๖๔	๐.๑๕๖๔	๐.๑๕๖๔	๐.๖๒๕๖
๕.พัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตร ปลอดภัยให้ได้มาตรฐานแบบครบวงจร (ส้มโอ)	๑	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	-	๐.๖๘๙	๐.๖๘๙	๐.๖๘๙	๐.๖๘๙	๒.๗๕๖
๖.ยกระดับความสามารถของเกษตรกรและ ชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ พื้นถิ่น (สับปะรด)	๑	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	-	๑.๘๕๕	๑.๘๕๕	๑.๘๕๕	๑.๘๕๕	๗.๔๒
๗.พัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตร ปลอดภัยให้ได้มาตรฐานแบบครบวงจร (การเพาะเห็ด)	๑	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	-	๐.๒๔๙๖	๐.๒๔๙๖	๐.๒๔๙๖	๐.๒๔๙๖	๐.๙๙๘๔
๘.โครงการแห่นางพ้ามหัศจรรย์ช่วยลดต้นทุน และเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร	๑	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรลำปาง	-	๐.๓๒๕	-	-	-	๐.๓๒๕
รวม			๐	๔.๖๕๕๔๖	๔.๓๓๐๔๖	๔.๓๓๐๔๖	๔.๓๓๐๔๖	๑๗.๖๔๖๘๔

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน								
<u>งบปกติ</u>								
๑.โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่เกษตร	๒	สนง.เกษตร จ.ลำปาง	๐.๒๑๔๔	๐.๒๑๔๔	๐.๒๑๔๔	๐.๒๑๔๔	๐.๒๑๔๔	๑.๐๗๒
๒.ธนาคารสินค้าเกษตร	๒	สนง.ประมง จ.ลำปาง	๐.๐๔	๐.๐๔	๐.๐๔	๐.๐๔	๐.๐๔	๐.๒
๓.โครงการส่งเสริมระบบวนเกษตรในเขต ปฏิรูปที่ดิน	๒	ส.ป.ก.ลำปาง	๐.๑	๐.๑	๐.๑	๐.๑	๐.๑	๐.๕
๔.โครงการเฝ้าระวังการเผาซากพืช วัชพืช และวัสดุทางการเกษตร ในเขตปฏิรูปที่ดิน	๒	ส.ป.ก.ลำปาง	๐.๐๔	๐.๐๔	๐.๐๔	๐.๐๔	๐.๐๔	๐.๒
๕.ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	๒	สถานีพัฒนา ที่ดินลำปาง	๐.๐๐๖๙	๐.๐๐๖๙	๐.๐๐๖๙	๐.๐๐๖๙	๐.๐๐๖๙	๐.๐๓๔๕
๖.รณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก	๒	สถานีพัฒนา ที่ดินลำปาง	๕.๐๓๔๗	๕.๐๓๔๗	๕.๐๓๔๗	๕.๐๓๔๗	๕.๐๓๔๗	๒๕.๑๗๓๕
๗.สนับสนุนการใช้พืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน	๒	สถานีพัฒนา ที่ดินลำปาง	๐.๐๗๘๐	๐.๐๗๘๐	๐.๐๗๘๐	๐.๐๗๘๐	๐.๐๗๘๐	๐.๓๙๐๐
๘.ไถกลบตอซังเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและ แร่ธาตุในดิน	๒	สถานีพัฒนา ที่ดินลำปาง	๐.๑๓๖๐	๐.๑๓๖๐	๐.๑๓๖๐	๐.๑๓๖๐	๐.๑๓๖๐	๐.๖๘๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๙.ก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	๒	สถานีพัฒนา ที่ดินลำปาง	๔.๔๙๕๕	๔.๔๙๕๕	๔.๔๙๕๕	๔.๔๙๕๕	๔.๔๙๕๕	๒๒.๔๗๗๕
๑๐.แผนงานยุทธศาสตร์ เพื่อสนับสนุนด้านการ สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม								
- กิจกรรมหลักที่ ๑.๑ โครงการส่งเสริม การดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ		กรมชลประทาน						
- ค่าปรับปรุงแหล่งน้ำ	๒		๒๐.๗๕๘๐	๗๐.๙๐๐๐	๘๕.๐๐๐๐	๘๕.๐๐๐๐	๘๕.๐๐๐๐	๓๕๖.๖๕๘
- ค่าก่อสร้างอื่นๆ (ซ่อมแซมพระราชดำริ)	๒		๕๑.๑๕๐๐	๙๕.๕๐๐๐	๑๐๐.๐๐๐๐	๑๐๐.๐๐๐๐	๑๐๐.๐๐๐๐	๔๕๖.๖๕
- กิจกรรมหลักที่ ๑.๒ โครงการสนับสนุน การบริหารจัดการน้ำชลประทาน	๒	กรมชลประทาน	๔๑.๒๓๖๓	๙๖.๘๐๐๐	๑๐๐.๐๐๐๐	๑๐๐.๐๐๐๐	๑๐๐.๐๐๐๐	๔๓๘.๐๓๖๓
๑๑.แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ								
- กิจกรรมหลักที่ ๒.๑ โครงการปรับปรุง งานชลประทาน	๒	กรมชลประทาน	๔๕.๙๐๐๐	๒๘๑.๑๕๐๐	๓๐๐.๐๐๐๐	๓๐๐.๐๐๐๐	๓๐๐.๐๐๐๐	๑,๒๒๗.๐๕
- กิจกรรมหลักที่ ๒.๒ โครงการจัดหาแหล่งน้ำ และเพิ่มพื้นที่ชลประทาน	๒	กรมชลประทาน	๓๕.๔๖๑๐	๒๘๘.๒๐๐๐	๓๐๐.๐๐๐๐	๓๐๐.๐๐๐๐	๓๐๐.๐๐๐๐	๑,๒๒๓.๖๖๑
- กิจกรรมหลักที่ ๒.๓ โครงการป้องกัน และบรรเทาภัยจากน้ำ	๒	กรมชลประทาน	-	๒๓.๓๐๐๐	๕๐.๐๐๐๐	๕๐.๐๐๐๐	๕๐.๐๐๐๐	๑๗๓.๓

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๑๒.ปรับปรุงคลองส่งน้ำสายใหญ่แม่ปุง กม.๗+๐๘๐-๘+๐๐๕ พร้อมอาคารประกอบ ความยาว ๙๒๕ เมตร โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง ตำบลกล้วยแพะ อำเภอ เมืองลำปาง จังหวัดลำปาง	๒	โครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษา แม่วัง	๙.๕	-	-	-	-	๙.๕
๑๓.ปรับปรุงท้าย ปตร. คลองส่งน้ำสายใหญ่ แม่ปุง กม.๐+๐๐๐ ระยะที่ ๒ ความยาว ๑,๐๐๐ เมตร ตำบลชมพู อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง	๒	โครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษา แม่วัง	๙.๕	-	-	-	-	๙.๕
๑๔.ปรับปรุงลาดตลิ่งแม่วังฝั่งขวาช่วงที่ ๓ กม. ๓๐+๘๗๔ - ๓๑+๐๓๗ และ กม.๓๔+๐๙๙ - ๓๔+๘๗๔ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง ตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง	๒	โครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษา แม่วัง	๙.๐	-	-	-	-	๙.๐
๑๕.ปรับปรุงท้ายคลองซอย ๑ข LMC. แม่วัง ความ ยาว ๕๐๐ เมตร โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง	๒	โครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษา แม่วัง	๓.๗๓๓	-	-	-	-	๓.๗๓๓
๑๖. ปรับปรุงคลองส่งน้ำสายใหญ่แม่วังฝั่งซ้าย กม.๑๗+๕๐๐-กม.๑๘+๕๕๕ ความยาว ๑.๐๕๕ กิโลเมตร โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง	๒	โครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษา แม่วัง	๙.๐	-	-	-	-	๙.๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๑๗.ปรับปรุงคลองส่งน้ำสายใหญ่แม่วังฝั่งขวา กม. ๐+๑๐๐ - ๒+๒๘๐ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง ตำบลบุญนาคพัฒนา อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	๑๕.๐๐	-	-	-	-	๑๕.๐๐
๑๘.ปรับปรุงคลองส่งน้ำสายใหญ่แม่วังฝั่งขวา กม.๓+๓๙๐ - ๔+๓๙๐ (ไฟฟ้าพลังน้ำ) พร้อมอาคารประกอบ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง ตำบลบุญนาคพัฒนา อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	๑๕.๐๐	-	-	-	-	๑๕.๐๐
๑๙.ปรับปรุงคลองส่งน้ำสายใหญ่แม่วังฝั่งซ้าย กม.๑๙+๐๐๐ - กม.๒๐+๕๐๐ ความยาว ๑.๕ กิโลเมตร โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	๑๒.๐๐	-	-	-	-	๑๒.๐๐
๒๐.ปรับปรุงอาคารระบายน้ำห้วยร่องเคาะ คลองส่งน้ำแม่ปุงแยกซ้าย จำนวน ๑ แห่ง ตำบลน้ำใจ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	๙.๕	-	-	-	-	๙.๕
๒๑.ปรับปรุงสะพาน คสล. คลองส่งน้ำสายใหญ่แม่วังฝั่งขวา กม. ๓๔+๐๔๐ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	๖.๓	-	-	-	-	๖.๓

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๒๒.ปรับปรุงสะพาน คสล. คลองส่งน้ำสายใหญ่แม่วังฝั่งซ้าย กม.๘+๔๔๐ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	๓.๕	-	-	-	-	๓.๕
๒๓.ปรับปรุง ทรบ.ปากคลองส่งน้ำสายใหญ่แม่ปung จำนวน ๑ แห่ง โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	-	๔.๐	-	-	-	๔.๐
๒๔.งานปรับปรุงตลิ่งคันคลองฝั่งขวา คลองส่งน้ำสายใหญ่แม่วังฝั่งซ้าย ช่วง กม. ๒๐+๐๙๘-กม.๒๐+๒๒๓ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	-	๒.๔	-	-	-	๒.๔
๒๕.งานปรับปรุงอาคารปลายคลองพร้อมอาคารประกอบคลองส่งน้ำสายใหญ่แม่วังฝั่งขวา	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	-	๘.๐	-	-	-	๘.๐
๒๖.งานปรับปรุงตลิ่งคันคลองฝั่งขวา คลองส่งน้ำสายใหญ่แม่วังฝั่งซ้าย ช่วง กม. ๒๑+๐๙๓-กม.๒๑+๔๑๘ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	-	๘.๐	-	-	-	๘.๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๒๗.ปรับปรุงอาคารปากคลองส่งน้ำสายใหญ่ แม่วังฝั่งขวาและคอนกรีตตาดคลอง	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	๒๕.๐	-	-	-	๒๕.๐
๒๘.งานปรับปรุงคลองส่งน้ำสายใหญ่แม่วัง ฝั่งขวา กม.๒๘+๔๑๙ - ๓๐+๘๗๔ ระยะที่ ๑	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	๑๕.๐	-	-	-	๑๕.๐
๒๙.งานปรับปรุงคลองส่งน้ำสายใหญ่แม่วัง ฝั่งซ้าย กม.๑๖+๐๐๐ - กม.๑๗+๕๐๐	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	๑๒.๕	-	-	-	๑๒.๕
๓๐.ปรับปรุงระบบส่งน้ำของฝายลูกที่ ๓ ห้วยแม่ปูน พร้อมอาคารประกอบ โครงการ ส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	๙.๘	-	-	-	๙.๘
๓๑.งานปรับปรุงคลองส่งน้ำสายใหญ่แม่วัง ฝั่งซ้าย กม.๑๘+๕๕๕- กม.๑๙+๐๐๐	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	๔.๐	-	-	-	๔.๐
๓๒.ปรับปรุงคลองส่งน้ำแม่ปูนแยกซ้ายและ อาคารประกอบ ระยะที่ ๑ โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	๙.๐	-	-	-	๙.๐
๓๓.ปรับปรุงตลิ่งฝายลูกที่ ๖ ห้วยแม่ปูน ระยะที่ ๑ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	๘.๕	-	-	-	๘.๕
๓๔.ปรับปรุงตลิ่งเหนือฝายระยะที่ ๓	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	-	๒๐.๐๐	-	-	๒๐.๐๐
๓๕.ปรับปรุงคลองส่งน้ำสายใหญ่แม่ปูน กม.๑+๕๐๐-๓+๐๐๐ ความยาว ๑,๕๐๐ เมตร	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	-	๑๕.๐๐	-	-	๑๕.๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๓๖.ปรับปรุงสะพาน คสล.คลองสายใหญ่ แม่วังฝั่งขวา กม.๘+๖๕๙	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	-	๕.๐	-	-	๕.๐
๓๗.ปรับปรุงคลองส่งน้ำสายใหญ่แม่วังฝั่งซ้าย กม.๑๗+๕๐๐-๑๙+๐๐๐	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	-	๑๒.๐๐	-	-	๑๒.๐๐
๓๘.ปรับปรุงคลองส่งน้ำแม่ปungแยกซ้าย กม.๑+๓๕๐-๒+๘๕๐ ความยาว ๑,๕๐๐ เมตร	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	-	๑๕.๐๐	-	-	๑๕.๐๐
๓๙.ปรับปรุงไซฟ่อนห้วยชันาค พร้อมอาคาร ประกอบ	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	-	๑๒.๐๐	-	-	๑๒.๐๐
๔๐.ปรับปรุงฝาย ห้วยแม่ปung พร้อมอาคาร ประกอบ จำนวน ๑ แห่ง	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	-	๑๐.๐๐	-	-	๑๐.๐๐
๔๑.ปรับปรุงลาดตลิ่งอาคารระบายน้ำห้วย แม่ทะพร้อมอาคารประกอบ	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	-	๘.๐๐	-	-	๘.๐๐
๔๒.คลองระบายน้ำห้วยแม่ปung พร้อมอาคาร ประกอบ ระยะที่ ๒	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	-	๑๘.๐๐	-	-	๑๘.๐๐
๔๓.ปรับปรุงฝายลูกที่ ๖ ห้วยแม่ปung พร้อม อาคารประกอบ จำนวน ๑ แห่ง	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	-	๑๐.๐๐	-	-	๑๐.๐๐
๔๔.ปรับปรุงคลองส่งน้ำสายใหญ่แม่วังฝั่งขวา กม.๗+๑๑๐ - ๘+๖๕๙ พร้อมอาคารประกอบ	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	-	๑๖.๐๐	-	-	๑๖.๐๐
๔๕.งานซ่อมแซมและบำรุงรักษา โครงการ ชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	-	๕๐.๐๐	-	-	๕๐.๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๔๖.งานชุดลอกคลองห้วยแม่ปุง โครงการ ส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	-	๓.๐๐	-	-	๓.๐๐
๔๗.ปรับปรุงตลิ่งหน้าฝายลูกที่ ๖ ห้วยแม่ปุน	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	-	-	๘.๐๐	-	๘.๐๐
๔๘.ปรับปรุงคลองส่งน้ำสายใหญ่แม่วังฝั่งซ้าย กม.๑๖+๐๐๐-๑๗+๕๐๐	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	-	-	๑๒.๐๐	-	๑๒.๐๐
๔๙.ปรับปรุงระบบส่งน้ำของฝายในลำห้วย แม่ปุงพร้อมอาคารประกอบ ระยะ ๓	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	-	-	๑๖.๐๐	-	๑๖.๐๐
๕๐.ปรับปรุงลาดตลิ่งอาคารระบายน้ำห้วย แม่ทรายคำ พร้อมอาคารประกอบ	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	-	-	๑๐.๐๐	-	๑๐.๐๐
๕๑.ปรับปรุงระบบส่งน้ำของฝายในลำห้วย แม่ปุง พร้อมอาคารประกอบ ระยะที่ ๑ ความยาว ๕๐๐ เมตร	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	-	-	๑๐.๐๐	-	๑๐.๐๐
๕๒.ปรับปรุงฝายลูกที่ ๓ ห้วยแม่ปุน พร้อม อาคารประกอบ	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	-	-	๑๐.๐๐	-	๑๐.๐๐
๕๓.ปรับปรุงสะพาน คสล. คลองส่งน้ำ สายใหญ่แม่วังฝั่งขวา กม.๗+๘๕๕	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	-	-	๕.๐๐	-	๕.๐๐
๕๔.ปรับปรุงสะพานคสล. คลองส่งน้ำ สายใหญ่แม่วังฝั่งซ้าย กม.๒๖+๕๘๐	๒	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาแม่วัง	-	-	-	๓.๕	-	๓.๕

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๕๕.งานซ่อมแซมและบำรุงรักษา โครงการชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	-	-	-	๕๐.๐๐	-	๕๐.๐๐
๕๖.ชุดลอกคลองสายใหญ่แม่วังฝั่งขวา โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	-	-	-	๓.๐๐	-	๓.๐๐
๕๗.ปรับปรุงคลองส่งน้ำสายใหญ่แม่วังฝั่งขวา กม.๓๔+๙๔๐ - ๓๖+๒๐๐	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	-	-	-	-	๑๒.๐๐	๑๒.๐๐
๕๘.ปรับปรุงระบบส่งน้ำของฝายในลำห้วยแม่ปุง พร้อมอาคารประกอบ ระยะที่ ๑	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	-	-	-	-	๑๕.๐๐	๑๕.๐๐
๕๙. ปรับปรุงคลองส่งน้ำสายใหญ่แม่ปุง กม.๓+๐๐๐-๔+๕๐๐	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	-	-	-	-	๑๕.๐๐	๑๕.๐๐
๖๐.ปรับปรุงอาคารระบายน้ำห้วยแม่กะต๊ับ	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	-	-	-	-	๑๒.๐๐	๑๒.๐๐
๖๑.ปรับปรุงคลองส่งน้ำสายใหญ่แม่วังฝั่งซ้าย กม.๑๔+๕๐๐-๑๖+๐๐๐	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	-	-	-	-	๑๒.๐๐	๑๒.๐๐
๖๒.ปรับปรุงระบบส่งน้ำของฝายในลำห้วยแม่ปุงพร้อมอาคารประกอบ ระยะที่ ๑	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	-	-	-	-	๑๒.๐๐	๑๒.๐๐
๖๓.ปรับปรุงลาดตลิ่งอาคารระบายน้ำห้วยแม่กะเลิมพร้อมอาคารประกอบ	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	-	-	-	-	๘.๐๐	๘.๐๐

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ			งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
๖๔.ปรับปรุงฝายลูกที่ ๑๔ ห้วยแม่ปุงพร้อมอาคารประกอบ จำนวน ๑ แห่ง	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	-	-	-	-	๒๐.๐๐	๒๐.๐๐
๖๕.ปรับปรุงสะพาน คสล.คลองส่งน้ำสายใหญ่แม่วังฝั่งขวา กม.๔+๕๙๐	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	-	-	-	-	๕.๐๐	๕.๐๐
๖๖.ปรับปรุงคลองระบายน้ำห้วยแม่ปุงพร้อมอาคารประกอบ	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	-	-	-	-	๑๕.๐๐	๑๕.๐๐
๖๗.งานซ่อมแซมและบำรุงรักษาโครงการชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	-	-	-	-	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐
๖๘.งานขุดลอกคลองสายใหญ่แม่ปุงโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง	-	-	-	-	๓.๐๐	๓.๐๐
รวม			๓๐๖.๖๘	๙๗๒.๒	๑,๑๓๙.๑	๑,๐๗๒.๖	๑,๑๒๔.๑	๔,๖๑๔.๘๑๖
งบพัฒนาจังหวัด								
๑.บริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑	โครงการชลประทานลำปาง	๖๕.๒๙	๗๘.๘๔	๘๐.๐๐	๘๐.๐๐	๘๐.๐๐	๓๘๔.๑๓
รวม			๖๕.๒๙	๗๘.๘๔	๘๐.๐๐	๘๐.๐๐	๘๐.๐๐	๓๘๔.๑๓
รวมงบปกติ			๓๘๓.๖๐	๑,๐๔๙.๔๔	๑,๒๑๕.๕๒	๑,๑๕๙.๐๒	๑,๒๐๐.๕๒	๔,๙๙๘.๒๔
รวมงบพัฒนาจังหวัด			๖๕.๒๙	๙๑.๓๕๐๖๖	๘๗.๓๐๔๙	๘๖.๐๘๑๐๖	๘๖.๐๘๑๐๖	๔๑๖.๑๐๗๖๘

ส่วนที่ ๕

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)

ของโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรด้วยเกษตรสมัยใหม่
โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมสมัยมาประยุกต์ใช้

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผลผลิตโคเนื้อพันธุ์ดีสุสันค้าปศุสัตว์ ปลอดภัย ด้วยเทคโนโลยีผสมเทียม
๒. ชื่อแผนงาน	ยกระดับนวัตกรรมเกษตรและเกษตรแบบปลอดภัย
๓. แนวทางการพัฒนา	๑.พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ ๒.สนับสนุนเครื่องมือ/อุปกรณ์ เทคโนโลยีในการพัฒนาระบบการ ทำงานขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ
๔. หลักการและเหตุผล	ตาม ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วย การพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ยุทธศาสตร์ในการ พัฒนาภาคเกษตร ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : ด้านการสร้างความสามารถ ในการแข่งขัน กำหนดแนวทางการพัฒนาเกษตรสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม เน้นเกษตรคุณภาพสูงและขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า และความหลากหลายของสินค้าเกษตร เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ในยุทธศาสตร์ที่ ๙ : การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ได้กำหนดยุทธศาสตร์แนว ทางการพัฒนาภาคเหนือ มีเป้าหมาย “พัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจ สร้างสรรคมูลค่าสูง เชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาค แม่น้ำโขง” ประกอบกับ แผนพัฒนาภาคเหนือ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : ยกระดับเป็นฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย เนื่องจากสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศในพื้นที่จังหวัดลำปาง มีสภาพแวดล้อม ที่แห้งแล้ง เป็นข้อจำกัดต่อการทำการเกษตรภาคพืช หากแต่มีความเหมาะสมในการเลี้ยงปศุสัตว์ โดยเฉพาะโคเนื้อ ซึ่งเป็น สัตว์ที่ทนต่อสภาพแวดล้อมได้ดี ควรแก่การส่งเสริมให้แก่เกษตรกร เลี้ยงในสภาพพื้นที่แห้งแล้ง โคเนื้อสามารถกินอาหารได้หลายชนิด ขยายพันธุ์ได้เร็ว ผสมพันธุ์ได้ตั้งแต่อายุ ๑๘ เดือน ระยะเวลาสั้นต่อ การให้ลูกโคเนื้อพันธุ์ดี ผลผลิตมีทั้งเนื้อเป็นสัตว์ที่เลี้ยงง่าย โตเร็ว ตลาดมีความต้องการสูงทั้งในและต่างประเทศ เป็นกิจกรรมที่ใช้น้ำ น้อยสร้างรายได้สูง การนำเศษวัสดุเหลือจากภาคพืชเกษตรเป็นอาหาร สัตว์ช่วยลดต้นทุนด้านอาหารได้ การเลี้ยงโคเนื้อ เป็นอาชีพทางเลือก

หัวข้อ	รายละเอียด
	ทดแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเป็นพืชที่ก่อให้เกิดวงจรการบุกทำลายป่า แหล่งต้นน้ำเสียหาย รวมทั้งก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศจากการเผา ดังนั้น อาชีพที่เหมาะสมและสร้างรายได้เป็นอาชีพทางเลือกทดแทนการปลูกข้าวโพดบนที่สูงได้คือ อาชีพการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์ดี เป็นอาชีพทางเลือกสำหรับเกษตรกรได้
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผลผลิตโคเนื้อสายพันธุ์ดีมีคุณภาพ ๒. เพื่อให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อได้มีทักษะ ความรู้ ความเข้าใจถึงการเลี้ยงโคเนื้อ ความปลอดภัยของโคเนื้อ (Food Safety) และระบบตรวจสอบย้อนกลับ ได้ถูกต้อง ๓. เพื่อสนับสนุนให้มีสถานที่รวบรวมจำหน่ายซื้อขายโคเนื้อสายพันธุ์ดีของจังหวัดลำปาง ๔. เพื่อให้เกษตรกรสามารถผสมเทียมแม่โคในฟาร์มตนเอง และกลุ่มผู้เลี้ยงโคเพิ่มประสิทธิภาพ อันส่งผลให้เกิดการพัฒนาโคเนื้อของประเทศได้
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผลผลิตโคเนื้อพันธุ์ดีไม่น้อยกว่า ๕๐% ของผู้เลี้ยงโคเนื้อ ๒. ฟาร์มโคเนื้อได้รับการยกระดับรับการรับรองเป็นฟาร์มโคเนื้อพันธุ์ดีที่มีระบบป้องกันโรคสัตว์ (GFM) ไม่น้อยกว่า ๖๐ ฟาร์ม ๓. สร้างกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์ดีให้เข้มแข็ง จำนวน ๒๐๐ ราย ๔. มีแหล่งรวบรวมซื้อขายโคเนื้อพันธุ์ดีจำหน่ายในจังหวัดลำปาง ๑ แห่ง
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ทุกอำเภอของจังหวัดลำปาง ๑๓ อำเภอ
๘. กิจกรรมหลัก	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผลผลิตโคเนื้อสู่สินค้าปศุสัตว์ปลอดภัยด้วยเทคโนโลยีผสมเทียม
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผลผลิตโคเนื้อพันธุ์ดีสู่สินค้าปศุสัตว์ปลอดภัยด้วยเทคโนโลยีผสมเทียม ๑,๔๐๑,๒๒๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง - ศูนย์วิจัยสัตว์แพทย์ภาคเหนือตอนบน - ศูนย์วิจัยพืชอาหารสัตว์ - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา วิทยาเขตลำปาง - วิทยาลัยเกษตรตาก - ศูนย์น้ำเชื้อพ่อพันธุ์คอยอินทนนท์
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๖๗

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๑. งบประมาณ	๑,๓๖๖,๓๐๐ บาท งบประมาณจังหวัดลำปาง
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์ดีมีความรู้ความเข้าใจระบบการผลิตที่ถูกต้อง ผลผลิตโคเนื้อเพิ่มขึ้น ๒. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ ๓. ลูกโคเนื้อสายพันธุ์ดี ๔. แหล่งรวบรวมซื้อขายโคเนื้อพันธุ์ดีจำหน่ายในจังหวัดลำปาง
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจำนวน ๑๓๐ ราย สามารถเพิ่มรายได้เฉลี่ยรายละ ๓๐,๐๐๐ บาทต่อปี ในปี ๒๕๖๗ และ เฉลี่ยรายละ ๓๐,๐๐๐ บาทต่อปี ในปี ๒๕๖๗ คิดเป็นมูลค่ารวม ๓,๙๐,๐๐๐ บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแพะและแกะเนื้อ จังหวัดลำปาง
๒. ชื่อแผนงาน	พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงอุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง
๓. แนวทางการพัฒนา	๑) เสริมสร้างความภาคภูมิใจ และความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกร ๒) พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ
๔. หลักการและเหตุผล	ตาม ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาภาคเกษตร ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน กำหนดแนวทางการพัฒนาเกษตรสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม เน้นยกระดับคุณภาพสูงและขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่าและความหลากหลายของสินค้าเกษตร เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ในยุทธศาสตร์ที่ ๙ : การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ได้กำหนดยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาภาคเหนือ มีเป้าหมาย “พัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง เชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง” ประกอบกับ แผนพัฒนาภาคเหนือ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : ยกระดับเป็นฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย เนื่องจากสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศในพื้นที่จังหวัดลำปาง มีสภาวะแวดล้อมที่แห้งแล้ง เป็นข้อจำกัดต่อการทำการเกษตรภาคพืช หากแต่มีความเหมาะสมในการเลี้ยงปศุสัตว์ โดยเฉพาะแพะ-แกะ ซึ่งเป็นสัตว์ที่ทนต่อสภาพแวดล้อมได้ดี ควรแก่การส่งเสริมให้แก่เกษตรกรเลี้ยงในสภาพพื้นที่แห้งแล้ง แพะสามารถกินอาหารได้หลายชนิด ขยายพันธุ์ได้เร็ว ผสมพันธุ์ได้ตั้งแต่อายุ ๘ เดือน ระยะเวลาสั้นต่อการให้ลูก ผลผลิตมีทั้งเนื้อและนม เป็นสัตว์ที่เลี้ยงง่ายโตเร็ว ตลาดมีความต้องการสูงทั้งในและต่างประเทศ เป็นกิจกรรมที่ใช้น้ำน้อยสร้างรายได้สูง การนำเศษวัสดุเหลือจากภาคพืชเกษตรเป็นอาหารสัตว์ช่วยลดต้นทุนด้านอาหารได้ การเลี้ยงแพะ-แกะ เป็นอาชีพทางเลือกทดแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเป็นพืชที่ก่อให้เกิดวงจรการบุกรุกทำลายป่า แหล่งต้นน้ำเสียหาย รวมทั้งก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศจากการเผา ดังนั้น อาชีพที่เหมาะสมและสร้างรายได้เป็นอาชีพทางเลือกทดแทนการปลูกข้าวโพดบนที่สูงได้คือ อาชีพการเลี้ยงแพะ - แกะ เป็นอาชีพทางเลือกสำหรับเกษตรกรได้

หัวข้อ	รายละเอียด
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แพะ แกะ สายพันธุ์ดีมีคุณภาพ ๒. เพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกรเครือข่ายผู้เลี้ยงแพะ แกะ ให้เข้มแข็ง ๓. เพื่อสนับสนุนให้มีสถานที่รวบรวมจำหน่ายซื้อขายแพะแกะสายพันธุ์ดีของจังหวัดลำปาง
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรผู้เลี้ยงแพะแกะได้รับการส่งเสริมและพัฒนาไม่น้อยกว่า ๙๐% ของผู้เลี้ยงแพะ ๒. ฟาร์มแพะแกะได้รับการยกระดับบริการรับรองเป็นฟาร์มแพะแกะที่มีระบบป้องกันโรคสัตว์ (GFM) ไม่น้อยกว่า ๑๒๐ ฟาร์ม ๓. สร้างกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะ และแกะให้เข้มแข็ง จำนวน ๑๕๐ ราย ๔. มีแหล่งรวบรวมซื้อขายแพะพันธุ์ดี จำหน่ายในจังหวัดลำปาง ๑ แห่ง
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ทุกอำเภอของจังหวัดลำปาง ๑๓ อำเภอ
๘. กิจกรรมหลัก	ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแพะแกะเนื้อสู่สินค้าปศุสัตว์ปลอดภัย
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมพัฒนาการและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแพะแกะเนื้อจังหวัดลำปาง ๑,๒๓๘,๓๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง - ศูนย์วิจัยสัตว์แพทย์ภาคเหนือตอนบน - ศูนย์วิจัยพืชอาหารสัตว์
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๖๗
๑๑. งบประมาณ	๑,๒๓๘,๓๐๐ บาท งบพัฒนาจังหวัดลำปาง
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรผู้เลี้ยงแพะแกะมีความรู้ความเข้าใจระบบการเลี้ยงที่ถูกต้อง ผลผลิตแพะแกะเพิ่มขึ้น ๒. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะแกะ ๓. สร้างกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะ และแกะให้เข้มแข็ง ๔. แหล่งรวบรวมแพะสายพันธุ์ดีจำหน่ายในพื้นที่จังหวัดลำปาง
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๕๐ ราย สามารถเพิ่มรายได้เฉลี่ยรายละ ๒๐,๐๐๐ บาทต่อปี ในปี ๒๕๖๖ และเฉลี่ยรายละ ๒๐,๐๐๐ บาทต่อปี ในปี ๒๕๖๗ คิดเป็นมูลค่ารวม ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	การป้องกันกำจัดมอดเจาะผลกาแฟแบบผสมผสาน เพื่อส่งเสริมการผลิตกาแฟอะราบิกาคุณภาพตามมาตรฐาน GAP ไปสู่การพัฒนา กาแฟในระบบอินทรีย์
๒. แนวทางการพัฒนา	พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ
๓. หลักการและเหตุผล	จังหวัดลำปาง พื้นที่ปลูกกาแฟในปี ๖๓/๖๔ จำนวน ๖,๙๘๙ ไร่ ผลผลิตจำนวน ๔,๐๖๒ ตัน โดยอำเภอเมืองปานเป็นแหล่งปลูกหลักของจังหวัดลำปาง เกษตรกรให้ความสนใจในการดูแล และ จัดการแปลงปลูก จึงเหมาะแก่การสร้างแปลงต้นแบบ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่เกษตรกรจากแหล่งปลูกอื่น ๆ กาแฟอะราบิกามีแมลงศัตรูเข้าทำลายหลากหลายชนิด เช่น เพลี้ยหอย เพลี้ยแป้ง เพลี้ยอ่อน หนอนเจาะกิ่งกาแฟ และด้วงหนวดยาวกาแฟ แต่ที่กำลังสร้างความเสียหายให้กับผลผลิตกาแฟอย่างมากคือ มอดเจาะผลกาแฟ ซึ่งเป็นแมลงศัตรูที่สำคัญต่อการปลูกกาแฟในหลายพื้นที่ สร้างความเสียหายให้กับผลผลิตกาแฟได้มากถึง ๕๐% ผลกาแฟที่ถูกเจาะจะเป็นช่องทางให้เชื้อราและเชื้อแบคทีเรียเข้าทำลายซ้ำ ทำให้ผลร่วงเสียหาย ส่งผลให้ผลผลิตและคุณภาพของกาแฟลดลงอย่างมาก มอดเจาะผลกาแฟ เป็นแมลงปีกแข็งขนาดเล็กประมาณ ๑.๒-๑.๕ มิลลิเมตร ลำตัวสีดำ สามารถขยายพันธุ์ได้ ๘-๙ รุ่น/ปี เพศเมียวางไข่ได้ ๒๐-๘๐ ฟอง โดยวางไข่วันละ ๒-๓ ฟอง วงจรชีวิต ๒๘-๓๔ วัน ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม โดยมอดเจาะผลกาแฟสามารถเข้าทำลายได้ตั้งแต่ในระยะผลอ่อน ความเสียหายรุนแรงจะเกิดกับเนื้อเยื่อภายในผลในระยะผลกำลังสุก ทำให้เมล็ดเป็นรูปรุ่น โรคพืชต่าง ๆ เข้าทำลายซ้ำ เมล็ดเสียคุณภาพ และทำให้ผลร่วงหล่นก่อนกำหนด ส่งผลให้ผลผลิตและคุณภาพของกาแฟลดลงอย่างมาก ดังนั้น จึงต้องป้องกันกำจัดมอดเจาะผลกาแฟอย่างเร่งด่วน เพื่อลดการแพร่ระบาด และการเข้าทำลายของแมลงศัตรูดังกล่าว ให้เป็นไปตามมาตรฐาน GAP และเตรียมพร้อมเข้าสู่มาตรฐานอินทรีย์ เกษตรกรได้ผลผลิตที่ปลอดภัยจากมอดเจาะผลกาแฟ ปลอดภัยต่อผู้ใช้ และ ผู้บริโภค อีกทั้งยังเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อลดปริมาณการระบาดของมอดเจาะผลกาแฟในพื้นที่ปลูกกาแฟอะราบิกา และยกระดับเมล็ดกาแฟที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	- ปริมาณการเข้าทำลายของมอดเจาะผลกาแฟลดลงอย่างน้อย ๒๐% - เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น อย่างน้อย ๑๐% - ได้เมล็ดกาแฟคุณภาพตามมาตรฐาน GAP - ได้ต้นแบบเทคโนโลยีการกำจัดมอดเจาะผลกาแฟแบบผสมผสาน ภาคสนาม จำนวน ๕ แปลง และ สามารถถ่ายทอดสู่เกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียงได้

หัวข้อ	รายละเอียด
	- ได้เกษตรกรที่ได้รับการพัฒนา/ถ่ายทอดเทคโนโลยี และเพิ่มองค์ความรู้ จำนวน ๖๐ ราย
๖. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง
๗. กิจกรรมหลัก	- ทำการคัดเลือกแปลงต้นแบบเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟอาราบิก้า จำนวน ๕ แปลง ในพื้นที่ อ.เมืองปาน จ.ลำปาง - นำชุดเทคโนโลยีการป้องกันกำจัดมอดแบบผสมผสานเข้าดำเนินการในแปลงเกษตรกร ดังต่อไปนี้ ๑) ตัดแต่งกิ่งกาแฟที่แห้ง และเป็นโรค ออกไปเผาทำลายนอกแปลง ๒) เก็บผลผลิตกาแฟที่ร่วงหล่นตามพื้น ออกไปเผาทำลายนอกแปลง เพื่อลดการระบาดของมอดเจาะผลกาแฟในฤดูต่อไป ๓) วางกับดักในแปลงกาแฟ (เมทิลแอลกอฮอล์:เอทิลแอลกอฮอล์ อัตรา ๑ : ๑) ทำการนับปริมาณมอดเจาะผลกาแฟในกับดัก และเปลี่ยนน้ำยาทุก ๒ สัปดาห์) โดยวางกับดักไว้ทั้งปี เพื่อลดประชากรมอดเจาะผลกาแฟและใช้ในการพยากรณ์การระบาด ๔) ฉีดพ่นเชื้อราบิวเวอร์เรีย (<i>Beauveria bassiana</i>) ชนิดที่มีความเฉพาะเจาะจงกับมอดเจาะผลกาแฟ เริ่มฉีดพ่นเมื่อกาแฟเริ่มเปลี่ยนสีผล จนถึงระยะเก็บเกี่ยว เดือนละ ๑ ครั้ง โดยฉีดพ่นทั่วทั้งต้น สุ่มนับปริมาณมอดเจาะผลกาแฟที่เข้าทำลายผลผลิตทุก ๑ เดือน การฉีดพ่นเชื้อราบิวเวอร์เรีย (<i>Beauveria bassiana</i>) นอกจากจะสามารถกำจัดมอดเจาะผลกาแฟได้แล้ว ยังสามารถช่วยสร้างความสมบูรณ์ แข็งแรงให้กับต้นกาแฟ ส่งผลให้สามารถควบคุมและกำจัดโรคที่สำคัญ เช่น ลดการระบาดของเชื้อแอนแทรคโนส และชะลอการเกิดเชื้อราสนิม
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การป้องกันกำจัดมอดเจาะผลกาแฟแบบผสมผสานในพื้นที่จังหวัดลำปาง ๑,๑๙๘,๗๔๐ บาท นายสุเมธ พากเพียร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง กรมวิชาการเกษตร
๗.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีในการป้องกันกำจัดมอดเจาะผลกาแฟแบบผสมผสานเพื่อพัฒนาสู่เกษตรกรมืออาชีพ ๒๔,๙๐๐ นายสุเมธ พากเพียร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง กรมวิชาการเกษตร
๘. หน่วยงานดำเนินการ	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง กรมวิชาการเกษตร
๙. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ ๒๕๖๗-๒๕๖๘

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๐. งบประมาณ	๑,๒๒๓,๘๔๐ (ปีงบประมาณ ๒๕๖๗-๒๕๖๘) งบพัฒนาจังหวัด
๑๑. ผลผลิต (Output)	ลดปริมาณมอดเจาะผลกาแพ และเพิ่มผลผลิต/คุณภาพเมล็ดกาแพในพื้นที่จังหวัดลำปาง
๑๒. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	- เกษตรกรมีองค์ความรู้ และสามารถควบคุมมอดเจาะผลกาแพได้อย่างมีประสิทธิภาพ - ยกระดับเมล็ดกาแพให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP และก้าวไปสู่การพัฒนากาแพในระบบอินทรีย์ต่อไป

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและยกระดับสินค้าเกษตรโดยเน้นการ
ขับเคลื่อนภายใต้ BCG Model ตลอดโซ่การผลิต

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	แปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มข้าวเหนียวปลอดภัยคุณภาพดี จังหวัดลำปาง
๒. ชื่อแผนงาน	พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง
๓. แนวทางการพัฒนา	การพัฒนาและส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากเกษตรชีวภาพ สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ การผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรม และฐานทรัพยากรชีวภาพ สนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๔. หลักการและเหตุผล	จังหวัดลำปางมีพื้นที่ปลูกข้าวเหนียว ๔๐๑,๒๗๔ ไร่ มีผลผลิตถึง ๒๐๖,๐๐๐ ตัน สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรกว่า ๑,๖๔๘ ล้านบาท ส่วนใหญ่จำหน่ายผ่านโรงสีและพ่อค้าคนกลางในท้องที่จังหวัด ข้าวเหนียวได้นำมาแปรรูปในรูปแบบต่างๆ เช่น ข้าวแต่น ข้าวหลาม ขนมพื้นบ้าน และอื่นๆ สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการ ปัจจุบันการแปรรูปข้าวเหนียวยังมีรูปแบบที่น้อย สร้างมูลค่าเพิ่มต่อหน่วยไม่มาก สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง จึงร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขอเสนอโครงการแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มข้าวเหนียวปลอดภัยคุณภาพดีจังหวัดลำปาง เพื่อเพิ่มความรู้ให้แก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรที่มีความสนใจในการแปรรูป ข้าวเหนียว โดยใช้ความรู้และเทคโนโลยีจากสถาบันการศึกษาที่สำคัญของจังหวัดเพิ่มมูลค่าสินค้า รวมถึงการเชื่อมโยงไปยังผู้ประกอบการแปรรูปข้าวเหนียว สร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้นให้แก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร สอดคล้องกับการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว BCG Model ด้านการเกษตรของจังหวัดลำปาง ต่อไป
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร มีความรู้ด้านการผลิตข้าวเหนียวคุณภาพดี และการเพิ่มมูลค่าจากการแปรรูปข้าวเหนียว ๒. เพื่อเชื่อมโยงการตลาดระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการแปรรูปข้าวเหนียว
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร มีความรู้ด้านการผลิตข้าวเหนียวคุณภาพดี และการเพิ่มมูลค่าจากการแปรรูปข้าวเหนียว จำนวน ๑๘๐ ราย ๒. เกิดการเชื่อมโยงการตลาดระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการแปรรูปข้าวเหนียวผู้ประกอบการ จำนวน ๕ ราย
๗. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอเมืองลำปาง อำเภอห้างฉัตร อำเภอเกาะคา อำเภอเสริมงาม อำเภอสบปราบ และอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

หัวข้อ	รายละเอียด
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	อบรมการแปรรูป สร้างมูลค่าเพิ่ม และสนับสนุนวัสดุฝึกอบรม ๔๘๐,๒๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	การรักษาคุณภาพการผลิตข้าวเหนียวเพื่อแปรรูปเป็นข้าวแต่น ๑๓๙,๘๐๐ บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	การพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ๔๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง
๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	จัดงานแสดงสินค้าแปรรูปข้าว และเชื่อมโยงการตลาด ๔๕๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สำนักงานพาณิชย์จังหวัดลำปาง หอการค้าจังหวัดลำปาง ชมรมผู้ประกอบการร้านอาหารจังหวัดลำปาง
๙. หน่วยงานดำเนินการ	หน่วยงานหลัก สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง หน่วยงานร่วม ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง ๒. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดลำปาง ๓. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ๔. หอการค้าจังหวัดลำปาง ๕. ชมรมผู้ประกอบการร้านอาหารจังหวัดลำปาง
๑๐. ระยะเวลาในการ ดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
๑๑. งบประมาณ	งบพัฒนาจังหวัดลำปาง วงเงินงบประมาณ ๑,๔๗๐,๐๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร มีความรู้ด้านการผลิตข้าวเหนียวคุณภาพดี และการเพิ่มมูลค่าจากการแปรรูปข้าวเหนียว จำนวน ๑๘๐ ราย ๒. เกิดการเชื่อมโยงการตลาดระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการ แปรรูป ข้าวเหนียวผู้ประกอบการ จำนวน ๕ ราย
๑๓. ผลลัพธ์จากการ ดำเนินโครงการ (Outcome)	เชิงปริมาณ ๑. เกษตรกรจำนวน ๑๘๐ ราย มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการปลูกข้าวเหนียว คุณภาพดี ร้อยละ ๑๐ ต่อปี

หัวข้อ	รายละเอียด
	เชิงคุณภาพ ๑. เพิ่มคุณภาพการผลิตข้าวเหนียวเพื่อแปรรูปเป็นข้าวแต๋น และอื่นๆ ๒. เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชนและสร้างรายได้ให้กับชุมชนเพิ่มขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	พัฒนาและต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเส้นค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น และแปรรูปไม้แบบครบวงจร
๒. ชื่อแผนงาน	พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรม แปรรูปมูลค่าสูง
๓. แนวทางการพัฒนา	การพัฒนาและต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยีการพัฒนา กระบวนการผลิตและบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น ออกสู่ตลาดสม่ำเสมอ
๔. หลักการและเหตุผล	จังหวัดลำปางมีพื้นที่ปลูกไม้รวม ๙,๖๕๔.๕๔ ไร่ ในท้องที่ ๑๐ อำเภอเกษตรกร ๓,๐๐๓ ราย ปลูกมากในพื้นที่อำเภอวังเหนือ ๕,๕๐๕ ไร่ และมีเกษตรกรมากที่สุดที่อำเภอแจ้ห่ม ๒,๗๔๒ ราย นิยมปลูกพันธุ์รวก ร้อยละ ๗๕ พันธุ์ซางหม่นร้อยละ ๑๕ และพันธุ์อื่นๆ รวมกัน ร้อยละ ๑๕ ไม้สามารถปลูกและดูแลรักษาได้ง่าย ต้นทุนต่ำใช้ประโยชน์ได้ต่อเนื่องและยาวนาน นำใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย ได้แก่ ใช้เป็นไม้จักสาน เฟอร์นิเจอร์ สร้างบ้านพัก อุตสาหกรรมก่อสร้าง การเกษตรและประมง บริโภค หน่อสดและแปรรูป วัสดุเหลือใช้จากการแปรรูปสามารถนำไปเป็นเชื้อเพลิง ชีวมวล และปุ๋ยหมักได้ สำหรับไม้ในพื้นที่จังหวัดส่วนใหญ่พ่อค้าคนกลาง ได้รวบรวมเป็นลำขายให้พ่อค้ารายใหญ่ในภาคกลาง เพื่อใช้ในการประมง (ปักเลี้ยงหอย) ภาคเหนือเพื่อใช้ในการเกษตร (ค้ำยันต้นลำไย) ซึ่งมีราคาต่อหน่วยต่ำ มีไม้บางส่วนได้รับการพัฒนาให้มีมูลค่าสูงขึ้น เช่น การนำไปจักสาน เฟอร์นิเจอร์ บริโภค และเชื้อเพลิง แต่ยังมีจำนวนน้อย และเมื่อมีการปลูกไม้เพิ่มขึ้น พื้นที่ปลูกพืชเชิงเดี่ยว เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จะลดลง ส่งผลให้ลดการเกิดฝุ่นควัน ไฟป่า จากการเผาวัสดุเหลือใช้จากการเกษตร สอดคล้องกับการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว BCG Model ด้านการเกษตร ของจังหวัดลำปาง และปัญหาสำคัญของการพัฒนาสินค้าไม้ คือ ขาดองค์ความรู้ในการใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมตามชนิดพันธุ์ไม้ วนเกษตร การเก็บรักษาเนื้อไม้ การยกระดับไม้พื้นบ้านเป็นไม้เชิงพาณิชย์ การบริหารจัดการ การตลาด และโลจิสติกส์ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปางจึงร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอโครงการพัฒนาและต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเส้นค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น และแปรรูปไม้แบบครบวงจร เพื่อสร้างรายได้ที่มั่นคงให้เกษตรกร โดยเป็นการอบรมให้ความรู้ในด้านเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แปรรูป และการตลาดสินค้าไม้ สร้างแนวความคิดการพัฒนาอาชีพที่หลากหลาย สนับสนุนปัจจัยการผลิตและครุภัณฑ์ที่จำเป็น เชื่อมโยงผู้ประกอบการกับเกษตรกร ยกระดับไม้พื้นบ้านเป็นไม้เชิงพาณิชย์ เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียน สร้างรายได้ให้แก่ชุมชน ลดปัญหาสิ่งแวดล้อมและ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ผลกระทบที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อสร้างความรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แปรรูป และสร้างมูลค่าเพิ่มใหม่ ๒. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและแปรรูปใหม่ ๓. เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายใหม่และผลิตภัณฑ์ใหม่แปรรูป
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรมีความรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แปรรูป และสร้างมูลค่าเพิ่มใหม่ จำนวน ๑๐๐ ราย ๒. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและแปรรูปใหม่ ร้อยละ ๓๐ ๓. เชื่อมโยงผู้ประกอบการแปรรูปใหม่ ๔ แห่ง
๗. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอแจ้ห่ม อำเภอแม่เมาะ อำเภอแม่ทะ อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	อบรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป และสนับสนุนวัสดุฝึกอบรม ๗๖๖,๙๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดลำปาง
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	อบรมการเพิ่มมูลค่าใหม่ด้วยเทคโนโลยี และแปลงใหม่ต้นแบบ ๙๙,๑๐๐ บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดลำปาง
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	งานแสดงสินค้าแปรรูปจากใหม่ และเชื่อมโยงผู้ประกอบการ ๓๓๔,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สำนักงานพาณิชย์จังหวัดลำปาง
๙. หน่วยงานดำเนินการ	หน่วยงานหลัก สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง หน่วยงานร่วม ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง ๒. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดลำปาง ๓. สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดลำปาง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
๑๑. งบประมาณ	๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท (งบพัฒนาจังหวัดลำปาง)
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรมีความรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แปรรูป และสร้างมูลค่าเพิ่มใหม่ จำนวน ๑๐๐ ราย ๒. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและแปรรูปใหม่ ร้อยละ ๓๐ ๓. เชื่อมโยงผู้ประกอบการแปรรูปใหม่ ๔ แห่ง

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เชิงปริมาณ ๑. เกษตรกรจำนวน ๑๐๐ ราย มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการผลิตและแปรรูปไม้ ร้อยละ ๒๐ ต่อปี เชิงคุณภาพ ๑. ลดพื้นที่การปลูกพืชเชิงเดี่ยว ลดฝุ่นควันและไฟป่า ๒. เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์จากไม้ ๓. สร้างรายได้ชุมชน เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียน ๔. เกิดป่าชุมชน สถานที่พักผ่อน และสถานที่ท่องเที่ยว

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	สร้างมูลค่าเพิ่มผลไม้จากการเคลือบสารสกัดจากครั้ง
๒. ชื่อแผนงาน	พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง
๓. แนวทางการพัฒนา	การพัฒนาและส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากเกษตรชีวภาพ สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ การผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรม และฐานทรัพยากรชีวภาพ สนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๔. หลักการและเหตุผล	จังหวัดลำปางมีพื้นที่ปลูกต้นจามจู้รี่เพื่อเลี้ยงครั้ง ๔,๙๒๒ ไร่ ๖๗,๑๒๕ ต้น เกษตรกร ๒,๙๕๖ ราย มีพื้นที่มากที่สุดที่อำเภอสบปราบ ๒,๓๓๖.๙๕ ไร่ มีต้นจามจู้รี่ ๒๗,๓๖๔ ต้น และมีเกษตรกรมากที่สุดคือ ๑,๐๑๕ ราย สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร จังหวัดลำปางกว่า ๔๐๐ ล้านบาทต่อปี ปัญหาการเลี้ยงครั้งในปัจจุบันคือ ครั้งให้ผลผลิตไม่แน่นอน มีสาเหตุจากอุณหภูมิที่สูงขึ้น ขาดแคลนพันธุ์ครั้ง เกษตรกรขาดความรู้ในการเลี้ยงครั้ง ขาดแคลนแรงงานเก็บครั้ง ขาดเครื่องมือเก็บครั้งที่มีประสิทธิภาพ ครั้งมีสิ่งเจือปน และการตัดต้นจามจู้รี่ที่มากขึ้นส่งผลให้สถานที่เลี้ยงครั้งลดลง ราคาครั้งที่ไม่แน่นอน ผันผวนตามกลไกตลาด สำหรับแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ครั้งที่สำคัญคือ การสกัดครั้งเป็นแอลกอฮอล์ เกรดอาหารและยา เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมเคลือบผิวผลไม้และยา โดยนิยมใช้ในผลไม้ตระกูลส้ม เช่น ส้มโอ ส้มสายน้ำผึ้ง ส้มเขียวหวาน ซึ่งเกิดประโยชน์มากในวงกว้าง ลดการเน่าเสียของผลไม้จากการขนส่ง ยืดอายุการบริโภค สามารถส่งออกผลไม้ไปยังต่างประเทศได้นานขึ้น ขายในห้างสรรพสินค้าได้นานขึ้น สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรได้มากขึ้น สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง จึงร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงการสร้างมูลค่าเพิ่มผลไม้จากการเคลือบสารสกัดจากครั้ง เพื่อสร้างรายได้ให้เกษตรกรเพิ่มขึ้น โดยการอบรมให้ความรู้ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตครั้ง สร้างความเข้าใจแนวทางการเพิ่มคุณค่าครั้ง การแปรรูปและใช้ประโยชน์จากครั้ง กลไกตลาด สนับสนุนปัจจัยการผลิต และการเชื่อมโยงผู้ประกอบการ สอดคล้องกับการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว BCG Model ด้านการเกษตร ของจังหวัดลำปาง ต่อไป
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกษตรกรให้เลี้ยงครั้งตามมาตรฐานโรงงาน ๒. เพื่อสร้างการรับรู้และใช้ประโยชน์จากสารเคลือบผิวผลไม้ “Tropica Wax” ๓. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตครั้ง ๔. เพื่อส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการ

หัวข้อ	รายละเอียด
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรมีความรู้การเลี้ยงครั้งตามมาตรฐานโรงงานและประโยชน์ จากสารเคลือบผิวผลไม้ “Tropica Wax” จำนวน ๑๕๐ ราย ๒. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตครั้ง ร้อยละ ๒๐ ๓. เชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรและผู้ประกอบการจำนวน ๒ ราย
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ในพื้นที่ ๑๓ อำเภอ จังหวัดลำปาง
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	อบรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตครั้งตามมาตรฐานโรงงานและ สนับสนุนวัสดุฝึกอบรม ๗๐๖,๒๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษาลำปาง มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	อบรมการเพิ่มมูลค่าครั้ง และประโยชน์จากสารเคลือบผิวผลไม้ Tropica Wax” ๑๓๓,๘๐๐ บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง หอการค้าจังหวัดลำปาง
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	งานแสดงสินค้าแปรรูปจากครั้ง และเชื่อมโยงผู้ประกอบการ ๓๑๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง สำนักงานพาณิชย์จังหวัดลำปาง
๙. หน่วยงานดำเนินการ	หน่วยงานหลัก สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง หน่วยงานร่วม ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง ๒. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดลำปาง ๓. หอการค้าจังหวัดลำปาง ๔. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษาลำปาง ๕. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ๖. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง
๑๐. ระยะเวลาในการ ดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
๑๑. งบประมาณ	๑,๑๕๐,๐๐๐ บาท (งบพัฒนาจังหวัดลำปาง)
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรมีความรู้การเลี้ยงครั้งตามมาตรฐานโรงงาน และประโยชน์ จากสารเคลือบผิวผลไม้ “Tropica Wax” จำนวน ๑๕๐ ราย ๒. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตครั้ง ร้อยละ ๒๐ ๓. เชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรและผู้ประกอบการจำนวน ๒ ราย

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เชิงปริมาณ ๑. เกษตรกรจำนวน ๑๕๐ ราย มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเลี้ยงครั้ง ร้อยละ ๒๐ ต่อปี เชิงคุณภาพ ๑. เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์จากครั้ง ๒. เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน และสร้างรายได้ให้กับชุมชนอย่างยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการ : ส่งเสริมและพัฒนายกระดับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอำเภอวังเหนือ กิจกรรมหลัก : ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอำเภอวังเหนือ (Wangnuea Smart farm Tourism)
๒. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยใช้ทรัพยากรที่โดดเด่นในพื้นที่ สร้างความเข้มแข็งในชุมชน
๓. หลักการและเหตุผล	จังหวัดลำปาง มีทิศทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย Thailand ๔.๐ ของรัฐบาลได้กำหนดแนวทางการพัฒนาที่เป็นจุดเน้น (Focus) และทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Direction) สำคัญในระยะยาว ผลักดันให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวและธุรกิจบริการสุขภาพ เชื่อมโยงสู่เมืองท่องเที่ยวในภูมิภาค เนื่องจากลำปาง มีความหลากหลาย ทั้งการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประเพณี การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพการส่งเสริมธุรกิจบริการด้านแพทย์ทางเลือก ซึ่งจะสามารถรักษาและต่อยอดภูมิปัญญาการแพทย์พื้นถิ่นสู่รูปแบบการบริการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพมีอัตลักษณ์โดดเด่น ในระยะที่ผ่านมา จังหวัดลำปางได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคเกษตร ซึ่งจังหวัดมีศักยภาพทั้งเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ เกษตรแปรรูปพืชผักเมืองหนาว เพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย คือ การมีสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพสูง ที่จังหวัดลำปาง ที่ต้องการยกระดับเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับประชาชนอำเภอวังเหนือ ร่วมกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรวังเหนือ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro Tourism) คือ การท่องเที่ยวไปยังชุมชนเกษตรกรรม ฟาร์มเกษตร หรือ สถานที่ราชการและอื่นๆ เพื่อการหาความรู้เทคโนโลยีการเกษตร ประสบการณ์ และความเพลิดเพลินด้านเกษตร ได้สัมผัสวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม และทรัพยากร ส่งผลให้เกิดรายได้จากการให้บริการการท่องเที่ยว การถ่ายทอดองค์ความรู้ และการจำหน่ายสินค้าและบริการต่าง ๆ โดยในพื้นที่อำเภอวังเหนือมีกลุ่มฟาร์มเกษตร ชุมชนเกษตร และหน่วยงานด้านการเกษตรที่มีศักยภาพในการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมการให้บริการการท่องเที่ยวในรูปแบบดังกล่าว โดยมุ่งเน้นการดำเนินงานในเชิงบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเกษตรกรในอำเภอ ให้เป็นผู้ขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้มีรูปธรรมที่ชัดเจน และสามารถต่อยอดองค์ความรู้ที่มีอยู่ เพื่อพัฒนาเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรต้นแบบของประเทศไทยในพื้นที่อำเภอวังเหนือ พบกลุ่มเกษตรกรที่มีศักยภาพจำนวนมากกระจายในเขตการปกครอง ๘ ตำบล สมาชิกกลุ่มมีศักยภาพและความพร้อมด้านพื้นที่ทำการเกษตรในรูปแบบที่แตกต่างกันไปตามความชำนาญเฉพาะด้าน และจำเป็นต้องการพัฒนาในหลายด้าน อาทิเช่น

หัวข้อ	รายละเอียด
	ด้านความรู้ทางวิชาการเฉพาะทางฐานเรียนรู้ การตลาด และช่องทางการจัดจำหน่าย การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ด้านการสร้างเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวและการให้บริการต่างๆ เป็นต้น ดังนั้น ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรวังเหนือเห็นความสำคัญที่จะขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตามยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์จังหวัดลำปาง เพื่อการพัฒนาสู่รูปแบบการท่องเที่ยวรวมถึงการสร้างเส้นทางท่องเที่ยวและสร้างเครือข่ายในการพัฒนาระบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยมีกลไกในการขับเคลื่อนจากกลุ่มธุรกิจการเกษตร ชุมชนเกษตรกรรม ฟาร์มเกษตร และสถานที่ราชการ และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ร่วมพัฒนาจนบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและพัฒนาระบบการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้มีการบริหารจัดการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๒. เพื่อประชาสัมพันธ์ และสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอำเภอวังเหนือให้เป็นที่รู้จัก และประจักษ์แก่ประชาชนในประเทศ และต่างประเทศ ๓. เพื่อการสร้างเครือข่ายในการพัฒนาระบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เข้มแข็งในลักษณะฟาร์มที่พัฒนาสู่ Agro Tourism ๔. เพื่อสร้างรายได้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง และเป็นอาชีพทางเลือกแก่เกษตรกร
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ให้มีการบริหารจัดการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๖. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง
๗. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	รับสมัครสมาชิกที่มีความสนใจในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ
๗.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	อบรม ศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการในด้านต่างๆ ๑๐๕,๔๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ
๗.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ได้มาตรฐาน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ

หัวข้อ	รายละเอียด
๗.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ๒๕๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ
๗.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ติดตามและประเมินผลสรุปผลการดำเนินงาน - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือ
๘. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง
๙. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
๑๐. งบประมาณ	๑,๓๕๕,๔๐๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้มีการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๑๒. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกิดการพัฒนาต่อยอดการดำเนินงานของศูนย์เครือข่ายในการพัฒนาระบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เข้มแข็ง ๒. เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สามารถถ่ายทอดและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในอำเภอวังเหนือ และเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการระบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตแมลงเศรษฐกิจจังหวัดลำปาง กิจกรรมหลัก : ส่งเสริมการเลี้ยงครั้งในพื้นที่ที่เหมาะสม
๒. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการผลิตการเกษตรในพื้นที่การเกษตรที่เหมาะสม รวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและระบบโครงสร้างพื้นฐาน
๓. หลักการและเหตุผล	BCG Model เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวม ที่จะพัฒนาเศรษฐกิจ ๓ มิติไปพร้อมกัน ได้แก่ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) ระบบเศรษฐกิจชีวภาพ มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยเน้นการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง เชื่อมโยงกับ เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) คำนึงถึงการนำวัสดุต่าง ๆ กลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด และทั้ง ๒ เศรษฐกิจนี้ อยู่ภายใต้เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจที่ไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการพัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคม และการรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนไปพร้อมกัน โดยเปลี่ยนข้อได้เปรียบที่ไทยมีจากความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมให้เป็นความสามารถในการแข่งขันด้วยนวัตกรรม เพื่อให้เกิดเศรษฐกิจ BCG ที่เติบโต แข่งขันได้ในระดับโลก เกิดการกระจายรายได้ลงสู่ชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำ ชุมชนเข้มแข็ง มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยจังหวัดลำปางเป็นจังหวัดนำร่องในการดำเนินการตามโมเดลเศรษฐกิจใหม่ BCG ด้านการเกษตร ๓ ชนิดสินค้า ได้แก่ ข้าวเหนียว ไข่ ครั่งและจามจู้รี ครั้งเป็นแมลงที่ให้ประโยชน์กับมนุษย์มานานแล้ว โดยแมลงครั้งจะเกาะตัวตามกิ่งไม้ชนิดต่างๆ อาทิ จามจู้รี พุทรา ปันแถ มะแฮะ ฯลฯ แล้วดูดน้ำเลี้ยงจากกิ่งไม้สร้างสารคัดหลั่ง (RESIN) ขึ้นมาเป็นที่อยู่และปกป้องตนเอง มนุษย์ได้นำสารคัดหลั่งนี้มาใช้ประโยชน์ทำผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น ทำแชลแล็คทาไม้ทำฉนวนไฟฟ้าในแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์ ทำแชลแล็คเกรดอาหารและยา ใช้เคลือบผิวช็อกโกแลต ลูกกวาด ขนมหวาน อาหาร ยาเม็ด ตลอดจนเป็นส่วนผสมในสารเคลือบผิวผลไม้เพื่อยืดอายุผลไม้เป็นต้นสีแดงที่สกัดได้จากครั้งจะเป็นสีธรรมชาติ นำไปใช้เป็นสีผสมอาหาร เครื่องดื่ม และใช้ในการย้อมผ้า ในระยะเวลาที่ผ่านมาผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในภาพรวมของอุตสาหกรรมครั้งไทย ซึ่งมีผลกระทบทั้งระบบตั้งแต่ผู้เพาะเลี้ยงครั้ง ซึ่งเป็นเกษตรกร ผู้ค้าพืชผลทางการเกษตร รวมถึงโรงงานแปรรูปและผู้ส่งออก ซึ่งสุดท้ายจะมีความเป็นไปได้สูงมากที่อุตสาหกรรมครั้งไทยจะหายไปจากระบบธุรกิจครั้งในตลาดโลก คงเหลือไว้แต่ประเทศอินเดีย ซึ่งเป็นผู้ผลิตและคู่แข่งดั้งเดิมของไทยสามารถฟื้นคืนสภาพกลับมาเป็นผู้ส่งออกครั้งรายใหญ่ได้ในช่วง ๒ ปีที่ผ่านมา

หัวข้อ	รายละเอียด
	ในประเทศไทยส่วนใหญ่แล้วนิยมปล่อยครั้งบนต้นจามจุรี (ฉำฉา) ซึ่งเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ครอบโตที่ชาวบ้านยังมีรายได้จากครั้งที่ปล่อยบนต้นจามจุรี ชาวบ้านก็จะช่วยกันรักษาต้นไม้ไว้ แต่ช่วงที่ผ่านมา เนื่องจากการปล่อยครั้งประสบภาวะแล้งและร้อน ไม่สามารถให้ผลผลิตครั้งออกมาได้ ชาวบ้านจึงได้ขายต้นไม้ให้คนตัดไปเป็นจำนวนมาก หากเราแก้ปัญหาให้ครั้งอยู่รอดความแล้งและร้อนได้ ก็จะทำให้ชาวบ้านรักษาต้นไม้ไว้เป็นการรักษาสิ่งแวดล้อมและทำให้โลกเขียวอีกทางหนึ่งนอกเหนือจากรายได้จากครั้งที่เพิ่มขึ้น
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อเป็นทางเลือกประกอบอาชีพของเกษตรกร ๒. เพื่อให้เกษตรกรและผู้สนใจทราบถึงความสำคัญและประโยชน์ของการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ ๓. เพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพเสริมเพิ่มรายได้
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกร จำนวน ๘๐ ราย ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการเลี้ยงครั้งในพื้นที่ที่เหมาะสม ๒. เกิดกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงครั้ง จำนวน ๔ กลุ่ม
๖. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอวังเหนือ อำเภอแจ้ห่ม อำเภอเมืองปาน และอำเภองาว จังหวัดลำปาง
๗. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการเลี้ยงครั้งในพื้นที่ที่เหมาะสม ๓๙๕,๒๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอวังเหนือสำนักงานเกษตรอำเภอแจ้ห่ม สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปาน สำนักงานเกษตรอำเภองาว ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ จ.เชียงใหม่
๘. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง
๙. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
๑๐. งบประมาณ	๓๙๕,๒๐๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกร จำนวน ๘๐ ราย ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการเลี้ยงครั้งในพื้นที่ที่เหมาะสม ๒. เกิดกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงครั้ง จำนวน ๔ กลุ่ม
๑๒. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถเลี้ยงครั้งในพื้นที่ที่เหมาะสม ได้ผลผลิตครั้งที่มีคุณภาพ อัตราการตายตัวครั้งบนพันธุ์ไม้ในฤดูร้อนลดลง เกษตรกรมีทางเลือกในการประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาการทำเกษตรกรรมยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการ : ส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยเพื่อต่อยอดสู่เชิงพาณิชย์ กิจกรรมหลัก : ส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตร
๒. แนวทางการพัฒนา	ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตรแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
๓. หลักการและเหตุผล	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีนโยบายดำเนินการ “การตลาดนำการผลิต” และ “เกษตร ๔.๐” สู่การเป็นเกษตรทันสมัยที่ผ่านกระบวนการทำเกษตรรูปแบบสมัยใหม่ มีการนำเทคโนโลยีและข้อมูลทันสมัยมาใช้ในการผลิตอย่างแม่นยำลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าสูง มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้รับการรับรองมาตรฐาน และตรวจสอบย้อนกลับได้ ตลอดจนเป็นที่ยอมรับในตลาดโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงสู่ยุค Internet Of Things ที่เทคโนโลยีส่งผลให้พฤติกรรมของผู้บริโภคปรับเปลี่ยนเป็นสังคมออนไลน์มากขึ้น ทำให้ภาคการเกษตรต้องมีการปรับตัว โดยเฉพาะในเรื่องตลาดสินค้าเกษตร โดยมีตลาดเกษตรกรเป็นแหล่งจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรหลักของเกษตรกรในพื้นที่ เกษตรกรเป็นผู้จำหน่ายเองผ่านตลาดเกษตรกร และมีผู้จัดการตลาดเกษตรกรเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุน ผลักดันและขับเคลื่อนในทุกมิติสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่กำหนดให้ “ลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตรและเพิ่มโอกาสทางการแข่งขัน” นอกจากนี้ ยังมีตลาดศักยภาพอื่นๆ ทั้งตลาด Modern Trade ตลาดในกลุ่ม HORECA ตลาดค้าส่งสินค้าเกษตร และตลาดออนไลน์ เป็นต้น สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปางจึงมุ่งเน้นการสร้างให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตรที่มีความพร้อมในด้านการบริหารจัดการ ธุรกิจเกษตรครบวงจร เกษตรกรได้รับการพัฒนาทั้งความรู้และประสบการณ์จริงในด้านการตลาด การบัญชี โลจิสติกส์สินค้าเกษตร สามารถวางแผนการผลิตให้ตรงตามความต้องการของตลาดอย่างแท้จริง ทั้งตลาด Offline ที่มีศักยภาพ เช่นตลาดเกษตรกร, ตลาด Modern Trade เป็นต้น ตลอดจนขยายช่องทางสู่ตลาด Online จำหน่ายผ่าน Platform ที่มีศักยภาพ เป็นการเชื่อมโยงผลผลิตที่มีคุณภาพ ได้รับการรับรองมาตรฐานจากกิจกรรมแปลงใหญ่ เกษตรทฤษฎีใหม่องค์กรเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน Young Smart Farmer และ Smart Farmer ซึ่งต้องมีการบูรณาการร่วมกันของภาครัฐ เอกชน ผู้ประกอบการ และเกษตรกรให้เกิดตลาดสินค้าเกษตรที่มีอัตลักษณ์ ขยายช่องทาง

หัวข้อ	รายละเอียด
	การจำหน่ายที่ครอบคลุมและยกระดับสู่ตลาดสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งช่วยเหลือเกษตรกร ในด้านการตลาดให้เข้มแข็งและมั่นคง สามารถพึ่งพาตัวเองได้อย่างยั่งยืน
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อพัฒนาสินค้าเกษตรขยายสู่ช่องทางการจำหน่ายในตลาดสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพ (Offline & Online) ๒. เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรของจังหวัดลำปางให้เป็นที่รู้จักและกระตุ้นการรับรู้ของผู้บริโภคในวงกว้างขึ้น
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๖๐ ราย ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรและการขยายช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรทั้ง Offline & Online ๒. ช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น จำนวน ๓ ช่องทาง
๖. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง
๗. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	รับสมัครเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่สนใจเข้าร่วมโครงการ - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ
๗.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “การประชาสัมพันธ์และพัฒนา รูปแบบสินค้าเกษตรเพื่อจำหน่ายในตลาดทั้ง Offline & Online Market” ๑๘๙,๖๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ
๗.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ
๘. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง
๙. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
๑๐. งบประมาณ	๑๘๙,๖๐๐ บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๖๐ ราย ได้รับการพัฒนาศักยภาพในด้านการประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรและ การขยายช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรทั้ง Offline & Online ๒. ช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น จำนวน ๓ ช่องทาง
๑๒. ผลลัพธ์จากการ ดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและเกิดความเข้มแข็ง มั่นคงและยั่งยืน ๒. ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงอาหารที่ปลอดภัยในราคาที่สมเหตุสมผล ในทุกช่องทาง

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรจังหวัดลำปาง กิจกรรมหลัก : ยกระดับวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
๒. แนวทางการพัฒนา	ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตรแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
๓. หลักการและเหตุผล	การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ ต้องการให้ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืน ตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันที่ต้องการพัฒนาภาคการเกษตรให้มีศักยภาพและขีดความสามารถทางการแข่งขันที่สูงขึ้น โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจชุมชนผู้ประกอบการภาคเอกชนรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับการพัฒนาเกษตรกรไปสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีความเข้มแข็ง ตลอดจนการให้มีกลไกในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่มุ่งเน้นให้คนในชุมชนรวมตัวกันประกอบกิจการ โดยอาศัยทรัพยากร แรงงาน ภูมิปัญญา ท้องถิ่นและองค์ความรู้สมัยใหม่ มาผลิตเป็นสินค้าหรือบริการที่เป็นที่ต้องการของผู้บริโภคในรูปแบบของวิสาหกิจชุมชน การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ส่งผลให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ สามารถเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยบนพื้นฐานการดำเนินงานตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดลำปาง มีหน้าที่ในการจัดประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนเพื่อกำหนดนโยบายในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และทำหน้าที่นายทะเบียนในการรับจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน ตลอดจนให้การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยดำเนินงานและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนพัฒนาไปเป็นกิจการที่มีความเข้มแข็ง สามารถแข่งขันทางเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นพื้นฐานในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของชุมชนได้อย่างยั่งยืนต่อไป การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ มุ่งเน้นให้วิสาหกิจชุมชนสามารถนำวัตถุดิบ ทรัพยากร หรือ ภูมิปัญญาของชุมชนมาใช้ให้เหมาะสมกับกิจการวิสาหกิจชุมชนและสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ โดยกรมส่งเสริมการเกษตรมีหน้าที่ส่งเสริมกิจการวิสาหกิจชุมชน

หัวข้อ	รายละเอียด
	และสนับสนุนความรู้เกี่ยวกับกระบวนการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม คุณภาพมาตรฐานการผลิต และผลิตภัณฑ์ การบริหารจัดการธุรกิจ และการแข่งขันทางการตลาด เพื่อให้กิจการวิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ ผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนเป็นการสร้างรายได้ และเป็นการสร้างเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ซึ่งผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนที่ดีต้องเป็น Smart Product ซึ่งมีคุณภาพมาตรฐานที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค และมีศักยภาพในการแข่งขันทางการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนั้น ในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจึงจำเป็นต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานการผลิตและผลิตภัณฑ์เป็นที่เชื่อถือของผู้บริโภค มีการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ที่ทันสมัยตรงตามความต้องการของตลาด รวมถึงต้องมีการส่งเสริมกิจกรรมด้านการตลาดเพื่อพัฒนาสู่การแข่งขัน เป็นต้น ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคการเกษตร และสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ให้กับวิสาหกิจชุมชนจังหวัดลำปาง
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อยกระดับกิจการของวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนให้มีศักยภาพสูงขึ้น ๒) พัฒนาความรู้และทักษะด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรแปรรูปให้กับวิสาหกิจชุมชน ๓) พัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรแปรรูปให้กับวิสาหกิจชุมชน
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑) สมาชิกวิสาหกิจชุมชน ๑๐๐ ราย (วิสาหกิจชุมชน ๒๐ แห่ง) ได้รับความรู้เพื่อใช้ในการพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน ๒) วิสาหกิจชุมชน จำนวน ๒๐ แห่ง ได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ หลากหลายสินค้า ๓) วิสาหกิจชุมชนมีศักยภาพเพิ่มสูงขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการวิสาหกิจชุมชน ๔) เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการแปรรูปให้กับผลผลิตทางการเกษตรของวิสาหกิจชุมชน ทำให้วิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐
๖. พื้นที่เป้าหมาย	วิสาหกิจชุมชน ๒๐ แห่ง ในพื้นที่ ๑๓ อำเภอ ของจังหวัดลำปาง
๗. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์

หัวข้อ	รายละเอียด
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน ๖๘,๙๖๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ
๗.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	ถ่ายทอดองค์ความรู้เพิ่มศักยภาพวิสาหกิจชุมชน ๑๑๘,๗๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ
๗.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	ศึกษาดูงานวิสาหกิจชุมชนต้นแบบ ๓๑,๘๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ
๗.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ๕๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ
๗.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ
๘. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง
๙. ระยะเวลาในการ ดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
๑๐. งบประมาณ	๗๑๙,๔๖๐ บาท (งบพัฒนาจังหวัด)
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑) สมาชิกวิสาหกิจชุมชน ๑๐๐ ราย (วิสาหกิจชุมชน ๒๐ แห่ง) ได้รับความรู้ เพื่อใช้ในการพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน ๒) วิสาหกิจชุมชน จำนวน ๒๐ แห่ง ได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ ฉลากสินค้า ๓) วิสาหกิจชุมชนมีศักยภาพเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ วิสาหกิจชุมชน ๔) เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการแปรรูปให้กับผลผลิตทางการเกษตรของวิสาหกิจ ชุมชน ทำให้วิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๒. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑) สมาชิกวิสาหกิจชุมชน/เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน นำความรู้ที่ได้รับมา พัฒนาการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชน ทำให้วิสาหกิจชุมชนพัฒนา ศักยภาพไปสู่ระดับที่สูงขึ้น ๒) วิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการพัฒนามีรายได้เพิ่มขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการ : ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน แบบครบวงจรจังหวัดลำปาง กิจกรรมหลัก : เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตลำไยคุณภาพดีปลอดภัยตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน
๒. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด
๓. หลักการและเหตุผล	ลำไยจัดเป็นผลไม้ยอดเยี่ยม (Product Champion) และถือเป็นไม้ผลเศรษฐกิจหลักที่สำคัญ เป็นอันดับหนึ่งของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ ปัจจุบันจังหวัดลำปางมีพื้นที่เพาะปลูกลำไย ๒๑,๖๐๕ ไร่ ในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดในระหว่างเดือน กรกฎาคม ถึงเดือน สิงหาคม ของทุกปี จะสามารถสร้างรายได้ให้เกษตรกร อย่างไรก็ตามในช่วงหลายปีที่ผ่านมาเกษตรกรผู้ผลิตลำไยส่วนใหญ่ มักประสบกับสภาพการขาดทุนในการผลิตลำไย อันเนื่องจากสาเหตุหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นด้านราคาผลผลิตตกต่ำ มีต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ผลผลิตมีคุณภาพไม่ตรงกับความต้องการของตลาด ซึ่งหากมีการบริหารจัดการลำไยตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ตั้งแต่กระบวนการผลิต การรวมกลุ่มของเกษตรกร และเครือข่าย การปรับปรุงคุณภาพผลผลิตให้มีคุณภาพที่ดีปลอดภัย โดยเน้นการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการผลิตลำไยที่มีคุณภาพที่ดีและปลอดภัย มีผลขนาดใหญ่ สีผิวสวย ก็จะช่วยทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้นได้ แม้จะได้รับผลผลิตเท่าเดิมก็ตาม เนื่องจาก ราคารับซื้อลำไยที่มีขนาดผล เอเอ และมีสีผิวสวย จะมีราคาสูงกว่าลำไยที่มีผลขนาดบี ถึงกิโลกรัมละ ๘- ๑๒ บาท นอกจากนี้ การส่งเสริมให้เกษตรกรมีการผลิตลำไยนอกฤดูให้มากยิ่งขึ้น จะเป็นการลดปริมาณผลผลิตที่มีจำนวนมากในช่วงฤดูผลิตปกติให้มีปริมาณที่น้อยลง อันจะส่งผลให้ปริมาณการผลิต และปริมาณความต้องการของตลาด (Demand & Supply) เกิดความสมดุลมากยิ่งขึ้น อีกทั้ง หากเกษตรกรมีการรวมกลุ่มในผลิตและการจัดส่งผลผลิตไปสู่ผู้บริโภคโดยตรง ก็จะส่งผลดีทั้งต่อตัวผู้ผลิตที่จะสามารถรวบรวม จัดส่งผลผลิตไปส่งผู้บริโภคได้โดยตรงโดยไม่ต้องผ่านผู้ค้าคนกลาง มีรายได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย ส่วนผู้บริโภคก็จะได้รับสินค้าที่ดีมีคุณภาพดี ปลอดภัยตรงตามต้องการ ในราคาที่เป็นธรรม สามารถตรวจสอบแหล่งที่มาของสินค้าได้ และสิ่งที่สำคัญมากอีกประการหนึ่งก็คือ การส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มเครือข่าย ในการเข้าถึง ใช้ข้อมูลที่เป็นต่อกระบวนการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ การส่งเสริมให้เกษตรกรมีขีดความสามารถในการบริหารจัดการสินค้าเกษตรด้วยตนเอง ตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ถึงที่สุดแล้ว เกษตรกร องค์กรเกษตรกร จะเกิดความเข้มแข็งในการผลิตและบริหารจัดการสินค้าลำไยและสินค้าเกษตรอื่น ๆ ได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อให้เกษตรกรมีการผลิตลำไยที่ได้คุณภาพ มาตรฐานปลอดภัย/อินทรีย์ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแต่ละระดับ
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรจำนวน ๑๓๐ ราย ผ่านการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตลำไยคุณภาพดีปลอดภัยตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ๒. ผลผลิตลำไยเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐
๖. พื้นที่เป้าหมาย	๑. ตำบลนาแสง/ ตำบลนาแก้ว/ ตำบลไหล่หิน/ ตำบลใหม่พัฒนา อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง ๒. ตำบลนิคมพัฒนา/ ตำบลบุญนาคพัฒนา/ ตำบลพิชัย/ ตำบลกล้วยแพะ/ ตำบลพระบาท อำเภอมือง จังหวัดลำปาง
๗. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	อบรมถ่ายทอดความรู้ “การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตลำไยคุณภาพดี ปลอดภัยตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน” ๑๐๗,๔๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอกะลา สำนักงานเกษตรอำเภอมืองลำปาง
๗.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการผลิตลำไยคุณภาพดีปลอดภัยตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ๓๖๔,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอกะลา สำนักงานเกษตรอำเภอมืองลำปาง
๗.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอกะลา สำนักงานเกษตรอำเภอมืองลำปาง
๘. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง
๙. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
๑๐. งบประมาณ	๔๗๑,๔๐๐ บาท (งบพัฒนาจังหวัด)
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรจำนวน ๑๐๐ ราย ได้รับการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตลำไยคุณภาพดีปลอดภัยตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ๒. ผลผลิตลำไยเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐
๑๒. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกษตรกรมีองค์ความรู้ในการผลิตลำไยที่ได้คุณภาพมาตรฐานปลอดภัย และมาตรฐานอินทรีย์สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแต่ละระดับ ๒. เกษตรกรผู้ผลิตลำไยในจังหวัดลำปางมีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการ : ยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น กิจกรรมหลัก : เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสัมเกลี้ยงคุณภาพดีปลอดภัยตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน
๒. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด
๓. หลักการและเหตุผล	สัมเกลี้ยงเป็นไม้เมืองร้อนตระกูลส้มชนิดหนึ่งมีชื่อสามัญว่า Sweet Orange มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า Citrus senesis L. Osbeck เป็นผลไม้ที่ขึ้นได้ดีบริเวณพื้นที่ที่สูงจากระดับน้ำทะเลไม่มากนักถิ่นกำเนิดเข้าใจว่าอยู่บริเวณทางตอนใต้ของประเทศจีน ต่อมาได้แพร่กระจายไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา เม็กซิโก ทวีปยุโรป และหมู่เกาะอินเดียตะวันตก สำหรับประเทศไทยเชื่อกันว่าเริ่มนำเข้ามาปลูกในสมัยกรุงศรีอยุธยาหรือสมัยกรุงธนบุรี การนำสัมเกลี้ยงมาปลูกในอำเภอเถินในระยะแรกเป็นพวกชาวจีนที่ประกอบอาชีพค้าขายแต่ดั้งเดิม ต่อมาประกอบอาชีพทำสวนควบคู่ด้วย พื้นที่ที่นิยมปลูกเป็นบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำวัง อันอุดมสมบูรณ์ อำเภอเถินปรากฏแหล่งที่เคยปลูกและปัจจุบันยังคงปลูกโดยส่วนใหญ่จะเป็นเขตพื้นที่ตำบลที่มีแม่น้ำวังไหลผ่าน ได้แก่ ตำบลเถินบุรี ตำบลล้อมแรด และตำบลแม่ถอด จังหวัดลำปาง มีพื้นที่ปลูกสัมเกลี้ยงทั้งหมด ๘๙๗ ไร่ แบ่งเป็น อำเภอเถิน ๔๖๒ ไร่ และ อำเภอแม่พริก ๔๓๕ ไร่ สัมเกลี้ยงเป็นผลไม้ที่มีรสชาติดี มีกลิ่นหอม ใ้รับประทานสดๆ หรือนำน้ำส้มคั้นได้ดี สัมเกลี้ยงมีลำต้นขนาดปานกลาง มีความสูงประมาณ ๕-๗ เมตร แต่ถ้าอยู่ในที่ที่เหมาะสมอาจสูงถึง ๑๐ เมตร ทรงต้นค่อนข้างทึบ ลำต้นและกิ่งก้านแข็งแรง ส่วนมากมีหนามตามลำต้น หนามใหญ่และแข็ง ยิ่งต้นที่เกิดจากเมล็ดจะยังมีหนามมากและยาวเรียวยาวแหลม ใบค่อนข้างใหญ่แต่น้อยกว่าส้มโอ มีลักษณะเป็นรูปไข่หรือผลสมอยาว ๒-๓ นิ้วฟุต กว้าง ๑-๒ นิ้วฟุต ใบ แบ่งออกเป็น ๒ ตอน ตอนแรกเรียกว่าแผ่นใบ ตอนติดกับก้านใบเรียกว่าหูใบ สัมเกลี้ยงเป็นส้มที่มีหูใบเล็กและเรียวยาวแทบมองไม่เห็นเด่นชัด สีของใบด้านบนเขียวเข้มเป็นมัน ด้านล่างเขียวอ่อนขอบใบเรียบ ดอกออกตามปลายกิ่งเล็กๆ เป็นช่อ จำนวน ๑๐-๒๐ ดอก บางทีออกดอกเดี่ยวก็มี เป็นดอกสมบูรณ์เพศขนาดปานกลางกลีบดอกมีสีขาว ๔-๕ กลีบ เมื่อดอกบานมีกลิ่นหอมมาก ผลสัมเกลี้ยงมีขนาดปานกลางถึงค่อนข้างใหญ่ เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๘-๑๐ เซนติเมตร มีลักษณะกลมสูงไม่แบน จัดเป็นผลประเภท berry จำพวก hesperidium ผลที่ยังไม่แก่มีสีเขียวเข้ม แต่เมื่อแก่จัดเป็นสีเขียวยอมเหลือง มีตุ่มน้ำมันเล็กๆ กระจายรอบผลเปลือกหนาปานกลางประมาณ ๐.๕ เซนติเมตร มีลักษณะค่อนข้างแข็ง ภายในผลแบ่งเป็นช่อง ประมาณ ๑๒ ช่อง อัดแน่นด้วยเนื้อซึ่งเป็นส่วนของ endocarp มีลักษณะเรียวยาวสีเหลืองภายในมีน้ำมีรสหวานอมเปรี้ยว

หัวข้อ	รายละเอียด
	ตรงกลางมีแกนแข็งสีขาว เมล็ดส้มเกลี้ยงใหญ่กว่าเมล็ดส้มเขียวหวาน เล็กน้อย แต่เล็กกว่าส้มโอเปลือกของเมล็ดย่นสีขาว เมล็ดค่อนข้างแบน ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งคือปัญหาโรคและแมลงปัญหาสำคัญที่พบคือ การเข้าทำลายของโรคราสีชมพู Corticiumsalmonicolor เข้าทำลายกิ่งทำให้กิ่งแห้งและตายในที่สุด และปัญหาเรื่องโรคใบแก้วในส้มเกลี้ยงที่พบมาก ทำให้ประสิทธิภาพในการสังเคราะห์แสงลดลง มีผลต่อการเจริญเติบโต คุณภาพ และปริมาณของผลผลิตลดลง ปัญหาดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายเป็นอย่างมาก ดังนั้น เพื่อเป็นการลดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม จึงควรรหาสารที่ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพมาใช้ทดแทนสารเคมี นอกจากนี้ จำเป็นต้องมีการแปรรูปเพิ่มมูลค่าผลผลิตให้มีผลตอบแทนคุ้มค่าในการปลูกพืชนี้ของเกษตรกร
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตส้มเกลี้ยงคุณภาพดีและทำผลิตภัณฑ์แปรรูปผลผลิตจากส้มเกลี้ยงเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตส้มเกลี้ยง
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรจำนวน ๒๐ ราย ผ่านการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตส้มเกลี้ยงคุณภาพดีปลอดภัย ๒. ผลผลิตส้มเกลี้ยงได้รับการแปรรูป อย่างน้อย ๒ ประเภท
๖. พื้นที่เป้าหมาย	ตำบลพระบาทวังตวง หรือใกล้เคียง อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง
๗. กิจกรรมหลัก	
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	อบรมถ่ายทอดความรู้ “การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ส้มเกลี้ยงคุณภาพดีปลอดภัยได้มาตรฐาน” ๒๗,๗๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก
๗.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการผลิตส้มเกลี้ยงคุณภาพดีปลอดภัยตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ๓๗,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก
๗.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การแปรรูปผลผลิตส้มเกลี้ยง เพื่อเพิ่มมูลค่า ๙๑,๗๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก

หัวข้อ	รายละเอียด
๗.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอแม่พริก
๘. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง
๙. ระยะเวลาในการ ดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
๑๐. งบประมาณ	๑๕๖,๔๐๐ บาท (งบพัฒนาจังหวัด)
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรจำนวน ๒๐ ราย ผ่านการพัฒนาศักยภาพและ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตส้มเกลี้ยงคุณภาพดีปลอดภัย ๒. ผลผลิตส้มเกลี้ยงได้รับการแปรรูป อย่างน้อย ๒ ประเภท
๑๒. ผลลัพธ์จากการ ดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกษตรกรมีองค์ความรู้ในการผลิตส้มเกลี้ยงที่ได้คุณภาพมาตรฐาน ปลอดภัย ๒. เกษตรกรผู้ผลิตส้มเกลี้ยงในอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปางมีรายได้และ คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการ : พัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยให้ได้มาตรฐานแบบครบวงจร กิจกรรมหลัก : พัฒนาระบบการผลิตส้มโอปลอดภัย อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
๒. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด
๓. หลักการและเหตุผล	ส้มโอเป็นไม้ผลเศรษฐกิจที่มีการส่งออกในรูปแบบของผลไม้สดพืชหนึ่งของประเทศไทย ซึ่งทำรายได้ให้กับเกษตรกรชาวสวนผู้ปลูกได้เป็นอย่างดีผลส้มโอหลังจากเก็บเกี่ยวสามารถทำการเก็บรักษาไว้ได้นานที่สภาพอุณหภูมิปกติ ไม่สูญเสียง่ายและยังมีราคาต่อหน่วยค่อนข้างสูงเป็นที่นิยมบริโภคของทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศส้มโอพันธุ์ดีต่าง ๆ ที่ปลูกเป็นการค้ามีการปลูกกันมากในเขตภาคเหนือตอนล่างและเขตภาคกลางของประเทศไทยส่วนในเขตภาคเหนือตอนบนมีการปลูกส้มโอพันธุ์ดีบ้างแต่กระจัดกระจายและมีไม่มากนักและมีแนวโน้มในการปลูกส้มโอในเขตภาคเหนือตอนบนมากขึ้นส้มโอพันธุ์ดีที่ปลูกแล้วให้ผลผลิตที่มีคุณภาพและมีการเจริญเติบโตปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของภาคเหนือตอนบนได้ดีได้แก่พันธุ์ขาวใหญ่ขาวพวงและทองดี โดยปกติต้นส้มโอมีการออกดอก ๒ ครั้งต่อปี คือในช่วงเดือนธันวาคม-เดือนกุมภาพันธ์และช่วงเดือนกรกฎาคม- สิงหาคม โดยที่ช่วงแรกของปีมีจำนวนการออกดอกมากกว่าช่วงหลัง พันธุ์ส้มโอที่ปลูกในพื้นที่ทางภาคเหนือที่สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี มีหลายพันธุ์และมีการปลูกหลายพื้นที่ในเขตอำเภอเมือง เกาะคา ห้างฉัตร และแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ซึ่งในส่วนของการผลิตส้มโอในพื้นที่ตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา ยังขาดการพัฒนาระบบการผลิตในด้านการจัดการระบบน้ำการจัดการธาตุอาหารการตัดแต่งกิ่ง การป้องกันกำจัดศัตรูพืช การไว้ผลการเก็บเกี่ยวและการจัดการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม ดังนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาสวนสำหรับการผลิตส้มโอต้นแบบ สำหรับการยกระดับมาตรฐานส้มโอสามารถผลิตได้คุณภาพตามศักยภาพของพันธุ์ส้มโอเช่นขาวพวงขาวใหญ่และทองดี แต่เนื่องจากผู้ผลิตไม่มีกระบวนการผลิตและการดูแลรักษาในการปลูกส้มโอ ให้ได้ผลผลิต มีมาตรฐานและคุณภาพ ทำผลส้มโอขาวพวง มีสีผิวไม่สวยงามเนื่องจากต้นส้มโอมีสภาพทรงพุ่มทึบ มีผลทำให้มีการสะสมของโรคและแมลง ในระยะเวลาที่ผ่านมา มีผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในด้านการตลาด เนื่องจากผลผลิตขาดคุณภาพ ทำให้ไม่สามารถจำหน่ายได้ตามราคาตามท้องตลาด และยังขาดกระบวนการวางแผนด้านการตลาด ดังนั้น ในโครงการจะเน้นการผลิตอย่างมีระบบผลผลิตมีคุณภาพและปลอดภัยตลอดจนเป็นแหล่งท่องเที่ยวสวนเกษตรเชิงอนุรักษ์

หัวข้อ	รายละเอียด
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อยกระดับการผลิตตามมาตรฐาน GAP และสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มสำหรับการผลิตส้มโอพรีเมียม (สามารถส่งจำหน่ายตามห้างสรรพสินค้าได้) ๒) เพื่อเชื่อมโยงภาคการผลิตกับภาคการตลาดให้สอดคล้องกันเป็นการพัฒนาระดับการจัดการด้านการตลาดอย่างครบวงจรและการสร้างตราสัญลักษณ์ของผู้ผลิต
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย ได้รับการพัฒนาศักยภาพการผลิตส้มโอ ๒. เกิดแหล่งกระจายพันธุ์ส้มโอ จำนวน ๓๐ ไร่ ๓. เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP
๖. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ตำบลนาแก้ว หรือตำบลใกล้เคียง อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
๗. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	สร้างกลุ่มผู้ผลิต ๓๐ รายขึ้นทะเบียน GAP และถ่ายทอดความรู้การผลิตส้มโอให้ได้คุณภาพ ๔๗,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา
๗.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	จัดหากิ่งส้มโอพันธุ์ดีให้สมาชิกในกลุ่มปลูกขยายพื้นที่ ๓๐ ไร่พร้อมจัดทำระบบน้ำ ๕๖๗,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา
๗.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	ออกแบบตราสัญลักษณ์ผลผลิตและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ๗๕,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา
๗.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา
๘. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง
๙. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๐. งบประมาณ	๖๘๙,๐๐๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย ได้รับการพัฒนาศักยภาพการผลิตส้มโอ ๒. เกิดแหล่งกระจายพันธุ์ส้มโอ จำนวน ๓๐ ไร่ ๓. เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP
๑๒. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกษตรกรกลุ่มผู้ปลูกส้มโอมีแปลงต้นแบบการเรียนรู้ ๒. ได้รูปแบบการบริหารจัดการแปลงขยายพันธุ์และแปลงปลูกที่เหมาะสมกับพื้นที่

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการ : ยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น กิจกรรมหลัก : ส่งเสริมการผลิตสับปะรดผลสด พันธุ์ MD๒
๒. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด
๓. หลักการและเหตุผล	สับปะรดเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดลำปาง มีเนื้อที่เพาะปลูกประมาณ ๒๑,๐๑๓ ไร่ ผลผลิตรวม ๔๖,๗๒๙ ตัน พันธุ์ที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ปัตตาเวีย ผลผลิตส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๗๐ ส่งเข้าโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อ แปรรูปที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์และโรงงานแปรรูปในแถบภาคตะวันออก ซึ่งผลผลิตสับปะรดของจังหวัดลำปางมักจะออกมามากช่วงเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน ซึ่งจะตรงกับช่วงเวลาผลผลิตสับปะรดในแหล่งผลิตใหญ่อย่างจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และภาคตะวันออกก็ออกมามากเช่นกัน ทำให้ผลผลิตสับปะรดล้นกำลังการผลิตของโรงงานแปรรูป ราคารับซื้อจึงต่ำกว่าต้นทุนการผลิตของเกษตรกร ส่งผลให้เกษตรกรประสบกับภาวะขาดทุนเพราะไม่มีช่องทางอื่นในการรองรับผลผลิตส่วนเกิน จากข้อมูลการตลาด ความต้องการบริโภคผลไม้สดมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเนื่องจากผู้บริโภคให้ความสำคัญในคุณค่าทางโภชนาการและมีความมั่นใจในความปลอดภัยจากสารพิษตกค้างในพืชอาหารมากขึ้น ซึ่งสับปะรดก็เป็นผลไม้ที่อยู่ในความสนใจของผู้บริโภคด้วยเช่นกัน โดยข้อมูลสถิติการส่งออกสับปะรดสดหรือแช่เย็นจนแข็ง ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (๒๕๖๕) รายงานว่ามีการส่งออกสับปะรดสดหรือแช่เย็นจนแข็งในปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑๒,๐๘๕.๑๙ ตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ ที่มีปริมาณการส่งออก จำนวน ๙,๕๘๐.๙๙ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๒๖ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความต้องการบริโภคสับปะรดผลสดที่เพิ่มมากขึ้น สับปะรดพันธุ์ MD๒ เป็นสับปะรดผลสดที่นิยมบริโภคกันทั่วโลก เนื่องจากมีคุณสมบัติ คือ สีเหลืองสวย เนื้อแน่นละเอียด กลิ่นหอม น่ารับประทาน มีกรดต่ำไม่กัดลิ้น มีวิตามินซีสูงกว่าสับปะรดพันธุ์ทั่วไปถึง ๔ เท่า มีอายุการเก็บรักษาหลังการเก็บเกี่ยวได้นาน เหมาะสำหรับตลาดผลสดที่ต้องใช้ระยะเวลาขนส่งและรอการขายในตลาดได้หลายวัน ไม่เกิดอาการเน่าเสียหรือเกิดอาการไส้ดำในผลเหมือนสับปะรดโรงงาน และยิ่งเหมาะที่จะส่งไปขายยังตลาดต่างประเทศที่ขนส่งไกลและใช้เวลานาน ซึ่งจะเป็นการเพิ่มช่องทางในการรองรับผลผลิตสับปะรดอีกช่องทางหนึ่ง สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง ได้ดำเนินการส่งเสริมให้ผลิตสับปะรดพันธุ์ MD๒ ในปี ๒๕๖๔ เพื่อนำร่องการปรับเปลี่ยนมาผลิตสับปะรดบริโภคผลสดแล้วพบว่า สับปะรดพันธุ์ MD๒ เป็นที่ต้องการของตลาดบริโภคผลสดเป็นอย่างดี แต่ยังไม่สามารถขยายพื้นที่การผลิตได้ เนื่องจากต้นพันธุ์

หัวข้อ	รายละเอียด
	หาค่อนข้างยากและราคาแพง จึงมีความเห็นว่าควรมีการต่อยอด เพื่อเพิ่มพื้นที่การผลิตสับปะรด MD๒ ลดปริมาณสับปะรดโรงงาน เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาด้านการผลิต ด้านการตลาดและปัญหาด้านราคาสับปะรด ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมการผลิตสับปะรดของเกษตรกรให้มีความมั่นคงอย่างยั่งยืน
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดมีความรู้ความเข้าใจในการผลิตสับปะรดผลสดคุณภาพ ๒. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการขยายพันธุ์สับปะรด MD๒ ให้แก่เกษตรกร ๓. เพื่อส่งเสริมให้มีการผลิตสับปะรดผลสดพันธุ์ MD๒ ลดปัญหาาราคาผลผลิตตกต่ำ
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย ผ่านการผ่านการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสับปะรดผลสดคุณภาพ ๒. มีการจัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตสับปะรดพันธุ์ MD๒ จำนวน ๑๐๐ แปลง ๓. มีแปลงขยายพันธุ์สับปะรด MD๒ จำนวน ๔ ไร่ ๔. มีการจัดงานรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคสับปะรดผลสด จำนวน ๑ ครั้ง
๖. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง
๗. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง
๗.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	ฝึกอบรมเกษตรกรถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสับปะรดผลสดคุณภาพ ๙๕,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง
๗.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	จัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตสับปะรดบริโภคผลสด MD๒ ๑,๕๖๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง

หัวข้อ	รายละเอียด
๗.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	จัดงานรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคสับปะรดผลสดจังหวัดลำปาง ๒๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง
๗.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง
๘. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง
๙. ระยะเวลาในการ ดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
๑๐. งบประมาณ	๑,๘๕๕,๐๐๐ บาท (งบพัฒนาจังหวัด)
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรจำนวน ๑๐๐ ราย ผ่านการผ่านการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสับปะรดผลสดคุณภาพ ๒. มีการจัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตสับปะรดพันธุ์ MD๒ จำนวน ๑๐๐ แปลง ๓. มีแปลงขยายพันธุ์สับปะรด MD๒ จำนวน ๔ ไร่ ๔. มีการจัดงานรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคสับปะรดผลสด จำนวน ๑ ครั้ง
๑๒. ผลลัพธ์จากการ ดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดนำความรู้ในการผลิตสับปะรดผลสดตามระบบ GAP ไปใช้ในการผลิตสับปะรดของตนเอง ๒. มีผลผลิตสับปะรดพันธุ์ MD๒ ออกสู่ผู้บริโภคมากขึ้น ๓. ผลผลิตสับปะรดมีมูลค่ามากขึ้นและเป็นทางเลือกในการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด ๔. มีจุดขยายพันธุ์สับปะรดพันธุ์ MD๒ ในพื้นที่ เพื่อเป็นแหล่งกระจายพันธุ์ให้แก่เกษตรกรที่สนใจ

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการ : พัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยให้ได้มาตรฐานแบบครบวงจร กิจกรรม : พัฒนาศักยภาพการเพาะเห็ดปลอดสารพิษเพื่อสร้างรายได้ให้วิสาหกิจชุมชน
๒. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน โดยเน้นการพึ่งพาตนเองเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางอาหาร
๓. หลักการและเหตุผล	การส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐานเป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เนื่องจากปัจจุบันผู้บริโภค มีความห่วงใยสุขภาพให้ความสำคัญกับการเลือกซื้อสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยได้คุณภาพและมาตรฐาน ในขณะเดียวกันการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศได้นำมาตรการด้านสุขอนามัยพืช (SPS) และความปลอดภัยด้านอาหารมาเป็นเงื่อนไขทางการค้ามากขึ้น อีกทั้งขณะนี้มีการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรอย่างมีเสรีมากขึ้น ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการค้าระหว่างไทยกับประเทศอาเซียนด้วยกันและกับประเทศอื่นๆ โดยประเทศไทยจำเป็นต้องพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานเทียบเท่ากับมาตรฐานสากล เพื่อให้ผลผลิตสินค้าเกษตรเป็นที่น่าเชื่อถือและยอมรับ ด้วยการส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรผู้ผลิตเข้าสู่ระบบรับรองมาตรฐาน GAP ระดับฟาร์มมากขึ้น การเพาะเห็ด ถือเป็นอาชีพที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจอีกอาชีพหนึ่ง เนื่องจากการเพาะเห็ดสามารถผลิตสำหรับบริโภคภายในครัวเรือน เพราะเป็นอาหารที่มีคุณค่า มีโปรตีนสูง และมีความปลอดภัยจากสารพิษ และสามารถพัฒนาการเพาะเห็ดให้เป็นอาชีพเสริมรายได้ หรือเป็นอาชีพหลักมีรายได้เลี้ยงครอบครัวได้เป็นอย่างดี วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผสมผสานบ้านศาลาไชย ตำบลศาลา อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง ได้ก่อตั้งขึ้นมาเพื่อส่งเสริมการก่อให้เกิดรายได้ในชุมชน โดยเฉพาะด้านการเกษตร ทางวิสาหกิจชุมชนได้เน้นเรื่องการปลูกเห็ดเป็นพืชสร้างอาชีพหลักให้กับสมาชิกกลุ่ม โดยที่ผ่านมทางกลุ่มได้มีการผลิตทั้งดอกเห็ดสดและก้อนเชื้อเห็ดจำหน่าย แต่ด้วยปัจจุบันทางกลุ่มได้ประสบปัญหาเรื่องผลผลิตของดอกเห็ดไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด โดยเฉพาะเห็ดประจำถิ่น เช่น เห็ดนางฟ้า เห็ดขอน เป็นต้น ดังนั้น จึงขอรับการสนับสนุนจากทางภาครัฐในเรื่องงบประมาณในการจัดซื้อวัตถุดิบ เพื่อนำมาผลิตเป็นก้อนเชื้อเห็ดไว้สำหรับเปิดดอกเห็ดขาย เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาดและให้สมาชิกกลุ่มมีรายได้อย่างต่อเนื่องต่อไป

หัวข้อ	รายละเอียด
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง ๒. เพื่อส่งเสริมอาชีพทางเลือกให้แก่เกษตรกร
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรจำนวน ๓๐ ราย ได้รับการพัฒนาเป็นเกษตรกรต้นแบบการผลิตเห็ดหลากหลายชนิด ๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการร้อยละ ๗๐ สามารถนำความรู้ไปขยายผลสู่หมู่บ้านข้างเคียงได้
๖. พื้นที่เป้าหมาย	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผสมผสานบ้านศาลาไชย หมู่ที่ ๓ ตำบลศาลาอำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง จำนวน ๓๐ ราย
๗. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จัดฝึกอบรมการผลิตเห็ดปลอดภัยสู่เห็ดอินทรีย์ ๔๙,๖๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา
๗.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการเพาะเห็ดอย่างยั่งยืน ๒๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา
๗.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ - สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะคา
๘. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง
๙. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
๑๐. งบประมาณ	๒๔๙,๖๐๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรจำนวน ๓๐ ราย ได้รับการพัฒนาเป็นเกษตรกรต้นแบบการผลิตเห็ดหลากหลายชนิด ๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการร้อยละ ๗๐ สามารถนำความรู้ไปขยายผลสู่หมู่บ้านข้างเคียงได้

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๒. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. สร้างความมั่นคงทางด้านอาหารในระดับพื้นที่ ชุมชน ให้มีอาหารบริโภคที่มีคุณภาพอย่างเพียงพอ ๒. เกิดการขยายผลสู่เกษตรกรข้างเคียงและเป็นต้นแบบการเรียนรู้การเพาะเห็ดสู่หมู่บ้านข้างเคียงได้ ๓. สร้างอาชีพ สร้างรายได้ที่มั่นคง คุณภาพชีวิตของเกษตรกร ประชากรในชุมชนดีขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการแผนแดงพืชมหัศจรรย์ช่วยลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร
๒. แนวทางการพัฒนา	สนับสนุนกระบวนการผลิต การแปรรูป การตลาดสินค้าเกษตรไปสู่คุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยและมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย/PGS/เกษตรอินทรีย์/IFOAM
๓. หลักการและเหตุผล	แผนแดงเป็นพืชตระกูลเฟิร์นเจริญเติบโตลอยอยู่บนผิวน้ำในที่ที่มีน้ำขังในเขตร้อนและเขตอบอุ่น มีคุณสมบัติเป็นทั้งปุ๋ยพืชสดและปุ๋ยชีวภาพ เนื่องจากในโพรงใบของแผนแดงมีสาหร่ายสีเขียวแกมน้ำเงินอาศัยอยู่ โดยดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับแผนแดงแบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และสามารถตรึงไนโตรเจนจากอากาศได้ แผนแดงสายพันธุ์ อะซอลล่า ไมโครฟิลล่า (<i>Azolla microphylla</i>) เป็นสายพันธุ์ที่คัดพันธุ์โดยกรมวิชาการเกษตร ลักษณะใบมีขนาดใหญ่ขึ้น ขยายพันธุ์ได้รวดเร็วขึ้น สามารถทนอยู่ในสภาพแวดล้อมในบ้านเราได้ดี เมื่อนำมาวิเคราะห์ พบว่า แผนแดงมีไนโตรเจนเป็นองค์ประกอบ สูงถึง ๔.๖ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสูงกว่าพืชตระกูลถั่วที่มีอยู่ ประมาณ ๓ เปอร์เซ็นต์ สามารถทดแทนการใช้ปุ๋ยยูเรีย ในการผลิตพืชได้ มีการใช้แผนแดงในการผลิตข้าวในระบบอินทรีย์ และใช้เป็นส่วนผสมของวัสดุในการปลูกพืช นอกจากนี้ แผนแดงยังมีโปรตีน ไขมัน เซลลูโลส และแร่ธาตุต่าง ๆ เป็นส่วนประกอบจำนวนมาก จึงเหมาะสมที่จะใช้เป็นอาหารสัตว์ได้เป็นอย่างดี เช่น ปลา ไก่ และสุกร แผนแดงจึงมีประโยชน์ ทั้งในการผลิตพืชและการเลี้ยงสัตว์ ทั้งการทำเกษตรแบบปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ปัจจุบันเนื่องด้วยสถานการณ์โควิด-๑๙ ส่งผลให้เกิดการตกงาน หลายคนจึงสนใจเพาะเลี้ยงแผนแดง โดยขอสนับสนุนแม่พันธุ์จากกรมวิชาการเกษตร เพื่อเพาะขยายแล้วจำหน่าย สร้างรายได้ ทำเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริมได้ ดังนั้น แผนแดงถือได้ว่าเป็นพืชน้ำมหัศจรรย์ เปรียบเหมือนโรงงานผลิตปุ๋ยให้กับพืชเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ทำเกษตรอินทรีย์ นอกจากนี้ยังเพิ่มประสิทธิภาพในการเลี้ยงสัตว์ ช่วยลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร และยังสร้างรายได้อีกด้วย
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการผลิตแผนแดง ๒. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถผลิตแผนแดงใช้ตัวเอง ๓. เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในการผลิตแผนแดง
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. ผู้ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิตแผนแดงสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างน้อยร้อยละ ๗๐ ๒. เกิดเป็นสาหิตการผลิตแผนแดง จำนวน ๑๓ แห่ง

หัวข้อ	รายละเอียด
๖. พื้นที่เป้าหมาย	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.หลัก หรือ ศพก.เครือข่าย) จำนวน ๑๓ อำเภอ
๗. กิจกรรมหลัก	จำนวน ๒ กิจกรรมหลัก
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงาน รับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	อบรมหลักสูตร การผลิตแหวนแดงพีชมัทศจรรย์ ๑๙๕,๐๐๐ บาท ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอ จำนวน ๑๓ อำเภอ ศพก.หลัก/ศพก.เครือข่าย จำนวน ๑๓ อำเภอ
๗.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงาน รับผิดชอบ หน่วยงาน ร่วมดำเนินการ	แปลงสาธิตการผลิตแหวนแดง ๑๓๐,๐๐๐ บาท ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง สำนักงานเกษตรอำเภอ จำนวน ๑๓ อำเภอ ศพก.หลัก/ศพก.เครือข่าย จำนวน ๑๓ อำเภอ
๘. หน่วยงานดำเนินงาน	๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักของโครงการ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลำปาง ๒. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ๒.๑ สำนักงานเกษตรจังหวัด ลำปาง ๒.๒ สำนักงานเกษตรอำเภอ จำนวน ๑๓ อำเภอ ๒.๓ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.หลัก/ศพก.เครือข่าย) จำนวน ๑๓ อำเภอ
๙. ระยะเวลาในการ ดำเนินโครงการ	ระยะเวลา ๑ ปี เริ่มตั้งแต่เดือน ต.ค. ๖๖ - ก.ย. ๖๗
๑๐. งบประมาณ	งบประมาณทั้งหมด ๓๒๕,๐๐๐ บาท ที่มาของงบประมาณ : แผนพัฒนาจังหวัด
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตแหวนแดง ๒. แปลงสาธิตการผลิตแหวนแดง ๓. แหล่งกระจายแม่พันธุ์แหวนแดง
๑๒. ผลลัพธ์จากการ ดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกษตรกรมีความรู้เรื่องการการผลิตแหวนแดงพีชมัทศจรรย์และสามารถ นำไปผลิตใช้ตัวเอง จำนวน ๓๙๐ ราย ๒. เกษตรกรแต่ละอำเภอมิผู้นำที่มีความรู้และทักษะในการผลิตแหวนแดง ประจำแต่ละ ศพก. จำนวน ๑๓ ราย ๓. เกษตรกรมีแหล่งศึกษาเรียนรู้การผลิตแหวนแดง ๔. เกษตรกรมีความพึงพอใจในการใช้แหวนแดงเพื่อลดต้นทุน การผลิตและเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตรเพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเกษตรกรและ ภาคเกษตรทั้งระบบ
๒. แนวทางการพัฒนา	บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
๓. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	กรมชลประทาน มีแผนงานพัฒนาแหล่งน้ำในเขตพื้นที่จังหวัดลำปาง ตามแผนแม่บทแนวทางการพัฒนางานชลประทาน การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต โดยการส่งเสริมด้านภาคการเกษตร ให้มีผลผลิตสูงมากขึ้นในพื้นที่ต้นแบบและขยายผลการดำเนินการไปสู่พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำ โดยดำเนินการร่วมกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมเพื่อยกระดับผลผลิตทางด้านน้ำทั้งระบบ กรมชลประทาน ในเขตพื้นที่จังหวัดลำปาง ได้มีการจัดทำแผนเพื่อพัฒนาแหล่งน้ำในจังหวัดลำปาง เพื่อสนับสนุนแหล่งน้ำภาคการเกษตรในท้องถิ่น ช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ในเขตจังหวัดลำปาง ตามแผนแม่บทจังหวัดลำปาง ด้านการเกษตร ดังนี้ - พัฒนา/ปรับปรุงแหล่งน้ำที่ต้นเขิน - พัฒนา/ปรับปรุง/ซ่อมแซมแหล่งน้ำ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการชลประทานขนาดกลาง - จัดระบบบริหารจัดการน้ำ รวมทั้ง กำกับ ดูแล จัดระเบียบการใช้น้ำให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน การพัฒนาแหล่งน้ำในเขตพื้นที่จังหวัดลำปาง เป็นการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งเก็บกักน้ำและระบบกระจายน้ำ สามารถจัดหาน้ำเพื่อการผลิต (เกษตร อุตสาหกรรม) มีการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถจัดหาน้ำเพื่อบรรเทาผลกระทบจากการขาดแคลนน้ำ ให้เพียงพอต่อภาคการเกษตรในฤดูฝน ตอบสนองความต้องการใช้น้ำของพื้นที่ภาคการเกษตรในพื้นที่ได้อย่างเต็มศักยภาพ สนับสนุนแหล่งน้ำภาคการเกษตรสามารถกระจายน้ำได้อย่างทั่วถึง ทำให้เกษตรกรมีผลผลิตเพิ่มขึ้น และแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่ได้จากภาคการเกษตรในท้องถิ่นพื้นที่จังหวัดลำปาง กระจายผลผลิตในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ และระดับภูมิภาคทั่วประเทศ ส่งผลให้ยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรในท้องถิ่นดีขึ้นอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพในการส่งน้ำ ๒) พัฒนาแหล่งน้ำให้เพียงพอต่อความต้องการ และลดปัญหาน้ำท่วมพื้นที่ ๓) เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพทั้งฤดูแล้งและฤดูฝน

หัวข้อ	รายละเอียด
	๔) ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น ๕) เพื่อให้เกิดความร่วมมือและบูรณาการระหว่างภาคประชาชนกับหน่วยงานภาครัฐ
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑) จำนวนปริมาณเก็บกักน้ำที่เพิ่มขึ้น (ลบ.ม.) ๒) จำนวนพื้นที่ชลประทานที่เพิ่มขึ้น (ไร่) ๓) มูลค่าทางเศรษฐกิจด้านการเกษตรในพื้นที่ชลประทาน ๔) ร้อยละของพื้นที่บริหารจัดการน้ำในเขตชลประทาน ได้รับน้ำตามปริมาณน้ำต้นทุนที่มีในแต่ละปี (ร้อยละ) ๕) ปริมาณน้ำที่จัดสรรให้ตามวัตถุประสงค์การใช้น้ำ* (ลบ.ม.) *ตรวจสอบคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๖) จำนวนหรือร้อยละของพื้นที่ในเขตชลประทานที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้งที่ลดลง ๗) ร้อยละของจำนวนเครือข่ายผู้ใช้น้ำทุกภาคส่วนที่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ) ๘) ร้อยละของจำนวนโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำ ที่มีการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมในระดับการร่วมมือในงานชลประทาน (ร้อยละ)
๖. พื้นที่เป้าหมาย	๑) ช่วยเหลือเกษตรกรในเขตพื้นที่จังหวัดลำปาง จำนวน ๑๑ แห่ง ๒) รวมพื้นที่รับประโยชน์ทั้งสิ้น ๗,๙๘๕ ไร่ - อำเภอเมืองปาน จำนวน ๒,๒๑๐ ไร่ - อำเภอแจ้ห่ม จำนวน ๓,๗๑๕ ไร่ - อำเภอแม่ทะ จำนวน ๘๐๐ ไร่ - อำเภอสบปราบ จำนวน ๔๐๐ ไร่ - อำเภอเสริมงาม จำนวน ๓๖๐ ไร่ - อำเภอแม่พริก จำนวน ๕๐๐ ไร่
๗. กิจกรรมหลัก	โครงการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตรเพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเกษตรกรและภาคเกษตรทั้งระบบ
๗.๑ กิจกรรมที่ ๑.๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	ซ่อมแซมอาคารกั้นน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยเคียน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลหัวเสือ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สองล้านบาทถ้วน) นายอนันท์ชาติ เขียวช่อม หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๒ โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน
๗.๒ กิจกรรมที่ ๑.๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	ซ่อมแซมระบบส่งน้ำอ่างเก็บน้ำแม่เรียง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สายป่าบง) ตำบลสบปราบ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง ๓,๕๔๐,๐๐๐ บาท (สามล้านห้าแสนสี่หมื่นบาทถ้วน) นายอัครเดช ไชยวงศ์ หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๔ โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน

หัวข้อ	รายละเอียด
๗.๓ กิจกรรมที่ ๑.๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	ซ่อมแซมระบบส่งน้ำฝายแม่เสริม (เวียงรัง) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเสริมกลาง อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง ๕,๗๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าล้านเจ็ดแสนบาทถ้วน) นายอัครเดช ไชยวงศ์ หัวหน้าฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๔ โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน
๗.๔ กิจกรรมที่ ๑.๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	ซ่อมแซมคลองส่งน้ำอ่างเก็บน้ำแม่ลือหอก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง ๔,๕๐๐,๐๐๐ บาท (สี่ล้านห้าแสนบาทถ้วน) นายปวิน พละชัย หัวหน้าฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๕ โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน
๗.๕ กิจกรรมที่ ๑.๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	ปรับปรุงระบบส่งน้ำลำเหมืองทุ่งสม ระยะ ๒ ตำบลบ้านขอ อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง ๙,๘๐๐,๐๐๐ บาท (เก้าล้านแปดแสนบาทถ้วน) นายพงษ์สฤทธ์ ไชยเครื่อง หัวหน้าฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๑ โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน
๗.๖ กิจกรรมที่ ๑.๖ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	ปรับปรุงระบบส่งน้ำฝายแม่แก้วม ระยะ ๒ ตำบลบ้านขอ อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง ๑๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สิบหกล้านบาทถ้วน) นายพงษ์สฤทธ์ ไชยเครื่อง หัวหน้าฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๑ โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน
๗.๗ กิจกรรมที่ ๑.๗ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	ปรับปรุงระบบส่งน้ำฝายทุ่งลุ่ม ระยะ ๒ ตำบลบ้านขอ อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สิบห้าล้านบาทถ้วน) นายพงษ์สฤทธ์ ไชยเครื่อง หัวหน้าฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๑ โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน
๗.๘ กิจกรรมที่ ๑.๘ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	ซ่อมแซมอาคารป้องกันการกัดเซาะด้านท้าย ฝายยางประสบสุข ตำบลแม่สุก อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท (เจ็ดล้านบาทถ้วน) นายพงษ์สฤทธ์ ไชยเครื่อง หัวหน้าฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๑ โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน

หัวข้อ	รายละเอียด
๗.๙ กิจกรรมที่ ๑.๙ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	ก่อสร้างถังเก็บน้ำขนาด ๑๕๐ ลบ.ม. (เพิ่มเติม) ระบบส่งน้ำอ่างเก็บน้ำแม่ฟ้า อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลแจ้ห่ม อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ๙,๔๐๐,๐๐๐ บาท (เก้าล้านสี่แสนบาทถ้วน) นายพงษ์สฤกษ์ดี ไชยเครื่อง หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๑ โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน
๗.๑๐ กิจกรรมที่ ๑.๑๐ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	ซ่อมแซมระบบส่งน้ำฝายปางตะ (ทุ่งนาตอ) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลบ้านขอ อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สองล้านบาทถ้วน) นายพงษ์สฤกษ์ดี ไชยเครื่อง หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๑ โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน
๗.๑๑ กิจกรรมที่ ๑.๑๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	ซ่อมแซมระบบส่งน้ำฝายชวา อ่างเก็บน้ำห้วยปอบ อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ตำบลปงดอน อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ๓,๙๐๐,๐๐๐ บาท (สามล้านเก้าแสนบาทถ้วน) นายพงษ์สฤกษ์ดี ไชยเครื่อง หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๑ โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน
๘. หน่วยงานดำเนินการ ผู้รับผิดชอบ ตำแหน่ง สถานที่ติดต่อ หมายเลขโทรศัพท์	โครงการชลประทานลำปาง นายธีระเทพ เทพสุยะ ผู้อำนวยการโครงการชลประทานลำปาง โครงการชลประทานลำปาง ๓๙๙ หมู่ ๕ ตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ๕๒๑๐๐ ๐ ๕๔๘๒ ๑๐๗๓-๔
๙. ระยะเวลาในการ ดำเนินงาน	๑ ปีงบประมาณ เริ่มต้นเดือนตุลาคม ๒๕๖๖ – เดือนกันยายน ๒๕๖๗
๑๐. งบประมาณ	๗๘,๘๔๐,๐๐๐ บาท (เจ็ดสิบบแปดล้านแปดแสนสี่หมื่นบาทถ้วน)
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑) สามารถช่วยเหลือเกษตรกรในเขตพื้นที่จังหวัดลำปาง/รองรับความต้องการ ใช้น้ำจำนวน ๑๑ แห่ง ๒) เพิ่มประสิทธิภาพในการส่งน้ำช่วยเหลือพื้นที่รับประโยชน์รวม ๗,๙๘๕ ไร่ ดังนี้ - อำเภอเมืองปาน จำนวน ๒,๒๑๐ ไร่ - อำเภอแจ้ห่ม จำนวน ๓,๗๑๕ ไร่ - อำเภอแม่ทะ จำนวน ๘๐๐ ไร่ - อำเภอสบปราบ จำนวน ๔๐๐ ไร่ - อำเภอเสริมงาม จำนวน ๓๖๐ ไร่ - อำเภอแม่พริก จำนวน ๕๐๐ ไร่

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑) มีแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างสมดุล ๒) ประสิทธิภาพการใช้น้ำในพื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น ๓) ประสิทธิภาพการใช้น้ำทั้งภาคการผลิตและการบริโภคเพิ่มขึ้น ๔) บรรเทาปัญหาภัยแล้งและการขาดแคลนน้ำ ๕) ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ๖) มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ เสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน